

PODNEBNI ZAKON

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Temeljni cilj predloga zakona je, da se do najkasneje sredine tega stoletja zagotovi prehod v trajnostni razvoj gospodarstva in družbe, ki temelji na neto ničelnih emisijah TGP, obnovljivih virih energije, trajnostni proizvodnji in potrošnji v mejah zmogljivosti planeta ter sledi ciljem Pariškega sporazuma ter sodobnim znanstvenim dognanjem, predvsem Medvladnega odbora za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: IPCC).

a) Podnebne spremembe na svetovni ravni

IPCC ter številne druge priznane znanstvene in strokovne ustanove v svojih študijah in analizah opozarjajo na preteče katastrofalne posledice svetovnega pregrevanja in podnebno krizo, če na svetovni ravni, pa tudi ravni EU in vseh držav ne bomo ustrezno ukrepali. IPCC pri tem dodaja obdobje desetih let, v katerem se z veliko verjetnostjo že lahko zgodijo tako imenovane »povratne zanke« oziroma »verižni učinki«, ki lahko pomenijo točko brez vrnitve.

Leta 1992 je bila v Riu de Janeiru sprejeta Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (v nadaljnjem besedilu: UNFCCC), s katero je mednarodna skupnost pristopila k skupnemu ukrepanju, da bi zaščitili ljudi in okolje ter omejili naraščanje emisij TGP. Ratificirale so jo skoraj vse države sveta. Leta 1997 so podpisnice UNFCCC sklenile Kjotski protokol, s katerim so bili prvič določeni pravno zavezujoči cilji za zmanjšanje emisij v razvitih državah.

Na ravni Organizacije združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: ZN) je bil na srečanju pogodbenic UNFCCC decembra leta 2015 soglasno sprejet Pariški sporazum, ki je začel veljati 4. novembra 2016. Z ratifikacijo in uveljavitvijo Pariškega sporazuma je mednarodna skupnost zavezana k omejitvi globalnega segrevanja pod 2 °C glede na predindustrijsko dobo in k prizadevanjem za omejitev globalnega segrevanja pod 1,5 °C do sredine 21. stoletja. To je po mnenju znanstvenikov in strokovnjakov meja, do katere so negativne posledice podnebne krize še obvladljive, ko je prilagoditev na posledice še znosna in mogoča in ko so stroški še v obvladljivih mejah. Povečanje sposobnosti prilagajanja škodljivim učinkom podnebnih sprememb ter uskladitev finančnih tokov z razvojnimi usmeritvami, ki vodita v zmanjševanje emisij TGP in v večjo odpornost družbe proti spremembi podnebja sta druga dva ključna cilja. Slovenija je ta sporazum ratificirala novembra 2016 z Zakonom o ratifikaciji Pariškega sporazuma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/16 in 6/17 – popr.: v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) z začetkom veljavnosti 15. januarja 2017.

Cilje Pariškega sporazuma bo mogoče doseči samo, če bodo na svetovni ravni in tudi na ravni EU in vseh držav sprejeti odločni in hitri ukrepi za zmanjšanje emisij TGP ter drugi vzporedni in nujno potrebni okoljski ter razvojni ukrepi.

V primerjavi z obdobjem po drugi svetovni vojni se je svetovna povprečna temperatura že dvignila za približno 0,75 °C, v primerjavi z vrednostmi iz predindustrijskega obdobja pa že za več kot 1 °C. Tako visoka temperatura, kot jo imamo v današnjem obdobju je bila po znanstvenih dognanjih nazadnje pred približno tremi milijoni let, a jo je takrat povzročila sprememba naravnih pojavov na Zemlji. Če se bo to negativno spreminjanje nadaljevalo, bo povprečna temperatura na Zemlji že v letih 2025–2030 presegla povečanje za 1,5 °C in desetletje pozneje (2030–2035) že za 2 °C. Te spremembe bi lahko pomenile celo 4–6 °C višjo povprečno temperaturo na Zemlji do leta 2050 v primerjavi z obdobjem po drugi svetovni vojni. Če želimo omejiti segrevanje ozračja na 2 °C, moramo tako na svetovni ravni do leta 2030 zmanjšati izpuste TGP za 16 milijard ton.

Segrevanje ozračja za več °C bi povzročilo hude posledice tako zaradi pregrevanja velikega dela planeta kot zaradi eksponentnega povečanja števila in jakosti skrajnih vremenskih dogodkov. Povišanje temperature zlasti v arktičnih in subarktičnih predelih Zemlje pomeni sprožitev povratnih zank, saj se s hitrim izginjanjem ledenikov zmanjšuje odbojnost sončne svetlobe (temnejše morje vpija več toplote kot sneg in led), to dodatno segreva ozračje, kar povzroča tajanje tundre in izginjanje permafrosta, to pa pomeni uhajanje ogromnih količin metana (ta ima 28-krat večji toplogredni učinek kot CO₂).

Marca 2023 je IPCC objavil 6. zbirno poročilo – Podnebne spremembe 2023. Poročilo ne vključuje novih znanstvenih dognanj, v njem so združene ključne ugotovitve vseh predhodnih raziskav in poročil.

V ospredju novega poročila so že obstoječe škode in izgube. Podnebna pravičnost je ključno izhodišče, saj negativni učinki podnebne krize nesorazmerno prizadenejo tiste, ki so najmanj prispevali k podnebnim spremembam. Hkrati imajo ti tudi najmanjše možnosti za učinkovito spopadanje z negativnimi učinki podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Poročilo tako ugotavlja, da skoraj polovica svetovnega prebivalstva živi na območjih, ki so zelo ranljiva na podnebne spremembe. V zadnjem desetletju se je število smrtnih žrtev zaradi poplav, suš in neurij v zelo ranljivih regijah povečalo kar za 15-krat. Na številnih območjih že dosegamo mejo, do katere je prilagoditev na spreminjajoče podnebje sploh mogoča, vremenski ekstremi pa vse bolj spodbujajo razseljevanje ljudi v Afriki, Aziji, Severni, Srednji in Južni Ameriki ter južnem Pacifiku.

Zaradi hitrosti sprememb in negativnih učinkov, ki jih te prinašajo, morajo predvsem razvite države nemudoma začeti uresničevati svoje politične zaveze in sprejemati konkretne ukrepe. Sprejeti bo treba pravične ukrepe, s katerimi bomo še pravočasno ublažili negativne učinke in hkrati izboljšali (ali vsaj ne poslabšali) položaj prebivalcev. Slednje potrjujejo tudi sprejeti zaključki na 28. podnebni konferenci pogodbenic UNFCCC (COP28), kjer je prvi globalni pregled stanja izvajanja Pariškega sporazuma pokazal, da globalno nismo na pravi poti za doseg ciljev Pariškega sporazuma.

b) Podnebne spremembe v Sloveniji

Slovenija se zaradi svojih geografskih značilnosti segreva hitreje od svetovnega povprečja. Med letoma 1980 in 2024 se je globalna temperatura dvignila za skoraj 1 °C, v Sloveniji pa za 2,5 °C. V zadnjih dvajsetih letih (2005–2024) je bila povprečna temperatura v Sloveniji za 2,1 °C višja kot v referenčnem obdobju 1850–1900, v zadnjem desetletju (2015–2024) pa že za 2,4 °C. Pričakovati je, da se bo segrevanje nadaljevalo, intenzivnost pa bo v veliki meri odvisna od prihodnjih emisij toplogrednih plinov.

Posledice podnebnih sprememb so vse pogostejše in intenzivnejše. V zadnjih desetletjih narašča število vročih dni (nad 30 °C) in ekstremno vročih dni (nad 35 °C), medtem ko se število ledenih dni zmanjšuje. Leta 2022 je bilo v Sloveniji rekordnih 80 vročih dni, kar je negativno vplivalo na zdravje prebivalstva, kmetijstvo in infrastrukturo. Poletje 2024 je bilo najtoplejše od leta 1950 dalje, kar potrjuje trend naraščanja temperatur. Poleg vročinskih valov Slovenijo vse pogostejše prizadenejo ekstremni vremenski dogodki, kot so poplave, suše, nevihte in toča. V zadnjem desetletju so se zvrstile številne naravne nesreče, med drugim žledolom leta 2014, množičen napad podlubnikov v letih 2015 in 2016, vetrolomi v letih 2017 in 2018, suša in požar na Krasu leta 2022 ter katastrofalne poplave leta 2023.

Podnebne spremembe vplivajo tudi na padavinske vzorce. Kljub temu da skupna letna količina padavin ne kaže jasnega trenda, so spremembe očitne glede na letne čase – pozimi je padavin več, poleti manj, kar povečuje tveganje za suše in hidrološke primanjkljaje. Dolgotrajna sušna obdobja postajajo

pogostejša in intenzivnejša, medtem ko ekstremne padavine povzročajo poplave ter škodo na infrastrukturi, pridelkih in ekosistemi.

Ogrevanje ozračja močno vpliva tudi na zimske razmere. Zmanjšuje se višina in trajanje snežne odeje, kar vpliva na vodno bilanco in smučarski turizem. Triglavski ledenik, ki se od 80. let prejšnjega stoletja hitro krči, danes predstavlja le še ostanek nekdanjega ledeniškega območja.

Podnebne spremembe spreminjajo tudi rastne pogoje. Daljša rastna sezona in višje temperature vplivajo na kmetijsko proizvodnjo, širjenje škodljivcev ter pojav alergenega cvetnega prahu. Zaradi milejših zim se širijo tudi prenašalci bolezni, kot so komarji in klopi, kar povečuje tveganje za bolezni, kot sta lymska borelijoza in klopi meningoencefalitis.

Ekstremni vremenski dogodki povzročajo vse večjo gospodarsko škodo. Med letoma 1980 in 2023 so v EU povzročili 738 milijard evrov izgub, pri čemer je Slovenija med najbolj prizadetimi državami glede na izgube na prebivalca in površino. Po podatkih Evropske agencije za okolje je Slovenija v letu 2023 utrpela 17,4 milijarde evrov gospodarske škode, kar pomeni 8.693 evrov na prebivalca. Največjo škodo povzročajo poplave, neurja in vročinski valovi.

Brez prilagoditvenih ukrepov se bodo ekonomska tveganja in negativne posledice še povečevale. Zato je nujno, da Slovenija okrepi ukrepe za prilagajanje in zmanjša emisije toplogrednih plinov, saj lahko le tako omilimo dolgoročne posledice podnebnih sprememb ter povečamo odpornost naravnega in družbenega okolja.

Slovenija je podpisnica Pariškega sporazuma, zato je dolgoročni cilj doseganja ničelne stopnje neto emisij TGP določila v Resoluciji o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (Uradni list RS, št. 119/21 in 44/22 – ZVO-2; v nadaljnjem besedilu: podnebna strategija), ki jo je sprejel Državni zbor 13. 7. 2021, ter v ZVO-2. Predlog zakona v skladu z najnovejšimi ugotovitvami in priporočili znanosti uvaja zgodnejšo letnico za doseganje podnebne nevtralnosti Republike Slovenije, tj. 2045.

Podnebna strategija zastavlja cilj podnebne nevtralnosti Slovenije do leta 2050. S postavljenim podnebnim ciljem podnebna strategija postavlja sektorjem in njihovim sektorskim politikam skupen cilj doseganja neto ničelnih emisij do leta 2050. Postavlja tudi strateške sektorske cilje za leti 2040 in 2050, ki jih morajo posamezni sektorji dosledno upoštevati ter vgraditi v svoje sektorske dokumente in načrte. Ker je podnebna strategija zaveza in naloga vseh ministrstev, vlade in države kot celote, je nujno v vseh pristojnih sektorjih takojšnje izvajanje že sprejetih politik in ukrepov za zmanjševanje emisij TGP, njihova nadgradnja ter prenehanje izvajanja in sprejemanja politik in ukrepov, ki so v nasprotju z zmanjševanjem emisij TGP. Za obdobje do leta 2030 podnebna strategija sloni na že sprejetih odločitvah, opredeljenih v Strategiji razvoja Slovenije 2030, Celovitem nacionalnem energetskega in podnebnem načrtu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NEPN), Resoluciji o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (Uradni list RS, št. 75/16), Resoluciji o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Uradni list RS, št. 31/20) in drugih sektorskih dokumentih. Podnebna strategija navedene dokumente nadgrajuje ter zastavlja vizijo, dolgoročne cilje do leta 2050 in daje usmeritve za njihovo doseganje. Podnebna strategija v 5. poglavju naslavlja tudi prilagajanje podnebnim spremembam. Vizija Slovenije na področju prilagajanja je, da bo Slovenija do leta 2050 postala na vplive podnebnih sprememb prilagojena in odporna družba z visoko kakovostjo in varnostjo življenja, ki celovito izkorišča priložnosti v razmerah spremenjenega podnebja na temeljih trajnostnega razvoja.

NEPN je akcijsko strateški dokument, ki ga je v skladu z Uredbo (EU) št. 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi Uredb (ES) št. 666/2009 in (ES) št. 725/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU, 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, Direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1999/EU), 27. februarja 2020 sprejela Vlada Republike Slovenije in je bil tudi predložen Evropski komisiji. Vlada Republike Slovenije je dne 18. decembra 2024 sprejela Posodobljeni NEPN in ga skladno z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, predložila Evropski komisiji. NEPN in Posodobljeni NEPN sta bila pripravljena v skladu z določbami Uredbe 2018/1999/EU in vsebuje vse elemente, ki so zahtevani v 3. členu in Prilogi I k Uredbi

2018/1999/EU (torej med drugim tudi politike in ukrepe za doseganje nacionalnih energetske in podnebne ciljeve do leta 2030, vključno z doseganjem nacionalnega prispevka k zavezujočemu cilju na ravni Unije do leta 2030 za obnovljive vire energije (v nadaljnjem besedilu: OVE) ter ukrepi, značilnimi za posamezne sektorje in tehnologije). Politikam in ukrepom vključenim v NEPN, se zaradi tega dodeli poseben status, in sicer status javnega interesa z vidika ciljev zakona, ki ureja energetiko in ciljev iz 3. člena tega zakona, saj bodo politike in ukrepi, določeni z NEPN, ključnega pomena za doseganje nacionalnih energetske in podnebne ciljeve, vključno s povečevanjem deleža OVE do leta 2030. NEPN za obdobje do leta 2030 (s pogledom do 2040) določa cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije: razogljičenje (emisije TGP in obnovljivi viri energije), energetska učinkovitost, energetska varnost, notranji trg ter raziskave, inovacije in konkurenčnost. Države članice so dolžne spremljati izvajanje NEPN in vsaki dve leti o tem poročati Komisiji. V skladu z določbami Uredbe 2018/1999/EU je potrebno NEPN posodobiti vsakih pet let.

c) Dolgoročni podnebni cilj EU do leta 2050

EU in vse njene države članice so podpisale in ratificirale Pariški sporazum. Evropski parlament je z Resolucijo o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah (2019/2930(RSP)) 28. novembra 2019 razglasil izredne podnebne in okoljske razmere.

11. decembra 2019 je Evropska komisija objavila »Evropski zeleni dogovor« (COM/2019/640 final), ki obravnava podnebne in okoljske izzive. Na tej podlagi naj bi Evropa do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina. Njen cilj je zavarovati, ohraniti in poživiti naravni kapital EU ter zaščititi zdravje in blaginjo državljanov in državljanek pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja in njihovimi učinki. Leta 2021 je bil ustanovljen Sklad za pravični prehod v nizkoogljično družbo, kar bo med drugim omogočilo socialno pravični prehod v prestrukturiranje in preobrazbo najranljivejših sektorjev in regij. Komisija se je za doseganje ciljev iz evropskega zelenega dogovora zavezala v naslednjem desetletju mobilizirati vsaj 1 bilijon evrov za trajnostne naložbe.

9. julija 2021 je bil v Uradnem listu EU objavljen Evropski podnebni zakon. Sprejet je bil v obliki uredbe. Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (UL L št. 243 z dne 9. 7. 2021, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/1119/EU) predstavlja pomembno normativno podlago, ki kot neposredno pravno zavezujoč predpis določa obveznost doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter zmanjšanja emisij TGP do leta 2030 za vsaj 55 odstotkov v primerjavi z letom 1990.

S svežnjem „Pripravljeni na 55“ je Evropska komisija pripravila sklop predlogov za revizijo in posodobitev zakonodaje EU ter za uvedbo novih pobud, da bi zagotovili skladnost politik EU s podnebnimi cilji, o katerih sta se dogovorila Svet in Evropski parlament. Cilj svežnja predlogov je zagotoviti skladen in uravnotežen okvir za doseganje podnebnih ciljev EU, ki zagotavlja pravičen in socialno pošten prehod, ohranja in krepi inovativnost in konkurenčnost industrije EU, hkrati pa zagotavlja enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte iz tretjih držav ter podpira vodilni položaj EU v svetovnem boju proti podnebnim spremembam.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

V skladu s Pariškim sporazumom, ki temelji na UNFCCC, je treba ohraniti dvig povprečne globalne temperature občutno pod 2 °C v primerjavi s predindustrijsko dobo in si prizadevati, da se dvig temperature omeji na 1,5 °C v primerjavi s predindustrijsko dobo, saj bi se tako občutno zmanjšala tveganja in negativne posledice podnebnih sprememb.

Predlog zakona za cilj opredeljuje doseganje učinkovitega obvladovanja podnebnih sprememb za pravočasen in pravičen prispevek Republike Slovenije k doseganju ciljev Pariškega sporazuma in predpisov EU na področju podnebnih sprememb, zlasti doseganje podnebne nevtralnosti v Republiki

Sloveniji najkasneje do leta 2045, zmanjšanje emisij TGP, povečanje ponorov in prilagajanje podnebnim spremembam ter zmanjšanje ranljivosti in krepitev odpornosti naravnih in družbenih sistemov v Republiki Sloveniji proti trenutnim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb na okolje in družbo.

2.2 Načela

Predlog zakona zasleduje naslednja načela: načelo komplementarnosti, načelo vključevanja, načelo družbene sprejemljivosti in pravičnosti, načelo enakopravnosti in nediskriminatornosti ter načelo onesnaževalec plača.

Načelo komplementarnosti določa, da državni organi in organi lokalnih skupnosti pri sprejemanju podnebnih politik in ukrepov upoštevajo okoljske, družbene, gospodarske in prostorske posledice njihovega izvajanja. Prav tako je v okviru tega načela opredeljeno, da morajo omenjeni organi pri sprejemanju podnebnih politik in izvajanju ukrepov smiselno upoštevati načelo »ne škoduj bistveno«, v skladu z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198 z dne 22. 6. 2020, str. 13), ter na naravi temelječe rešitve.

Načelo vključevanja določa državnim organom in organom lokalnih skupnosti, da vključujejo podnebne politike in ukrepe v pripravo in izvajanje politik ter ukrepov na vseh področjih gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja. Omenjeni organi pri pripravi, sprejemanju in izvajanju podnebnih politik in ukrepov v podnebni dialog vključujejo vse relevantne deležnike, vključno z javnostjo, strokovnjaki, nevladnimi organizacijami, gospodarstvom, lokalnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi stranmi. V okviru tega načela je opredeljena tudi dolžnost vsakogar, da po svojih najboljših močeh prispeva za doseganje ciljev iz predloga zakona.

Eno izmed temeljnih načel na področju podnebnih sprememb je tudi **načelo družbene sprejemljivosti in pravičnosti**. V predlogu zakona je določeno, da državni organi in organi lokalnih skupnosti pri sprejemanju podnebnih politik in ukrepov zagotovijo, da so podnebni ukrepi pravični in enakopravni za vse deležnike družbe. Omenjeni organi sprejemajo ekonomske in finančne ukrepe za prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo, pri čemer zagotovijo, da ti ukrepi ne poglobljajo dohodkovnih in premoženjskih neenakosti med skupinami prebivalstva.

Tako kot je to pomembno na vseh drugih področjih družbenega urejanja, je tudi na področju podnebnih sprememb treba poudariti **načelo enakopravnosti in nediskriminatornosti**. V predlogu zakona se določa, da državni organi in organi lokalnih skupnosti pri pripravi in sprejemanju podnebnih politik in ukrepov spoštujejo, upoštevajo in spodbujajo varstvo človekovih pravic kot tudi enake možnosti žensk in moških, in sicer z namenom, da imajo deležniki enake možnosti sodelovanja pri oblikovanju podnebnih politik in ukrepov brez kakršne koli diskriminacije.

Po vzoru ZVO-2 se tudi v predlogu zakona določa **načelo onesnaževalec plača**. Določa se, da so povzročitelji onesnaževanja z emisijami TGP ekonomsko odgovorni za onesnaževanje okolja, ki jih z emisijami TGP povzročajo.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Namen predloga zakona je vzpostavitev zakonodajnega in institucionalnega okvira za zanesljivo, vključujoče, stroškovno učinkovito, pregledno, predvidljivo in pospešeno sprejemanje in izvajanje politik ter ukrepov za doseganje ciljev v skladu z ratificiranimi in objavljenimi mednarodnimi pogodbami in predpisi EU, ki se nanašajo na podnebne spremembe.

Poglavitne rešitve predloga zakona so:

1.1. Strategije in načrti na področju blaženja podnebnih sprememb

V predlogu zakona je opredeljena Dolgoročna podnebna strategija, ki je temeljni strateški akt države v zvezi s podnebnimi spremembami. V predlog zakona se prenaša ureditev iz 144. člena ZVO-2 in sledi določbam Uredbe 2018/1999/EU. V skladu s slednjo je pripravljen tudi NEPN. V predlogu zakona se določa, da je NEPN akcijsko-strateški dokument za načrtovanje energetske in podnebne politike in zajema obdobje najmanj naslednjih deset let. Pripravi ga ministrstvo, pristojno za energijo, sprejme pa ga vlada, ki na vsaki dve leti sprejme tudi poročilo o stanju izvajanja NEPN.

Z namenom učinkovitejšega izvajanja ukrepov energetske podnebne politike, ki so določeni v NEPN, predlog zakona predvideva določitev koordinatorjev na pristojnih ministrstvih, ki bodo skrbeli za koordinacijo izvajanja ukrepov v NEPN in nalog, predvidenih v predlogu zakona. Koordinatorji se na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, sestanejo vsaj dvakrat letno in preverijo izvajanje ukrepov ter doseganje ciljev NEPN.

1.2. Strategije in načrti na področju prilagajanja podnebnih spremembam

Na področju prilagajanja državam članicam EU in s tem tudi Republiki Sloveniji pripravo strategije in akcijskih načrtov nalagajo t. i. evropska podnebna pravila, določena z Uredbo 2021/1119/EU.

Strategijo prilagajanja pripravi ministrstvo, pristojno za podnebje, v sodelovanju z drugimi ministrstvi in jo predloži vladi v sprejem. Strategija prilagajanja se pregleda in po potrebi dopolni ali spremeni najpozneje vsakih deset let.

Predlog zakona predpisuje tudi vsebino Strategije prilagajanja, in navaja prednostne sektorje obravnave (npr. upravljanje voda, kmetijstvo, gozdarstvo, ohranjanje narave). Ministrstva lahko pripravijo podrobnejše sektorske strategije prilagajanja, pri čemer te ne smejo biti v nasprotju s strategijo iz 13. člena predloga zakona.

Nacionalni strategiji sledi priprava in sprejem regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt prilagajanja), za njihovo pripravo pa so odgovorni pristojni organi odločanja razvojnih regij iz zakona, ki ureja regionalen razvoj. V akcijskih načrtih prilagajanja za regijo se navedejo ocene podnebne ranljivosti in tveganj regij, konkretni ukrepi za zmanjševanje ali odpravo tveganj (npr. protipoplavni ukrepi, namakalni sistem, odporni mostovi itd.), pričakovani učinki ukrepov, roki za izvedbo, nosilci izvajanja ukrepov ter ocena finančnih sredstev za izvedbo ukrepov, ki bodo prispevali k ciljem prilagajanja podnebnim spremembam v tej regiji. Akcijski načrti prilagajanja za regije z mestnimi občinami morajo v ločenem poglavju opredeliti ukrepe prilagajanja za vsako mestno občino v regiji. Za pripravo akcijskega načrta prilagajanja lahko pristojni organ odločanja razvojnih regij iz zakona, ki ureja regionalen razvoj preko javnega razpisa izbere regionalno razvojno agencijo ali drugo razvojno institucijo v regiji, vključno z lokalno energetsko organizacijo, ki ima sedež v razvojni regiji. Na predlog akcijskega načrta prilagajanja pripravljavec pridobi soglasja vseh ministrstev, katerih vsebine so vključene v akcijski načrt prilagajanja. Akcijski načrt prilagajanja regije potrdi pristojni organi odločanja razvojnih regij iz zakona, ki ureja regionalen razvoj, po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za podnebje. Sredstva za pripravo akcijskih načrtov prilagajanja se zagotovijo v državnem proračunu v višini največ 80 odstotkov potrebnih sredstev.

Dosežene rezultate strategije in regionalnih akcijskih načrtov ter celovito oceno politike prilagajanja se predstavi v Poročilu o prilagajanju podnebnim spremembam, ki ga pripravi ministrstvo vsaki dve leti. Pri pripravi poročila, obravnavi rezultatov in oblikovanju priporočil sodelujejo vsi prednostni sektorji iz 1. točke drugega odstavka 14. člena predloga zakona.

Razmerja med dolgoročno podnebno strategijo in celovitim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom ter strategijo prilagajanja podnebnim spremembam

Razmerje med podnebno strategijo in NEPN je pojasnjeno v Uredbi 2018/1999/EU. Uredba 2018/1999/EU določa, da morata biti NEPN in Dolgoročna podnebna strategija med seboj skladna ter komplementarna. NEPN je operativni načrt, ki se osredotoča na kratko- in srednjeročne cilje ter ukrepe do leta 2030, medtem ko Dolgoročna podnebna strategija opisuje širšo sliko in dolgoročne podnebne ambicije.

Podnebna strategija in NEPN sta usklajena, kar pomeni, da politike in ukrepi, predvideni v NEPN, podpirajo dolgoročne cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz Podnebne strategije. Prilagajanje podnebnim spremembam in blaženje podnebnih sprememb v NEPN morata biti uravnotežena, saj obe vrsti ukrepov zagotavljata celovit pristop k doseganju ciljev na področju podnebja in energije. Dolgoročna podnebna strategija se osredotoča na doseganje neto ničelnih emisij in hkrati priznava pomen prilagajanja podnebnim spremembam kot dopolnilne politike za zmanjševanje vpliva podnebnih sprememb. Dolgoročna podnebna strategija upošteva dolgoročne ukrepe za krepitev odpornosti in prilagajanje na podnebne spremembe. V tej luči se ukrepi prilagajanja vključujejo kot del dolgoročnega načrtovanja.

Strategija prilagajanja je temeljni dokument za pripravo politik in usmeritev za prilagajanje podnebnim spremembam in temelji na Uredbi 2021/1119/EU ter predstavlja podlago za pripravo regionalnih prostorskih planov, ki jih določajo predpisi, ki urejajo prostor. Pripravlja se v skladu s Smernicami o strategijah in načrtih držav članic za prilagajanje (2023/C 264/01). Strategija prilagajanja je tesno povezana z Dolgoročno podnebno strategijo, saj podpira dolgoročne cilje zmanjševanja emisij TGP z zagotavljanjem, da so gospodarske in socialne strukture odporne proti prihodnjim podnebnim spremembam. Strategija prilagajanja podnebnim spremembam mora biti povezana tudi z NEPN, saj Uredba 2018/1999/EU zahteva, da NEPN vključuje informacije o politikah in ukrepih za prilagajanje podnebnim spremembam. V tem kontekstu mora NEPN vključiti cilje, politike in ukrepe, ki pomagajo povečati odpornost na podnebne spremembe.

1.3. Socialni načrt

Skladno z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 1), ki vzpostavlja Socialni sklad za podnebje na ravni EU, namenjen podpori najranljivejšim pri zelenem prehodu, je za črpanje EU sredstev za te namene potrebna priprava Socialnega načrta za podnebje, ki bo določal ukrepe in naložbe za obravnavanje negativnega socialnega vpliva vključitve reguliranih subjektov v sistem trgovanja z emisijskimi kuponi za stavbni sektor, sektor cestnega prometa in dodatne sektorje (v nadaljnjem besedilu: ETS BRT) na ranljiva gospodinjstva (energetska in prevozna revščina) in mikropodjetja, da se preko naložb zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost.

1.4. Usklajenost pravnih aktov

Predlog zakona določa, da morajo biti politike, strategije, programi, načrti, splošni pravni akti in upravni akti državnih organov in organov lokalnih skupnosti, usklajeni s cilji in usmeritvami, določenimi v podnebni strategiji, Strategiji prilagajanja, akcijskimi načrti prilagajanja in NEPN (dokumenti), ob upoštevanju ciljev, ki so opredeljeni v predlogu zakona. Prav tako se določa obveznost predlagateljev, da v postopku priprave omenjenih aktov opredelijo, na kakšen način so v okviru priprave upoštevali cilje in usmeritve omenjenih dokumentov. Usklajenost posameznih aktov z zgoraj naštetimi cilji in usmeritvami ugotavlja ministrstvo.

1.5. Vključevanje javnosti

Učinkovito naslavljanje izzivov, ki jih prinaša podnebna kriza, zahteva sodelovanje ne zgolj stroke, temveč tudi zainteresirane in splošne javnosti. Strokovna javnost lahko odločevalcem pomaga pri optimalnejšem kreiranju politik. Ostala javnost pa lahko aktivneje sodeluje, če razume razsežnost krize, kar lahko dosežemo z ozaveščanjem o okoljski in podnebni problematiki.

V predlogu zakona se Podnebni svet opredeljuje kot znanstveno posvetovalno telo vlade za podnebne politike. Gre za prenos in dopolnitev določbe 145. člena ZVO-2. V Podnebni svet vlada imenuje devet neodvisnih strokovnjakov in devet njihovih namestnikov s poznavanjem področja zmanjšanja emisij TGP in prilagajanja podnebnim spremembam. Imenovani so za obdobje šestih let. Njihove naloge so

opredeljene kot svetovanje v obliki strokovnih mnenj in priporočil o obstoječih in predlaganih ukrepih podnebnih politik ter o njihovi skladnosti z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in predpisi EU s področja podnebnih sprememb. Podnebni svet med drugim spremlja izvajanje Podnebne strategije, NEPN, Strategije prilagajanja in drugih strateških dokumentov, ki lahko vplivajo na blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam, ter se opredeli do poročil o njihovem izvajanju. Daje tudi predloge za sprejemanje ukrepov na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter za njihovo izvajanje v skladu z najnovejšimi znanstvenimi dognanji ter prispeva k celoviti obravnavi ukrepov glede podnebnih sprememb, vključno s sektorskimi ukrepi. Podaja tudi mnenje o Poročilu o blaženju podnebnih sprememb in o Poročilu o prilagajanju podnebnim spremembam.

Podnebni svet pripravi letno poročilo o svojem delu in sodeluje s strokovnimi institucijami na področju podnebnih sprememb ter z državnimi institucijami in lokalnimi skupnostmi. Ministrstvo mnenja, priporočila in letno poročilo Podnebnega sveta javno objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

Predlog zakona določa tudi status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju podnebnih sprememb, in sicer se za take nevladne organizacije štejejo tiste, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja v skladu z ZVO-2. Določeno je tudi, da lahko ministrstvo v zvezi z občinskimi projekti za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje od zadevne občine zahteva, da pridobi mnenje nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju podnebnih sprememb, pri čemer mnenje te organizacije ni zavezujoče.

S predlogom zakona se določa tudi teden za podnebje, ki bo vsak tretji teden v mesecu oktobru. Takrat se bo državni zbor seznanil s Poročilom o blaženju podnebnih sprememb in mnenjem Podnebnega sveta o omenjenem poročilu ter vsako drugo leto s Poročilom o prilagajanju podnebnim spremembam in tudi z mnenjem Podnebnega sveta o tem poročilu. V okviru tedna za podnebje bo ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi izvajalo izobraževalne in promocijske dogodke ter organiziralo podnebni dialog. Predlog zakona opredeljuje podnebni dialog kot obliko sodelovanja različnih interesnih skupin (posebej tudi ranljivih skupin in mladih), lokalnih skupnosti in javnosti (splošne, zainteresirane in strokovne) pri razpravi o načrtovanju in odločanju o ukrepih blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, vključno z vprašanjem pravičnega prehoda v podnebno nevtralno družbo. Predlog zakona določa, da se bodo na podnebnem dialogu oblikovala priporočila, s katerimi se bosta seznanila vlada in državni zbor. V tednu za podnebje se izvedejo tudi izobraževalni in ozaveščevalni dogodki o podnebnih spremembah, pri čemer še posebej sodelujejo javne in zasebne izobraževalne organizacije.

1.6. Ukrepi za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja (v nadaljnjem besedilu: neETS)

Skladno z Uredbo (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 2) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/842/EU) ima Slovenija zastavljen cilj, da emisije TGP do leta 2030 zmanjša za 27 odstotkov glede na leto 2005, kar vključuje sektorje prometa, široke rabe (stavbe), kmetijstva, industrije (neETS), energetike (neETS) in odpadkov. Za doseganje cilja v letu 2030 mora Slovenija dosegati tudi vmesne letne cilje, ki jih določajo enote dodeljenih letnih emisij (v nadaljnjem besedilu: enote AEA). Tem se priključujejo tudi emisije TGP iz sektorja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva. Če Slovenija letnih ciljev ne dosega, lahko uporabi različne prilagodljivosti, med katerimi je tudi nakup manjkajočih enot AEA od drugih držav članic – statistični prenos. Nedoseganje cilja zahteva sprejetje dodatnih ukrepov, ki bodo omogočili zmanjševanje emisij TGP in doseganje letnih ciljev. Z enotami AEA upravlja ministrstvo, upravljanje pa obsega zlasti uporabo prilagodljivosti.

1.7. Trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v EU in namenskost porabe sredstev Podnebnega sklada

Sistem trgovanja je temeljni kamen podnebne politike EU, saj na stroškovno učinkovit način zmanjšuje emisije TGP v sektorjih, ki najbolj onesnažujejo: industrija, energetski sektor, sektor letalstva, pomorski

sektor in kmalu tudi stavbni sektor ter sektor cestnega prometa. Na ta način se zagotavlja pošten prispevek teh sektorjev k doseganju podnebnih ciljev Republike Slovenije in s tem EU, kar prinaša številne priložnosti, med katerimi velja omeniti naslednje:

- stroški podnebnega ukrepanja so bistveno nižji kot stroški neukrepanja, zato sistem trgovanja tako kratkoročno kot dolgoročno omogoča prihranke zasebnih in javnih sredstev;
- sistem trgovanja zagotavlja tudi finančno podporo zelenemu prehodu Slovenije, saj omogoča vir državnih prihodkov, ki se lahko uporabijo za naložbe v podnebne ukrepe, neposredno finančno podporo ranljivim gospodinjstvom in drugim ranljivim skupinam prebivalstva;
- z zniževanjem emisij TGP se zagotavlja čistejši zrak in bolj zdravo okolje, kar pozitivno vpliva na zdravje ljudi, hkrati pa spodbuja prehod v zeleno gospodarstvo, ki prinaša številne nove priložnosti, kot so nova delovna mesta in konkurenčna prednost podjetij;
- sistem trgovanja zagotavlja podatke o emisijah TGP, ki omogočajo spremljanje zavezancev, lažjo izmenjavo informacij in pravočasno sprejemanje korektivnih ukrepov.

V predlog zakona se iz ZVO-2 prenaša členi iz ZVO-2, ki ureja sistem trgovanja, hkrati pa se prenašajo določbe iz Direktive 2003/958/EU in Direktive 2003/959/EU, ki spreminjata osnovno Direktivo 2003/87/ES. Ena izmed ključnih novosti, ki jih prinašata omenjeni direktivi, in s tem predlog zakona, je, da se v obstoječ sistem trgovanja s 1. januarjem 2024 vključujejo tudi ladjarske družbe, in sicer imajo obveznost spremljanja, poročanja in preverjanja emisij ter predaje emisijskih kuponov za ladje z bruto tonažo večjo od 5 000 ton. Zato Republika Slovenija na dražbah od leta 2024 ponuja tudi emisijske kupone za ladjarske družbe. Pristojni organ za ladjarske družbe, ki so bodisi registrirane v Republiki Sloveniji bodisi so ji pripisane, je prav tako kot za ostale subjekte, vključene v sistem trgovanja, ministrstvo, da se zagotovi celovitost izvajanja obstoječega sistema trgovanja.

Druga ključna novost je, da se z letom 2027 vzpostavlja ločen sistem trgovanja za stavbni sektor, sektor cestnega prometa in dodatne sektorje, ki sta zlasti manjša industrija in energetika, ki nista vključeni v obstoječi sistem trgovanja (v nadaljnjem besedilu: ETS BRT). Regulirani subjekti v okviru ETS BRT so zlasti dobavitelji goriv, ki sproščajo gorivo v porabo v vključene sektorje in so zavezanci za plačilo trošarine za to gorivo. Regulirani subjekt je podrobneje opredeljen v izrazih.

V Podnebni sklad se bodo poleg prihodkov od prodaje emisijskih kuponov stekale tudi globe za presežne emisije iz 114. člena predloga zakona. Nameni, za katere se lahko porabijo sredstva Podnebnega sklada, so v veliki meri preneseni iz ZVO-2, dodajajo se nekateri nameni na podlagi revidirane Direktive 2003/87/ES, zlasti: ukrepi za podpiranje varstva in obnove šotičšč, gozdov in drugih zemeljskih ali morskih ekosistemov; vlaganje v prehod na oblike prometa, ki znatno prispevajo k razogljičenju sektorja; ukrepi, katerih namen je izboljšanje energetske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije; ukrepi zagotavljanja finančne podpore za obravnavanje socialnih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom; financiranje takih državnih shem podnebnih dividend, ki dokazano pozitivno vplivajo na okolje; naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev, ki bi jih zeleni prehod lahko prizadel, vključno z delavci v pomorstvu; ukrepi za preprečevanje tveganja selitve virov CO₂ v sektorjih, določenih v predpisu EU, ki ureja CBAM; in za kritje stroškov administracije in zaposlitev, potrebnih za upravljanje sistema trgovanja in dodeljevanje sredstev Podnebnega sklada, ter kritje stroškov dela, nastalih pri izvajanju projektov, financiranih iz Podnebnega sklada. Prihodki od prodaje emisijskih kuponov v okviru ETS BRT, ki jih bodo predajali proizvajalci oziroma dobavitelji goriv, se morajo prav tako porabiti za iste namene v okviru Podnebnega sklada, vendar imajo prednost naslednji ukrepi: ukrepi, ki naj bi prispevali k razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb ali zmanjšanju potreb stavb po energiji; ukrepi za pospešitev uporabe brezemisijevih vozil in prehoda na javni prevoz; ukrepi za financiranje Socialnega načrta za podnebje in ukrepi za zagotavljanje finančnega nadomestila končnim porabnikom goriv v primeru dvojnega štetja emisij TGP ali neupravičene predaje kuponov.

Poglavje predloga zakona, ki ureja sistem trgovanja, je sicer razdeljeno na več vsebinskih oddelkov. Določbe, ki urejajo sistem trgovanja za upravljavce naprav (industrija in energetski sektor), ostajajo v veliki meri nespremenjene v primerjavi s tistimi iz ZVO-2. Novosti, ki jih v zvezi s tem prinaša predlog zakona, so predvsem posledica prenosa Direktive 2023/959/EU in se nanašajo zlasti na naslednje: postopna odprava brezplačnih emisijskih kuponov do leta 2030 oziroma 2034 (odvisno od sektorja); obveznost izvajanja priporočil in ukrepov iz energetskih pregledov za podjetja, ki imajo obveznost izvajanja pregledov v skladu z Zakonom o učinkoviti rabi energije (razen, če čas vračanja za ustrezne naložbe presega tri leta ali če so stroški teh naložb nesorazmerni, sicer sledi 20-odstotno znižanje brezplačnih emisijskih kuponov); obvezna priprava načrtov za podnebno nevtralnost za podjetja, ki na

ravni EU najbolj onesnažujejo (sicer 20-odstotno znižanje brezplačnih emisijskih kuponov) in še dodatno za vse ostale upravljavce naprav (sicer ti niso upravičeni do sredstev Podnebnega sklada); spreminja se datum dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov (30. junij, prej 28. februar) in datum predaje kuponov (30. september, prej 30. april).

Predlog zakona v primerjavi z ZVO-2 prinaša tudi nekaj sprememb določb, ki urejajo sistem trgovanja za operatorje zrakoplovov in so posledica prenosa Direktive 2023/958/EU. To so zlasti: podrobnejša ureditev priprave in predložitve načrta za spremljanje in spremenjenega načrta za spremljanje; odprava brezplačnih emisijskih kuponov do konca obstoječega trgovalnega obdobja (2026) in s tem odprava brezplačnih emisijskih kuponov iz posebne rezerve za nekatere operatorje zrakoplova ter postopkov za pridobitev brezplačnih emisijskih kuponov; uvaja in ureja se dodeljevanje posebnih brezplačnih emisijskih kuponov za spodbujanje trajnostnih letalskih goriv do leta 2030; določa se obveznost operatorjev zrakoplovov, da spremljajo in poročajo tudi o vplivih letalstva, ki niso povezani z ogljikovim dioksidom; spreminja se tudi datum dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov (30. junij, prej 28. februar) in datum predaje kuponov (30. september, prej 30. april).

V predlog zakona se v primerjavi z ZVO-2 vnaša popolnoma nov oddelek, ki se ureja sistem trgovanja za ladjarske družbe. Te morajo za vsako izmed svojih ladij, ki spadajo na področje sistema trgovanja, pridobiti odobren načrt za spremljanje, spremljati emisije s teh ladij in o njih vsako leto poročati ministrstvu (ki jih mora preveriti tudi neodvisni preveritelj) ter zanje predati emisijske kupone v registru Unije. Predložitev in spremembe načrta spremljanja so urejene po analogiji operatorjev zrakoplovov. Določbe, ki urejajo spremljanje emisij, poročanje o njih in njihovo preverjanje za ladjarske družbe, dopolnjuje Uredba 2015/757/EU. Določa se tudi obseg emisij, za katere je ladjarska družba odgovorna v primeru različnih kategorij plovb. Predaja emisijskih kuponov bo med letoma 2024 in 2026 postopna, ureja pa se tudi izjema za ladje s plovbo v ledu, za katere je ladjarska družba dolžna predati manj emisijskih kuponov. Predlog zakona ureja tudi različne primere zadržanja oziroma izgona ladij v primeru neizpolnjevanja obveznosti v okviru sistema trgovanja. Datuma poročanja pristojnemu organu in predaje kuponov sta enaka kot za upravljavce naprav in operatorje zrakoplovov.

Glede reguliranih subjektov (ETS BRT) je v predlogu zakona podrobneje urejena obveznost in postopek pridobitve dovoljenja za izpuščanje TGP. Prav tako predlog zakona podrobneje ureja spremljanje, poročanje (tudi o stroških emisijskih kuponov, ki jih regulirani subjekt prenese na končnega porabnika) in preverjanje emisij TGP za regulirane subjekte. Vlada bo predpisala ukrepe za omejevanje tveganja dvojnega štetja emisij TGP in tveganja neupravičene predaje emisijskih kuponov za emisije iz sektorjev, ki niso zajeti v ETS BRT. Datum poročanja je za regulirane subjekte določen en mesec pozneje kot za subjekte v obstoječem sistemu trgovanja, torej do 30. aprila, saj se na ta način zagotavljajo sinergije med obema sistemoma. Rok za predajo emisijskih kuponov v registru je 31. maj.

1.8. Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah

Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah (v nadaljnjem besedilu: CBAM) je orodje EU za preprečevanje selitve virov ogljika in zmanjšanje emisij TGP v EU in globalno. Zagotavlja, da za uvoženo blago iz nekaterih najbolj ogljično intenzivnih sektorjev velja regulativni sistem, v katerem se uporabljajo tako visoki stroški ogljika, kot bi sicer bili naloženi za proizvodnjo blaga v EU v okviru sistema trgovanja, kar bo privedlo do cene ogljika, ki je enaka za uvoženo in domače blago. CBAM je podnebni ukrep, ki podpira zmanjševanje emisij TGP na svetovni ravni, spodbuja čistejše industrijske proizvodnje v državah, ki niso članice EU in preprečuje tveganje selitve virov ogljika, hkrati pa zagotavlja skladnost s pravom Svetovne trgovinske organizacije in zagotavlja prispevek k doseganju podnebne nevtralnosti v EU ter globalno. CBAM se glede na veljavno zakonodajo EU uporablja pri uvozu cementa, železa in jekla, gnojil, aluminija, električne energije in vodika.

Prehodno obdobje poteka od oktobra 2023 do konca leta 2025. V tem obdobju poročajoči deklaranti CBAM o emisijah, vgrajenih v uvoženem CBAM blagu, zgolj poročajo, ne predajajo pa še CBAM kuponov. CBAM se v svoji dokončni ureditvi uporablja od leta 2026. Postopna uvedba CBAM je usklajena s postopno ukinitvijo dodeljevanja brezplačnih emisijskih kuponov v okviru sistemu trgovanja za podporo razogljčenju industrije EU.

S predlogom zakona se zagotavlja pravna podlaga za izvajanje CBAM v Sloveniji. Predlog zakona določa tudi, da lahko FURS pri opravljanju ocene poročil CBAM iz Izvedbene uredbe 2023/1773/EU oziroma pri opravljanju pregleda deklaracij CBAM iz Uredbe 2023/956/EU zahteva mnenje ministrstva o tem, ali je poročajoči deklarant pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM. Predlog

zakona določa tudi globe za neprijavljene emisije, ki so enake kot globe za presežne emisije v sistemu trgovanja, ter prekrške.

1.9. Sistem za spremljanje in poročanje o emisijah TGP

Ministrstvo Evropski komisiji in sekretariatu UNFCCC letno poroča o državnih emisijah TGP po sektorjih, pri čemer podatke dobiva iz različnih baz, organov in organizacij. Na vsaki dve leti poroča tudi o projekcijah emisij TGP ter podnebnih politikah in ukrepih. Poljudnejši način omenjenih poročil predstavljajo zbrane informacije v Poročilu o blaženju podnebnih sprememb, ki ga ministrstvo pripravi vsako leto.

1.10. Ekonomski in finančni instrumenti

V tem poglavju je opredeljena okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida. Pri tem velja opozoriti, da ne gre za uvajanje nove dajatve, temveč za obstoječo okoljsko dajatev za onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida, ki ima podlago v veljavni Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22 – ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24). Ker je ogljikov dioksid najpomembnejši TGP, obenem pa tudi ni onesnaževalo, je bilo potrebno to dajatev izvzeti iz ZVO-2 in jo na primeren način urediti v predlogu zakona.

V predlogu zakona se na novo uvaja letalska podnebna dajatev za posebne zračne prevoze v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo, ki jo bo podrobneje določila vlada s predpisom.

Predlog zakona določa, da morajo biti vsi posegi v okolje, ki lahko pomembno vplivajo na okolje, zasnovani in izvedeni tako, da prispevajo k uresničevanju ciljev predloga zakona. Predvideno je, da bo vlada predpisala metode, po katerih se bosta v okviru postopka presoje vplivov na okolje in CPVO izvajali presoji na podnebje in podnebne odpornosti.

V predlog zakona se z nekaj spremembami in dopolnitvami prenašajo določbe ZVO-2 o Eko skladu.

1.11. Pravila ravnanja s fluoriranimi TGP in ozonu škodljivimi snovmi

V predlogu zakona je posebno poglavje namenjeno fluoriranim TGP in ozonu škodljivim snovem, ki so v napravah za gašenje, hlajenje, klimatizacijo, v električnih stikalnih mehanizmih v elektrodistribuciji in v toplotnih črpalkah. Vsa pravila za uporabo in ravnanje izhajajo direktno iz uredb EU in se v Sloveniji izvajajo že od leta 2008. Podrobnejša navodila za to področje so določena v slovenski Uredbi o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/16). V predlog zakona so iz ZVO-2 prenesene zahteve glede usposabljanja, izpitov in spričeval za serviserje (VIII. poglavje), ki opravljajo dejavnosti na opremi, ki vsebuje te pline. Iz obstoječe uredbe pa se na raven zakona prenaša zahteva za potrdila podjetjem, ki montirajo in servisirajo tovrstno opremo.

Ureditev ne bo prinesla dodatnih stroškov in obremenitev, saj se to v praksi že izvaja.

1.12. Evidence in poročanje

V poglavju o evidencah in poročanju se določa, katere evidence morata zagotavljati ministrstvo in ARSO, opredeljuje se tudi način poročanja Evropski komisiji ter poročanje v skladu z zahtevami UNFCCC in Pariškim sporazumom.

V zadnjih poglavjih predloga zakona so opredeljeni upravni, inšpekcijski in finančni nadzor ter kazenske določbe. V predlog zakona pa se med drugim prenaša tudi določba ZVO-2 glede prepovedi geološkega shranjevanja ogljikovega dioksida na območju Republike Slovenije, vključno z njenimi teritorialnimi vodami.

b) Način reševanja:

Poglavitna vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom, so navedena v predhodni točki. Predlog zakona določa tudi izdajo podzakonskih predpisov, tako vlade kot tudi ministra.

Novi predpisi vlade so naslednji:

- Uredba o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂ (tretji odstavek 31. člena predloga zakona)
- Uredba o izvajanju sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije (deseti odstavek 27. člena, štirinajsti odstavek 38. člena, drugi odstavek 39. člena, deseti odstavek 51. člena, drugi odstavek 52. člena ter prvi in drugi odstavek 53. člena predloga zakona)
- Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjskega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (drugi odstavek 68. člena predloga zakona)
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (sedmi odstavek 70. člena predloga zakona)
- Uredba o letalski podnebni dajatvi za posebne zračne prevoze (šesti odstavek 72. člena predloga zakona)
- Uredba o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (prvi odstavek 95. člena predloga zakona)

Novi predpisi ministra so naslednji:

- Pravilnik o obliki in vsebini regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam (deseti odstavek 15. člena predloga zakona)
- Pravilnik o metodologiji za uvrščanje ukrepov v program Podnebnega sklada (šesti odstavek 30. člena predloga zakona)
- Pravilnik o izvajanju sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije (šesti odstavek 32. člena, peti odstavek 33. člena, osmi odstavek 34. člena, deveti odstavek 36. člena, dvanajsti odstavek 37. člena, četrti odstavek 40. člena, šesti odstavek 41. člena, četrti odstavek 43. člena, šesti odstavek 44. člena, deveti odstavek 51. člena, šesti odstavek 54. člena, trinajsti odstavek 55. člena in osmi odstavek 133. člena predloga zakona)
- Pravilnik o izvajanju usposabljanja za fizične osebe (serviserje) in vpisu podjetij v evidenco pooblaščenih podjetij (drugi odstavek 95. člena predloga zakona)

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in s pravnim redom EU.

č) Usklajenost predloga zakona:

Usklajevanje predloga zakona je potekalo v okviru javne obravnave.

Ministrstvo je pri pripravi predloga zakona poskušalo v največji možni meri upoštevati prejete pripombe, ob tem pa je preverjalo skladnost s pravom EU in celovitost predlaganih rešitev. Predlog zakona je bil poslan v usklajevanje tudi Združenju občin Slovenije (ZOS), Skupnosti občin Slovenije (SOS) ter Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS). 22. 3. 2024 je na ministrstvu potekal uskladitveni sestanek s predstavniki ZOS, SOS in ZMOS. 28. 3. 2024 je bil opravljen sestanek s predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, 4. 4. 2024 je na ministrstvu potekal sestanek s predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Zadružne zveze Slovenije, Sindikatом kmetov Slovenije in Zvezo slovenske podeželske mladine.

Ministrstvo je pregledalo in obravnavalo vse prejete pripombe in jih upoštevalo, v kolikor so bile strokovno utemeljene ter niso bile v nasprotju s pravnim redom Republike Slovenije in EU ter sistemskimi rešitvami predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjuje se, da bo imel sprejem zakona pozitivne vplive za državni proračun in druga javno finančna sredstva. To utemeljujemo s tem, da odločnejši ukrepi blaženja podnebnih sprememb zmanjšujejo stroške, ki jih bo imela država zaradi cilja doseganja ogljične nevtralnosti, hkrati pa naložbe v prilagajanje podnebnim spremembam zmanjšuje stroške, ki jih ima država s soočenjem s posledicami podnebnih sprememb, vključno s stroški podnebno pogojenih naravnih nesreč.

V finančnem načrtu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) so zagotovljena sredstva za finančne podpore Podnebnemu svetu v okviru ukrepa 2550-16-0004 Priprava dokumentov na področju podnebnih sprememb, PP 231306 Oblikovanje podnebnih politik v višini 10.000 evrov v letih 2025 in 2026. Sredstva, ki se izločajo v proračunski sklad (Podnebni sklad), so načrtovana na PP 231339 Sredstva Sklada za podnebne spremembe po ZVO-2, v okviru ukrepa 2550-15-0001 Prodaja emisijskih kuponov na dražbi, in sicer v višini 106.021.000 evrov v letu 2025 ter 113.401.000 evrov v letu 2026. Sama poraba sredstev pa je določena z veljavnim odlokom o programu porabe sredstev Podnebnega sklada (Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023-2026, (Uradni list RS, št. 106/23)), v okviru katerega so načrtovana tudi sredstva za naloge, ki jih na podlagi javnega pooblastila, določenega v 125. členu predloga zakona, opravlja Institut »Jožef Stefan«.

V predlogu zakona se na novo uvaja letalska podnebna dajatev za posebne zasebne zračne prevoze. Letalska podnebna dajatev bo prihodek proračuna Republike Slovenije. Višina prilivov v proračun Republike Slovenije bo ocenjena v sklopu priprave predpisa, s katerim se bodo določili višina letalske podnebne dajatve, zavezanci za njeno plačevanje ter način plačila.

Prihodki z naslova CBAM predstavljajo nov lastni vir proračuna EU. V skladu s predlogom Evropske komisije vsaka država članica zadrži 25 odstotkov prihodkov iz naslova CBAM za administrativne stroške izvajanja Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 52), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/956/EU), Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1773 z dne 17. avgusta 2023 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z obveznostmi poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju (UL L št. 228 z dne 15. 9. 2023, str. 94), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2023/1773/EU) in drugih delegiranih in izvedbenih aktov, izdanih na podlagi Uredbe 2023/956/EU. Po oceni Evropske komisije se ocenjuje, da bodo znašali prilivi v proračun Republike Slovenije s tega naslova v letu 2027 7 milijonov evrov, v letu 2028 pa 8 milijonov evrov. Glede na predlog, da bo lahko vsaka država članica zadržala 25 odstotkov prihodkov z naslova CBAM za pokrivanje upravnih stroškov izvajanja, bo to pomenilo, da bo Slovenija z naslova CBAM vplačala v proračun EU 5,25 milijona evrov v letu 2027 in 6 milijonov evrov v letu 2028. Odhodki izvajanja CBAM, ki jih bosta imela Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS) in Ministrstvo za finance (v nadaljevanju: MF) so načrtovani v finančnem načrtu FURS v okviru projekta 1620-21-0007 Vzdrževanje in nadgradnje odmernih-poslovnih IS, PP 141042 Investicije in investicijsko vzdrževanje v višini 432.260 evrov.

V predlogu zakona se določa, da s 1. januarjem 2026 1 odstotek prihodkov, pridobljenih z dražbo emisijskih kuponov za naprave, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe, predstavlja integralna sredstva državnega proračuna. Ta sredstva bodo zagotavljala financiranje plač in drugih stroškov dela zaposlenih, ki se ukvarjajo z upravljanjem sistema trgovanja, dodeljevanjem sredstev Podnebnega sklada in izvajanjem projektov, ki se financirajo iz Podnebnega sklada, ter imajo te naloge navedene v

aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ministrstva. V sprejetem finančnem načrtu ministrstva za leto 2026 je načrtovano, da so vsi prihodki iz naslova trgovanja z emisijskimi kuponi vir financiranja Podnebnega sklada. Zato se ocenjuje, da bodo odhodki državnega proračuna za leto 2026 nižji za 1.134.010 evrov, glede na sprejeta sredstva na PP 231339 Sredstva sklada za podnebne spremembe po ZVO.

Z letom 2027 bodo okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida nadomestili emisijski kuponi v okviru sistema trgovanja z emisijskimi kuponi za stavbni sektor, sektor cestnega prometa in druge sektorje (v nadaljnjem besedilu: ETS BRT). Tako se bodo povečali odhodki državnega proračuna za obseg sredstev, ki jih bo Republika Slovenija prejela iz EU, in sicer za 246 milijonov evrov, v okviru kontov rezerv izločanja na Podnebni sklad, saj sredstva od prodaj emisijskih kuponov predstavljajo vir financiranja Podnebnega sklada. Ocena je narejena na predpostavki enakih količin in strukture prodanega goriva, kot so bili načrtovani v izračunih za sprejeti proračun za leto 2025.

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javno finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

V finančnem načrtu ministrstva so zagotovljena sredstva za finančne podpore Podnebnemu svetu v okviru ukrepa 2550-16-0004 Priprava dokumentov na področju podnebnih sprememb, PP 231306 Oblikovanje podnebnih politik v višini 10.000 evrov v letih 2025 in 2026. Sredstva, ki se izločajo na proračunski sklad (Podnebni sklad), so načrtovana na PP 231339 Sredstva Sklada za podnebne spremembe po ZVO-2, v okviru ukrepa 2550-15-0001 Prodaja emisijskih kuponov na dražbi, in sicer v višini 106.021.000 evrov v letu 2025 ter 113.401.000 evrov v letu 2026. Sama poraba sredstev pa je določena z veljavnim odlokom o programu porabe sredstev Podnebnega sklada (Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026, (Uradni list RS, št. 106/23 in 26/25)), v okviru katerega so načrtovana tudi sredstva za naloge, ki jih na podlagi javnega pooblastila iz 125. člena predloga zakona, v prehodnem obdobju, opravlja Institut »Jožef Stefan«.

Vsa sredstva za stroške dela so načrtovana v finančnih načrtih ministrstva, ARSO in IRSOE, in sicer v okviru ukrepov: 2570-23-0006 Plače na področju okolja, podnebja in energije, PP 231291 Plače v letu 2025 260.000 evrov in v letu 2026 520.000 evrov, v finančnem načrtu ARSO na ukrepu 2334-13-0001 Podporne dejavnosti in administracija ARSO, PP 231340 Plače, v letu 2025 v višini 80.000 EUR in v letu 2026 v višini 160.000 EUR ter v finančnem načrtu IRSOE na ukrepu 2572-23-0003 Opravljanje inšpekcijskih pregledov, PP 231382 Plače, v letu 2025 v višini 20.000 evrov in v letu 2026 40.000 evrov.

Stroški izvajanja CBAM so v letu 2025 načrtovani v finančnem načrtu FURS, in sicer v okviru projekta 1620-21-0007 Vzdrževanje in nadgradnje odmernih-poslovnih IS, proračunska postavka 141042 Investicije in investicijsko vzdrževanje, v višini 432.260 evrov.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EU

Zakoni o podnebnih spremembah (z različnimi imeni) so bili po do zdaj znanih informacijah sprejeti v šestnajstih državah članicah EU (Danska, Finska, Irska, Francija, Švedska, Nizozemska, Nemčija, Avstrija, Bolgarija, Španija, Hrvaška, Luksemburg, Portugalska, Grčija, Madžarska in Malta), v petih državah članicah so zakoni v pripravi (Latvija, Belgija, Estonija, Ciper in Slovenija). Zunaj EU so podnebni zakon med drugimi sprejele Norveška, Švica, Lihtenštajn, Nova Zelandija, Združeno kraljestvo, Kostarika in Mehika.

Na splošno je večina držav članic EU sprejela nacionalne podnebne zakone, jih pripravlja ali razmišlja o njihovem sprejetju. Vsi zakoni, sprejeti po Pariškem sporazumu, vidno vključujejo dolgoročno perspektivo.

Dolgoročna podnebna politika Nizozemske do leta 2050

Nizozemski parlament je na začetku leta 2019 z veliko večino glasov sprejel Zakon o podnebnih spremembah, katerega temeljni cilj je uskladitev dolgoročne državne podnebne politike s cilji Pariškega sporazuma in znanstvenimi dognanji na tem področju. Zakon vsebuje podnebni cilj za zmanjšanje emisij TGP na Nizozemskem za 95 odstotkov do leta 2050 (in neto ničelne emisije TGP do leta 2050) in za 49 odstotkov do leta 2030 glede na leto 1990 ter cilj 100-odstotno ogljično nevtralne proizvodnje elektrike do leta 2050.

Zakon za doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP uvaja inovativni mehanizem letnih pregledov, na podlagi katerih vlada predstavi rezultate izvajanja ukrepov za doseg cilja. Zakon določa tudi tako imenovani »teden podnebja«, in sicer tretji teden v oktobru. Ta teden vlada vsako leto na celodnevnem parlamentarnem zasedanju predstavi letno poročilo o doseganju ciljev in predlaga dodatne ukrepe za naprej, če je to potrebno za celovito doseganje ciljev.

Zakon nalaga vladi pripravo podnebnega plana (na podlagi tako imenovanega ogljičnega proračuna) vsakih pet let. Plan mora vsebovati vse ukrepe za doseganje ciljev za naslednjih pet let v okviru časovnega načrta za doseganje ciljev v letih 2030 in 2050. Plan bo ocenjen vsaki dve leti in po potrebi spremenjen, če ukrepi ne bi vodili do doseganja zakonsko postavljenega cilja.

V tednu podnebja bo vlada pripravila memorandum, ki bo temeljil na podnebno - energetski študiji o doseganju cilja v prejšnjem letu. Razprava o memorandumu bo ta dan potekala na plenarnem zasedanju v parlamentu. Ob obravnavi državnega (finančnega) proračuna se bodo obravnavali tudi letni ogljični proračun in ukrepi za njegovo doseg.

Zakon predvideva strankarsko neodvisno strokovno-znanstveno telo (odbor), ki vladi svetuje oziroma ji priporoča pripravo petletnih ogljičnih proračunov in ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev v petletnih podnebnih planih za doseg zakonsko določenega podnebnega cilja do leta 2030 in nato do leta 2050.

Dolgoročna podnebna politika Švedske do sredine stoletja

Leta 2017 je švedski parlament z veliko večino (z izjemo ene stranke) sprejel tako imenovani Okvir podnebne politike (*The Swedish Climate Policy Framework*), ki je najpomembnejša podnebna reforma v zgodovini Švedske. Ta reforma je določila okvir za izvedbo ciljev Pariškega sporazuma. V skladu s tem dokumentom naj bi Švedska do leta 2045 dosegla neto ničelne emisije TGP.

Okvir podnebne politike obsega tri temeljne sestavne dele: nove velikopotezne podnebne cilje, podnebni zakon in neodvisni znanstveno-strokovni svet za podnebno politiko. Cilj tega okvira je zagotoviti stabilnost dolgoročne in sprotne podnebne politike in prizadevanje za njeno uresničevanje.

Prvič v zgodovini mora Švedska vlada v skladu s podnebnim zakonom izvajati podnebno politiko na podlagi ciljev oziroma zakona, ki ga je sprejel parlament. Vlada mora na začetku mandata pripraviti podnebni plan za svoj štiriletni mandat, ki izhaja iz podnebnega cilja, in nato redna letna poročila o izvajanju podnebnega plana. Neodvisno telo, svet za podnebno krizo, pa bo pregledalo, ali vlada v celoti izvaja podnebno politiko in upošteva cilje iz zakona.

Temeljne vsebine oziroma določbe švedskega podnebne zakona, ki je začel veljati 1. januarja 2018, so: vladna podnebna politika mora temeljiti na podnebnih ciljih, določenih v zakonu, vlada mora vsako leto pripraviti podnebno poročilo, ki je sestavni del letnega finančnega proračuna države, vsaka štiri leta mora pripraviti podnebni akcijski načrt z ukrepi za izvedbo vmesnega podnebne cilja, ki mora biti v skladu s časovnim načrtom za doseg dolgoročnega podnebne cilja Švedske. Podnebni cilji in finančni proračun se morajo ujemati.

Okvir zajema nove podnebne cilje, in sicer: do leta 2045 naj bi Švedska dosegla neto ničelne emisije TGP, po tem letu pa negativne emisije. Negativne emisije bo Švedska dosegla s ponori ogljika in izvedbo podnebnih ukrepov v tujini. Kljub temu morajo biti emisije TGP iz aktivnosti na Švedskem do leta 2045 manjši najmanj za 85 odstotkov glede na leto 1990. To naj bi pomenilo manj kot 1 tona ekvivalenta CO₂ na prebivalca do leta 2045.

Do leta 2030 bodo emisije iz prometa (razen emisij iz letalskega prometa) manjše za 70 odstotkov v primerjavi z letom 2010. Vse emisije iz tako imenovanih sektorjev ne-ETS (vezano na uredbo EU o delitvi prizadevanj med države članice, torej iz sektorjev, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijskimi kuponi), bodo do leta 2030 manjše za najmanj 63 odstotkov, do leta 2040 pa za 75 odstotkov glede na leto 1990. Skupne emisije TGP Švedske bodo do leta 2030 manjše za 55 odstotkov, do leta 2040 pa za 73 odstotkov glede na leto 1990.

Tretji temeljni steber podnebne politike Švedske je imenovanje sveta za podnebno politiko. To znanstveno-strokovno telo vladi pomaga pri pripravi neodvisne ocene, ali so vladni podnebni načrti v skladu z zahtevanimi podnebnimi cilji. Svet bo ovrednotil, ali bo vlada s predlaganimi ukrepi dosegala podnebne cilje oziroma ali jih ne bo pravočasno dosegala, in nato pripravil ustrezna priporočila za skladnost ukrepov za doseganje zahtevanih ciljev.

Dolgoročna podnebna politika Avstrije do sredine stoletja

Avstrija je zakon o podnebnih spremembah sprejela že leta 2011, s poznejšo posodobitvijo leta 2017. Skozi leta so se pokazale določene pomanjkljivosti. Med ključnimi kritikami je bilo pomanjkanje učinkovitega mehanizma upravljanja, odgovornosti ter redne evalvacije ukrepov. Poleg tega, med drugim, ni bilo zadostnega vključevanja strokovnjakov oziroma je bilo svetovalno telo preširoko, z omejenim znanstvenim nasvetom. Zaradi teh pomanjkljivosti se je pojavila potreba po oblikovanju nove zakonodaje. Tako je v obravnavi nov zakon, imenovan Zakon o podnebnju (the new Austrian Climate Act), ki še ni potrjen.

Prvotni Zakon o podnebnih spremembah iz leta 2011 je bil zasnovan leta 2008, s ciljem izpolnjevanja zahtev Kjotskega protokola ter doseganja ciljev EU o delitvi odgovornosti. Ta zakon je predvidel letne sektorske cilje do leta 2020 za sektorje zunaj sistema trgovanja z emisijami, vendar ni vseboval posebnih politik, ukrepov ali pravil za delitev stroškov usklajevanja. Leta 2017 je bil dodan dodatek o razdelitvi finančnih bremen, kjer se stroški, ki nastanejo zaradi presežka ciljev, delijo med zvezno državo in provincami (80:20).

Potreba po novi zakonodaji je izhajala iz zahteve po bolj ambicioznih ciljih. Glavni cilji v novem predlogu vključujejo omejitev doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2040 ter zavezujoče splošne in sektorske cilje za vse sektorje do leta 2030 in 2040. Predlaga tudi mehanizem odgovornosti med zvezno vlado in provincami za (ne)doseganje zastavljenih ciljev ter izboljšanje mehanizma za dodatno ukrepanje. Uvedeni bodo pravno zavezujoči nacionalni proračuni za TGP, skladno s Pariškim sporazumom, in znanstveni odbor, ki bo služil kot strokovna podpora politiki. Javnost bo vključena prek skupščine državljanov, ki naj bi potekala na vsaka štiri leta.

Avstrija je leta 2012 kot ena prvih držav EU združila strateški pristop k prilagajanju podnebnim spremembam s celovitim akcijskim načrtom za izvajanje konkretnih priporočil za ukrepanje. Strategija je bila izpopolnjena leta 2016, vključuje pa tako strateški del kot tudi akcijski načrt z jasnimi priporočili za ukrepanje in služi kot vodilni okvir za vse dejavnosti Avstrije v povezavi s prilagajanjem podnebnim spremembam.

Avstrija si prizadeva za doseg oglejčne nevtralnosti do leta 2040. Avstrijska podnebna in energetska strategija, poimenovana #misija2030, je bila objavljena leta 2018 z jasno vizijo do leta 2030. Kratkoročno se na 10 let pripravljala celostni energetski in podnebni načrt ter akcijski načrti za izvajanje nizkoogljene razvojne strategije. Nacionalni energetski in podnebni načrt za obdobje 2021-2030 (NEPN-e) postavlja temelje za naslednjih 10 let in predstavlja ključno orodje za uresničevanje zastavljenih ciljev.

Dolgoročna podnebna politika Hrvaške do sredine stoletja

Leta 2020 je Hrvaški parlament sprejel nov podnebni zakon tj. Zakon o blaženju podnebnih sprememb in varstvu ozonske plasti, ki je oblikovan, kot okvir za uresničitev ciljev EU in dopolnitev zakonodaje na področju podnebnih sprememb, ki jih Zakon o varstvu zraka ne ureja.

Zakon določa pristojnosti in odgovornosti za blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje podnebnim spremembam ter varstvo ozonske plasti. Ureja širok spekter vprašanj, vključno z dokumentacijo o podnebnih spremembah, emisijami TGP, spremljanjem, poročanjem, sistemom trgovanja z emisijami, sektorji zunaj tega sistema, registrom Unije, snovmi, ki škodljivo vplivajo na ozonski plašč, in fluoriranimi TGP. Prav tako zajema financiranje ukrepov za blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje nanje in varstvo ozonske plasti, informacijski sistem inšpekcijski, finančni in upravni nadzor.

Predpisuje vsebino in način sprejemanja Strategije nizkoogljene razvoja Republike Hrvaške do leta 2030, s pogledom na leto 2050, ter vsebino in način sprejemanja Strategije prilagajanja podnebnim spremembam do leta 2040, s pogledom na leto 2070 (predlog vlade mora potrditi parlament). Zakon določa sprejemanje Akcijskih načrtov za obdobje petih let. Prav tako sprejema Celosten energetski in podnebni načrt Republike Hrvaške za obdobje desetih let. Določa tudi pooblastila za sprejem Načrta porabe finančnih sredstev, pridobljenih s prodajo emisijskih enot. Zakon uvaja nove finančne instrumente za obdobje 2021-2030 in vzpostavlja pristojne organe za izvajanje pravnih aktov EU v zvezi z ozonsko plastjo.

Cilji zakona je med izboljšanje institucionalnih pogojev za sprejemanje strateških dokumentov na področju varstva podnebja in ozona, izboljšanje spremljanje in poročanja o emisijah TGP ter uskladitev s pravnim redom EU na področju podnebnih sprememb, blaženja podnebnih sprememb, prilagajanja podnebnim spremembam in varstva ozonske plasti.

Leta 2021 je Hrvaška sprejela nizkoogljeno razvojno strategijo do 2030 s pogledom do 2050. Nizkoogljena razvojna strategija utira pot za prehod v trajnostno konkurenčno gospodarstvo, v katerem se gospodarska rast dosega z nizkimi emisijami TGP. Cilji zmanjšanja emisij TGP do leta 2030 in 2050 bodo izvedeni v okviru političnega okvira, sprejetega s strani EU.

Dolgoročna podnebna politika Združenega kraljestva do leta 2050

Združeno kraljestvo je za vodenje dolgoročne podnebne politike že leta 2008 sprejelo Zakon o podnebnih spremembah (Climate Change Act). To je bilo inovativno urejanje tega vprašanja in prvi državni zakon za podnebne spremembe na svetu.

Zakon o podnebnih spremembah Velike Britanije zajema naslednje temeljne določbe oziroma vsebine: zakonsko zavezujoči dolgoročni podnebni cilj oziroma cilj o emisijah; zakonsko zavezujoče petletne ogljične proračune (največjo dovoljeno količino TGP, ki jo Združeno kraljestvo sme izpustiti v posameznem petletnem obdobju); neprekinjeno načrtovanje ukrepov za prilagajanje na podnebno krizo; določbo o neodvisnem znanstvenem posvetovalnem telesu za pripravo osnutkov petletnih ogljičnih proračunov in določbe o obveznem spremljanju izvajanja ogljičnih proračunov in o obračunavanju emisij.

Zakonsko zavezujoči dolgoročni podnebni (oziroma emisijski) cilj določa, da morajo biti celotne letne emisije TGP Združenega kraljestva leta 2050 najmanj za 80 odstotkov manjše kot leta 1990. Namen te določbe je bil jasno sporočiti vsem, tako gospodarstvu kakor tudi družbi, o usmerjenosti dolgoročne podnebne politike Združenega kraljestva do leta 2050. Cilj je temeljil na takrat znanih znanstvenih dognanjih, kar je podnebni politiki zagotovilo potrebno verodostojnost. Cilj za leto 2050 je bil leta 2019 revidiran, tako da je bil postavljen cilj neto ničelne vrednosti.

Zakonsko zavezujoči petletni ogljični proračuni so zaporedni petletni cilji glede največje dovoljene letne količine TGP ob koncu nekega obdobja, ki jo Združeno kraljestvo sme izpustiti v ozračje. Ogljični proračuni (OP) morajo določiti podnebni emisijski cilj za 12 let vnaprej. OP morajo biti v skladu s časovnim načrtom za doseganje dolgoročnega podnebnega cilja.

Neprekinjeno načrtovanje ukrepov za prilagajanje na podnebno krizo prav tako upošteva petletna obdobja, ki se začnejo s pripravo celovitih dokumentov o oceni tveganj za podnebne spremembe (Climate Change Risk Assessment – CCRA) oziroma temeljijo na njih in se upoštevajo pri pripravi državnih programov za prilagajanje na podnebno krizo (National Adaptation Programme – NAP). Ti programi morajo biti sprejeti pred začetkom posameznega petletnega obdobja.

Imenovanje neodvisnega znanstvenega posvetovalnega telesa – odbora za podnebne spremembe (Committee on Climate Change – CCC) je ena od temeljnih določb tega zakona. Ta odbor je varuh izvajanja podnebne politike Združenega kraljestva in dolgoročnega cilja, določenega v tem zakonu. Tako kot zakon tudi odbor obravnava cilje zmanjševanja emisij TGP in prilagajanje na podnebno krizo, zadnje skupaj s pododboroma za prilagajanje (Adaptation Sub-Committee).

Zakonske določbe o obveznem spremljanju doseganja ogljičnih proračunov in poročanju nalagajo vladi, da parlamentu in javnosti redno poroča o napredku, kar pomeni uvrščanje podnebnih vsebin visoko na seznam prednostnih nalog. Zagotavlja tudi preglednost doseganja ciljev ogljičnih proračunov. Odbor za podnebne spremembe mora v okviru teh določil pripravljati letna poročila o napredku, v katerih navede podrobnosti, kako vlada dosega cilje ogljičnih proračunov na letni ravni. Napredek pri izvajanju načrtov za prilagajanje na podnebno krizo se ugotavlja vsaki dve leti. O teh poročilih razpravlja parlamentu, vlada pa mora podati vsa ustrezna pojasnila.

PRILAGOJENOST PRAVU EU:

Predlog zakona je usklajen s pravom EU.

Predlog zakona v nacionalni pravni red prenaša EU direktive, in sicer:

Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L št. 275, z dne 25. 10. 2003, str. 32), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058,

(EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L št. 2024/795 z dne 29. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/87/ES) določa regulativni in izvedbeni okvir za vzpostavitev in delovanje sistema trgovanja. V sistem trgovanja so vključeni določeni TGP in določene naprave, za katere morajo upravljavci pridobiti dovoljenje za izpuščanje TGP, ter letalske dejavnosti, za katere morajo operatorji zrakoplova pridobiti odločbo potrditvi načrta za spremljanje. Od 1. januarja 2024 so v obstoječi sistem trgovanja vključene tudi ladjarske družbe, ki so odgovorne za predajo emisijskih kuponov za ladje z bruto tonažo večjo od 5 000 ton, za katere bodo morale ladjarske družbe prav tako pridobiti odločbo o potrditvi načrta za spremljanje. S 1. januarjem 2027 se vzpostavlja nov, vzporedni sistem trgovanja za t. i. regulirane subjekte, ki bo zajemal emisije TGP iz stavbnega sektorja, sektorja cestnega prometa in nekaterih drugih sektorjev. Upravljavci naprav, operatorji zrakoplovov, ladjarske družbe in regulirani subjekti morajo spremljati svoje emisije TGP in o njih pripraviti letno poročilo, ki ga preveri akreditirani preveritelj, v določenem roku pa morajo vsako leto v registru Unije predati emisijske kupone v obsegu preverjenih emisij TGP, ki so jih s svojo dejavnostjo povzročile v preteklem koledarskem letu. Del emisijskih kuponov upravljavci naprav za nekatere naprave in operatorji zrakoplova za letalsko dejavnost (ti le še do leta 2026) pridobijo brezplačno, večji del pa jih morajo kupiti. Upravljavci naprav za proizvodnjo električne energije iz fosilnih goriv morajo celotno količino emisijskih kuponov kupiti. Pravico trgovati z emisijskimi kuponi imajo vse pravne ali fizične osebe. Vsebine Direktive 2003/87/ES in njenih nadaljnjih sprememb so v predlog zakona prenesene v 4. člen (pomen izrazov) in člene, ki urejajo sistem trgovanja, to so členi od 26 do 61. Na podlagi določb predloga zakona bosta vlada in minister s podzakonskimi predpisi podrobneje določila določene vidike izvajanja sistema trgovanja v Republiki Sloveniji.

Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114) z vsemi nadaljnjimi spremembami, in sicer na način, da je v 111. členu predloga zakona geološko shranjevanje ogljikovega dioksida na območju Republike Slovenije, vključno z njenimi teritorialnimi vodami, prepovedano.

Direktivo 1999/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil (UL L št. 12 z dne 18. 1. 2000, str. 16), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES, glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Prvi del (UL L št. 311 z dne 21. 11. 2008, str. 1), in sicer je v 68. členu predloga zakona urejena dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka iz novih osebnih vozil.

Predlog zakona določa tudi pristojne organe in okvir za izvajanje uredb EU:

Izvajanju **Uredbe (EU) 2023/857** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L 111 z dne 26. 4. 2023, str. 1) so namenjeni členi v IV. poglavju, ki urejajo izpolnjevanje zastavljenega cilja preko različnih ukrepov, kot so priprava dodatnih ukrepov in upravljanje z dodeljenimi letnimi emisijami.

Izvajanju **Uredbe (EU) 2018/1999** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES,

2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1) so namenjeni 10., 63. in 64. člena, ki določajo organ za pripravo podnebne strategije, nacionalnih evidenc TGP in projekcij TGP.

Izvajanju **Uredbe (EU) 2018/841** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 1) in Uredbe (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L št. 107 z dne 21. 4. 2023, str. 1) sta namenjena 25. člen, ki določa organ za pripravo državnega načrta za obračunavanje emisij in odvzemov TGP na področju gozdarstva, ter 63. člen, ki določa organ za pripravo in vodenje obračunov, ki točno prikazujejo emisije in odvzeme TGP zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva ter postopek za pridobitev zahtevanih podatkov za pripravo in vodenje omenjenih obračunov.

Izvajanju **Uredbe (EU) 2021/1119** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) so namenjeni členi 13., 14. in 15. Uredba v 5. členu vsebuje določila glede prilagajanja podnebnim spremembam. Ustrezne institucije EU in države članice zagotovijo stalen napredek pri povečanju sposobnosti prilagajanja, krepitvi odpornosti in zmanjšanju ranljivosti zaradi podnebnih sprememb v skladu s 7. členom Pariškega sporazuma. Države članice na podlagi zanesljivih analiz podnebnih sprememb in ranljivosti, ocen napredka in kazalnikov, ki temeljijo na najboljših razpoložljivih in najnovejših znanstvenih dokazih, sprejmejo in izvajajo nacionalne prilagoditvene strategije in načrte, pri čemer upoštevajo strategijo EU za prilagajanje podnebnim spremembam. Države članice v svojih nacionalnih prilagoditvenih strategijah upoštevajo posebno ranljivost ustreznih sektorjev, med drugim kmetijstva ter vodnih in prehranskih sistemov ter prehranske varnosti, ter spodbujajo naravne rešitve in prilagajanje, ki temelji na ekosistemu.

Izvajanju **Uredbe (EU) 2023/956** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za oglično prilagoditev na mejah (UL L št. 130, z dne 16. 5. 2023, str. 52) so namenjeni členi v X. poglavju, ki določajo FURS za pristojni organ za izvajanje funkcij in dolžnosti na podlagi Uredbe 2023/956/EU ter Slovensko akreditacijo kot nacionalni akreditacijski organ. Hkrati vzpostavlja institut mnenjedajalca, saj lahko FURS pri opravljanju ocene poročil CBAM iz Izvedbene uredbe 2023/1773/EU oziroma pri opravljanju pregleda deklaracij CBAM iz Uredbe 2023/956/EU zahteva mnenje ministrstva o tem, ali je poročajoči deklarant pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo imel administrativne posledice na področju poslovanja javne uprave, in sicer:

Za izvajanje nalog po predlogu zakona bo potrebno povečati kadrovske kapacitete. Med naloge je vključeno strateško načrtovanje, poročanje Evropski komisiji in Sekretariatu UNFCCC, spremljanje kazalnikov in učinkov izvedbenih dokumentov. Poglobljena sistemska koordinacija in izvajanje strokovnih nalog s področij zmanjševanja količine emisij TGP v sektorjih, ki niso vključeni v sistem

trgovanja, in področja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva ter sistema za spremljanje in poročanje o emisijah TGP bo zahtevala vsaj dve osebi. Za večjo učinkovitost izvajanja ukrepov energetske podnebne politike se predvideva spremljanje izvajanja ukrepov, ki so določeni v NEPN, z zagotavljanjem koordinatorjev na pristojnih ministrstvih. Določena je priprava in posodabljanje podzakonskih aktov s področja sistema državnih evidenc TGP in sistema za poročanje o politikah in ukrepih.

Zaradi širjenja obstoječega sistema trgovanja na ladjarske družbe ter zaradi vzpostavitve novega sistema trgovanja za regulirane subjekte, se bo bistveno povečalo število upravnih postopkov. Pričakujemo med 50 in 100 novo vključenih oseb v sistem trgovanja. Poleg tega bi bilo dodatno potrebno okrepiti ARSO za upravljanje z registrom Unije v okviru sistema trgovanja. Ministrstvo bo za izvajanje sistema trgovanja pristojno za pripravo vsaj dveh zelo obsežnih podzakonskih aktov (uredbe in pravilnika), sprejetih na podlagi predloga zakona, in še dodatnih podzakonskih aktov za izvajanje predpisov EU, ki urejajo sistem trgovanja. Prav tako bo ministrstvo pristojno za pregled načrtov za podnebno nevtralnost za upravljavce drugih naprav, ki ne spadajo med 20 odstotkov emisijsko najmanj učinkovitih naprav na ravni EU. Okrepilo in razširilo se bo tudi poročanje Evropski komisiji. Zaradi postopkov v zvezi z izgonom in zadržanjem ladij, ki so pod odgovornostjo ladjarske družbe, ki ne izpolni obveznosti v okviru sistema trgovanja, so predvidene tudi manjše administrativne obremenitve za Pomorsko inšpekcijo.

Prihodki z naslova CBAM predstavljajo nov lastni vir proračuna EU. Skladno s predlogom Evropske komisije vsaka država članica zadrži 25 odstotkov prihodkov z naslova CBAM za administrativne stroške izvajanja Uredbe 2023/956/EU, Izvedbene uredbe 2023/1773/EU in drugih delegiranih ter izvedbenih aktov, izdanih na podlagi Uredbe 2023/956/EU.

Republika Slovenija bo za blaženje negativnih socialnih učinkov za najranljivejša gospodinjstva zaradi novega sistema ETS BRT v okviru Socialnega sklada za podnebje upravičena do približno 358 milijonov evrov za obdobje 2026–2032 (oz. 301 milijonov evrov v primeru zamika izvajanja na 2027-2032). V ta namen bo ministrstvo do 30. junija 2025 pripravilo in vladi ter Komisiji predložilo Socialni načrt za podnebje. Načrt bo vključeval usklajen sveženj obstoječih ali novih nacionalnih ukrepov in naložb za obravnavanje vpliva oblikovanja cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost, hkrati pa spremljajo in pospešijo potrebni ukrepi, da se izpolnijo podnebni cilji EU. Ministrstvo bo pristojno za izvajanje oziroma koordinacijo izvajanja ukrepov v okviru Socialnega sklada za podnebje, hkrati pa bo potrebno vladi in Komisiji redno poročati o njihovem izvajanju.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona naslavlja dve področji podnebne politike, in sicer zmanjševanje emisij TGP in prilagajanje na negativne posledice podnebnih sprememb. Nekatere ključne usmeritve in področja predloga zakona za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje vključujejo:

1. **Podnebna nevtralnost:** predlog zakona določa cilj, da bo Slovenija do leta 2045 dosegla podnebno nevtralnost.
2. **Ukrepi za zmanjšanje emisij:** predlog zakona predstavlja osnovo za izvajanje ukrepov za zmanjšanje emisij TGP.
3. **Prilagajanje podnebnim spremembam:** predlog zakona priznava potrebo po povečanju odpornosti naravnih in družbenih sistemov v Republiki Sloveniji na sedanje in pričakovane vplive podnebnih sprememb. Predlog zakona določa osnovne dokumente in procese prilagajanja podnebnim spremembam v Sloveniji.

4. Spremljanje in poročanje: predlog zakona poudarja pomen spremljanja in poročanja o emisijah TGP, podnebnih kazalnikov ter izvajanju podnebnih politik in ukrepov. Navedeno je nujno pri ocenjevanju napredka, ugotavljanju področij za izboljšave in zagotavljanju preglednosti podnebnih ukrepov.

5. Mednarodne zaveze: predlog zakona je usklajen z mednarodnimi zavezami, vključno s Pariškim sporazumom, katerega cilj je omejiti globalno segrevanje precej pod 2 °C in si prizadevati za omejitve na 1,5 °C nad predindustrijsko ravno.

Z izvajanjem teh ukrepov želi predlog zakona zaščititi okolje, spodbujati trajnostni razvoj ter ustvariti priložnosti za zelena delovna mesta in naložbe v Republiki Sloveniji. Predstavlja celovit pristop k obravnavi podnebnih sprememb in njihovih vplivov na okolje in družbo.

Predlog zakona neposrednih učinkov na prostorski razvoj nima, saj urejanje prostora ni cilj oziroma vsebina predloga zakona. Ukrepi, ki jih predvideva predlog zakona, pa bodo imeli učinke tudi na prostor; predvsem ukrepi s področja prilagajanja podnebnim spremembam. Predvsem bo predlog zakona ob učinkovitem izvajanju dokumentov in procesov, predvidenih na področju prilagajanja, vplival na usmerjanje poselitve in ostalih človekovih dejavnosti v prostoru stran od lokacij, ogroženih zaradi učinkov podnebnih sprememb (poplave in plazovi), vplival pa bo tudi na urejanje prostora znotraj naselij, še posebej mestnih naselij (blaženje učinkov mestnih toplotnih otokov, preprečevanje meteornih poplav).

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

V okviru sistema trgovanja za upravljavce naprav (torej za industrijo in proizvodnjo električne energije) se v primerjavi z ZVO-2 v veliki meri ohranja dosedanja ureditev. V skladu z Direktivo (EU) 2023/959 se za 20 odstotkov emisijsko najmanj učinkovitih naprav na ravni EU (med katere se uvršča ena slovenska naprava) uvaja obveznost priprave načrtov za podnebno nevtralnost. Z namenom pospešitve in lažjega spremljanja razogljičenja slovenske industrije predlog zakona uvaja enako obveznost še za ostale naprave, kar pomeni približno 32 drugih naprav (brez naprav, ki so iz sistema trgovanja izključene). Predlog zakona v skladu z Direktivo 2023/959/EU določa tudi obveznost izvajanja priporočil energetske pregledov za naprave, ki že imajo obveznost izvajanja energetske pregledov na podlagi Zakona o učinkoviti rabi energije. Ti ukrepi bodo pomembno prispevali k razogljičenju slovenske industrije.

Predlog zakona na podlagi Direktive 2023/959/EU uvaja tudi nov sistem trgovanja za regulirane subjekte, ki so v splošnem osebe, ki dajejo gorivo na trg in so zavezane za plačilo trošarin v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine. Predlog zakona na podlagi Direktive 2023/959/EU za regulirane subjekte določa zahteve glede pridobitve dovoljenja za izpuščanje TGP, priprave načrta za spremljanje, spremljanja emisij TGP, poročanja o njih in njihovega preverjanja. Glede na ocenjeno število reguliranih subjektov (približno 50), to lahko prinaša dodatne administrativne obremenitve za dobavitelje goriv, čeprav se bodo te zaradi odprave okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida ob začetku predaje emisijskih kuponov v okviru ETS BRT v nekaterih delih predvidoma nekoliko zmanjšale (poročanje zgolj enkrat letno, ne več vsak mesec).

Predlog zakona vključuje tudi okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, ki je že v veljavi, uvedena je bila leta 1996 na podlagi ZVO-2, tako da ne gre za novo dajatev (v veljavni zakonodaji okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida). Na podlagi navedenega uvedba dajatve po predlogu zakona nima vpliva na gospodarstvo, saj jo tako pravne in fizične osebe že plačujejo. Z letom 2027 bodo okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida nadomestili emisijski kuponi, vendar se pričakuje, da bodo cene emisijskih kuponov v sistemu ETS BRT v prvih letih okvirno v enaki višini, kot je določena cena ogljika z okoljsko dajatvijo za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, zato se v teh letih ne pričakujejo bistvene finančne posledice za gospodarstvo.

Predlog zakona bo vplival na uvoznike blaga CBAM, saj jim nalaga nove obveznosti iz naslova CBAM. V prehodnem obdobju bodo FURS le poročali o dejanskih emisijah, vgrajenih v uvoženo blago CBAM preko prehodnega registra CBAM. Po koncu prehodnega obdobja pa bodo morali kupovati in predati ustrezno število kuponov CBAM za vsako tono emisij, vgrajenih v uvoženo blago CBAM, po ceni kupona, ki je enaka ceni emisijskega kupona v sistemu trgovanja.

MSP test je v prilogi predloga zakona.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo imel pozitivne učinke na blaženje energetske in prevozne revščine. Socialni načrt za podnebje bo vključeval ukrepe in naložbe za obravnavanje vpliva cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, mikro podjetja in uporabnike prevoza, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost. Z načrtom bo Slovenija črpala dodeljena finančna sredstva iz Socialnega sklada za podnebje v obdobju 2026–2032 v višini 358 milijonov EUR, skladno z Uredbo 2023/955/EU o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe 2021/1060/EU. V primeru, da se izvajanje sistema ETS BRT odloži na 2028, bodo sredstva Socialnega sklada za podnebje na voljo v obdobju 2027-2032, in sicer v višini 301 milijonov EUR.

Ukrepi Podnebnega sklada so med drugim namenjeni zagotavljanju podpore za obravnavanje socialnih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom in krepitev zmogljivosti ter preusposabljanja delovne sile za pravičen prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo, zlasti v najbolj ranljivih regijah. Instrumenti Eko sklada, j. s., so med drugim namenjeni tudi odpravljanju in zmanjševanju energetske revščine, pri čemer je pod zakonsko določenimi pogoji omogočen tudi odpis vračila nepovratnih sredstev.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

S predlogom zakona Republika Slovenija prispeva k doseganju podnebnih ciljev na mednarodni ravni, v skladu s Pariškim sporazumom in omejitvi dviga temperature na 1,5 °C. Predlog zakona prispeva tudi k izvrševanju Evropskega zelenega dogovora, s katerim želi EU do leta 2050 doseči podnebno nevtralnost. Z razvojnega vidika Slovenije je zelo pomembno, da predlog zakona zavezuje državo in občine k vključevanju podnebne politike in ukrepov na vseh področjih gospodarskega in družbenega razvoja. Politike, strategije, programi, načrti, splošni pravni akti in upravni akti državnih organov in organov lokalnih skupnosti morajo biti usklajeni s cilji in usmeritvami, določenimi v podnebni strategiji, Strategiji prilagajanja, akcijskimi načrti prilagajanja in NEPN, ob upoštevanju ciljev, določenih v 3. členu tega predloga zakona.

V predlogu zakona je zapisana tudi ustanovitev Podnebnega sklada. Predlog zakona ureja tudi financiranje ukrepov iz Podnebnega sklada. Namen Podnebnega sklada je financiranje in sofinanciranje izvedbe ukrepov za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Predlog zakona bo objavljen na spletni strani ministrstva. Posebne delavnice trenutno niso predvidene.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona bodo spremljali ministrstvo, pristojno za podnebje, ministrstvo, pristojno za energijo, Pomorska inšpekcija in FURS. Izvajanje nadzora nad podzakonskimi akti, sprejetimi na podlagi zakona, pa bo določeno v teh podzakonskih aktih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

V času priprave predloga zakona so bili izvedeni javni posveti, in sicer je bil, 22. 6. 2023, izveden javni posvet o Zakonu o podnebnih spremembah v Ljubljani, 18. 7. 2023 v Kopru, 20. 7. 2023 v Mariboru, 6. 7. 2023 pa so se v Ljubljani na posvetu srečali predvsem predstavniki ministrstev.

Gradivo je bilo objavljeno na e-demokraciji.

Datum objave: 16. 10. 2023 do 15. 11. 2023.

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Predlog zakona je bil v javni obravnavi od 16.10.2023 do 15.11.2023, ko je bilo javnosti omogočeno, da preko portala e-demokracija na predlog zakona poda pripombe. V okviru javne obravnave je podalo pripombe več kot 25 deležnikov, med drugim Agencija za energijo, Društvo za varstvo okolja Bled, CER Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo, ELES, d. o. o., Energetika Ljubljana, d.o.o., Energetska zbornica Slovenije, Društvo FER, GEN-I, d.o.o., Global Water Partnership Slovenija, Gospodarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije Združenje za promet, Hidroelektrarne na Spodnji Savi, Holding Slovenske elektrarne d. o. o., Združenje ICOMOS Slovenija, Institut »Jožef Stefan«, Ministrstvo za naravne vire in prostor, PETROL d.d., Ljubljana, Plan B za Slovenijo (Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, IPoP – Inštitut za politike prostora), Razvojna agencija SAŠA, Skupnost občin Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije ZAPS, Združenje bank Slovenije, Združenje občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije. Predlog zakona, ki je bil posredovan v medresorsko usklajevanje, je bil, 16. 7. 2024, prav tako objavljen na e-Demokraciji.

* Imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajamo.

V času javne obravnave je bila, 8. 11. 2023, organizirana tudi javna predstavitev predloga zakona.

Ministrstvo je pregledalo in obravnavalo vse prejete pripombe in jih v največji možni meri upoštevalo, če so bile strokovno utemeljene ter niso bile v nasprotju s pravnim redom Republike Slovenije in EU ter sistemskimi rešitvami predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona je sodeloval Dušan Pichler, ProNatura, s. p., prejel je 42. 365, 00 evrov.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

mag. Bojan Kumer, minister

mag. Tina Seršen, državna sekretarka

Uroš Vajgl, državni sekretar

Andrej Gnezda, generalni direktor Direktorata za podnebne politike

mag. Mateja Pitako, vodja Sektorja za podnebne politike

Zorana Komar, vodja Sektorja za izvajanje podnebnih politik p. p.

Almina Agović Čoralić, podsekretarka

Ana Klemen, višja svetovalka

II. BESEDILO ČLENOV

I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE

1. oddelek: Uvodne določbe

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa strategije, načrte in organizacije na področju podnebnih sprememb, ukrepe za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja, izvajanje sistema trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov za upravljavce naprav, operatorje zrakoplovov, ladjarske družbe in regulirane subjekte (v nadaljnjem besedilu: sistem trgovanja), izvajanje sistema za spremljanje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov, ekonomske in finančne instrumente, pravila ravnanja s fluoriranimi plini in z ozonu škodljivimi snovmi, evidence in poročanje ter izvajanje mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, poleg tega ureja nekatera druga vprašanja, povezana s podnebnimi spremembami.

2. člen (prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

- (1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU):
1. Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2003, str. 32), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L št. 2024/795 z dne 29. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/87/ES);
 2. Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/31/ES) in
 3. Direktiva 1999/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil (UL L št. 12 z dne 18. 1. 2000, str. 16), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES, glede regulativnega postopka s pregledom

– Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Prvi del (UL L št. 311 z dne 21. 11. 2008, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 1999/94/ES).

(2) S tem zakonom se podrobneje ureja izvajanje naslednjih uredb EU:

1. Uredbe (EU) št. 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi Uredb (ES) št. 666/2009 in (ES) št. 725/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 209/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU, 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, Direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov);
2. Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2013 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa 529/2013/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L št. 107 z dne 21. 4. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja vključitev emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike);
3. Uredbe (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 26), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2023/857 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L št. 111 z dne 26. 4. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030);
4. Uredbe (EU) 2024/590 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o ozonu škodljivih snoveh in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1005/2009 (UL L št. 2024/590 z dne 20. 2. 2024; v nadaljnjem besedilu: predpis EU o ozonu škodljivih snoveh);
5. Uredbe (EU) 2024/573 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o fluoriranih toplogrednih plinih, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 517/2014 (UL L št. 2024/573 z dne 20. 2. 2024; v nadaljnjem besedilu: predpis EU o fluoriranih toplogrednih plinih);
6. Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L št. 243 z dne 9. 7. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja vzpostavitev okvira za doseganje podnebne nevtralnosti);
7. Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198 z dne 22. 6. 2020, str. 13), zadnjič popravljene s Popravkom (UL L 2024/90104 z dne 15. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja vzpostavitev okvira za spodbujanje trajnostnih naložb);
8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1122 z dne 12. marca 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87 Evropskega parlamenta in Sveta glede delovanja registra Unije (UL L št. 177 z dne 2. 7. 2019, str. 3), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2904 z dne 25. oktobra 2023 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2019/1122 o dopolnitvi

- Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede delovanja registra Unije (UL L št. 2023/2904 z dne 29. 12. 2023), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja delovanje registra Unije);
9. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2830 z dne 17. oktobra 2023 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo pravil o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov (UL L št. 2023/2830 z dne 20. 12. 2023; v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki določa pravila o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov);
 10. Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L št. 334 z dne 31. 12. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/2122 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/2066 glede posodobitve spremljanja emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 2023/2122 z dne 18. 10. 2023), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih);
 11. Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2067 z dne 19. decembra 2018 o preverjanju podatkov in o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 334 z dne 31. 12. 2018, str. 94), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/1321 z dne 8. maja 2024 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/2067 glede preverjanja podatkov in akreditacije preveriteljev (UL L št. 2024/1321 z dne 13. 5. 2024), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev);
 12. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/331 z dne 19. decembra 2018 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 59 z dne 27. 2. 2019, str. 8), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/873 z dne 30. januarja 2024 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2019/331 glede prehodnih pravil na ravni Unije za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije (UL L št. 2024/873 z dne 4. 4. 2024), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije);
 13. Uredbe (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES (UL L št. 123 z dne 19. 5. 2015, str. 55), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2776 z dne 12. oktobra 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje emisij toplogrednih plinov in drugih pomembnih informacij v zvezi s pomorskim prometom (UL L št. 2023/2776 z dne 14. 12. 2023), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje);
 14. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2917 z dne 20. oktobra 2023 o dejavnostih preverjanja, akreditaciji preveriteljev in odobritvi načrtov za spremljanje s strani upravnih organov v skladu z Uredbo (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/2072 (UL L št. 2023/2917 z dne 29. 12. 2023; v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2023/2917/EU);
 15. Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1842 z dne 31. oktobra 2019 o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nadaljnjimi ureditvami za prilagoditve brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti (UL L št. 282 z dne 4. 11. 2019, str. 20), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/827 z dne 20. maja 2022 o popravku danske jezikovne različice Izvedbene uredbe (EU) 2019/1842 o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nadaljnjimi ureditvami za prilagoditve brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti (UL L št. 147 z dne 30. 5. 2022, str. 25), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi spremembe ravni dejavnosti);
 16. Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/2441 z dne 31. oktobra 2023 o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede vsebine in oblike

- načrtov za podnebno nevtralnost, potrebnih za brezplačno dodelitev pravic do emisije (UL L št. 2023/2441 z dne 3. 11. 2023; v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki določa vsebino in obliko načrtov za podnebno nevtralnost);
17. Uredbe (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 1), zadnjič spremenjene z Direktivo (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (UL L št. 231 z dne 20. 9. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: predpis EU, ki ureja vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje);
 18. Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 52; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/956/EU) in
 19. Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1773 z dne 17. avgusta 2023 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z obveznostmi poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju (UL L št. 228 z dne 15. 9. 2023, str. 94), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/2649 z dne 10. oktobra 2024 o popravku švedske jezikovne različice Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1773 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta glede obveznosti poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju (UL L 2024/2649 z dne 11. 10. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2023/1773/EU).

3. člen **(namen in cilj zakona)**

- (1) Namen tega zakona je vzpostaviti zakonodajni in institucionalni okvir za zanesljivo, vključujoče, stroškovno učinkovito, pregledno, predvidljivo in pospešeno sprejemanje in izvajanje politik in ukrepov za doseganje ciljev v skladu z ratificiranimi in objavljenimi mednarodnimi pogodbami in predpisi EU, ki se nanašajo na podnebne spremembe.
- (2) Cilj tega zakona je doseči učinkovito obvladovanje podnebnih sprememb za pravočasen in pravičen prispevek Republike Slovenije k doseganju ciljev iz Pariškega sporazuma in predpisov EU na področju podnebnih sprememb, zlasti:
 1. doseganje podnebne nevtralnosti v Republiki Sloveniji do leta 2045,
 2. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, povečanje ponorov in prilagajanje podnebnim spremembam ter
 3. zmanjšanje ranljivosti in krepitev odpornosti naravnih in družbenih sistemov v Republiki Sloveniji proti trenutnim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb na okolje in družbo.

4. člen **(pomen izrazov)**

- (1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:
 1. »biomasa« je biomasa, kot je določeno v predpisu EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih;
 2. »blaženje podnebnih sprememb« je izvajanje ukrepov, ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov v ozračje ali povečujejo ponore;
 3. »Čikaška konvencija« je Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu (Uradni list FLRJ – MP, št. 3/54 in akt o ratifikaciji nasledstva Uradni list RS št. 24/92);
 4. »dobavitelj« je proizvajalec osebnih avtomobilov ali njegov zakoniti zastopnik s sedežem v Republiki Sloveniji, če proizvajalec ali njegov zakoniti zastopnik nima sedeža v EU, je to uvoznik ali pravna ali fizična oseba, ki v Republiki Sloveniji odplačno ali neodplačno prvič daje na trg nov osebni avtomobil;
 5. »enota AEA« je enota dodeljenih letnih emisij in pomeni del dodeljenih letnih emisij države članice, določenih v predpisu EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030, pri čemer je ta enota enakovredna eni toni ekvivalenta ogljikovega dioksida;

6. »država članica upravljavka« je: a) država članica EU, ki je operatorju zrakoplova odobrila operativno licenco v skladu z uredbo EU, ki določa skupna pravila za opravljanje zračnih prevozov, in b) v vseh drugih primerih država članica EU z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva iz letov, ki jih je operator zrakoplova opravil v izhodiščnem letu, in jo je kot tako določila Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija);
7. »Državno poročilo Republike Slovenije« je državno poročilo, ki ga je Republika Slovenija dolžna predložiti na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja dolžna vsaka štiri leta;
8. »emisija« je za namene V. poglavja tega zakona izpuščanje toplogrednih plinov iz virov v napravi, iz zrakoplova, ki izvaja določeno letalsko dejavnost, z ladje, ki opravlja določeno dejavnost pomorskega prometa, ali izpuščanje toplogrednih plinov iz drugih dejavnosti, določenih v Prilogah I in III k Direktivi 2003/87/ES;
9. »emisijski kupon« je pravica, ki jo za sodelovanje v sistemu trgovanja Republika Slovenija izdaja v skladu s predpisi EU, ki urejajo sistem trgovanja;
10. »finančni instrumenti« so finančni instrumenti, kakor so opredeljeni v zakonu, ki ureja sestavo, pripravo in izvrševanje proračuna Republike Slovenije, in emisijski kuponi;
11. »fluorirani toplogredni plini« so plini iz predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih;
12. »gorivo« je za namene 6. oddelka V. poglavja tega zakona vsak energent, ki se uporablja kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje, in vsak izdelek, ki je na prodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe pogonsko gorivo ali je aditiv oziroma ekstender za pogonska goriva, ali vsak drug ogljikovodik, ki je na prodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe gorivo za ogrevanje, razen šote in biomase, vključno za proizvodnjo električne energije, v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine;
13. »izvajalec ali izvajalka dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalec dejavnosti)« je pravna ali fizična oseba, ki izvaja poslovno dejavnost;
14. »kazalec« pomeni kvantitativni ali kvalitativni dejavnik ali spremenljivko, ki prispeva k boljšemu razumevanju napredka pri doseganju zastavljenih ciljev;
15. »Konvencija« je Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/95);
16. »ladjarska družba« je lastnik ladje ali katera koli druga organizacija ali oseba, kot je upravljavec ali zakupnik gole ladje, ki je od lastnika ladje prevzela odgovornost za upravljanje ladje ter je s prevzemom take odgovornosti soglašala, da bo prevzela vse dolžnosti in odgovornosti, ki jih nalaga Mednarodni kodeks za varno upravljanje ladij in preprečevanje onesnaževanja iz Priloge I k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 336/2006 (UL L št. 64 z dne 4. 3. 2006, str. 1), in izvaja dejavnost, določeno v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES;
17. »na naravi temelječe rešitve« so ukrepi za zaščito, obnovo in trajnostno upravljanje naravnih ali spremenjenih kopenskih, sladkovodnih, obalnih in morskih ekosistemov, ki uporabljajo ali posnemajo naravne procese, s katerimi učinkovito in prilagodljivo specifičnim ekološkim, socialnim in kulturnim razmeram posameznega območja obravnavamo socialne, gospodarske in okoljske izzive trajnostnega razvoja, ob hkratnem zagotavljanju družbene blaginje, ekosistemskih storitev, odpornosti ekosistemov ter ohranjanja in obnove biotske raznovrstnosti;
18. »naprava« je nepremična tehnična enota, v kateri potekajo ena ali več dejavnosti, kot so določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja;
19. »nova naprava« je vsaka naprava, za katero je njen upravljavec dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov prvič pridobil v obdobju, ki se začne tri mesece pred rokom za predložitev seznama naprav Komisiji iz prvega odstavka 37. člena tega zakona in se konča tri mesece pred rokom za predložitev seznama naprav Komisiji iz prvega odstavka 37. člena tega zakona za naslednje petletno obdobje;
20. »nov osebni avtomobil« je kateri koli osebni avtomobil, predhodno neprodan osebi, ki ga je kupila za drugačen namen kakor za prodajo ali dobavo tega osebnega avtomobila;
21. »ocena podnebne ranljivosti in tveganja« je kvalitativna ali kvantitativna znanstvena ocena, ki se pripravi v skladu z usmeritvami Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) ter je izhodišče za pripravo ciljev in ukrepov prilagajanja;

22. »odpornost« pomeni sposobnost ekosistemov ali družbe, da absorbira motnje, nastale zaradi podnebnih sprememb, tako, da ohranja enako osnovno strukturo sistema, načine delovanja, zmogljivost samoorganiziranja ter sposobnost prilagajanja na stres in spremembe;
23. »odvzem toplogrednih plinov« je odvzem teh plinov iz zemeljske atmosfere z uporabo naravnih ali tehnoloških rešitev;
24. »ogljikna nevtrálnost« je doseganje neto ničelnih emisij ogljikovega dioksida, kar se doseže z uravnoteženjem antropogenih emisij ogljikovega dioksida v ozračje z odvzemi emisij ogljikovega dioksida iz ozračja;
25. »operator zrakoplova« je pravna ali fizična oseba, ki upravlja zrakoplov med izvajanjem letalske dejavnosti, določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, ali lastnik zrakoplova, kadar ta ne pozna identitete osebe, ki upravlja zrakoplov, ali je ne navede;
26. »operator komercialnega zračnega prometa« je operator zrakoplova, ki javnosti za plačilo zagotavlja redne ali izredne storitve zračnega prometa za prevoz potnikov, tovora ali poštnih pošilk;
27. »oprema« je premična ali nepremična oprema ali proizvod, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline ali ozonu škodljive snovi;
28. »osebni avtomobil« je motorno vozilo kategorije M1 v skladu z Uredbo (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o odobritvi in tržnem nadzoru motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, spremembi uredb (ES) št. 715/2007 in (ES) št. 595/2009 ter razveljavitvi Direktive 2007/46/ES (UL L št. 151 z dne 14. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2024/1610 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi Uredbe (EU) 2019/1242 glede krepitve standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nova težka vozila in vključitve obveznosti poročanja ter o spremembi Uredbe (EU) 2018/858 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/956 (UL L št. 2024/1610 z dne 6. 6. 2024);
29. »ozonu škodljive snovi« so nadzorovane in nove snovi iz predpisa EU, ki ureja ozonu škodljive snovi;
30. »Pariški sporazum« je Zakon o ratifikaciji Pariškega sporazuma (MPS) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 77/16 in 6/17 – popr.);
31. »plovba« je vsako gibanje ladje, ki se začne ali konča v pristanišču postanka;
32. »podnaprava« je podnaprava, kot je določeno v predpisu EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije;
33. »podnebje« je značilnost vremena nad nekim območjem v daljšem časovnem obdobju;
34. »podnebna nevtrálnost« je doseganje neto ničelnih emisij toplogrednih plinov, kar se doseže z uravnoteženjem antropogenih emisij toplogrednih plinov v ozračje z odvzemi emisij toplogrednih plinov iz ozračja ter upoštevanjem regionalnih ali lokalnih biogeofizikalnih učinkov človekovih dejavnosti, ki na primer vplivajo na površinski albedo ali lokalno podnebje;
35. »podnebne projekcije« so ocena verjetnega razvoja Zemljinega podnebja v prihodnosti in temeljijo na simulacijah podnebnih modelov na podlagi scenarijev vsebnosti toplogrednih plinov, aerosolov in drugih dejavnikov, ki vplivajo na sevalno ravnovesje planeta;
36. »podnebne spremembe« so spremembe dolgoročno značilnega podnebja na posameznih območjih in so posledica naravnih procesov ali človekovih dejavnosti, ki se nanašajo na spreminjanje sestave ozračja in lastnosti tal. Izražajo se predvsem s segrevanjem ozračja, kopenskih in morskih voda ter tal, s spremembami razporeditve in količine padavin, dvigom morske gladine, taljenjem kopenskega in morskega ledu ter trajanjem in pogostostjo ekstremnih vremenskih pojavov;
37. »podnebni dialog« je oblika sodelovanja interesnih skupin (posebej tudi ranljivih skupin in mladih), lokalnih skupnosti in javnosti (splošne, zainteresirane in strokovne) pri razpravi o načrtovanju in odločanju o ukrepih blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, vključno z vprašanjem pravičnega prehoda v podnebno nevtrálno družbo;
38. »ponor« je kateri koli proces, dejavnost ali mehanizem, s katerim se iz ozračja odvzamejo toplogredni plini, aerosoli ali predhodniki toplogrednih plinov;
39. »Poročilo o preglednosti Republike Slovenije za Pariški sporazum« je dvoletno poročilo o preglednosti, ki ga je Republika Slovenija dolžna predložiti na podlagi Pariškega sporazuma;

40. »potniška ladja za križarjenje« pomeni potniško ladjo, ki nima krova za tovor in je namenjena izključno za komercialni prevoz potnikov s prenočiščem med plovbo po morju;
41. »pravica« je pravica do emisije ene tone ekvivalenta ogljikovega dioksida v določenem obdobju ter velja le za izpolnjevanje zahtev iz tega zakona in predpisov EU, ki urejajo sistem trgovanja, in je prenosljiva v skladu s tem zakonom in predpisi EU, ki urejajo sistem trgovanja;
42. »pridobitelj goriva« je pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, samostojni podjetnik posameznik s sedežem v Republiki Sloveniji ali posameznik s sedežem v Republiki Sloveniji, ki samostojno opravlja dejavnost, ki pridobi gorivo v drugi državi članici EU in ga vnese v Republiko Slovenijo;
43. »prilagajanje podnebnim spremembam« je izvajanje ukrepov za zmanjševanje ranljivosti in krepitev odpornosti naravnih in družbenih sistemov proti trenutnim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb;
44. »priporočilo HELCOM 25/7« je priporočilo, izdano na podlagi točke b) prvega odstavka 20. člena Konvencije o varstvu morskega okolja na območju Baltskega morja (v veljavi od 17. 1. 2000), ki vsebuje navodila pogodbenicam glede ugotavljanja enakovrednosti pravil razvrščanja ladij za varno plovbo v ledenih razmerah na območju Baltskega morja;
45. »prenehanje delovanja naprave« je prenehanje v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije;
46. »pripisane emisije iz letalstva« so emisije iz vseh letov v okviru določenih letalskih dejavnosti, tj. odhodov z letališč na ozemlju države članice EU in prihodov na ta letališča iz tretje države;
47. »pristanišče postanka« je pristanišče, v katerem se ladja ustavi, da natovori ali raztovori tovor ali da vkrca ali izkrca potnike, ali pristanišče, v katerem se ladja za delo na morju ustavi zaradi menjave posadke, izvzeti so postanki, namenjeni izključno oskrbi z gorivom ali zalogami, menjavi posadke ladij, ki niso ladje za delo na morju, postankom v suhem doku ali popravilom ladje, njene opreme ali obojega, postanki v pristanišču, ker ladja potrebuje pomoč ali je v stiski, prevozi z ene ladje na drugo izven pristanišč, postanki, ki so namenjeni izključno iskanju zavetja pred slabim vremenom ali so potrebni zaradi dejavnosti iskanja in reševanja, in postanki kontejnerskih ladij v sosednjih pristaniščih za pretovarjanje zabojnikov, kot jih določi Komisija;
48. »prodajalec ali prodajalka (v nadaljnjem besedilu: prodajalec)« je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki novi osebni avtomobil prodaja ali daje v najem končnemu uporabniku;
49. »projekcije« so projekcije v skladu s predpisi EU, ki urejajo upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov;
50. »ranljivost« je stopnja podvrženosti in neodpornosti sistema na negativne vplive podnebnih sprememb, vključno z vremenskimi ekstremi;
51. »raven dejavnosti« je raven dejavnosti, kot je določena v predpisu EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije;
52. »razogljichenje« je prizadevanje družbe za doseg podnebne nevtralnosti;
53. »razvojna regija« je razvojna regija po zakonu, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja;
54. »register Unije« je standardizirana in informatizirana osrednja zbirka, v kateri se vodijo emisijski kuponi in druge z njimi enakovredne pravice do emisije toplogrednih plinov v skladu s predpisom EU, ki ureja delovanje registra Unije;
55. »regulirani subjekt« je fizična ali pravna oseba, razen končnega porabnika goriv, ki izvaja dejavnost, določeno v Prilogi III k Direktivi 2003/87/ES, in spada v eno od naslednjih kategorij: a) v primeru prenosa goriva skozi trošarinsko skladišče: imetnik dovoljenja za trošarinsko skladišče, izdanega v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, in zavezanec za plačilo trošarine, ko za gorivo nastane obveznost za plačilo trošarine v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, b) če se točka a) ne uporablja: vsaka druga oseba, ki je za goriva zavezana za plačilo trošarine, ko za gorivo nastane obveznost za plačilo trošarine v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, c) če se točki a) in b) ne uporabljata: vsaka druga oseba, ki je registrirana, da je za gorivo zavezana za plačilo trošarine, v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, č) če se točke a), b) in c) ne uporabljajo ali če je v skladu s predpisi, ki urejajo

- trošarine, za plačilo trošarine za gorivo solidarno zavezanih več oseb: katera koli oseba, ki jo po uradni dolžnosti določi ministrstvo;
56. »ro-ro ladja« je plovilo v skladu s Pomorskim zakonikom;
57. »serviser ali serviserka (v nadaljnjem besedilu: serviser)« je fizična oseba, ki je pridobila spričevalo o usposobljenosti po tem zakonu;
58. »shema CORSIA« je shema za izravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet, določena v Prilogi 16, zvezek IV, k Čikaški konvenciji;
59. »sprememba upravljavca« je sprememba v posesti naprave ali dela naprave z zamenjavo pravne ali fizične osebe, ki ima dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov v skladu s tem zakonom, z drugo pravno ali fizično osebo, ali njeno pripojitvijo k novemu upravljavcu, ali spremembo imena ali organizacijske oblike ali sedeža upravljavca;
60. »sprememba v obratovanju naprave« je sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev ali zmanjšanje njene zmogljivosti, ki bi lahko vplivala na okolje in odstopa od pogojev, pod katerimi je bilo izdano dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov v skladu s tem zakonom;
61. »sprostitev v porabo« je sprostitev goriva v porabo v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine;
62. »tok ogljikovega dioksida« je tok snovi, ki izvira iz postopkov zajemanja ogljikovega dioksida;
63. »tona ekvivalenta ogljikovega dioksida« je ena metrična tona ogljikovega dioksida ali količina drugega toplogrednega plina, ki ima ekvivalentni potencial globalnega segrevanja ozračja;
64. »toplogredni plini« so ogljikov dioksid (CO₂), metan (CH₄), didušikov oksid (N₂O), fluorirani ogljikovodiki (HFC), perfluorirani ogljikovodiki (PFC) in žveplov heksafluorid (SF₆) ter druge naravne in antropogene plinske sestavine ozračja, ki absorbirajo in ponovno oddajajo infrardeče sevanje;
65. »tveganje« je možnost škodljivih posledic podnebnih sprememb za družbo ali ekosisteme in je v kontekstu podnebnih sprememb odvisno od spremembe ranljivosti sistema;
66. »upravljanje ladje« je določanje prepeljanega tovora ali poti in hitrosti ladje;
67. »upravljavec naprave« je fizična ali pravna oseba, ki ima napravo v lasti ali posesti ter na podlagi prenesenih stvarnih ali obligacijskih upravičenj lahko odloča o delovanju in spremembah naprave ali izvaja določeno dejavnost;
68. »upravljavec obstoječe naprave v sistemu trgovanja« je oseba, ki ima na dan 30. junija dve leti pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka 37. člena tega zakona pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov ali pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo;
69. »upravljavec opreme« je fizična ali pravna oseba, ki ima dejanski nadzor nad tehničnim delovanjem opreme;
70. »vpliv letalstva, ki ni povezan z ogljikovim dioksidom« je vpliv na podnebje, povzročen z izpusti dušikovih oksidov (NO_x), sajastih delcev in oksidiranih žveplovih spojin, in vpliv vodnih hlapov, vključno s kondenzacijskimi sledmi, ki nastajajo med zgorevanjem goriva v zrakoplovu, ki opravlja letalsko dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES;
71. »zgorevanje« je oksidacija goriva, ne glede na to, kako se toplota, električna ali mehanska energija, proizvedena s tem postopkom, uporablja, in vse druge neposredno povezane dejavnosti, vključno s čiščenjem odpadnih plinov.

- (2) Drugi izrazi s področja varstva okolja, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja varstva okolja.
- (3) Drugi izrazi s področja energetike, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja energetike.
- (4) Drugi izrazi s področja mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (v nadaljnjem besedilu: CBAM) imajo enak pomen, kot ga določata Uredba 2023/956/EU in Izvedbena uredba 2023/1773/EU.

2. oddelek: Temeljna načela

5. člen (načelo komplementarnosti)

- (1) Državni organi in organi lokalnih skupnosti pri sprejetju podnebnih politik in ukrepov te usklajujejo in dopolnjujejo na več ravneh in med več sektorji, da se dosežejo sinergijski učinki in se prepreči podvajanje naporov, ter pri tem upoštevajo okoljske, družbene, gospodarske in prostorske posledice njihovega izvajanja.
- (2) Organi iz prejšnjega odstavka pri sprejetju podnebnih politik in izvajanju ukrepov smiselno upoštevajo načelo, da se ne škoduje bistveno, v skladu s predpisom EU, ki ureja vzpostavitev okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter na naravi temelječe rešitve.

6. člen (načelo vključevanja)

- (1) Državni organi in organi lokalnih skupnosti vključujejo podnebne politike in ukrepe v pripravo in izvajanje politik in ukrepov na vseh področjih gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja.
- (2) Organi iz prejšnjega odstavka pri pripravi, sprejetju in izvajanju podnebnih politik in ukrepov v podnebni dialog vključujejo vse relevantne deležnike, vključno z javnostjo, strokovnjaki, nevladnimi organizacijami, gospodarstvom, lokalnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi stranmi.
- (3) Vsakdo je dolžan po svojih najboljših močeh prispevati za doseganje ciljev iz 3. člena tega zakona.

7. člen (načelo družbene sprejemljivosti in pravičnosti)

- (1) Državni organi in organi lokalnih skupnosti pri sprejetju podnebnih politik in ukrepov zagotovijo, da so podnebni ukrepi pravični in enakopravni za vse deležnike.
- (2) Bremena in koristi ukrepov iz prejšnjega odstavka morajo biti porazdeljeni pošteno med skupinami prebivalstva in morajo upoštevati ranljivost upoštevanih skupin.
- (3) Organi iz prvega odstavka tega člena sprejemajo gospodarske in finančne ukrepe za prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo, pri čemer zagotovijo, da ti ukrepi ne poglobljajo dohodkovnih in premoženjskih neenakosti med skupinami prebivalstva.

8. člen (načelo enakopravnosti in nediskriminatornosti)

Državni organi in organi lokalnih skupnosti pri pripravi in sprejetju podnebnih politik in ukrepov spoštujejo, upoštevajo in spodbujajo varstvo človekovih pravic ter enake možnosti žensk in moških, da imajo deležniki enake možnosti sodelovanja pri oblikovanju podnebnih politik in ukrepov brez kakršne koli diskriminacije.

9. člen (načelo onesnaževalec plača)

Povzročitelji onesnaževanja z emisijami toplogrednih plinov so gospodarsko odgovorni za onesnaževanje okolja, ki ga povzročajo z emisijami toplogrednih plinov.

II. POGLAVJE: STRATEGIJE IN NAČRTI

10. člen

(Dolgoročna podnebna strategija)

- (1) Dolgoročna podnebna strategija je temeljni dolgoročni razvojni dokument za doseganje ciljev podnebne politike.
- (2) Dolgoročno podnebno strategijo v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, pripravi ministrstvo, pristojno za podnebje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), v sodelovanju z drugimi ministrstvi.
- (3) Dolgoročno podnebno strategijo na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor).

11. člen

(Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt)

- (1) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NEPN) je akcijsko-strateški dokument za načrtovanje energetske in podnebne politike in zajema desetletno obdobje ob upoštevanju dolgoročnejshe perspektive.
- (2) NEPN v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, pripravi ministrstvo, pristojno za energijo, in ga predloži vladi v sprejetje.
- (3) Politike in ukrepi, določeni v NEPN, so v javnem interesu z vidika ciljev zakona, ki ureja energetiko, in ciljev iz 3. člena tega zakona.
- (4) Vlada v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, najmanj vsaki dve leti sprejme poročilo o stanju izvajanja NEPN, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za energijo, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za podnebje.

12. člen

(koordinator)

- (1) Nosilci, odgovorni za pripravo politik in izvajanje ukrepov, določenih v NEPN, določijo koordinatorico ali koordinatorja (v nadaljnjem besedilu: koordinator).
- (2) Koordinator iz prejšnjega odstavka je zadolžen za koordinacijo učinkovite priprave politik izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka ter priprave dodatnih ukrepov iz tretjega odstavka 21. člena tega zakona.
- (3) Če so nosilci iz prvega odstavka tega člena ministrstva, so koordinatorji državni sekretarji.
- (4) Koordinatorji ministrstvu, pristojnemu za energijo, na njegov poziv vsaj dvakrat letno poročajo o izvajanju ukrepov iz prvega odstavka tega člena.

13. člen

(Strategija prilagajanja podnebnim spremembam)

- (1) Strategija prilagajanja podnebnim spremembam (v nadaljnjem besedilu: Strategija prilagajanja) je temeljni dokument za pripravo politik in usmeritev za prilaganje podnebnim spremembam.
- (2) Strategijo prilagajanja v skladu s predpisom EU, ki ureja vzpostavitev okvira za doseganje podnebne nevtralnosti, pripravi ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi in jo predloži vladi v sprejetje.

- (3) Strategijo prilagajanja ministrstvo pregleda in posodobi najpozneje vsakih deset let. Ministrstvo, v sodelovanju z drugimi ministrstvi posodobi Strategijo prilagajanja na podlagi posodobitev projekcij podnebja, ki se izvedejo najpozneje na deset let, in posodobitev ocen podnebne ranljivosti in tveganj, ki se izvedejo najpozneje na pet let.

14. člen **(vsebina Strategije prilagajanja)**

- (1) Strategija prilagajanja določa usmeritve za zmanjševanje ranljivosti in krepitev odpornosti naravnih in družbenih sistemov proti trenutnim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb. Usmeritve prednostno vključujejo na naravi temelječe rešitve, kadar je to mogoče.
- (2) Strategija prilagajanja temelji na analizi učinkovitosti preteklih ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam in na ocenah podnebne ranljivosti in tveganj ter mora vsebovati:
1. cilje glede zmanjšanja tveganj in usmeritve za prilagajanje vključno z vidika skrbi za ranljive skupine po naslednjih prednostnih sektorjih:
 - upravljanje voda,
 - ohranjanje narave in kulturne dediščine,
 - kmetijstvo,
 - gozdarstvo,
 - energetika,
 - infrastruktura in stavbe,
 - javno zdravje,
 - gospodarstvo in
 - poselitev – mesta in druga urbana naselja;
 2. podporne storitve na nacionalni ravni za izvedbo ukrepov za prilagajanje ter
 3. okvir za spremljanje in ocenjevanje izvedbe s kazalci.
- (3) Ocene podnebne ranljivosti in tveganj za prednostne sektorje pripravijo pristojna ministrstva v sodelovanju z ministrstvom.

15. člen **(regionalni akcijski načrti prilagajanja podnebnim spremembam)**

- (1) Na podlagi Strategije prilagajanja pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, za vsako razvojno regijo v Republiki Sloveniji pripravi regionalni akcijski načrt prilagajanja podnebnim spremembam (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt prilagajanja), ki vsebuje ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam na regionalni ravni.
- (2) Akcijski načrt prilagajanja vsebuje oceno podnebne ranljivosti in tveganj regije, konkretne ukrepe za zmanjševanje in odpravo tveganj, pričakovane učinke ukrepov, roke za izvedbo ukrepov, nosilce izvajanja ukrepov in oceno finančnih sredstev za izvedbo ukrepov, ki bodo prispevali k ciljem prilagajanja podnebnim spremembam v tej regiji.
- (3) Akcijski načrti prilagajanja za regije z mestnimi občinami morajo v ločenem poglavju zajemati še ukrepe prilagajanja ločeno za vsako mestno občino.
- (4) Pripravljapec akcijskega načrta prilagajanja je regionalna razvojna agencija ali druga razvojna institucija v regiji, vključno z lokalno energetske organizacijo, ki ima sedež v razvojni regiji. Pripravljapec vodi postopek priprave akcijskega načrta prilagajanja ter skrbi za usklajevanje interesov med državo in občinami v razvojni regiji. V pripravo vključi vse relevantne udeležence ter poskrbi za zgodnje in učinkovito obveščanje in sodelovanje javnosti. Na predlog akcijskega načrta prilagajanja pridobi soglasja vseh ministrstev, katerih vsebine so vključene v akcijski načrt prilagajanja.
- (5) Pripravljalca akcijskega načrta prilagajanja za posamezno razvojno regijo določi pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, na podlagi javnega razpisa, v katerem

se kot merili za izbiro upoštevajo izkušnje in usposobljenost za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena.

- (6) Sredstva za pripravo akcijskih načrtov prilagajanja se zagotovijo v državnem proračunu v višini največ 80 odstotkov potrebnih sredstev.
- (7) Pripravljaivec pri pripravi akcijskega načrta prilagajanja upošteva usmeritve in cilje iz Strategije prilagajanja iz 13. člena tega zakona, usmeritve iz strategije prostorskega razvoja, regionalne prostorske plane iz zakona, ki ureja prostor, ter geografske, gospodarske, okoljske, razvojne in druge posebnosti zadevne regije.
- (8) Pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, ob predhodnem soglasju ministrstva, sprejme akcijski načrt prilagajanja v skladu z zakonom, ki ureja regionalni razvoj. Občine v razvojni regiji akcijski načrt prilagajanja javno objavijo na svojem spletnem mestu.
- (9) Pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, spremlja izvajanje in potrdi posodobljen akcijski načrt prilagajanja za obdobje večletnega finančnega okvirja Evropske unije na podlagi posodobitve ocene podnebne ranljivosti in tveganj regije, ki se pripravi na pet let, in sprememb v regijskih okoliščinah.
- (10) Minister podrobneje določi obliko in vsebino akcijskih načrtov prilagajanja iz tega člena.

16. člen (Socialni načrt za podnebje)

- (1) Socialni načrt za podnebje (v nadaljnjem besedilu: socialni načrt) je akcijsko-strateški dokument, ki vključuje ukrepe in naložbe za obravnavanje vpliva cen ogljika na ranljiva gospodinjstva, ranljiva mikropodjetja in ranljive uporabnike prevoza zaradi vključitve reguliranih subjektov v sistem trgovanja, da se zagotovijo cenovno dostopno ogrevanje, hlajenje in mobilnost, hkrati pa se spremljajo in pospešijo ukrepi za doseganje ciljev, določenih v predpisu EU, ki ureja vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje.
- (2) Socialni načrt v skladu s predpisom EU, ki ureja vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje, pripravi ministrstvo in ga predloži vladi v sprejetje.
- (3) Vlada vsaki dve leti do 15. marca sprejme poročilo o stanju izvajanja socialnega načrta, ki ga pripravi ministrstvo v skladu s predpisom iz drugega odstavka tega člena.

17. člen (usklajenost pravnih aktov)

- (1) Politike, strategije, programi, načrti, splošni pravni akti in upravni akti državnih organov in organov lokalnih skupnosti morajo biti usklajeni s cilji in usmeritvami, določenimi v Dolgoročni podnebni strategiji in v Strategiji prilagajanja, z NEPN in z akcijskimi načrti prilagajanja (v nadaljnjem besedilu: dokumenti), ob upoštevanju ciljev, določenih v 3. členu tega zakona.
- (2) Predlagatelji v postopku priprave aktov iz prejšnjega odstavka opredelijo, kako so upoštevali cilje in usmeritve dokumentov iz prejšnjega odstavka.
- (3) Usklajenost posameznih aktov s cilji in usmeritvami, opredeljenimi v prvem odstavku tega člena, ugotavlja ministrstvo.
- (4) Če ministrstvo pri ugotavljanju usklajenosti iz prejšnjega odstavka ugotovi neskladnost, pristojno ministrstvo pozove, da ugotovljeno neskladnost v postavljenem roku odpravi.
- (5) Če pristojno ministrstvo ugotovljene neskladnosti v postavljenem roku ne odpravi, ministrstvo o tem seznani vlado.

III. POGLAVJE: ORGANIZACIJE NA PODROČJU PODNEBNIH SPREMEMB

18. člen (Podnebni svet)

- (1) Podnebni svet ustanovi vlada kot neodvisno znanstveno posvetovalno telo vlade za podnebne politike.
- (2) Vlada v Podnebni svet na predlog ministrstva imenuje devet neodvisnih strokovnjakinj ali strokovnjakov in devet njihovih namestnic ali namestnikov (v nadaljnjem besedilu: namestnik) z delovnimi izkušnjami s področja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja podnebnim spremembam za obdobje šestih let z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja. Pri imenovanju kandidatov morajo biti zastopane naravoslovne in tehnične ter družboslovne in humanistične vede. Pri sestavi Podnebnega sveta vlada upošteva načelo uravnotežene zastopanosti spolov, to je najmanj 40-odstotno zastopanost enega spola. Če navedeni pogoji niso izpolnjeni, ministrstvo institucije in organizacije iz tretjega odstavka tega člena pozove k ponovnemu predlogu članov in članic (v nadaljnjem besedilu: član) Podnebnega sveta.
- (3) Po štiri člane Podnebnega sveta in njihove namestnike predlagajo javne univerze, po tri člane in njihove namestnike Slovenska akademija znanosti in umetnosti, po dva člana in njuna namestnika pa nevladne organizacije iz 19. člena tega zakona. Podnebni svet ima predsednika, ki ga člani Podnebnega sveta izvolijo med seboj.
- (4) Naloge Podnebnega sveta so svetovanje v obliki strokovnih mnenj, ki vsebujejo priporočila o že vzpostavljenih in predlaganih ukrepih podnebnih politik ter njihovi skladnosti z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in predpisi EU s področja podnebnih sprememb, predvsem pa Podnebni svet:
 1. daje strokovno mnenje o poročilu iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona,
 2. daje strokovno mnenje na predlog dodatnih ukrepov iz tretjega odstavka 21. člena tega zakona,
 3. daje priporočila za sprejetje ukrepov na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter njihovo izvajanje v skladu z najnovejšimi znanstvenimi dognanji,
 4. daje strokovno mnenje o Poročilu o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena tega zakona,
 5. daje strokovno mnenje o Poročilu o prilagajanju podnebnim spremembam iz 66. člena tega zakona,
 6. prispeva k celoviti obravnavi ukrepov glede podnebnih sprememb, vključno s sektorskimi ukrepi,
 7. pripravi letno poročilo o svojem delu,
 8. sodeluje s strokovnimi ustanovami na področju podnebnih sprememb ter z državnimi ustanovami in lokalnimi skupnostmi na področju podnebnih sprememb.
- (5) Ministrstvo mnenja, priporočila in letno poročilo Podnebnega sveta javno objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (6) Administrativno, tehnično in finančno podporo Podnebnemu svetu zagotavlja ministrstvo.
- (7) Podnebni svet deluje na podlagi poslovnika. V poslovniku se določijo zlasti način dela, način podajanja strokovnega mnenja Podnebnega sveta in nadomestila za delo njegovih članov in njihovih namestnikov.

19. člen (nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju podnebnih sprememb)

- (1) Za nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju podnebnih sprememb, se štejejo nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

- (2) Ministrstvo lahko glede občinskih projektov za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, ki jih sofinancira država, od občine zahteva, da se posvetuje z nevladnimi organizacijami, ki delujejo v javnem interesu na področju podnebnih sprememb, glede vprašanj, povezanih s področjem njihovega delovanja, in rezultate posvetovanja pošlje ministrstvu.

20. člen
(teden za podnebje)

- (1) Tretji teden v oktobru je teden za podnebje.
- (2) V okviru tedna za podnebje:
1. se državni zbor seznani s Poročilom o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena tega zakona in mnenjem Podnebnega sveta iz 4. točke četrtega odstavka 18. člena tega zakona ter vsako drugo leto s Poročilom o prilagajanju podnebnim spremembam iz 66. člena tega zakona in mnenjem Podnebnega sveta iz 5. točke četrtega odstavka 18. člena tega zakona,
 2. ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi izvede izobraževalne in ozaveščevalne aktivnosti, k izvedbi katerih ministrstva pozovejo izvajalce izobraževanja in ozaveščanja. Ministrstvo organizira podnebni dialog, na katerem se oblikujejo priporočila, s katerimi se seznani vlada in državni zbor.

IV. POGLAVJE: UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE EMISIJ TOPLOGREDNIH PLINOV V SEKTORJIH, KI NISO VKLJUČENI V SISTEM TRGOVANJA

21. člen
(zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov)

- (1) Ministrstvo na podlagi okvirnih evidenc toplogrednih plinov iz drugega odstavka 62. člena tega zakona ter projekcij emisij toplogrednih plinov in odvzemov iz 64. člena tega zakona iz sektorjev, ki niso vključeni v sistem trgovanja, v okviru Poročila o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena tega zakona ugotavlja doseganje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, ki je določen v predpisu EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030.
- (2) Če cilj v preteklem koledarskem letu ni bil dosežen, vlada do 30. novembra sprejme dodatne ukrepe, ki jih bodo nosilci, določeni za izvajanje, izvedli najpozneje v enem letu, da bi dosegli cilj.
- (3) Seznam dodatnih ukrepov in nosilcev iz prejšnjega odstavka pripravi ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi.

22. člen
(upravljanje enot dodeljenih letnih emisij)

- (1) Enote AEA, ki so dodeljene Republiki Sloveniji na podlagi predpisa EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030, se štejejo za finančno premoženje države.
- (2) Enote AEA v imenu in za račun države upravlja ministrstvo. Upravljanje teh enot obsega zlasti uporabo prilagodljivosti v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.

23. člen
(prilagodljivost v obliki izposoja in shranjevanja enot dodeljenih letnih emisij)

- (1) Prilagodljivost iz prejšnjega člena obsega v posameznem letu obdobja iz prvega odstavka prejšnjega člena izposojeno enot AEA iz naslednjega leta ali shranjevanje enot AEA v prihodnja leta v skladu s predpisom EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030.
- (2) Minister za posamezno leto določi prilagodljivost iz prejšnjega odstavka v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.
- (3) Ministrstvo pošlje odločitev iz prejšnjega odstavka nacionalnemu administratorju Republike Slovenije iz 27. člena tega zakona.

24. člen **(prilagodljivost v obliki prodaje in nakupa enot dodeljenih letnih emisij)**

- (1) Republika Slovenija lahko proda ali kupi enote AEA v primerih, določenih s predpisom EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030.
- (2) Ne glede na zakon, ki ureja javne finance, se prodaja enot AEA ne prikazuje v letnem programu prodaje državnega premoženja.
- (3) Če je v primeru preverjanja skladnosti s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena za posamezno leto obdobja iz prvega odstavka tega člena, ob upoštevanju prilagodljivosti iz prejšnjega člena, izkazan primanjkljaj enot AEA v posameznem letu, lahko vlada sprejme sklep o nakupu potrebne količine enot AEA od druge države članice EU, ki je ponudila najboljše prodajne pogoje.
- (4) Če je v primeru preverjanja skladnosti s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena za posamezno leto obdobja iz prvega odstavka tega člena, ob upoštevanju prilagodljivosti iz prejšnjega člena, izkazan presežek enot AEA v posameznem letu, lahko vlada sprejme sklep o prodaji enot AEA drugi državi članici EU, ki je ponudila najboljše nakupne pogoje.
- (5) V primeru iz tretjega ali prejšnjega odstavka tega člena vlada ne glede na zakon, ki ureja javne finance, sklene neposredno pogodbo o nakupu enot AEA z državo članico EU iz tretjega odstavka tega člena ali neposredno pogodbo o prodaji enot AEA z državo članico EU iz prejšnjega odstavka.
- (6) Sredstva, pridobljena s prodajo enot AEA, so priliv državnega proračuna.
- (7) Vir sredstev za nakup enot AEA so integralna sredstva državnega proračuna.
- (8) V primeru prodaje enot AEA iz četrtega odstavka tega člena nacionalni administrator iz 27. člena tega zakona v skladu s pogodbo iz petega odstavka tega člena izvrši prenos enot AEA v registru Unije.

25. člen **(raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo)**

- (1) Skupne emisije toplogrednih plinov ne smejo presegati skupnih odvzemov toplogrednih plinov v vseh obračunskih kategorijah zemljišč, ki so določene in kakor se obračunavajo v skladu s predpisom EU, ki ureja vključitev emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike.
- (2) Ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka pripravi in pošlje Komisiji državni načrt za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov na področju gozdarstva.

- (3) Ukrepi za izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka tega člena so določeni v NEPN iz 11. člena tega zakona.

V. POGLAVJE: TRGOVANJE S PRAVICAMI DO EMISIJE TOPLOGREDNIH PLINOV V EU

1. oddelek: Emisijski kuponi, register Unije in dražbe

26. člen (sistem trgovanja)

- (1) V EU je vzpostavljen sistem trgovanja, kot ga določajo predpisi EU, ki ta sistem urejajo, za spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na stroškovno in gospodarsko učinkovit način ter za pospešeno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki se z znanstvenega vidika šteje kot nujno za preprečevanje nevarnih posledic podnebnih sprememb in ki prispeva k doseganju cilja podnebne nevtralnosti.
- (2) Pravice, ki jih izda pristojni organ druge države članice EU, se priznavajo za namene izpolnjevanja obveznosti upravljavca naprave, operatorja zrakoplova, ladjarske družbe in reguliranega subjekta v Republiki Sloveniji.
- (3) Imetnik pravic iz prejšnjega odstavka in emisijskih kuponov je lahko vsaka oseba.
- (4) Pravice iz drugega odstavka tega člena in emisijski kuponi so prenosljivi med:
1. osebami v EU,
 2. osebami v EU in osebami v tretjih državah, kadar so takšne pravice in emisijski kuponi priznani v skladu s predpisi EU.
- (5) Imetnik pravic iz drugega odstavka tega člena in emisijskih kuponov lahko kadar koli v registru Unije zahteva njihovo ukinitve v skladu s predpisom EU, ki ureja delovanje registra Unije, pri tem pa ni upravičen do nadomestila njihove vrednosti.
- (6) Veljavnost pravic iz drugega odstavka tega člena in emisijskih kuponov, izdanih od 1. januarja 2013, ni omejena. Pravice in emisijski kuponi, izdani od 1. januarja 2021, veljajo za emisije toplogrednih plinov od leta 2021.

27. člen (register Unije)

- (1) Pravice iz drugega odstavka prejšnjega člena in emisijski kuponi, izdani od 1. januarja 2012, se v registru Unije vodijo v skladu s predpisom EU, ki ureja delovanje registra Unije.
- (2) Nacionalni administrator iz predpisa EU, ki ureja delovanje registra Unije (v nadaljnjem besedilu: nacionalni administrator), v registru Unije izvršuje naloge in pooblastila v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.
- (3) Oseba, ki mora ali želi v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena odpreti račun v registru Unije, pošlje nacionalnemu administratorju zahtevo za odprtje računa.

- (4) Poleg pogojev, ki jih za odprtje in vodenje računa za trgovanje določa predpis EU iz prvega odstavka tega člena, mora oseba iz prejšnjega odstavka:
1. imeti v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, ali biti registrirana v Republiki Sloveniji kot enota poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja poslovni register,
 2. biti identificirana za namene DDV v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, razen če gre za osebo, ki se ji v skladu s temi predpisi ni treba identificirati za ta namen,
 3. imenovati vsaj enega pooblaščenega zastopnika, ki ima v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča.
- (5) Nacionalni administrator lahko za ugotavljanje ali preverjanje izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka ter za izvrševanje nalog iz drugega odstavka tega člena brezplačno pridobiva podatke iz:
1. centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi številke EMŠO: osebno ime ter naslov stalnega in začasnega prebivališča,
 2. Poslovnega registra Slovenije in Registra dejanskih lastnikov, ki ju vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke: firmo in sedež ter matično številko, podatke o zastopnikih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in vrsta zastopnika), podatke o številkah računov, pravnoorganizacijsko obliko, podatke o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo ter podatke o dejanskih lastnikih družbe,
 3. Davčnega registra, ki ga vodi Finančna uprava Republike Slovenije, na podlagi davčne številke: podatke o identifikaciji za namene DDV.
- (6) Nacionalni administrator osebi iz tretjega odstavka tega člena odpre račun v registru Unije in jo o tem obvesti.
- (7) Če nacionalni administrator zavrne odprtje računa v registru Unije ali zavrne imenovanje pooblaščenega zastopnika, o tem izda odločbo.
- (8) Nacionalni administrator izda odločbo tudi, kadar v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena začasno prekine dostop do računa, račun zapre ali razreši pooblaščenega zastopnika računa.
- (9) Podatke o emisijah toplogrednih plinov vnaša v register Unije v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt, kot preverjene pa jih v skladu z navedenim predpisom EU označi preveritelj, ki je preveril poročilo o emisijah toplogrednih plinov v skladu s 56. členom tega zakona.
- (10) Vlada določi nacionalnega administratorja, podrobnejši način in pogoje poslovanja v nacionalnem delu registra Unije ter obliko in vsebino vloge za odprtje računa v registru Unije in način njene vložitve.

28. člen

(dražba emisijskih kuponov)

- (1) Republika Slovenija od leta 2019 ponuja na dražbi v skladu s predpisom EU, ki določa pravila o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov, emisijske kupone za naprave, ki niso dodeljeni brezplačno ali ukinjeni.
- (2) Republika Slovenija ponuja ali bo ponudila na dražbi iz prejšnjega odstavka tudi emisijske kupone za:
1. operatorje zrakoplovov – od leta 2019,
 2. ladjarske družbe – od leta 2024 in
 3. regulirane subjekte – od leta 2027.

- (3) SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID banka) je uradna dražiteljica na dražbah iz prvega in drugega odstavka tega člena v imenu in za račun Republike Slovenije.
- (4) Ministrstvo in SID banka skleneta pogodbo, s katero podrobneje uredita opravljanje nalog uradne dražiteljice iz prejšnjega odstavka, plačilo za opravljanje nalog in poročanje ministrstvu.
- (5) Vlada v imenu Republike Slovenije v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena pristopi k dražbenemu sistemu, v katerem bo Republika Slovenija ponujala svoje emisijske kupone.

2. oddelek: Podnebni sklad

29. člen (Podnebni sklad)

- (1) V okviru državnega proračuna je kot proračunski sklad za nedoločen čas ustanovljen Podnebni sklad.
- (2) Namen Podnebnega sklada je financiranje in sofinanciranje izvedbe ukrepov za blaženje in prilagajanje posledicam podnebnih sprememb.
- (3) Za upravljanje Podnebnega sklada je pristojno ministrstvo.
- (4) Viri financiranja Podnebnega sklada so namenski prihodki državnega proračuna:
 - 1. prihodki, pridobljeni z dražbo emisijskih kuponov iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena, razen prihodkov, ki se v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2019 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o spremembi Protokola št. 3 o Statutu Sodišča Evropske unije (UL L št. 2024/2019 z dne 12. 8. 2024) vključijo v proračun Unije
 - 2. globe za presežne emisije iz 114. člena tega zakona.
- (5) Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka, predstavlja 1 odstotek prihodkov, pridobljenih z dražbo emisijskih kuponov za naprave, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe, integralna sredstva državnega proračuna.

30. člen (poraba sredstev Podnebnega sklada)

- (1) Sredstva Podnebnega sklada, pridobljena z dražbo emisijskih kuponov za naprave, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe ter z globami za presežne emisije iz 114. člena tega zakona, se porabijo za enega ali več naslednjih namenov:
 - 1. za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključno s prispevkom v sklade, določene na podlagi Konvencije,
 - 2. za prilagajanje podnebnim spremembam, financiranje raziskav in razvoja ter demonstracijskih projektov za zmanjšanje emisij in prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s sodelovanjem v pobudah Evropskega strateškega načrta za energetske tehnologije in evropskih tehnoloških platform,
 - 3. za razvoj obnovljivih virov energije in omrežij za prenos električne energije za izpolnitev zaveze EU v zvezi z uporabo obnovljivih virov energije in ciljev EU glede medsebojne povezanosti ter

za razvoj drugih tehnologij, ki prispevajo k prehodu na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo in pripomorejo k izpolnitvi zaveze EU, da poveča energetske učinkovitost na ravni, dogovorjeni v ustreznih zakonodajnih aktih EU, vključno s proizvodnjo električne energije iz samooskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov,

4. za ukrepe za preprečevanje krčenja gozdov ter podpiranje varstva in obnove šotišč, gozdov in drugih kopenskih ali morskih ekosistemov, vključno z ukrepi, ki prispevajo k varstvu, obnovi in boljšemu upravljanju teh ekosistemov, zlasti zaščitenih morskih območij, ter za povečanje pogozdovanja, prijaznega biotski raznovrstnosti, in obnovo gozdov, tudi v državah v razvoju, ki so ratificirale Pariški sporazum, ter za ukrepe za prenos tehnologij in podpiranje prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb v teh državah,
 5. za zajemanje ogljikovega dioksida v gozdovih in tleh EU,
 6. za okolju varno zajemanje in geološko shranjevanje ogljikovega dioksida, zlasti iz elektrarn na trdna fosilna goriva ter vrste industrijskih sektorjev in delov sektorjev, tudi v tretjih državah, in za inovativne tehnološke metode odvzemov ogljika, kot npr. neposredno zajemanje iz zraka in shranjevanje,
 7. za vlaganje v prehod na oblike prometa, ki znatno prispevajo k razogljičenju sektorja, in v pospešitev tega prehoda, vključno z razvojem podnebju prijaznih storitev in tehnologij potniškega in tovornega železniškega prometa ter avtobusnih storitev, v ukrepe za razogljičenje pomorskega sektorja, vključno z izboljšanjem energetske učinkovitosti ladij, pristanišč, inovativnih tehnologij in infrastrukture, v trajnostna alternativna goriva, kot sta vodik in amonijak, ki se proizvajata iz obnovljivih virov, in v pogonske tehnologije brez emisij ter za financiranje ukrepov v podporo razogljičenju letališč v skladu z Uredbo (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU (UL L št. 234 z dne 22. 9. 2023, str. 1) in Uredbo (EU) 2023/2405 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni prevoz (ReFuelEU za letalstvo) (UL L št. 2023/2405 z dne 31. 10. 2023; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/2405/EU),
 8. za financiranje raziskav in razvoja na področju energetske učinkovitosti in čistih tehnologij v dejavnostih, določenih v prilogah I in III k Direktivi 2003/87/ES,
 9. za ukrepe, katerih namen je izboljšanje energetske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije, za podporo učinkovitih sistemov ogrevanja in hlajenja, ki delujejo na energijo iz obnovljivih virov, ali za podporo temeljiti in postopni prenovi stavb v skladu z zakonom, ki ureja učinkovito rabo energije, začeni s prenovo najmanj učinkovitih stavb,
 10. za ukrepe zagotavljanja finančne podpore za obravnavanje socialnih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom, tudi z zniževanjem izkrivljajočih davkov in z usmerjenim znižanjem carin in dajatev za električno energijo iz obnovljivih virov,
 11. za financiranje državnih shem podnebnih dividend, ki dokazano pozitivno vplivajo na okolje,
 12. za financiranje podnebnih ukrepov v ranljivih tretjih državah, tudi za prilagajanje na učinke podnebnih sprememb, z upoštevanjem nadaljnjega povečevanja mednarodnega podnebnega financiranja v teh državah,
 13. za spodbujanje pridobivanja spretnosti in prerazporeditve delovne sile, da bi v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji pripomogli k pravičnemu prehodu na podnebno nevtravno gospodarstvo, zlasti v regijah, ki jih tranzicija delovnih mest najbolj zadeva, ter za naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev, ki bi jih prehod lahko prizadel, vključno z delavci v pomorstvu,
 14. za obravnavanje morebitnega preostalega tveganja selitve virov ogljikovega dioksida v sektorjih, določenih v Prilogi I k Uredbi 2023/956/EU,
 15. za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov ali
 16. za kritje administrativnih stroškov in stroškov zaposlitev, potrebnih za upravljanje sistema trgovanja in dodeljevanje sredstev Podnebnega sklada ter kritje stroškov dela, nastalih pri izvajanju projektov, ki se financirajo iz Podnebnega sklada.
- (2) Sredstva Podnebnega sklada, pridobljena s prodajo emisijskih kuponov na dražbi iz tretje točke drugega odstavka 28. člena tega zakona se porabijo za enega ali več namenov iz prvega odstavka tega člena.

- (3) Ne glede na prejšnji odstavek imajo pri porabi sredstev, pridobljenih s prodajo emisijskih kuponov iz tretje točke drugega odstavka 28. člena tega zakona, prednost ukrepi, ki lahko prispevajo k obravnavi socialnih vidikov sistema trgovanja za regulirane subjekte, in sicer:
1. ukrepi, ki prispevajo k razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb ali zmanjšanju potreb stavb po energiji, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter povezani ukrepi v skladu z zakonom, ki ureja učinkovito rabo energije, in ukrepi za finančno podporo gospodinjstvom z nizkim dohodkom v stavbah z najslabšimi rezultati glede energetske učinkovitosti,
 2. ukrepi za pospešitev uporabe brezemisijevih vozil ali finančno podporo za uvajanje popolnoma interoperabilne oskrbovalne in polnilne infrastrukture za brezemisijevska vozila ali ukrepi za spodbujanje prehoda na javni prevoz in izboljšanje multimodalnosti ali finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v zvezi z uporabniki prevoza z nizkim in srednjim dohodkom,
 3. ukrepi za financiranje Socialnega načrta za podnebje iz 16. člena tega zakona,
 4. ukrepi za zagotavljanje finančnega nadomestila končnim porabnikom goriv, kadar se ni mogoče izogniti dvojnemu številu emisij iz sistema trgovanja za regulirane subjekte in emisij iz sistema trgovanja za upravljalce naprav, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe ali so bili emisijski kuponi za namene sistema trgovanja za regulirane subjekte predani za emisije iz sektorjev, ki niso vključeni v sistem trgovanja za regulirane subjekte.
- (4) Vlada sprejme Program porabe sredstev Podnebnega sklada (v nadaljnjem besedilu: program Podnebnega sklada) za obdobje štirih let, ki vsebuje seznam ukrepov, namene porabe sredstev, upravičence do porabe sredstev oziroma navedbo izvajalca posameznega ukrepa in opis ovrednotenja učinka izvedbe posameznega ukrepa.
- (5) Ministrstvo pripravi program Podnebnega sklada na podlagi metodologije za uvrščanje ukrepov v program porabe sredstev. Program Podnebnega sklada je podlaga za priglasitev sheme državne pomoči za ukrepe, za katere je potrebna priglasitev državne pomoči. Pri ukrepih, ki vključujejo večletne projekte, se ne glede na obdobje, za katero se sprejema program Podnebnega sklada, v njem navedejo predvidena finančna sredstva do zaključka projekta in se v ta namen prevzemajo finančne obveznosti v breme državnih proračunov prihodnjih let.
- (6) Minister določi metodologijo za uvrščanje ukrepov v program Podnebnega sklada na podlagi naslednjih meril:
1. merilo prispevka k podnebnim ciljem,
 2. merilo dodatnosti, dodane vrednosti in zapolnitve vrzeli,
 3. merilo uresničevanja pravičnega prehoda,
 4. merilo dodatnih sinergijskih učinkov na druga področja.
- (7) Za presojo uvrščanja ukrepov v program Podnebnega sklada v skladu z metodologijo iz prejšnjega odstavka minister imenuje komisijo, ki jo sestavljajo člani s poznavanjem področja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja podnebnim spremembam.
- (8) Sredstva Podnebnega sklada se lahko z neposredno pogodbo dodeljujejo tudi posrednim uporabnikom državnega proračuna, občinam in posrednim uporabnikom proračunov občin, ki jih je za izvajanje javnih nalog ustanovila ali pooblastila Republika Slovenija ali občina.
- (9) Do sredstev iz četrtega odstavka tega člena ni upravičena oseba:
1. katere zapadle neplačane obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih pobira Finančna uprava Republike Slovenije, na dan predložitve vloge za pridobitev sredstev znašajo 50 eurov ali več, ali
 2. ki na dan predložitve vloge za pridobitev sredstev ni imela predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja zadnjih pet let do dne vloge za pridobitev sredstev, ali
 3. ki ima pravnomočno inšpekcijsko odločbo, izdano na podlagi zakona, ki ureja varstvo okolja, in hkrati kršitve ni odpravila v določenem roku za odpravo kršitve, ali
 4. ki je v postopku prisilne poravnave, stečajnem postopku, postopku likvidacije ali prisilnega prenehanja, njene posle iz drugih razlogov upravlja sodišče ter je opustila poslovne dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja ali
 5. ki je upravljavec druge naprave iz šestega in sedmega odstavka 36. člena tega zakona.

- (10) Fizična ali pravna oseba iz 3. točke prejšnjega odstavka ni upravičena do sredstev iz četrtega odstavka tega člena v obdobju od dneva pravnomočnosti inšpekcijske odločbe iz 3. točke prejšnjega odstavka do odprave kršitve in nadaljnja tri leta, ki sledijo letu, v katerem je odpravila kršitev.
- (11) Za potrebe odločanja o pravici do pridobitve sredstev iz četrtega odstavka tega člena ministrstvo ali proračunski uporabniki iz osmega odstavka tega člena podatke o tem, ali vlagatelj vloge za pridobitev sredstev izpolnjuje pogoje iz 1. in 2. točke devetega odstavka tega člena, pridobivajo iz evidence, ki jo vodi Finančna uprava Republike Slovenije. Podatke o izpolnjevanju pogoja iz 3. točke devetega odstavka tega člena ministrstvo ali proračunski uporabniki iz osmega odstavka tega člena pridobi po uradni dolžnosti od inšpektorata, pristojnega za okolje.
- (12) Oseba, ki je prejela sredstva Podnebnega sklada, mora zagotoviti prepoznavnost vira financiranja ukrepov ali projektov, za katere je prejela sredstva, tako da zagotovi skladne, učinkovite in sorazmerne informacije različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navede izvor teh sredstev in zagotovi prepoznavnost (so)financiranja Republike Slovenije iz Podnebnega sklada, zlasti pri promoviranju projektov in njihovih rezultatov.
- (13) Ne glede na 16. točko prvega odstavka se sredstva za plače in druge stroške zaposlenih, ki se ukvarjajo z upravljanjem sistema trgovanja, dodeljevanjem sredstev Podnebnega sklada in izvajanjem projektov, ki se financirajo iz Podnebnega sklada ter imajo te naloge navedene v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ministrstva, zagotavljajo na podlagi petega odstavka prejšnjega člena.

31. člen **(nadomestilo za kritje posrednih stroškov)**

- (1) Oseba, ki opravlja dejavnost v sektorjih in delih sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida ter so določeni v Delegiranem sklepu Komisije (EU) 2019/708 z dne 15. februarja 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo sektorjev in delov sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje med letoma 2021 in 2030 (UL L št. 120 z dne 8. 5. 2019, str. 20), (v nadaljnjem besedilu: Delegirani sklep Komisije 2019/708/EU), če so ti izpostavljeni resničnemu tveganju premestitve, je lahko upravičena do nadomestila za kritje posrednih stroškov iz 15. točke prvega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Ministrstvo odloči o upravičenosti in višini nadomestila iz prejšnjega odstavka z odločbo.
- (3) Vlada določi sektorje in dele sektorjev, ki so izpostavljeni resničnemu tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida iz prvega odstavka tega člena, ter način in pogoje dodelitve nadomestila iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Za nadomestilo za kritje posrednih stroškov iz prvega odstavka tega člena se lahko v programu Podnebnega sklada letno namenijo največ 20 odstotkov letnih prihodkov od prodaje emisijskih kuponov iz prvega odstavka 28. člena tega zakona. Vlada določi podrobnejši namen porabe, poročanje o porabi ter način in obdobje ugotavljanja porabe nadomestila iz prvega odstavka tega člena.
- (5) Ministrstvo do 31. marca tekočega leta na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi skupni znesek nadomestila za posamezni sektor ali del sektorja iz prvega odstavka tega člena, dodeljenega v preteklem letu za predpreteklo leto.
- (6) Minister na podlagi letnih prihodkov od prodaje emisijskih kuponov iz prvega odstavka 28. člena tega zakona določi višino zneska nadomestila za kritje posrednih stroškov iz prvega odstavka tega člena do 31. marca tekočega leta za preteklo leto ter to objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave in v Uradnem listu Republike Slovenije.

3. oddelek: Posebna pravila za upravljavce naprav

32. člen

(dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo)

- (1) Upravljavec naprave mora pred začetkom obratovanja naprave ali njenega dela od ministrstva pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov.
- (2) Upravljavec naprave mora za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov pri ministrstvu vložiti vlogo s predpisano vsebino in načrt za spremljanje, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.
- (3) Ministrstvo izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo, s katerim se dovoli izpuščanje toplogrednih plinov iz celotne naprave ali njenega dela, če ugotovi, da je upravljavec naprave sposoben izvajati načrt za spremljanje iz prejšnjega odstavka in poročati o emisijah toplogrednih plinov v skladu s tem zakonom.
- (4) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se lahko izda za eno ali več naprav ali njihovih delov, če so te na isti lokaciji in jih upravlja isti upravljavec naprave.
- (5) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov vsebuje:
 1. firmo in sedež upravljavca naprave ter lokacijo naprave,
 2. nazivno vhodno toplotno moč oziroma zmogljivost naprave,
 3. opis dejavnosti in emisij toplogrednih plinov iz naprave,
 4. zahteve, povezane z izvajanjem načrta za spremljanje,
 5. zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov v skladu s 55. členom tega zakona, in
 6. obveznost predaje emisijskih kuponov, ki ustrezajo skupnim emisijam toplogrednih plinov v vsakem koledarskem letu, preverjenim v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, v roku iz 57. člena tega zakona.
- (6) Minister določi vsebino in obliko vloge iz drugega odstavka tega člena ter način oddaje načrta za spremljanje.

33. člen

(sprememba dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave)

- (1) Upravljavec naprave mora ministrstvu pisno prijaviti vsako nameravano spremembo v obratovanju naprave in vsako spremembo upravljavca naprave, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (2) Če ministrstvo na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz prejšnjega člena, o tem v 30 dneh od prijave pisno obvesti upravljavca naprave in ga pozove, naj v določenem roku vloži vlogo za spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov. Če upravljavec naprave v določenem roku vloge ne vloži, se šteje, da je od nameravane spremembe odstopil.
- (3) Če upravljavec naprave v 30 dneh od prijave ne prejme obvestila iz prejšnjega odstavka, se šteje, da nameravana sprememba ne vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, upravljavec naprave pa lahko nameravano spremembo izvede.
- (4) Ministrstvo odloči o spremembi dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov v treh mesecih od prejema popolne vloge iz drugega odstavka tega člena.
- (5) Minister določi vsebino in obliko vloge iz drugega odstavka tega člena.

34. člen
(načrt metodologije spremljanja in njegova sprememba)

- (1) Upravljavec naprave vloži iz prvega odstavka 37. člena tega zakona priloži načrt metodologije spremljanja, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije.
- (2) Ministrstvo v šestih mesecih od prejema popolne vloge iz prvega odstavka 37. člena tega zakona potrdi načrt metodologije spremljanja.
- (3) Upravljavec naprave mora ministrstvu pisno prijaviti vsako nameravano spremembo načrta metodologije spremljanja iz prejšnjega odstavka, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (4) Če ministrstvo na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino načrta metodologije spremljanja iz drugega odstavka tega člena, o tem v 30 dneh od prijave pisno obvesti upravljavca naprave in ga pozove, naj v določenem roku vloži vlogo za spremembo načrta metodologije spremljanja. Če upravljavec naprave v določenem roku vloge ne vloži, se šteje, da je od nameravane spremembe odstopil.
- (5) Če upravljavec naprave v 30 dneh od prijave ne prejme obvestila iz prejšnjega odstavka, se šteje, da nameravana sprememba ne vpliva na vsebino načrta metodologije spremljanja, upravljavec naprave pa lahko nameravano spremembo izvede.
- (6) Ministrstvo odloči o spremembi načrta metodologije spremljanja v treh mesecih od prejema popolne vloge iz četrtega odstavka tega člena.
- (7) Ob spremembi dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov zaradi spremembe upravljavca naprave v skladu s četrtem odstavkom prejšnjega člena ministrstvo po uradni dolžnosti v tem delu spremeni tudi odločbo iz drugega odstavka tega člena.
- (8) Minister določi vsebino in obliko vloge iz četrtega odstavka tega člena ter način njene oddaje.

35. člen
(brezplačna dodelitev emisijskih kuponov)

- (1) Upravljavec naprave je upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov v skladu s tem zakonom in predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni EU.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek upravljavec naprave za proizvodnjo električne energije ni upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za proizvodnjo električne energije, proizvedene iz odpadnih plinov.
- (3) Upravljavec naprave iz sektorjev ali delov sektorjev, določenih v Delegiranem sklepu Komisije 2019/708/EU, je do leta 2030 upravičen do brezplačne dodelitve 100 odstotkov količine emisijskih kuponov.
- (4) Ne glede na prejšnji odstavek upravljavec naprave iz sektorjev in delov sektorjev, ki so vključeni v Uredbo 2023/956/EU, ni upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov.
- (5) Brezplačna dodelitev emisijskih kuponov se v sektorjih in delih sektorjev, za katere ne velja, da so izpostavljeni tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida v skladu z Delegiranim sklepom Komisije 2019/708/EU, po letu 2026 zmanjšuje v enakih deležih v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena, tako da leta 2030 ni več brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za podnaprave za daljinsko ogrevanje.

- (6) Če mora upravljavec naprave izvesti energetski pregled ali izvajati potrjen sistem upravljanja z energijo v skladu z zakonom, ki ureja učinkovito rabo energije, in če priporočil iz poročila o pregledu ali iz potrjenega sistema upravljanja z energijo ne izvede, razen če čas vračanja za ustrezne naložbe presega tri leta ali če so stroški teh naložb nesorazmerni, se količina emisijskih kuponov, ki jih ministrstvo brezplačno dodeli upravljavcu te naprave, zmanjša za 20 odstotkov. Količina brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov se ne zmanjša, če upravljavec dokaže, da je sprejel druge ukrepe, s katerimi je dosegel zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, enakovredno zmanjšanju, ki ga za zadevno napravo priporoča poročilo o pregledu ali potrjeni sistem upravljanja z energijo.
- (7) Upravljavec naprave, katere ravni emisij toplogrednih plinov so višje od 80 percentilov ravni emisij za ustrezne referenčne vrednosti za proizvode, k vlogi iz prvega odstavka 37. člena tega zakona priloži tudi načrt za podnebno nevtralnost za vsako od dejavnosti v tej napravi v skladu s predpisom EU, ki določa vsebino in obliko načrtov za podnebno nevtralnost.
- (8) Če upravljavec naprave k vlogi iz prvega odstavka 37. člena tega zakona načrta za podnebno nevtralnost iz prejšnjega odstavka ne priloži, se mu celotna količina brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov za obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona zmanjša za 20 odstotkov.
- (9) Doseganje ciljev in mejnikov, določenih v načrtu za podnebno nevtralnost iz sedmega odstavka tega člena, preveri preveritelj iz 56. člena tega zakona, in sicer za obdobje do 31. decembra 2025 in za vsako nadaljnje obdobje, ki se konča 31. decembra vsakega petega leta, v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev.
- (10) Upravljavcu naprave se brezplačni emisijski kuponi nad 80 odstotkov ne dodelijo niti, če doseganje vmesnih ciljev in mejnikov iz prejšnjega odstavka ni bilo preverjeno za obstoječe in naslednje obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona.

36. člen

(načrt za podnebno nevtralnost za upravljavca druge naprave)

- (1) Ne glede na sedmi odstavek prejšnjega člena mora pripraviti načrt za podnebno nevtralnost za vsako od dejavnosti v svoji napravi v skladu s predpisom EU, ki določa vsebino in obliko načrtov za podnebno nevtralnost, tudi upravljavec druge naprave, ki ima dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: upravljavec druge naprave), in ga v šestih mesecih po pravnomočnosti dovoljenja poslati ministrstvu, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (2) Ministrstvo načrt za podnebno nevtralnost iz prejšnjega odstavka potrdi najpozneje v šestih mesecih od prejema, če ugotovi, da je izdelan v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.
- (3) Upravljavec druge naprave ministrstvu v primeru spremembe načrta za podnebno nevtralnost iz prvega odstavka tega člena pošlje posodobljen načrt za podnebno nevtralnost. Če ministrstvo ugotovi, da je spremenjeni načrt za podnebno nevtralnost izdelan v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena, o tem izda potrdilo.
- (4) Upravljavec druge naprave mora ministrstvu do 30. junija 2030 in nato vsakih pet let poročati o doseganju ciljev in mejnikov, določenih v načrtu za podnebno nevtralnost iz prvega odstavka tega člena.
- (5) Ministrstvo na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka ugotovi doseganje ciljev in mejnikov za obdobje do 31. decembra 2030 in nato vsakih pet let.
- (6) Upravljavec druge naprave ni upravičen do sredstev Podnebnega sklada, če ministrstvu do roka iz prvega odstavka tega člena ne pošlje načrta za podnebno nevtralnost iz prvega odstavka tega člena, o čemer ministrstvo po uradni dolžnosti izda odločbo.

- (7) Upravljavec druge naprave ni upravičen do sredstev Podnebnega sklada, o čemer ministrstvo izda odločbo, če:
1. ministrstvo ne potrdi, da je načrt za podnebno nevtralnost izdelan v skladu s predpisom iz prvega odstavka tega člena,
 2. ministrstvu ne poroča v roku iz četrtega odstavka tega člena ali
 3. ministrstvo iz poročila ugotovi, da cilji in mejniki, določeni v načrtu za podnebno nevtralnost, niso bili doseženi.
- (8) Ne glede na prvi odstavek tega člena načrta za podnebno nevtralnost ni treba pripraviti upravljavcu druge naprave, ki mora v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, pripraviti trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril.
- (9) Minister določi vsebino in obliko vloge iz prvega in tretjega odstavka tega člena ter obrazec, na katerem mora upravljavec druge naprave ministrstvu poslati poročilo iz četrtega odstavka tega člena.

37. člen **(seznam naprav)**

- (1) Ministrstvo na podlagi vloge upravljavca obstoječe naprave za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov, pripravljene v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije, pripravi seznam naprav in upravljavcev naprav (v nadaljnjem besedilu: seznam naprav) za obdobje pet let in ga do 30. septembra dve leti pred začetkom vsakega petletnega obdobja predloži Komisiji. Ministrstvo na seznam vključi tudi upravljavca obstoječe naprave, ki v skladu 35. členom tega zakona ni upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov.
- (2) Ministrstvo skupaj s seznamom naprav Komisiji predloži tudi seznam naprav in upravljavcev naprav, ki se želijo v skladu z 38. členom tega zakona izključiti iz sistema trgovanja (v nadaljnjem besedilu: seznam malih naprav).
- (3) Seznam malih naprav vsebuje tudi:
1. opredelitev sprejetih ukrepov, ki bodo dosegli enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov,
 2. opredelitev sistema spremljanja, poročanja in preverjanja za naprave, ki se želijo v skladu z 38. členom tega zakona izključiti iz sistema trgovanja (v nadaljnjem besedilu: male naprave),
 3. potrditev, da bo mala naprava ponovno vključena v sistem trgovanja v skladu z devetim odstavkom 38. člena tega zakona.
- (4) Ministrstvo seznam malih naprav objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave štiri mesece pred rokom iz prvega odstavka tega člena, javnost pa ima pravico dajati pripombe v 30 dneh od dneva objave.
- (5) Seznama naprav in malih naprav vsebujeta tudi podatke o proizvodni dejavnosti, prenosih toplote in plinov, proizvodnji električne energije in emisijah toplogrednih plinov za vsako napravo in malo napravo na ravni podnaprave za pet koledarskih let pred rokom iz prvega odstavka tega člena.
- (6) Seznama naprav in malih naprav vsebujeta na podlagi vloge iz prvega odstavka tega člena tudi brezplačno količino emisijskih kuponov za petletno obdobje iz prvega odstavka tega člena in sorazmerni delež brezplačnih emisijskih kuponov za posamezno koledarsko leto v navedenem petletnem obdobju.
- (7) Ministrstvo upošteva zahteve Komisije glede vključitve naprav na seznama naprav in malih naprav in enakovrednih ukrepov. Ministrstvo ne sme dodeliti brezplačnih emisijskih kuponov napravi ali mali napravi, za katero je Komisija zavrnila vpis na seznam.

- (8) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi končna seznama naprav in malih naprav in končno brezplačno količino dodeljenih emisijskih kuponov, če Komisija v devetih mesecih od dneva objave seznama iz drugega odstavka tega člena temu seznamu ne ugovarja.
- (9) Ministrstvo upravljavcu naprave in upravljavcu male naprave, za katerega je pridobil podatke iz petega odstavka tega člena in je na seznamu iz prejšnjega odstavka, v dveh mesecih od objave seznama iz prejšnjega odstavka z odločbo, ki vsebuje tudi seznam podnaprav s preteklimi ravni dejavnosti, dodeli celotno brezplačno količino emisijskih kuponov, ki mu pripada za petletno obdobje, in letne brezplačne količine emisijskih kuponov v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije. Odločba o dodelitvi brezplačnih emisijskih kuponov za upravljavca male naprave vsebuje tudi dodeljeno količino pravic iz šestega odstavka 38. člena tega zakona.
- (10) Ob spremembi dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov zaradi spremembe upravljavca naprave ali upravljavca male naprave v skladu s četrtem odstavkom 33. člena tega zakona ministrstvo po uradni dolžnosti v tem delu spremeni tudi odločbo iz prejšnjega odstavka.
- (11) Če upravljavec naprave, ki je vključena na seznam iz osmega odstavka tega člena, zaradi opravljanja dejavnosti, pri kateri obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW, spremeni svoje proizvodne procese, da bi zmanjšal emisije toplogrednih plinov, in ne dosega več tega praga, lahko ostane vključen v sistem trgovanja do konca tekočega in naslednjega obdobja iz prvega odstavka tega člena, o čemer v skladu s 33. členom tega zakona obvesti ministrstvo.
- (12) Minister določi obliko vloge iz prvega odstavka tega člena in način njene oddaje.

38. člen

(izključitev iz sistema trgovanja)

- (1) Upravljavec obstoječe naprave se lahko pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka 37. člena tega zakona odloči, da se izključi iz sistema trgovanja, če:
1. so bile emisije toplogrednih plinov iz naprave v poročilih o emisijah v vsakem koledarskem letu v treh zaporednih letih pred rokom iz prvega odstavka 37. člena tega zakona manjše od 25 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase,
 2. je imela naprava med opravljanjem dejavnosti izgorevanja goriva v treh zaporednih letih pred rokom iz prvega odstavka 37. člena tega zakona nazivno vhodno toplotno moč pod 35 MW in
 3. bo izvajal ukrepe, ki bodo v obdobju iz prvega odstavka 37. člena tega zakona dosegli enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.
- (2) Ministrstvo najpozneje šest mesecev pred rokom iz prvega odstavka 37. člena tega zakona na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi predlog enakovrednih ukrepov iz 3. točke prejšnjega odstavka.
- (3) Upravljavec naprave iz prvega odstavka tega člena ministrstvo obvesti, da se želi izključiti iz sistema trgovanja, najpozneje štiri mesece pred rokom iz prvega odstavka 37. člena tega zakona z vlogo iz prvega odstavka 37. člena tega zakona.
- (4) Ministrstvo upravljavcu naprave za malo napravo, ki je na seznamu malih naprav, po uradni dolžnosti nadomesti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov z dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo oziroma ji izda novo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo in jo izključi iz sistema trgovanja, prej veljavno dovoljenje pa preneha veljati z začetkom petletnega obdobja s seznama naprav iz osmega odstavka 37. člena tega zakona.
- (5) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz prejšnjega odstavka velja za obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, poleg sestavin iz 1. do 4. točke petega odstavka 32. člena tega zakona pa vsebuje tudi obveznosti iz 3. točke prvega odstavka tega člena.

- (6) Ministrstvo upravljavcu male naprave določi celotno dodeljeno količino pravic, ki pomeni količino emisij toplogrednih plinov v tonah ekvivalenta ogljikovega dioksida, do katere lahko mala naprava izpušča toplogredne pline, in ki mu pripadajo za petletno obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, in letno dodeljeno količino pravic.
- (7) Upravljavec male naprave mora ministrstvu poslati poročilo o emisijah toplogrednih plinov iz 55. člena tega zakona, ki mu ni treba priložiti poročila o preverjanju v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, najpozneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- (8) Če ministrstvo na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka ugotovi, da so podatki iz poročila o emisijah toplogrednih plinov napačni, količino emisij toplogrednih plinov ugotovi z odločbo.
- (9) Če ministrstvo na podlagi poročila iz sedmega odstavka tega člena ali drugih podatkov v tekočem letu ugotovi, da je mala naprava v preteklem letu izpustila 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase, ali če upravljavec naprave ni izvajal enakovrednih ukrepov, določenih v predpisu iz štirinajstega odstavka tega člena, tako napravo z začetkom naslednjega koledarskega leta znova vključi v sistem trgovanja.
- (10) Ministrstvo znova vključi upravljavca male naprave v sistem trgovanja tako, da mu po uradni dolžnosti izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, s katerim nadomesti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo, to pa preneha veljati z začetkom koledarskega leta, ki sledi letu ugotovitve iz prejšnjega odstavka.
- (11) Nacionalni administrator upravljavcu male naprave v primeru iz prejšnjega odstavka na podlagi odločbe iz devetega odstavka 37. člena tega zakona v registru Unije podeli tudi preostanek brezplačnih emisijskih kuponov, ki mu pripadajo do konca obdobja, v katerem je znova vključen v sistem trgovanja.
- (12) Upravljavec male naprave mora izpolniti obveznosti iz 3. točke prvega odstavka tega člena tudi v letu, ki sledi letu, v katerem je mala naprava izpustila 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase.
- (13) Za upravljavca male naprave se glede spremembe, povezane z malo napravo, spremembe načrta metodologije spremljanja, spremembe načrta za spremljanje, izpolnitve obveznosti pri prenehanju delovanja naprave ali opravljanja dejavnosti male naprave in odvzema dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov smiselno uporabljajo 33., 34., 54., 58. in 59. člen tega zakona ter predpis iz štirinajstega odstavka tega člena.
- (14) Vlada določi enakovredne ukrepe iz 3. točke prvega odstavka tega člena, vsebino in obliko načrta za spremljanje, poročanje o emisijah toplogrednih plinov za malo napravo in način preverjanja poročila iz sedmega odstavka tega člena.

39. člen

(vključitev drugih dejavnosti in toplogrednih plinov v sistem trgovanja)

- (1) Vlada lahko na podlagi predhodne odobritve Komisije v sistem trgovanja za upravljavce naprav vključi tudi druge dejavnosti in toplogredne pline, ki niso navedeni v Prilogi I Direktive 2003/87/ES, pri čemer upošteva zlasti:
1. učinke na notranji trg EU,
 2. morebitno izkrivljanje konkurence,
 3. okoljsko celovitost sistema trgovanja ter
 4. zanesljivost načrtovanega spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov.
- (2) Vlada lahko določi dejavnosti in toplogredne pline iz prejšnjega odstavka.

- (3) Upravljavec naprave, ki izvaja dejavnost iz predpisa iz prejšnjega odstavka, lahko pri ministrstvu vloži vlogo za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov v skladu z drugim odstavkom 32. člena tega zakona.
- (4) Ministrstvo upravljavcu naprave iz prejšnjega odstavka izda dovoljenje v skladu s tretjim odstavkom 32. člena tega zakona.
- (5) Če upravljavec naprave iz prejšnjega odstavka spremeni svoje proizvodne procese, da bi zmanjšal emisije toplogrednih plinov na svoji napravi, in ne izpolnjuje več pogojev, določenih v predpisu iz drugega odstavka tega člena, lahko ostane vključen v sistem trgovanja do konca tekočega in naslednjega obdobja iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, o čemer v skladu s 33. členom tega zakona obvesti ministrstvo.

40. člen

(prilagoditev brezplačno dodeljene količine emisijskih kuponov)

- (1) Ministrstvo predloži Komisiji podatke iz letnega poročila o ravni dejavnosti upravljavca naprave, pripravljenega v skladu s predpisom EU, ki ureja prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi spremembe ravni dejavnosti.
- (2) Ministrstvo na podlagi sklepa Komisije, ki določa navodila centralnemu administratorju registra Unije, naj spremembe preglednic nacionalnih dodelitev za države članice vnese v register Unije, upravljavcu naprave po uradni dolžnosti z odločbo spremeni letno brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov iz devetega odstavka 37. člena tega zakona. Ta odločba vsebuje tudi podatek o presežku oziroma dodatni količini brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov.
- (3) Ministrstvo na podlagi letnega poročila o ravni dejavnosti upravljavca male naprave iz prvega odstavka tega člena, ki mu ni treba priložiti poročila o preverjanju tega poročila, po uradni dolžnosti z odločbo spremeni letno brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov iz devetega odstavka 37. člena tega zakona v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena, in letno dodeljeno količino pravic iz šestega odstavka 38. člena tega zakona.
- (4) Minister določi obliko poročila iz prvega odstavka tega člena in način njegove oddaje.

41. člen

(dodelitev brezplačnih emisijskih kuponov za nove naprave)

- (1) Za upravljavca nove naprave se v vsakem petletnem obdobju iz prvega odstavka 37. člena tega zakona šteje upravljavec naprave, ki je dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov prvič pridobil v obdobju, ki se začne tri mesece pred rokom iz prvega odstavka 37. člena tega zakona in konča tri mesece pred rokom za predložitev seznama naprav Komisiji za naslednje petletno obdobje (v nadaljnjem besedilu: upravljavec nove naprave).
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek se za upravljavca nove naprave ne šteje upravljavec naprave, ki je s pravnim poslom pridobil napravo ali njen del, za katero je bilo izdano dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, niti upravljavec naprave, ki mu je bilo zaradi spremembe upravljavca naprave dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov spremenjeno v skladu s 33. členom tega zakona.
- (3) Upravljavec nove naprave je upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za zgorevanje goriva zaradi proizvodnje električne energije. Upravljavec nove naprave pri ministrstvu vloži vlogo za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov za nove naprave, pripravljeno v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije.
- (4) Ministrstvo podatke iz vloge iz prejšnjega odstavka predloži Komisiji.
- (5) Ministrstvo upošteva zahteve Komisije in z odločbo upravljavcu nove naprave dodeli celotno brezplačno količino emisijskih kuponov iz tretjega odstavka tega člena, ki mu pripada za obdobje,

in letne brezplačne količine emisijskih kuponov v skladu s predpisom EU iz tretjega odstavka tega člena. Odločba vsebuje tudi seznam podnaprav s preteklimi ravni dejavnosti.

- (6) Minister določi obliko vloge iz tretjega odstavka tega člena in način njene oddaje.

42. člen **(podelitev brezplačnih emisijskih kuponov)**

- (1) Nacionalni administrator upravljavcu naprave, ki je na seznamu iz osmega odstavka 37. člena tega zakona, razen upravljavcu male naprave, na podlagi odločbe o brezplačni dodelitvi emisijskih kuponov iz devetega odstavka 37. člena tega zakona v registru Unije podeli letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov najpozneje do 30. junija tekočega leta.
- (2) Nacionalni administrator upravljavcu nove naprave podeli letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov v registru Unije v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz petega odstavka prejšnjega člena.
- (3) Ob prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 58. člena tega zakona nacionalni administrator upravljavcu naprave v naslednjem in vsakem nadaljnjem koledarskem letu do konca petletnega obdobja iz prvega odstavka 37. člena tega zakona ne podeli preostanka brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov.
- (4) Za naprave, ki so prenehale opravljati dejavnosti, podelitev brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov ni možna.
- (5) Nacionalni administrator v skladu z odločbo iz drugega odstavka 40. člena tega zakona upravljavcu naprave uskladi količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov in jih v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 40. člena tega zakona podeli v registru Unije.

43. člen **(prenos emisijskih kuponov)**

- (1) Ministrstvo brezplačno dodeli preostanek emisijskih kuponov za obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona upravljavcu naprave, ki je s pravnim poslom pridobil napravo ali njen del na območju Republike Slovenije, za katero je bilo izdano dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena tega zakona ali dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz četrtega odstavka 38. člena tega zakona in odločba o brezplačni dodelitvi emisijskih kuponov iz devetega odstavka 37. člena tega zakona, pri čemer se prodajalec in upravljavec naprave pisno dogovorita o brezplačni dodelitvi preostanka emisijskih kuponov.
- (2) Ministrstvo odloči o brezplačni dodelitvi preostanka emisijskih kuponov za obdobje iz prvega odstavka 37. člena tega zakona na podlagi vloge kupca naprave ali njenega dela iz prejšnjega odstavka ter ob predložitvi notarsko overjenih kopij o sklenitvi pravnega posla in dogovora o prenosu emisijskih kuponov.
- (3) Nacionalni administrator upravljavcu naprave iz prejšnjega odstavka na podlagi odločbe iz prejšnjega odstavka v roku iz prvega odstavka prejšnjega člena podeli emisijske kupone v registru Unije.
- (4) Minister določi vsebino in obliko vloge iz drugega odstavka tega člena.

4. oddelek: Posebna pravila za operatorje zrakoplovov

44. člen **(načrt za spremljanje za operatorja zrakoplova)**

- (1) Operator zrakoplova, ki mu je operativno licenco odobrila Republika Slovenija, in operator zrakoplova, ki je v skladu s predpisom EU, ki določa seznam operatorjev zrakoplovov, pripisan

Republiki Sloveniji kot državi članici EU upravljavki (v nadaljnjem besedilu: seznam operatorjev zrakoplovov), mora v 30 dneh od pridobitve licence oziroma objave seznama operatorjev zrakoplovov ministrstvu poslati podatke o predvideni letni količini in vrsti goriva, ki ga bo uporabljal za izvajanje določene letalske dejavnosti, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

- (2) Če ministrstvo na podlagi podatkov iz prejšnjega odstavka ugotovi, da bo operator zrakoplova opravljal določeno letalsko dejavnost, ga v 21 dneh od pridobitve podatkov pozove, da predloži vlogo za odobritev načrta za spremljanje.
- (3) Operator zrakoplova mora pri ministrstvu v 21 dneh od poziva iz prejšnjega odstavka vložiti vlogo, ki vsebuje tudi načrt za spremljanje, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (4) Če ministrstvo v roku iz drugega odstavka tega člena operatorja zrakoplova ne pozove k vložitvi vloge za odobritev načrta za spremljanje, se šteje, da operator zrakoplova nima obveznosti v skladu s tem zakonom.
- (5) Ministrstvo operatorju zrakoplova v treh mesecih od prejema popolne vloge iz drugega odstavka tega člena izda odločbo o odobritvi načrta za spremljanje, ki vsebuje tudi zahteve, povezane z izvajanjem načrta za spremljanje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov v skladu s 55. členom tega zakona, ter obveznost predaje emisijskih kuponov v skladu s prvim odstavkom 57. člena tega zakona.
- (6) Minister določi vsebino in obliko vloge iz drugega odstavka tega člena in način njene oddaje.

45. člen **(brezplačni emisijski kuponi za operatorja zrakoplova)**

Operator zrakoplova od 1. januarja 2026 ni upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov.

46. člen **(uporaba sheme CORSIA)**

- (1) Ministrstvo, pristojno za letalski promet, v skladu s predpisom EU, ki določa metodologijo v zvezi z leti v države, za katere se šteje, da uporabljajo shemo CORSIA, za vsako leto izračuna zahteve za izravnavo za predhodno koledarsko leto za lete v države, ki so navedene v tem predpisu, iz njih in med njimi ter za lete med Švico ali Združenim kraljestvom in državami, ki so navedene v tem predpisu, in vsako leto do 30. novembra o zahtevah obvesti operatorje zrakoplovov.
- (2) Ministrstvo, pristojno za letalski promet, v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka izračuna tudi končne skupne zahteve za izravnavo za posamezno obdobje skladnosti, določeno v okviru sheme CORSIA, in do 30. novembra leta, ki sledi zadnjemu letu posameznega obdobja skladnosti, o teh zahtevah obvesti operatorja zrakoplova, ki:
 1. ima spričevalo operatorja zrakoplova, ki ga je izdala Republika Slovenija, ali je registriran v državi članici EU, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, in
 2. od 1. januarja 2021 opravlja letalsko dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES.
- (3) Operator zrakoplova, ki mu je spričevalo operatorja zrakoplova izdala Republika Slovenija ali je v njej registriran, lahko za izpolnjevanje svoje obveznosti glede izravnave v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena uporabi in v registru Unije ukine enote iz prvega odstavka 11.a člena Direktive 2003/87/ES v skladu s predpisom EU, ki podrobneje ureja zahteve glede uporabe in ukinitve teh enot, samo glede zahteve za izravnavo, o kateri je ministrstvo iz prvega in drugega odstavka tega člena operatorja zrakoplova obvestilo za posamezno obdobje skladnosti v okviru sheme CORSIA. Ukinitve se izvede do 31. januarja 2025 za emisije v obdobju 2021–2023 in do 31. januarja 2028 za emisije v obdobju 2024–2026.

5. oddelek: Posebna pravila za ladjarske družbe

47. člen (pristojni organ za ladjarsko družbo)

- (1) Ministrstvo je pristojni organ za ladjarsko družbo, ki je registrirana v Republiki Sloveniji ali ji je pripisana na podlagi izvedbenega sklepa Komisije, ki ureja seznam ladjarskih družb z navedbo upravnega organa za ladjarske družbe (v nadaljnjem besedilu: seznam ladjarskih družb).
- (2) Ministrstvo ohrani pristojnost iz prejšnjega odstavka ne glede na naknadne spremembe dejavnosti ali registracije ladjarske družbe, dokler te spremembe niso razvidne na posodobljenem seznamu ladjarskih družb.

48. člen (spremljanje, poročanje in preverjanje emisij toplogrednih plinov)

- (1) Ladjarska družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji ali je na seznamu ladjarskih družb, mora za vsako od svojih ladij ministrstvu predložiti vlogo za odobritev načrta za spremljanje v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (2) Ladjarska družba vloži vlogo iz prejšnjega odstavka prek spletne platforme za spremljanje, poročanje in preverjanje emisij toplogrednih plinov THETIS MRV (v nadaljnjem besedilu: THETIS MRV), pri čemer ne plača upravne takse.
- (3) Ministrstvo v treh mesecih od prejema popolne vloge iz prvega odstavka tega člena izda odločbo o odobritvi načrta za spremljanje v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena. Odločba vsebuje tudi zahteve, ki se nanašajo na izvajanje načrta za spremljanje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov in njihovo preverjanje v skladu z navedenim predpisom ter predajo emisijskih kuponov v registru Unije v skladu s tem zakonom.
- (4) Ne glede na prvi odstavek tega člena mora ladjarska družba za vsako ladjo, ki je po 1. januarju 2024 prvič v njenem ladjevju in bo opravljala dejavnost pomorskega prometa iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, pri ministrstvu brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje tri mesece po prvem postanku te ladje v pristanišču pod jurisdikcijo Republike Slovenije prek THETIS MRV vložiti vlogo za odobritev načrta za spremljanje, izdelanega v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena.
- (5) Ministrstvo v štirih mesecih po prvem postanku ladje iz prejšnjega odstavka na podlagi vloge iz prejšnjega odstavka izda odločbo v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

49. člen (obseg predaje emisijskih kuponov za ladjarske družbe)

- (1) Ladjarska družba je odgovorna za emisije toplogrednih plinov iz svojih ladij v deležih, kot so določeni v prvem odstavku 3.ga člena Direktive 2003/87/ES.
- (2) Ladjarska družba mora v registru Unije vsako leto do roka iz 57. člena tega zakona predati emisijske kupone v skladu z razporedom, določenim v 3.gb členu Direktive 2003/87/ES.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ladjarska družba preda pet odstotkov manj emisijskih kuponov od svojih preverjenih emisij, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri ladjah, kategoriziranih za plovbo v ledu kategorije IA ali IA Super ali druge enakovredne kategorije, določene na podlagi priporočila HELCOM 25/7.

50. člen
(povračilo stroškov)

- (1) Če ladjarska družba s pogodbo prenese končno odgovornost za nakup goriva ali upravljanje ladje ali oboje na osebo, ki ni ladjarska družba, je ta oseba ladjarski družbi dolžna povrniti stroške, ki so povezani z obveznostjo predaje emisijskih kuponov.
- (2) V primeru iz prejšnjega odstavka ostane ladjarska družba odgovorna za izvajanje načrta za spremljanje, poročanje in predajo emisijskih kuponov v registru Unije v skladu s tem zakonom.

6. oddelek: Posebna pravila za regulirane subjekte

51. člen
(dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt in sprememba dovoljenja)

- (1) Regulirani subjekt mora pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt.
- (2) Regulirani subjekt za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov pri ministrstvu najpozneje štiri mesece pred začetkom opravljanja svoje dejavnosti vloži vlogo s predpisano vsebino in načrt za spremljanje, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.
- (3) Ministrstvo izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz prvega odstavka tega člena v štirih mesecih od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da je regulirani subjekt sposoben spremljati emisije toplogrednih plinov, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo v določenem sektorju, in o njih poročati v skladu s tem zakonom.
- (4) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz prvega odstavka tega člena vsebuje zlasti:
 1. naziv in naslov reguliranega subjekta,
 2. opis načinov, kako regulirani subjekt sprošča goriva v porabo v določenem sektorju,
 3. seznam goriv, ki jih regulirani subjekt sprošča v porabo v določenem sektorju,
 4. zahteve, povezane z izvajanjem načrta za spremljanje,
 5. zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov v skladu s 55. členom tega zakona,
 6. obveznost predaje emisijskih kuponov, ki ustrezajo skupnim emisijam toplogrednih plinov v vsakem koledarskem letu, preverjenim v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, v roku iz 57. člena tega zakona.
- (5) Regulirani subjekt mora ministrstvu pisno prijaviti vsako nameravano spremembo narave svoje dejavnosti ali goriv, ki jih sprošča v porabo, ter vsako spremembo identitete reguliranega subjekta, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (6) Če ministrstvo na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt, o tem v 30 dneh od prijave pisno obvesti regulirani subjekt in ga pozove, naj v določenem roku vloži vlogo za spremembo dovoljenja. Če regulirani subjekt v določenem roku vloge ne vloži, se šteje, da je od nameravane spremembe odstopil.
- (7) Če regulirani subjekt v 30 dneh od prijave ne prejme obvestila iz prejšnjega odstavka, se šteje, da nameravana sprememba ne vpliva na vsebino dovoljenja, regulirani subjekt pa lahko nameravano spremembo izvede.

- (8) Ministrstvo odloči o spremembi dovoljenja v treh mesecih od prejema popolne vloge iz šestega odstavka tega člena.
- (9) Minister določi obliko in vsebino vloge iz drugega in šestega odstavka tega člena ter način njune oddaje in obliko načrta za spremljanje iz 4. točke četrtega odstavka tega člena.
- (10) Vlada določi poenostavljene ukrepe za spremljanje emisij in poročanje o njih za regulirani subjekt, katerega letne emisije toplogrednih plinov, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo v določenem sektorju, so manjše od 1 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida.

52. člen (razširitev sektorjev)

- (1) Vlada lahko na podlagi odobritve Komisije od leta 2027 v sistem trgovanja za regulirane subjekte vključi tudi sektorje, ki niso navedeni v Prilogi III k Direktivi 2003/87/ES, pri čemer upošteva zlasti:
 - 1. učinke na notranji trg EU,
 - 2. morebitno izkrivljanje konkurence,
 - 3. okoljsko celovitost sistema trgovanja in
 - 4. zanesljivost načrtovanega spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov.
- (2) Vlada lahko določi sektorje iz prejšnjega odstavka.
- (3) Regulirani subjekt, ki izvaja dejavnost v sektorju iz predpisa iz prejšnjega odstavka, pri ministrstvu vloži vlogo za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov v skladu z drugim odstavkom 51. člena tega zakona.
- (4) Ministrstvo reguliranemu subjektu iz prejšnjega odstavka izda dovoljenje v skladu s tretjim odstavkom 51. člena tega zakona.
- (5) Regulirani subjekt, ki opravlja dejavnost v sektorjih iz predpisa iz drugega odstavka tega člena, mora ministrstvu predložiti preverjeno poročilo o emisijah toplogrednih plinov za navedene sektorje v skladu s 55. in 56. členom tega zakona. Če je preveritelj to poročilo potrdil kot zadovoljivo, ministrstvo o količini preverjenih emisij do 30. junija koledarskega leta uradno obvesti Komisijo.
- (6) Za regulirani subjekt iz četrtega odstavka tega člena se glede spremembe narave dejavnosti ali goriv, ki jih regulirani subjekt sprošča v porabo, spremembe identitete reguliranega subjekta in spremembe načrta za spremljanje smiselno uporabljata 51. in 54. člen tega zakona.

53. člen (preprečevanje dvojnega štetja)

- (1) Vlada določi ukrepe za omejevanje tveganja dvojnega štetja emisij iz sistema trgovanja za regulirane subjekte in emisij iz sistema trgovanja za upravljavce naprav, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe ter tveganja predaje emisijskih kuponov za namene sistema trgovanja za regulirane subjekte za emisije iz sektorjev, ki niso vključeni v sistem trgovanja za regulirane subjekte.
- (2) Vlada lahko za bolnišnico, ki ni naprava, določi, da se ji zagotovi finančno nadomestilo za stroške, ki so ji bili preneseni zaradi predaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte.

7. oddelek: Skupna pravila za upravljavce naprav, operatorje zrakoplovov, ladjarske družbe in regulirane subjekte

54. člen (sprememba načrta za spremljanje)

- (1) V primeru bistvene spremembe načrta za spremljanje v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, upravljavec naprave, operator zrakoplova ali regulirani subjekt pri ministrstvu vloži vlogo, ki vsebuje spremenjeni načrt za spremljanje.
- (2) Ministrstvo spremeni odločbo iz tretjega odstavka 32. člena tega zakona, petega odstavka 44. člena tega zakona ali tretjega odstavka 51. člena tega zakona v treh mesecih od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka.
- (3) Če mora ladjarska družba spremeniti načrt za spremljanje v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje, vloži vlogo za spremembo načrta za spremljanje v THETIS MRV, pri čemer ne plača upravne takse. Ladjarska družba vlogi priloži oceno preveritelja iz drugega odstavka 56. člena tega zakona.
- (4) Ministrstvo v treh mesecih od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka spremeni odločbo iz tretjega odstavka 48. člena tega zakona, če je preveritelj ocenil, da je načrt izdelan v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.
- (5) Upravljavec naprave, operator zrakoplova ali regulirani subjekt lahko spremeni načrt za spremljanje v nebitvenih sestavinah v skladu s predpisom EU iz prvega odstavka tega člena, vendar mora o nameravani spremembi načrta za spremljanje najpozneje do 31. decembra tekočega leta obvestiti ministrstvo, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (6) Minister določi vsebino in obliko vloge za spremembo načrta za spremljanje iz prvega odstavka tega člena za upravljavca naprave, operatorja zrakoplova in regulirani subjekt ter način njene oddaje.

55. člen (poročanje)

- (1) Upravljavec naprave in operator zrakoplova morata Agenciji Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) poročilo o emisijah toplogrednih plinov v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, za preteklo koledarsko leto poslati najpozneje do 31. marca tekočega leta.
- (2) Ladjarska družba mora ARSO in Komisiji o emisijah toplogrednih plinov v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje, za preteklo koledarsko leto poročati najpozneje do 31. marca tekočega leta.
- (3) Šteje se, da so zahteve iz prejšnjega odstavka za ladjarsko družbo izpolnjene, če je preveritelj za zadevno ladjo izdal listino o skladnosti v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka.
- (4) Regulirani subjekt mora od 1. januarja 2025 za vsako koledarsko leto spremljati svoje emisije v skladu z odobrenim načrtom spremljanja, od 1. januarja 2026 pa mora ARSO najpozneje do 30. aprila tekočega leta poslati poročilo o emisijah toplogrednih plinov v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.
- (5) Regulirani subjekt mora od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2030 do 30. aprila vsako leto ARSO poročati tudi o povprečnem deležu stroškov, povezanih s predajo emisijskih kuponov, ki jih je prenesel na potrošnike za predhodno leto, v skladu s predpisom EU, ki ureja poročanje o povprečnem deležu stroškov.
- (6) Regulirani subjekt lahko na končnega potrošnika prenese stroške, povezane s predajo emisijskih kuponov, do višine, ki odraža povprečno ceno emisijskega kupona, po kateri je regulirani subjekt kupil emisijske kupone v preteklem koledarskem letu. Regulirani subjekt to dokazuje tako, da k

poročilu iz prejšnjega odstavka priloži dokumentacijo, iz katere je razvidna cena, po kateri je kupil emisijske kupone.

- (7) Oseba iz prvega in četrtega odstavka tega člena mora k poročilu o emisijah toplogrednih plinov predložiti tudi poročilo o preverjanju iz prvega odstavka 56. člena tega zakona, oseba iz drugega odstavka tega člena pa poročilo o preverjanju iz drugega odstavka 56. člena tega zakona.
- (8) Če oseba iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena v predpisanem roku ARSO ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov za preteklo koledarsko leto, skupaj s poročilom o preverjanju iz prejšnjega odstavka, ali če preveritelj iz 56. člena tega zakona poročila o emisijah toplogrednih plinov iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena ne potrdi kot zadovoljivega v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, ali predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje, poročilo o emisijah toplogrednih plinov na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov za posamezno napravo, operatorja zrakoplova ali ladjarsko družbo izdelava ministrstvo najpozneje do 30. aprila tekočega leta oziroma za regulirani subjekt najpozneje do 31. maja tekočega leta. Stroške izdelave tega poročila nosi upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba oziroma regulirani subjekt.
- (9) Ministrstvo na podlagi poročila o emisijah toplogrednih plinov iz prejšnjega odstavka po uradni dolžnosti izda upravljavcu naprave, operatorju zrakoplova, ladjarski družbi ali reguliranemu subjektu odločbo, v kateri ugotovi količino emisij toplogrednih plinov, ki jo je ta oseba v preteklem letu izpustila v zrak in za katero mora predati emisijske kupone v skladu s 57. členom tega zakona.
- (10) Operator zrakoplova mora od 1. januarja 2025 enkrat letno za vsak zrakoplov ARSO poročati tudi o vplivih letalstva, ki niso povezani z ogljikovim dioksidom, v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, ter predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev.
- (11) Ministrstvo lahko na predlog operatorja zrakoplova od Komisije zahteva, da ta ne objavi podatkov o letnih emisijah iz letalstva, ki se nanašajo na operatorja zrakoplova, ker bi razkritje škodilo njegovim poslovnim interesom zaradi specifičnih okoliščin.
- (12) Operator zrakoplova mora v predlogu iz prejšnjega odstavka utemeljiti specifične okoliščine, nanašajo pa se lahko na delovanje operatorja zrakoplova na zelo omejenem številu letališč vzleta in pristanka ali na zelo omejenem številu držav vzleta in pristanka, za katere mora poročati v skladu s tem zakonom.
- (13) Ministrstvo lahko na podlagi predloga iz desetega odstavka tega člena od Komisije zahteva, da te informacije objavi le na višji ravni agregiranja.
- (14) Minister določi obliko in način poročanja upravljavca naprave in operatorja zrakoplova iz prvega odstavka tega člena in reguliranega subjekta iz četrtega odstavka tega člena ter način oddaje poročil. Minister določi tudi obliko in način oddaje poročila iz devetega odstavka tega člena.

56. člen

(preverjanje poročila o emisijah toplogrednih plinov in izredno naknadno preverjanje poročil)

- (1) Poročilo o emisijah toplogrednih plinov upravljavca naprave, operatorja zrakoplova in reguliranega subjekta mora biti preverjeno v skladu s predpisom EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev. Poročilo lahko preveri le preveritelj, ki je pridobil akreditacijsko listino v skladu z navedenim predpisom.

- (2) Poročilo o emisijah toplogrednih plinov ladjarske družbe mora biti preverjeno v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanje o njih in njihovo preverjanje. Poročilo lahko preveri le preveritelj, ki je pridobil akreditacijsko listino v skladu z navedenim predpisom.
- (3) Ministrstvo lahko kadar koli opravi izredno naknadno preverjanje poročila o emisijah toplogrednih plinov iz prejšnjega člena ali poročila o ravni dejavnosti iz prvega odstavka 40. člena tega zakona, ki ga je preveril preveritelj, tako da za to izbere drugega preveritelja.
- (4) Če ministrstvo ugotovi, da:
 - 1. preveritelj po svoji krivdi ni pravočasno izdelal poročila o preverjanju iz prvega ali drugega odstavka tega člena, kar je bilo ugotovljeno s pravomočno sodbo sodišča, o tem obvesti nacionalni akreditacijski organ, ali
 - 2. je preveritelj izdelal pomanjkljivo, napačno ali zavajajoče poročilo o preverjanju iz prvega ali drugega odstavka tega člena oziroma poročilo o preverjanju poročila iz prvega odstavka 40. člena tega zakona, o tem obvesti nacionalni akreditacijski organ.
- (5) Stroške izrednega naknadnega preverjanja poročila o emisijah toplogrednih plinov iz tretjega odstavka tega člena nosi ministrstvo.
- (6) Ne glede na prejšnji odstavek ministrstvo v primeru iz 2. točke četrtega odstavka tega člena od preveritelja izterja vračilo stroškov izrednega naknadnega preverjanja poročila iz tretjega odstavka tega člena.

57. člen **(predaja in ukinitve emisijских kuponov)**

- (1) Upravljavec naprave, razen male naprave, operator zrakoplova in ladjarska družba mora do 30. septembra, regulirani subjekt pa do 31. maja tekočega leta predati emisijske kupone v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov, ugotovljeni na način iz prvega, drugega oziroma četrtega odstavka 55. člena tega zakona in preverjeni na način iz prvega oziroma drugega odstavka 56. člena tega zakona.
- (2) Če ministrstvo pri izrednem naknadnem preverjanju iz tretjega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da upravljavec naprave, operator zrakoplova ali ladjarska družba ni predal ustrezne količine emisijskih kuponov, po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero ugotovi manjkajočo količino emisijskih kuponov, ki jih mora ta oseba predati v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe, ali ugotovi njihov presežek, ki ga ta oseba lahko uveljavlja do 30. septembra v naslednjem koledarskem letu, tako da preda ustrezno manjšo količino emisijskih kuponov.
- (3) Če ministrstvo pri izrednem naknadnem preverjanju iz tretjega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da regulirani subjekt ni predal ustrezne količine emisijskih kuponov, po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero ugotovi manjkajočo količino emisijskih kuponov, ki jih mora ta oseba predati v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe, ali ugotovi njihov presežek, ki ga ta oseba lahko uveljavlja do 31. maja v naslednjem koledarskem letu, tako da preda ustrezno manjšo količino emisijskih kuponov.
- (4) Predani emisijski kuponi iz prvega do tretjega odstavka tega člena se ukinejo.
- (5) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi naziv osebe, ki ni predala emisijskih kuponov v skladu s prvim, drugim ali tretjim odstavkom tega člena.
- (6) Ne glede na prvi odstavek tega člena upravljavcu naprave, ki je svoje emisije toplogrednih plinov zajel in jih prenesel v napravo za njihovo trajno skladiščenje, za katero je država članica EU izdala dovoljenje za shranjevanje ogljikovega dioksida, ni treba predati emisijskih kuponov za te emisije, ki so bile ugotovljene na način iz 55. člena tega zakona in preverjene na način iz 56. člena tega zakona.

- (7) Ne glede na prvi odstavek tega člena upravljavcu naprave ni treba predati emisijskih kuponov, če so bile njegove emisije toplogrednih plinov zajete in uporabljene na način, s katerim so postale trajno kemično vezane v proizvodu tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje, vključno z vsemi dejavnostmi, ki potekajo po koncu življenjske dobe proizvoda, v skladu s predpisom EU, ki ureja zahteve za to, da se za toplogredne pline šteje, da so postali trajno kemično vezani.
- (8) Ne glede na prvi odstavek tega člena operatorju zrakoplova ni treba predati emisijskih kuponov za emisije:
1. ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih v države, navedene v predpisu Komisije o seznamu držav, za katere se šteje, da uporabljajo shemo CORSIA za namene sistema trgovanja, ali iz njih,
 2. ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih med državami Evropskega gospodarskega prostora in državami, ki niso navedene v predpisu iz prejšnje točke, razen letov v Švico in Združeno kraljestvo,
 3. iz letov v najmanj razvite države in male otoške države v razvoju, kot jih opredeljuje Organizacija združenih narodov, in iz njih, razen držav, navedenih v predpisu iz 1. točke tega odstavka, in tistih držav, katerih bruto družbeni proizvod na prebivalca je enak povprečju Unije ali ga presega.
- (9) Ne glede na prvi odstavek tega člena ladjarski družbi ni treba predati emisijskih kuponov za emisije, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri plovbah:
1. ki jih opravijo potniške ladje, razen potniških ladij za križarjenje, in ro-ro ladij med otoki in pristanišči, določenimi v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2023/2895 z dne 19. decembra 2023 o določitvi seznama otokov in pristanišč iz člena 12(3-d) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter seznama transnacionalnih pogodb o opravljanju javne službe ali transnacionalnih obveznosti javne službe iz člena 12(3-c) navedene direktive (UL L 2023/2895 z dne 22. 12. 2023), zadnjič spremenjenim z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2024/1113 z dne 18. aprila 2024 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2023/2895 glede seznama otokov in pristanišč iz člena 12(3-d) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 2024/2457 z dne 22. 4. 2024), in za emisije iz dejavnosti takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj navedenih pristanišč,
 2. ki jih opravijo potniške ali ro-ro ladje v okviru transnacionalne pogodbe o opravljanju javne službe ali transnacionalnih obveznosti javne službe, določenih v predpisu EU iz prejšnje točke, in v zvezi z emisijami iz dejavnosti takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj pristanišč,
 3. med pristaniščem v najbolj oddaljeni regiji države članice EU in pristaniščem v isti državi članici EU, vključno s plovbami med pristanišči znotraj najbolj oddaljene regije in plovbami med pristanišči v najbolj oddaljenih regijah iste države članice EU in med njimi ter pri dejavnostih takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj pristanišča.
- (10) Poleg plačila globe iz 114. člena tega zakona mora oseba iz prvega odstavka 114. člena tega zakona ob naslednji predaji predati tudi vse emisijske kupone, ki bi jih morala predati v skladu s tem členom.

58. člen

(predaja emisijskih kuponov v primeru prenehanja delovanja naprave ali opravljanja dejavnosti)

- (1) Upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt, v primeru stečaja pa stečajni upravitelj mora ministrstvo nemudoma pisno obvestiti o prenehanju opravljanja določene dejavnosti, upravljavec naprave, v primeru stečaja pa stečajni upravitelj pa tudi o prenehanju delovanja naprave, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (2) Ministrstvo v primeru iz prejšnjega odstavka izda odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz tretjega odstavka 32. člena tega zakona, tretjega odstavka 51. člena tega zakona, odločbe o odobritvi načrta za spremljanje iz petega odstavka 44. člena tega zakona ali tretjega odstavka 48. člena tega zakona, ki vsebuje tudi obveznost predaje emisijskih kuponov v registru Unije.

- (3) Oseba iz prvega odstavka tega člena mora pripraviti poročilo o emisijah toplogrednih plinov, ki zajema obdobje od začetka koledarskega leta, za katero poročila o emisijah toplogrednih plinov še ni poslala ministrstvu, do pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka tega člena, in ga skupaj s poročilom o preverjanju iz šestega odstavka 55. člena tega zakona najpozneje v treh mesecih od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka tega člena poslati ministrstvu.
- (4) Oseba iz prvega odstavka tega člena mora najpozneje 120. dan od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka tega člena za obdobje iz prejšnjega odstavka registru Unije predati ustrezno količino emisijskih kuponov.
- (5) Ministrstvo izdela poročilo o emisijah toplogrednih plinov na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov za osebe iz prvega odstavka tega člena tudi v primeru prenehanja opravljanja določene dejavnosti ali prenehanja delovanja naprave, če poročilo o emisijah toplogrednih plinov za obdobje od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja določene dejavnosti skupaj s poročilom o preverjanju iz šestega odstavka 55. člena tega zakona ni bilo poslano ministrstvu v roku iz tretjega odstavka tega člena.
- (6) Ministrstvo na podlagi poročila o emisijah toplogrednih plinov iz prejšnjega odstavka po uradni dolžnosti izda osebi iz prejšnjega odstavka odločbo, v kateri ugotovi količino emisij toplogrednih plinov, ki jo je ta oseba v obdobju od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja določene dejavnosti ali prenehanja delovanja naprave izpustila in za katero mora ta oseba, v primeru stečaja pa stečajni upravitelj v 120 dneh od pravnomočnosti odločbe registru Unije predati ugotovljeno količino emisijskih kuponov.
- (7) Ministrstvo obvesti Komisijo o prenehanju opravljanja določene dejavnosti oziroma delovanja naprave, ki je na seznamu iz osmega odstavka 37. člena tega zakona.

59. člen **(odvzem dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)**

- (1) Ministrstvo odvzame dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena tega zakona, če upravljavec naprave ne izvaja načrta za spremljanje iz 4. točke petega odstavka 32. člena tega zakona, če ne plača globe v roku iz 114. člena tega zakona ali če je izvedel spremembo naprave, ki v skladu s 33. členom tega zakona vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena tega zakona, in o tem ni obvestil ministrstva na način iz prvega odstavka 33. člena tega zakona.
- (2) Upravljavcu naprave, ki mu je bilo odvzeto dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ministrstvo ne izda dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov prej kakor v petih letih od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.
- (3) Za napravo, za katero je bilo upravljavcu naprave odvzeto dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ministrstvo ne izda dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov prej kakor v petih letih od pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Ministrstvo odvzame dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 51. člena tega zakona, če regulirani subjekt ne izvaja načrta za spremljanje iz 4. točke četrtega odstavka 51. člena tega zakona, če ne plača globe v roku iz 114. člena tega zakona ali če je izvedel spremembo, ki v skladu z 51. členom tega zakona vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 51. člena tega zakona, in o tem ni obvestil ministrstva na način iz petega odstavka 51. člena tega zakona.
- (5) Reguliranemu subjektu, ki mu je bilo odvzeto dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ministrstvo ne izda dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov prej kakor v petih letih od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.

60. člen
(razkrivanje podatkov in poslovna skrivnost)

- (1) Odločbe, izdane na podlagi tega poglavja, poročila o emisijah toplogrednih plinov iz 55. člena tega zakona in poročila o preverjanju iz 56. člena tega zakona so informacije javnega značaja, dostopne v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.
- (2) Podatki, ki so poslovna skrivnost, se lahko razkrijejo v skladu z zakonom, ki ureja poslovno skrivnost.

61. člen
(upravni spor, odpoved pravici do vložitve tožbe v upravnem sporu in sporočanje)

- (1) Pritožba zoper odločbo iz tega poglavja ni dovoljena, dopusten pa je upravni spor.
- (2) Če se vse stranke in stranski udeleženci po vročitvi odločbe, ki jo izda ministrstvo na podlagi tega zakona, pisno ali ustno na zapisnik pri ministrstvu odpovedo pravici do vložitve tožbe v upravnem sporu, postane odločba pravnomočna z dnem, ko se zadnji od upravičencev do vložitve tožbe odpove tej pravici.
- (3) Ministrstvo pošlje odločbo iz 32., 33., 34., 38., 39., 44., 48., 51., 52., 54., 58. in 59. člena tega zakona tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.
- (4) Ministrstvo pošlje nacionalnemu administratorju tudi odločbo iz devetega in desetega odstavka 37. člena tega zakona ter 40., 41., 43., 55., 57. in 114. člena tega zakona.

VI. POGLAVJE: SISTEM ZA SPREMLJANJE IN POROČANJE O EMISIJAH TOPLOGREDNIH PLINOV

1. oddelek: Evidence toplogrednih plinov

62. člen
(evidence toplogrednih plinov)

- (1) ARSO v tekočem letu pripravlja v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, evidence toplogrednih plinov za predpreteklo leto.
- (2) ARSO v tekočem letu pripravlja v skladu s predpisom EU iz prejšnjega odstavka okvirne evidence toplogrednih plinov za preteklo leto.

63. člen
(obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva)

- (1) ARSO zagotavlja pripravo in vodenje obračunov, ki prikazujejo emisije in odvzeme toplogrednih plinov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, v skladu s predpisom EU, ki ureja vključitev emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike.

- (2) Za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov po posameznih kategorijah zemljišč se uporabljajo podatki, ki jih pošljejo pristojna ministrstva s področij kmetijstva, gozdarstva, upravljanja voda, urejanja naselij, narave in gospodarstva, in podatki državne statistike.

2. oddelek: Sistem za poročanje o politikah in ukrepih ter projekcijah

64. člen (projekcije emisij toplogrednih plinov in odvzemov)

Ministrstvo zagotavlja izdelavo projekcij emisij toplogrednih plinov po virih in odvzemov po ponorih v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov.

65. člen (Poročilo o blaženju podnebnih sprememb)

- (1) Zlasti na podlagi podatkov iz evidenc toplogrednih plinov in okvirnih evidenc toplogrednih plinov iz 62. člena tega zakona, projekcij emisij toplogrednih plinov iz prejšnjega člena in podatkov, ki se zbirajo za pripravo poročila iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona, ministrstvo v sodelovanju z drugimi ministrstvi vsako leto do 20. avgusta pripravi Poročilo o blaženju podnebnih sprememb in ga pošlje vladi v sprejetje.
- (2) Poročilo o blaženju podnebnih sprememb vsebuje zlasti poročilo o izvajanju politik in ukrepov blaženja, predvsem s področij emisij toplogrednih plinov, učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona, ter o doseganju zastavljenih ciljev v skladu s predpisom EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030, in predpisom EU, ki ureja vključitev emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike. To poročilo vsebuje tudi celovito evalvacijo politike blaženja podnebnih sprememb, ki vključuje analizo in predstavitev vzrokov za morebitno pomanjkljivo izvajanje ukrepov ter priporočila za uvedbo novih ukrepov.

66. člen (Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam)

- (1) Ministrstvo vsaki dve leti pripravi Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam in ga pošlje vladi v sprejetje. Pri pripravi poročila, obravnavi rezultatov in oblikovanju priporočil sodelujejo vsi prednostni sektorji iz 1. točke drugega odstavka 14. člena tega zakona.
- (2) Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam vsebuje naslednje elemente:
1. Poročilo o izvajanju politik in usmeritev prilagajanja podnebnim spremembam, skupaj s presojo doseženih rezultatov v skladu s cilji iz Strategije prilagajanja,
 2. Poročilo o izvajanju politik in ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam, skupaj s presojo doseženih rezultatov v skladu s cilji iz akcijskih načrtov, določenih v 15. členu tega zakona,
 3. celovito presojo politike prilagajanja podnebnim spremembam, ki vključuje analizo in predstavitev vzrokov za morebitno pomanjkljivo izvajanje ukrepov ter priporočila za uvedbo novih ukrepov.

67. člen (podnebni kazalci)

- (1) Za spremljanje napredka na področjih blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja tem ARSO izdeluje in posodablja podnebne kazalce.

- (2) ARSO izdeluje in posodablja podnebne kazalce iz prejšnjega odstavka zlasti v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, na podlagi metodologije izdelave kazalcev, ki jo pripravlja Evropska agencija za okolje.

3. oddelek: Dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zraka iz novih osebnih vozil

68. člen

(dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanega zraka iz novih osebnih vozil)

- (1) Zaradi obveščenosti potrošnikov in sprejemanju odločitev o izboru pri nakupu ali najemanju novih osebnih vozil morajo prodajalci in dobavitelji novih osebnih vozil zagotoviti dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanega zraka iz teh vozil.
- (2) Vlada določi obliko in vsebino oznake, plakata ali zaslona, priročnika, promocijskega prospekta in gradiva, ki morajo vsebovati informacije iz prvega odstavka tega člena, ter način obveščanja potrošnikov ter druge obveznosti prodajalcev in dobaviteljev, ki se nanašajo na zagotavljanje obveščenosti potrošnikov o informacijah iz prvega odstavka tega člena.

VII. POGLAVJE: EKONOMSKI IN FINANČNI INSTRUMENTI

69. člen

(namen in vrste ekonomskih in finančnih instrumentov)

- (1) Država pospešuje in spodbuja doseganje ciljev na področju podnebnih sprememb tudi z ekonomskimi in finančnimi instrumenti, in sicer:
1. s subvencijami in drugimi oblikami nepovratnih sredstev iz državnega proračuna,
 2. z dajatvami in davčnimi olajšavami, ki spodbujajo podnebno nevtralnost,
 3. s subvencijami in drugimi oblikami nepovratnih sredstev s področij obnovljivih virov energije in spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, ki jih center za podpore v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, in center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu v skladu z zakonom, ki ureja infrastrukturo za alternativna goriva v prometu, dodeljujeta na podlagi javnega pooblastila,
 4. z instrumenti za dodeljevanje spodbud Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (v nadaljnjem besedilu: Eko sklad), iz 78. člena tega zakona,
 5. s sistemom trgovanja iz V. poglavja tega zakona in
 6. z mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah iz X. poglavja tega zakona.
- (2) Ekonomski in finančni instrumenti iz prejšnjega odstavka se določijo in uporabljajo v skladu z načeli proste trgovine in enakopravne obravnave gospodarskih subjektov.
- (3) Občina pospešuje in spodbuja doseganje ciljev na področju podnebnih sprememb s subvencijami in drugimi oblikami nepovratnih sredstev iz občinskega proračuna.

1. oddelek: Dajatve

70. člen

(okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida)

- (1) Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida je dajatev, ki se plačuje zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida.
- (2) Zavezanec za plačilo okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida je fizična ali pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja svojo dejavnost, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki v Republiki Sloveniji porablja gorivo.
- (3) Zavezancu okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida zaračunava in vplačuje v državni proračun plačnik okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, ki daje gorivo v promet in je:
 1. proizvajalec ali
 2. pridobitelj goriva.
- (4) Zavezanec sam obračunava in plačuje v državni proračun okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za gorivo, ki ga sam pridobi iz druge države članice EU, za gorivo, ki ga sam proizvede, in za gorivo, ki ga je nabavil v odlogu plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida v skladu s tem zakonom.
- (5) Ne glede na tretji odstavek tega člena je zavezanec za plačilo okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za zemeljski plin:
 1. dobavitelj zemeljskega plina s sedežem v Republiki Sloveniji, ki dobavi zemeljski plin iz prenosnega ali distribucijskega omrežja končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji, ali
 2. končni odjemalec, ki v okviru opravljanja dejavnosti zemeljski plin iz omrežja za svojo končno rabo pridobi v državah članicah EU ali ga uvozi ali mu ga dobavi dobavitelj, ki nima sedeža v Republiki Sloveniji, ali
 3. proizvajalec, ki proizvedeni zemeljski plin porabi za lastne potrebe ali ga dobavi drugi osebi za njeno končno rabo, ali
 4. imetnik dovoljenja za oproščeno rabo energentov, izdanega v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, če prejme zemeljski plin od osebe iz prve ali tretje točke tega odstavka.
- (6) Osnova za obračun okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida je enota obremenitve in je enaka emisiji 1 tone ogljikovega dioksida.
- (7) Vlada podrobneje določi osnovo za obračunavanje okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, njeno višino in način njenega obračunavanja, odmere in plačevanja, merila in pogoje za oprostitev plačila te dajatve ter vračilo že plačane okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.
- (8) Glede obračunavanja, odmere, nadzora, plačevanja, vračila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, pobota, vročanja, pravnih sredstev, prisilne izterjave te dajatve in drugih vprašanj glede postopka, odloga ali obročnega plačevanja ter neizterljivosti, zamudnih obresti, zastaranja se uporabljata zakon, ki ureja davčni postopek, in zakon, ki ureja finančno upravo.

71. člen

(izjema od plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida)

Ne glede na prejšnji člen se okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida ne plačuje za:

1. gorivo, ki se uporablja za proizvodnjo električne energije,
2. gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje,
3. pogonsko gorivo v letalskem in pomorskem prometu ter za pogon ribiških plovil, razen v primeru uporabe letala oziroma plovila za zasebne namene,
4. gorivo, ki se porabi za dvojno rabo, na primer kot gorivo za ogrevanje in hkrati za namen, ki ni pogon ali ogrevanje (poraba goriva za kemijsko redukcijo, poraba v elektrolitičnih in metalurških procesih), in
5. gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov.

72. člen

(letalska podnebna dajatev)

- (1) Za mednarodni posebni zračni prevoz v mednarodnem in notranjem zračnem prometu z zrakoplovi, katerih največja vzletna masa presega 5 700 kg in imajo do 19 sedežev, se za vzlet z ozemlja Republike Slovenije in za pristanek na njenem ozemlju obračuna enkratna letalska podnebna dajatev (v nadaljnjem besedilu: letalska dajatev).
- (2) Višina letalske dajatve znaša največ 250 eurov in se obračuna glede na največjo vzletno maso zrakoplova.
- (3) Zavezanci za plačilo letalske dajatve iz prejšnjega odstavka so operatorji zrakoplovov, ki opravljajo mednarodni posebni zračni prevoz v mednarodnem in notranjem zračnem prometu.
- (4) Zavezancu letalsko dajatev zaračunava in vplačuje v državni proračun upravljavec letališča.
- (5) Letalska dajatev se ne obračuna za:
 1. nujni let v medicinske ali humanitarne namene,
 2. let zrakoplova s pristankom v sili,
 3. let zrakoplova za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah,
 4. let zrakoplova za iskanje in reševanje ali
 5. let državnega zrakoplova.
- (6) Vlada podrobneje določi višino letalske dajatve, način obračuna in odmere, obračunavanje in plačevanje letalske dajatve, merila in pogoje za oprostitev plačila te dajatve, vračilo že plačane letalske dajatve in druge posebnosti v zvezi s to dajatvijo.
- (7) Letalska dajatev je prihodek državnega proračuna.

2. oddelek: Javne finance

73. člen

(presoja vplivov na podnebje in podnebne odpornosti)

- (1) Posegi v okolje po predpisih s področja varstva okolja, ki lahko verjetno pomembno vplivajo na okolje, ter plani, programi, načrti ali drugi splošni akti in njihove spremembe (v nadaljnjem besedilu: plani) morajo biti zasnovani in izvedeni na podnebno odporen način in tako, da prispevajo k ciljem v 3. členu tega zakona ter ciljem, določenim v NEPN.
- (2) Pri posegih v okolje iz prejšnjega odstavka se v okviru postopka presoje vplivov na okolje v skladu z zakonom, ki ureja okolje, in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, presojujejo tudi vplivi posega v okolje na podnebje in podnebno odpornost posega v okolje.
- (3) Minister določi metodologijo za presojo vplivov posegov v okolje na podnebje in podnebne odpornosti posegov v okolje.

74. člen

(celovita presoja vplivov na podnebje in podnebne odpornosti)

- (1) Pri planih iz prvega odstavka prejšnjega člena se v okviru postopka celovite presoje vplivov na okolje, kot ga urejajo predpisi s področja varstva okolja, upoštevajo tudi vplivi posega v okolje na podnebje in podnebno odpornost posega v okolje.
- (2) Minister določi metodologijo za presojo vplivov planov na podnebje in podnebne odpornosti vsebine planov.

3. oddelek: Eko sklad

75. člen

(Eko sklad)

- (1) Eko sklad je javni sklad in spodbuja trajnostni razvoj s financiranjem naložb za preprečevanje, odpravljanje ali zmanjšanje obremenjevanja okolja in povezanih naložb.
- (2) Eko sklad posluje v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja javne sklade.
- (3) Ustanovitelj Eko sklada je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice pa izvršuje vlada.

76. člen

(dejavnosti Eko sklada)

- (1) Eko sklad spodbuja trajnostni razvoj v skladu z nacionalnimi programi varstva okolja in narave, Dolgoročno podnebno strategijo, NEPN, Strategijo prilagajanja, skupno okoljsko in energetske politiko EU ter sprejetimi operativnimi in akcijskimi programi.
- (2) Dejavnosti, ki jih Eko sklad opravlja v javnem interesu, so zlasti:
 1. spodbujanje naložb v infrastrukturo varstva okolja državnega, regionalnega in lokalnega pomena,
 2. spodbujanje naložb v rabo obnovljivih virov energije,
 3. spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije,
 4. spodbujanje ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam in drugih ukrepov blaženja podnebnih sprememb,
 5. spodbujanje naložb s področja razvoja ali uporabe okoljskih tehnologij, ki preprečujejo, odpravljajo ali zmanjšujejo obremenjevanje okolja,
 6. izvajanje raznih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti,

7. spodbujanje naložb v ukrepe za zmanjševanje energetske revščine,
 8. spodbujanje naložb v smotrno in varčno rabo naravnih virov in varovanje narave ter
 9. druge dejavnosti in naloge s področja varstva okolja ali z njimi povezane dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu Eko sklada.
- (3) Eko sklad lahko sodeluje z drugimi javnimi finančnimi institucijami in ministrstvi ter z domačimi in mednarodnimi zasebnimi finančnimi institucijami za učinkovitejše opravljanje lastnih nalog, krepitev finančnega potenciala ter usklajeno in celovito ponudbo finančnih spodbud na področju trajnostnega razvoja.
 - (4) Eko sklad lahko za račun posameznega pristojnega ministrstva opravlja naloge ali del nalog v zvezi s sofinanciranjem dejavnosti iz drugega odstavka tega člena. Eko sklad v ta namen s pristojnim ministrstvom sklene pogodbo, s katero se določijo obseg, namen in pogoji opravljanja nalog oziroma dodeljevanja sredstev.

77. člen

(splošni akti Eko sklada in sestava nadzornega sveta)

- (1) V aktu o ustanovitvi Eko sklada se podrobneje določijo tudi njegove dejavnosti, viri financiranja sredstev za njegovo delo, njegova organizacija, delovanje in način objave splošnih aktov ter se uredijo druga vprašanja, pomembna za njegovo delovanje.
- (2) S splošnimi pogoji poslovanja Eko sklada se podrobneje določijo tudi način in postopki za uporabo njegovih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: dodeljevanje spodbud) ter postopki za izbor upravičencev do spodbud Eko sklada in omejitve pri dodeljevanju teh spodbud.
- (3) Višina nadomestil za storitve Eko sklada se določi s tarifo za storitve Eko sklada, ki jo sprejme direktor Eko sklada s soglasjem nadzornega sveta Eko sklada in se objavi na spletnem mestu Eko sklada.
- (4) Nadzorni svet Eko sklada ima štiri člane. Te člane na predlog ministra imenuje vlada, in sicer po enega predstavnika ministrstva, ministrstva, pristojnega za okolje, ministrstva, pristojnega za energijo, in ministrstva, pristojnega za finance.

78. člen

(instrumenti za dodeljevanje spodbud Eko sklada)

- (1) Instrumenti, ki jih Eko sklad uporablja za opravljanje svojih dejavnosti, so zlasti:
 1. posojila z ugodno obrestno mero in druge finančne storitve dajanja kreditov, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja bančništvo,
 2. garancije ali druge oblike poroštev,
 3. nepovratna sredstva,
 4. subvencioniranje obrestne mere oziroma stroškov, povezanih s posojili,
 5. finančni zakup in
 6. drugi finančni instrumenti, pri katerih je možna sprememba oblike financiranja v lastniški delež v podjetju.
- (2) Eko sklad uporablja instrumente iz prejšnjega odstavka v skladu s predpisi, ki urejajo državne pomoči.
- (3) Eko sklad lahko s soglasjem ustanovitelja dodeljuje lastna nepovratna sredstva iz nerazporejenega presežka prihodkov nad odhodki.

- (4) Sredstva za sofinanciranje različnih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti se zagotavljajo iz sredstev Eko sklada, iz sredstev, ki jih za sofinanciranje dejavnosti zagotovijo ministrstva, ali sredstev, zagotovljenih na podlagi odločitve vlade o prerezporeditvi sredstev.

79. člen
(sklad namenskega premoženja)

- (1) Eko sklad pridobiva sredstva sklada namenskega premoženja:
1. iz sredstev, pridobljenih po zakonu, ki ureja lastninsko preoblikovanje podjetij,
 2. iz sredstev državnega proračuna v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije,
 3. iz presežka prihodkov nad odhodki v skladu z odločitvijo ustanovitelja,
 4. z dotacijami in darili domačih in tujih oseb ter tujih držav.
- (2) Sprememba vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada se vpiše v sodni register.

80. člen
(zadolževanje Eko sklada)

- (1) Eko sklad se lahko zadolžuje samo za namen opravljanja dejavnosti v javnem interesu v skladu s tem zakonom. Skupni obseg zadolženosti Eko sklada iz najetih posojil ne sme presegati vrednosti sklada namenskega premoženja.
- (2) Ustanovitelj subsidiarno odgovarja za obveznosti Eko sklada za najeta posojila, ki niso zavarovana s poroštvo države in ki skupaj ne smejo presegati 20 odstotkov vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada.

81. člen
(način dodeljevanja spodbud Eko sklada)

- (1) Eko sklad dodeljuje posojila in druge finančne storitve dajanja kreditov, garancije ali druge oblike poroštev in nepovratna sredstva ter izvaja finančni zakup, subvencioniranje obrestne mere oziroma stroškov, povezanih s posojili in drugimi finančnimi storitvami dajanja kreditov ter finančnim zakupom, na podlagi javnega poziva oziroma javnega razpisa, druge instrumente pa izvaja po postopku, določenem v področnem zakonu.
- (2) Javne pozive in javne razpise za dodeljevanje spodbud sprejema direktor Eko sklada po predhodnem soglasju nadzornega sveta.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek Eko sklad dodeljuje spodbude za sofinanciranje projektov ozaveščanja ali programov promoviranja dejavnosti na podlagi javnega razpisa, ki ga sprejme direktor Eko sklada.
- (4) Nepovratna sredstva Eko sklada se ne upoštevajo kot dohodek, ki se ugotavlja po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, poleg tega se od njih ne plača dohodnina.

82. člen
(javni poziv in javni razpis)

- (1) Če drug zakon ne določa drugače, Eko sklad z javnim pozivom določi zlasti skupni obseg spodbud, pogoje za njihovo dodelitev, merila za določitev višine spodbude, upravičence do spodbud, rok za vložitev vlog za spodbude in razloge za odvzem pravice do nepovratnih sredstev. Vloge se obravnavajo po vrstnem redu prispetja, razen če je v javnem pozivu določeno, da se šteje, da je vloga vložena takrat, ko je bila vložena vloga, s katero so bile odpravljene morebitne pomanjkljivosti.
- (2) Eko sklad z javnim razpisom določi zlasti skupni obseg spodbud, pogoje za njihovo dodelitev, merila za presojo in vrednotenje posameznih naložb oziroma ozaveščevalnih projektov ali programov,

upravičence do spodbud, rok za vlaganje vlog in razloge za odvzem pravice do nepovratnih sredstev. Razpisane spodbude se dodelijo za tiste naložbe, projekte ali programe, ki so v izbirnem postopku višje ovrednoteni.

83. člen **(vloga za dodelitev spodbud Eko sklada)**

- (1) Vlagatelj uveljavlja pravico do spodbude z vlogo, ki mora vsebovati zlasti:
 1. EMŠO, davčno številko ali matično številko vlagatelja,
 2. transakcijski račun, na katerega naj se izplača spodbuda, in podatke o prejemniku spodbude, če se spodbuda ne izplača vlagatelju,
 3. podatke o predmetu spodbude
- (2) Vloga iz prejšnjega odstavka se vloži na obrazcu, ki je del dokumentacije posameznega javnega poziva ali javnega razpisa.
- (3) Vlogi mora biti priložena dokumentacija in priloge, določene v javnem pozivu ali javnem razpisu.
- (4) Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, se lahko vloge v elektronski obliki vlagajo po elektronski poti brez kvalificiranega elektronskega podpisa, če je identiteto vložnika mogoče ugotoviti na drug zanesljiv način.
- (5) Če vloži vlogo upravnik večstanovanjske stavbe in predloži soglasje solastnikov, ki imajo več kot polovico solastniških deležev glede na večstanovanjsko stavbo, se šteje, da je pooblaščen za vložitev vloge in zastopanje etažnih lastnikov v postopkih pred Eko skladom za dodelitev spodbude za naložbe v skupne dele in naprave.

84. člen **(sprememba zahtevka in umik zahteve)**

- (1) Pri javnem pozivu je sprememba zahtevka dopustna do izdaje odločbe in če je javni poziv še odprt. Za spremembo zahtevka se šteje sprememba postavljenega zahtevka, razširitev zahtevka ali sprememba vlagatelja zahtevka.
- (2) Pri javnem razpisu sprememba zahtevka po izteku roka za oddajo vlog ni dopustna.
- (3) Vlagatelj lahko delno ali v celoti umakne svojo zahtevo do vročitve odločbe.

85. člen **(obveščanje glede spremembe podatkov)**

Če vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec, ki ga je postavil vlagatelj, med postopkom spremeni svoje stalno ali začasno prebivališče, sedež oziroma naslov ali elektronski naslov za vročanje, ki ga je navedel v vlogi ali pooblastilu, mora o tem takoj obvestiti Eko sklad. Če vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec, ki ga je postavil vlagatelj, takšno obvestitev brez opravičenih razlogov opusti, se šteje, da je bila vročitev dokumenta, ki je bila opravljena na naslov stalnega ali začasnega prebivališča, sedeža oziroma naslova ali elektronskega naslova za vročanje, ki je naveden v vlogi ali pooblastilu, pravilno opravljena.

86. člen **(neposreden in brezplačen dostop do podatkov)**

- (1) Za izvajanje dejavnosti iz 76. člena tega zakona lahko Eko sklad za odločanje o dodelitvi spodbud, odvzemu pravice do spodbud ali izplačilu spodbud ali v postopku spremljanja in nadzora dodeljenih spodbud ter zagotavljanja zakonite in pregledne porabe javnih sredstev brezplačno pridobiva in obdeluje, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem zbirk osebnih podatkov, naslednje podatke in dostopa do njih:

1. iz centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi davčne številke ali EMŠO: osebno ime, EMŠO, prebivališče in vrsto prebivališča ter naslov za vročanje in elektronski naslov za vročanje, datum in kraj rojstva, datum smrti, podatke o zakonitem zastopniku (osebno ime, EMŠO, vrsta zastopstva),
2. iz katastra nepremičnin, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi identifikacijskega znaka nepremičnine ali naslova: podatke o parcelah, stavbah in delih stavb ter druge podatke o lastnostih parcel, stavb in delov stavb,
3. iz Zemljiške knjige, ki jo vodi sodišče, na podlagi identifikacijskega znaka nepremičnine: podatke o lastniku in imetniku morebitnih drugih stvarnih ali obligacijskih pravic na nepremičnini (osebno ime, EMŠO in naslov prebivališča za fizično osebo ter firmo, matično številko in sedež za pravno osebo), druge podatke o stvarnih ali obligacijskih pravicah, idealni delež osnovnega pravnega položaja nepremičnine,
4. iz evidenc Vrhovnega sodišča Republike Slovenije na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke:
 - a. za fizične osebe: podatke o postopkih zaradi insolventnosti,
 - b. za pravne osebe, združenja oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov ter druge osebe, ki opravljajo dejavnost: podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja,
5. iz Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke: firmo in sedež, poslovni naslov, identifikacijsko številko za DDV ali davčno številko, elektronski naslov ter matično številko, podatke o zastopnikih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in vrsto zastopnika), podatke o lastniških deležih, podatke o povezanih osebah, pravnoorganizacijsko obliko, podatke o dejavnosti družbe, velikost družbe po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe, velikost družbe po standardih EU, podatke o poslovnih naslovih, številu in lokaciji poslovnih enot in drugih delov, podatke o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje,
6. iz registra transakcijskih računov, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke: podatke o imetniku transakcijskega računa, kot so opredeljeni v zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme (osebno ime in naslov prebivališča imetnika transakcijskega računa, ki je fizična oseba, ter firmo, sedež in poslovni naslov imetnika transakcijskega računa, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik, ter naziv in naslov drugega imetnika transakcijskega računa), številko transakcijskega računa, naziv in matično številko ponudnika, ki vodi transakcijski račun, oznako vrste računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), podatek, da sredstva na transakcijskem računu ne zadoščajo za izvršitev sklepa o izvršbi ali zavarovanju (oznaka R),
7. iz registra dejanskih lastnikov, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve na podlagi davčne številke ali imena pravne osebe in države, kjer ima sedež, ali osebnega imena in davčne številke ali osebnega imena in datuma rojstva ali osebnega imena in naslova stalnega prebivališča dejanskega lastnika: podatke o dejanskih lastnikih (ime in priimek, naslov stalnega in začasnega prebivališča, datum vpisa dejanskega lastnika v register, način nadzora nad poslovnim subjektom, datum in kraj rojstva, državljanstvo dejanskega lastnika),
8. iz zbirke prostorskih aktov, zbirke podatkov o graditvi objektov, evidence stavbnih zemljišč in evidence dejanske rabe poseljenih zemljišč, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za prostor, na podlagi katastrske občine in parcelne številke, številke stavbe ali dela stavbe, če obstaja, ali naslova: podatke o prostorskih aktih, ki se vodijo v zbirki prostorskih aktov, podatke o graditvi objektov, ki se vodijo v zbirki podatkov o graditvi objektov, podatke o stavbnih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci stavbnih zemljišč, in podatke o poseljenih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci dejanske rabe poseljenih zemljišč,
9. iz evidence izvajanja dimnikarskih storitev, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, na podlagi katastrske občine in parcelne številke ali številke stavbe ali številke dela stavbe ali naslova: podatke o malih kurilnih napravah (številka kurilne naprave, ki jo napravi dodeli aplikacija ministrstva, moč, leto proizvodnje oziroma leto vgradnje, vrsta goriva, identifikacijski podatki iz prostorskih registrov Republike Slovenije o stavbi, namen in vrsta kurilne naprave ter drugi obratovalni podatki, kot so na primer podatki o gorilniku, prezračevalni in dimovodni napravi, zalaganju),

10. iz evidence registriranih vozil, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi identifikacijske številke vozila (VIN): podatke o posameznem vozilu, ki so navedeni na prometnem dovoljenju, o aktualnih in predhodnih registracijah vozila, izdanih prometnih dovoljenjih, lastnikih vozila ali osebah, na katere je bilo in je vozilo registrirano, in druge tehnične podatke,
 11. iz nacionalnega elektronskega registra, ki vsebuje evidenco izdanih licenc, licenc EU in dovoljenj EU ter njihovih izdanih izvodov (v nadaljnjem besedilu: licenca) in ga vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi davčne ali matične številke pravne osebe: številko, veljavnost in status izdane licence, za katero vrsto prevozov je bila licenca izdana, osebno ime, EMŠO in stalno prebivališče osebe, ki je pri prevozniku odgovorna za prevoze, registrsko označbo, vrsto, znamko in tip vozila, za katero je bila licenca izdana,
 12. iz evidence homologiranih vozil, ki jo vodi Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa: podatke o tipih vozil, njihovih proizvajalcih ter izdanih listinah in oznakah o skladnosti tipov vozil,
 13. iz evidence o davkih in knjigovodske evidence, ki jo vodi Finančna uprava Republike Slovenije, na podlagi davčne številke: podatek, ali ima vlagatelj na dan oddaje vloge ali na dan izdaje odločbe neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih pobira Finančna uprava Republike Slovenije, višje od 50 eurov, ter so predloženi vsi obračuni davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih pet let pred oddajo vloge,
 14. iz evidence distribucijskega operaterja na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke pravne osebe: podatke o izdanih soglasjih za priključitev in podatke uporabnikov sistema v skladu z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo,
 15. iz evidence izdanih vodnih dovoljenj, ki jo vodi Direkcija Republike Slovenije za vode na podlagi identifikacijskega znaka nepremičnine ali naslova: številko odločbe, občino zajema ali izpusta vode, datum odločbe, datum veljavnosti odločbe in pravnomočnost, rabo vode,
 16. iz Registra kulturne dediščine, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi geolokacije ali enotne identifikacije dediščine iz Registra kulturne dediščine: podatke o pravnem režimu in podrežimu kulturne dediščine in območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine,
 17. iz evidence o dodeljenih pomočeh, ki jo vodi center za podpore na podlagi davčne številke ali EMŠO ali matične številke: podatke o imenu in sedežu upravičenca, proizvodni napravi, skupnih stroških projekta, višini pomoči, pogojih in izplačilih,
 18. iz evidence trga nepremičnin, ki jo vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi naslova nepremičnine ali identifikatorja nepremičnine: podatke o sklenjenih kupoprodajnih pravnih poslih s posamezno nepremičnino.
- (2) Kadar je pri izvajanju dejavnosti iz 7. točke drugega odstavka 76. člena tega zakona upravičenje do spodbude ali višina spodbude po javnem pozivu ali javnem razpisu vezano na materialno ogroženost vlagateljev in članov gospodinjstva, lahko Eko sklad za odločanje o dodelitvi pravice do spodbude poleg podatkov, navedenih v prvem odstavku tega člena, brezplačno pridobiva in obdeluje, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem zbirk osebnih podatkov, naslednje osebne podatke o vlagateljih in članih gospodinjstva na podlagi povezovalnega znaka EMŠO ali davčne številke in dostopa do njih:
1. iz evidence registriranih vozil, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za promet: podatke o lastništvu vozila in o vozilu,
 2. iz evidence uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jo vodi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije: podatke o uživalcih pravic pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (vrsta, višina, datum izplačila in datum upravičenosti do posamezne pravice), ter podatke o višini, datumu izplačila in datumu upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč ter nadomestila za invalidnost,
 3. iz evidence o davkih, ki jo vodi Finančna uprava Republike Slovenije: v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o davku in obveznih prispevkih za socialno varnost, ki se nanašajo na te dohodke, in podatke o normiranih ali dejanskih stroških, ki se nanašajo na te dohodke,
 4. iz evidence trga nepremičnin, ki jo vodi Geodetska uprava Republike Slovenije: podatke o vrednosti nepremičnin, podatke o vrsti nepremičnine in podatke o površini stanovanja,
 5. iz slovenskega ladijskega registra, ki ga vodi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo: podatke o lastništvu vodnih plovil posamezne osebe in o vodnem plovilu,

6. iz zemljiške knjige pristojnih sodišč: podatke iz zemljiške knjige o lastništvu nepremičnin posamezne osebe,
 7. iz evidence Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve: podatke o vrednosti lastniških deležev,
 8. iz evidenc Kapitalske družbe: podatke o višinah pokojninskih rent in odkupnih vrednostih,
 9. iz evidenc finančnih institucij po zakonu, ki ureja bančništvo: podatke o prihodkih ali prejemkih na transakcijskih računih, o višini sredstev na varčevalnih računih, o višini depozitov, o premoženjskih pravicah iz poddepoja finančnih instrumentov, o imetnikih enot premoženja investicijskih skladov, številu enot, vrednosti enote ter o skladu,
 10. iz Centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi Klirinško depotna družba: podatke o imetnikih vrednostnih papirjev, pravicah, obveznostih in bremenih na njih.
- (3) Eko sklad pri posameznem javnem pozivu ali javnem razpisu pridobiva in obdeluje najmanjši možen obseg podatkov in dostopa do takega obsega podatkov, ki je nujno potreben, glede na posamezni javni poziv ali javni razpis in za nujno potreben namen. Vrsta osebnih podatkov, do katerih na podlagi prvega in drugega odstavka dostopa Eko sklad pri posameznem javnem pozivu ali javnem razpisu, in namen njihove obdelave sta navedena v besedilu posameznega javnega poziva ali javnega razpisa.
- (4) Kadar je pri izvajanju dejavnosti iz 7. točke drugega odstavka 76. člena tega zakona je upravičenje do spodbude ali višina spodbude po javnem pozivu ali javnem razpisu vezano na materialno ogroženost vlagateljev in povezanih oseb, kot jih določa zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, lahko Eko sklad za odločanje o dodelitvi pravice do spodbude poleg podatkov, navedenih v prvem in drugem odstavku tega člena, brezplačno pridobiva in obdeluje, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem zbirk osebnih podatkov, naslednje osebne podatke o vlagateljih in povezanih osebah na podlagi povezovalnega znaka EMŠO iz Centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, in dostopa do njih: podatke o otroških dodatkih, državnih štipendijah, subvencijah najemnine, denarnih socialnih pomočeh, varstvenih dodatkih, znižanih plačilih vrtca, subvencijah malice za učence in dijake, subvencijah kosila za učence (za vse navedene pravice so to podatki o osebnem imenu, vrsti pravice, dohodkovnem razredu, številki, datumu in izdajatelju odločbe) ter podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja (število družinskih članov, podatek, ali gre za enostarševsko družino ali dvostarševsko družino, razmerje do vlagatelja).
- (5) Eko sklad mora pri obdelavi, pridobivanju in povezovanju osebnih podatkov zagotoviti ustrezno tehnično in organizacijsko varnost, da zaščiti podatke pred nepooblaščenim dostopom, razkritjem, spremembo, uničenjem ali drugim nepooblaščenim ravnanjem. Poleg tega mora izvajati ustrezne ukrepe za zagotavljanje integritete in zaupnosti osebnih podatkov ter za preprečevanje kakršne koli zlorabe podatkov.
- (6) Eko sklad lahko pridobljene osebne podatke iz tega člena hrani v posebni zbirki podatkov pet let po datumu izplačila nepovratne finančne spodbude oziroma deset let od datuma poplačila kredita, razen če drug zakon ne določa drugače.
- (7) Eko sklad je dolžan vsaki dve leti zagotoviti reden notranji nadzor pridobivanja, obdelave in hrambe osebnih podatkov iz tega člena in dostopa do njih.

87. člen **(poziv na dopolnitev vloge)**

- (1) Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, Eko sklad najpozneje v 30 dneh od prejema vloge zahteva, da se pomanjkljivosti odpravijo v roku, ki ga določi.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko Eko sklad vlogo zavrne, če je iz vloge očitno, da vlagatelj pogojev javnega poziva ne izpolnjuje.

88. člen **(dokazno breme)**

- (1) Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, mora vlagatelj navesti vsa dejstva in predložiti vse dokaze, s katerimi utemeljuje svoj zahtevek.
- (2) Eko sklad lahko od vlagatelja zahteva dodatna dokazila, če meni, da je to potrebno za razjasnitev upravičenosti do spodbude, ki jih mora vlagatelj predložiti v roku, ki ga določi Eko sklad s pozivom na dopolnitev. Če vlagatelj ne predloži zahtevanih dodatnih dokazil v postavljenem roku, Eko sklad o vlogi odloči na podlagi dokazil, ki so bila priložena vlogi.

89. člen

(odločba, prenehanje pravice do spodbude, pritožba, sklenitev pogodbe in nadzor)

- (1) Eko sklad odloči o dodelitvi pravice vlagatelja do spodbud, ki jih dodeljuje prek javnih pozivov ali javnih razpisov, z odločbo.
- (2) Z odločbo o dodelitvi spodbud se odloči zlasti o:
 1. namenu, za katerega se spodbude dodeljujejo,
 2. višini ali obsegu dodeljenih spodbud,
 3. drugih vprašanj in pogojih, ki jih določajo splošni pogoji poslovanja Eko sklada ali določila javnega poziva ali javnega razpisa.
- (3) Eko sklad izda odločbo iz prvega odstavka tega člena najpozneje v 90 dneh od prejema popolne vloge.
- (4) Če obveznosti iz odločbe, določene na podlagi drugega odstavka tega člena, niso izpolnjene ali če se vlagatelj odpove pravici do spodbude, sredstva pa še niso izplačana, pravica do spodbude preneha.
- (5) Pritožba zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.
- (6) Če je v javnem pozivu ali javnem razpisu tako določeno, se pravica do izplačila spodbude podrobneje uredi s pogodbo.
- (7) Pravica do spodbude za izvedbo ukrepov za zmanjševanje energetske revščine je osebna pravica. Ne glede na prejšnji stavek se deduje pravica do izplačila sredstev za izvedbo ukrepov za zmanjševanje energetske revščine, ki je urejena s pogodbo iz prejšnjega odstavka tega člena.
- (8) Eko sklad ima pravico kadar koli v obdobju od izdaje odločbe do štirih let po izplačilu spodbude oziroma kadar koli do dokončnega poplčila kredita, da izvede nadzor naložbe, s katerim preveri namensko porabo prejetih sredstev oziroma kredita, skladnost dokumentacije in izvedbe naložbe z javnim pozivom, odločbo, splošnimi pogoji poslovanja Eko sklada in predpisi ter ali je bila upoštevana prepoved odtujitve ali odstranitve naložbe.
- (9) Nadzor naložbe Eko sklada iz prejšnjega odstavka obsega zlasti preverjanje vse potrebne dokumentacije v zvezi z izvedbo in stanjem naložbe.
- (10) Vlagatelj mora na zahtevo Eko sklada predložiti vso dokumentacijo, s katero razpolaga, in podatke, ki se nanašajo na izvedbo naložbe, najpozneje v 15 dneh od njegove zahteve.

90. člen

(podpis in izdaja odločbe in drugih dokumentov)

- (1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ima pisna odločba Eko sklada lahko namesto podpisa uradne osebe, faksimile.

- (2) Ta člen se uporablja tudi za sklepe, pozive in druge dokumente, ki jih Eko sklad izda v postopku odločanja o dodelitvi pravice do spodbud.

91. člen

(objava podatkov o prejemnikih finančnih spodbud)

- (1) Eko sklad na svojem spletnem mestu enkrat letno objavi ime in priimek oziroma naziv prejemnika spodbude, podatke o spodbujeni naložbi in naslovu naložbe, če obstaja, višini dodeljene spodbude ter druge podatke, če tako določa drug zakon, in sicer najpozneje do 1. marca za vse spodbude, ki so bile dodeljene v preteklem letu.
- (2) Obveznost objave podatkov na spletnem mestu Eko sklada iz prejšnjega odstavka traja pet let od posamezne objave.

92. člen

(posebni primeri odprave, razveljavitve ali spremembe upravnega akta in obnova postopka)

- (1) Če Eko sklad po izdaji odločbe, izdane na podlagi javnega poziva ali javnega razpisa, ugotovi, da je bil materialni predpis napačno uporabljen oziroma sploh ni bil uporabljen, da je bilo dejansko stanje ugotovljeno nepopolno ali napačno, ali da so podane kršitve pravil postopka, zaradi česar bi bilo treba izdati drugačno odločbo, izda odločbo, s katero odpravi, razveljavi ali spremeni že izdano odločbo, vendar le, če je nova odločba vlagatelju v korist.
- (2) Prvi odstavek se smiselno uporablja tudi za sklep o zavrženju in sklep o ustavitvi postopka.
- (3) Če Eko sklad izve za nova dejstva ali najde ali pridobi možnost uporabiti nove dokaze, ki bi mogli sami zase ali v zvezi z že izvedenimi in uporabljenimi dokazi pripeljati do drugačne odločitve, če bi bili ta dejstva ali dokazi navedeni ali uporabljeni v prejšnjem postopku, lahko ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, začne obnovo postopka iz tega razloga po uradni dolžnosti v šestih mesecih od dneva, ko je mogel navesti nova dejstva ali uporabiti nove dokaze. Po preteku petih let od vročitve odločbe vlagatelju se obnova postopka po uradni dolžnosti ne more začeti.

93. člen

(odvzem pravice in vračilo že izplačanih nepovratnih sredstev)

- (1) Pravico pridobljenih sredstev Eko sklad odvzame z odločbo, če:
1. pridobljena sredstva delno ali v celoti niso uporabljena za namen, določen z odločbo,
 2. vlagatelj onemogoči ali ovira nadzor nad namensko uporabo pridobljenih sredstev,
 3. niso izpolnjena druga določila splošnih pogojev poslovanja Eko sklada, javnega poziva ali javnega razpisa,
 4. je dejansko stanje nepravilno ali nepopolno ugotovljeno, ker je vlagatelj predložil lažne podatke ali ker vlagatelj podatkov, pomembnih za odločitve, iz malomarnosti ali namenoma ni razkril.
- (2) Že izplačana sredstva Eko sklada je treba vrniti v 15 dneh po pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena.
- (3) V primeru 4. točke prvega odstavka tega člena vlagatelj v treh letih od dokončnosti odločbe, s katero je bila vlagateljeva vloga zavrnjena, ali s katero je bilo ugotovljeno, da je zaradi ugotovljenih kršitev pravica do spodbude prenehala, ali s katero je bila odvzeta pravica ali je bila odpravljena odločba o dodelitvi pravice do nepovratnih sredstev, ne more sodelovati na javnih pozivih in javnih razpisih, ki jih objavlja Eko sklad.

94. člen

(vročanje v fizični obliki)

- (1) Odločbe, sklepi, pozivi in drugi dokumenti, od katerih vročitve začne teči rok, se v fizični obliki vročajo z navadno vročitvijo.

- (2) Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, vročitev velja za opravljeno 15. dan od dneva, ko jo je Eko sklad odpremil. Dan odpreme in dan nastopa vročitve se označi na kuverti odpremljenega dokumenta.

VIII. POGLAVJE: PRAVILA RAVNANJA S FLUORIRANIMI TOPLOGREDNIMI PLINI IN OZONU ŠKODLJIVIMI SNOVMI IN NJIHOVIMI ALTERNATIVAMI

95. člen

(pravila ravnanja s fluoriranimi toplogrednimi plini in ozonu škodljivimi snovmi in njihovimi alternativami)

- (1) Vlada za izvrševanje predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih in predpisa EU o ozonu škodljivih snoveh določi podrobnejša pravila za ravnanje s fluoriranimi toplogrednimi plini in ozonu škodljivimi snovmi ter zlasti:
1. pristojni organ za njihovo izvajanje, nadzor nad izvajanjem in kazni za kršitve teh pravil,
 2. obveznost glede prodaje in prijave zadevne opreme,
 3. ravnanje z odpadnimi fluoriranimi toplogrednimi plini in ozonu škodljivimi snovmi ter z odpadno opremo in proizvodi, ki te pline vsebujejo,
 4. obveznost poročanja in zavezance za poročanje o uporabi, zajemu in oddaji odpadnih fluoriranih toplogrednih plinov in odpadnih ozonu škodljivih snovi ter
 5. druga ravnanja, potrebna zaradi zmanjševanja emisij fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snovi.
- (2) Minister predpiše:
1. pravila za usposabljanje in opravljanje izpitov oseb za izvajanje dejavnosti preverjanja uhajanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline ali ozonu škodljive snovi, ter izdajanje spričeval tem osebam,
 2. pogoje za izvajalce usposabljanja, postopek za izbiro izvajalcev usposabljanja in obveznosti izvajalcev usposabljanja ter
 3. pogoje in postopek pridobitve potrdila o vpisu v evidenco pooblaščenih podjetij in izbris iz evidence.

96. člen

(usposabljanje oseb za izvajanje dejavnosti in izvajalci usposabljanja)

- (1) Usposabljanje oseb za izvajanje dejavnosti preverjanja uhajanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline ali ozonu škodljive snovi (v nadaljnjem besedilu: oprema), ter preverjanje usposobljenosti za izvajanje teh dejavnosti zagotavlja ministrstvo neposredno ali na podlagi javnega pooblastila, ki ga z odločbo na podlagi javnega natečaja podeli pravni osebi (v nadaljnjem besedilu: izvajalec usposabljanja), ki izpolnjuje naslednje pogoje:
1. razpolaga s prostori za usposabljanje,
 2. ima demonstracijsko opremo za usposabljanje,
 3. ima reference iz usposabljanja po predpisu EU o fluoriranih toplogrednih plinih in predpisu EU o ozonu škodljivih snoveh, za katero želi pridobiti javno pooblastilo,
 4. ima za program po predpisu EU o fluoriranih toplogrednih plinih in predpisu EU o ozonu škodljivih snoveh, za katerega želi pridobiti javno pooblastilo, zaposlene ali s pogodbo o sodelovanju zagotovljeno sodelovanje najmanj štirih fizičnih oseb, ki imajo za prijavljeni program usposabljanja reference iz izobraževanja, usposabljanja in projektiranja.

- (2) Javno pooblastilo iz prejšnjega odstavka se podeli za deset let.
- (3) Javni natečaj iz prvega odstavka tega člena ministrstvo izvede vsaj šest mesecev pred potekom obdobja, za katero je bilo javno pooblastilo podeljeno, in zagotovi vsaj enega izvajalca usposabljanja za vsak program iz predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih in predpisa EU o ozonu škodljivih snoveh, lahko pa ga izvede tudi, ko za to izkažeta interes dve ali več oseb iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Izvajalec usposabljanja najmanj enkrat letno zagotovi usposabljanje in izpit po programih iz predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih in predpisa EU o ozonu škodljivih snoveh.
- (5) Ministrstvo nadzira izvajanje predpisanih programov. Če pri nadzoru ugotovi, da izvajalec usposabljanja ne izpolnjuje več pogojev ali javnega pooblastila ne izvaja na način, določen s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, na to opozori izvajalca usposabljanja, ki je dolžan nepravilnosti odpraviti v enem mesecu od prejetega opozorila. Če izvajalec usposabljanja v tem roku nepravilnosti ne odpravi, ministrstvo javno pooblastilo z odločbo prekliče.
- (6) Razmerje med ministrstvom in izvajalcem usposabljanja se uredi s pogodbo.
- (7) Minister določi vrsto dejavnosti in opremo, za katero je treba izvesti usposabljanje in preverjanje usposabljanja, podrobnejša merila in pravila za izbiro izvajalca usposabljanja, podrobnejše pogoje za izvajalca usposabljanja, podrobnejše obveznosti izvajalcev, program in periodičnost usposabljanja.

97. člen **(preizkus usposobljenosti in spričevalo)**

- (1) Fizične osebe potrebujejo za izvajanje dejavnosti preverjanja uhanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline ali ozonu škodljive snovi, spričevalo v skladu z 10. členom predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih in osmim odstavkom 20. člena predpisa EU o ozonu škodljivih snoveh.
- (2) Strokovna usposobljenost se preverja z izpitom, ki obsega teoretični in praktični del. Kandidat, ki uspešno opravi izpit, pridobi spričevalo za tisto dejavnost in opremo, za katero je uspešno opravil izpit.
- (3) Minister določi način prijave in pogoje za opravljanje izpita, izvedbo izpita, ocenjevanje znanja kandidata, obliko, vsebino in veljavnost spričevala.

98. člen **(stroški usposabljanja)**

- (1) Stroške usposabljanja in izpita krijejo kandidati neposredno izvajalcu usposabljanja.
- (2) Stroške preizkusa usposobljenosti določi ministrstvo, stroške usposabljanja pa izvajalec usposabljanja.
- (3) Minister določi obseg stroškov usposabljanja in preizkusa usposobljenosti, ki obsegajo zlasti stroške uporabe prostorov, opreme in orodja za izvajanje usposabljanja in izpitov, dela izvajalcev usposabljanja in članov izpitne komisije ter organizacijske in druge administrativne stroške.

99. člen **(vpis v evidenco pooblaščenih podjetij)**

- (1) Ministrstvo izda potrdilo o vpisu v evidenco pooblaščenih podjetij iz drugega odstavka 10. člena predpisa EU o fluoriranih toplogrednih plinih (v nadaljnjem besedilu: potrdilo)
- (2) Ministrstvo z odločbo izbriše pooblaščenega podjetja iz prejšnjega člena iz evidence pooblaščenih podjetij. Pritožba zoper to odločbo ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.
- (3) Minister določi pogoje in način pridobitve potrdila ter pogoje in način izbrisa iz evidence.

IX. POGLAVJE: EVIDENCE IN POROČANJE

100. člen (register)

- (1) Ministrstvo za izvajanje nalog in postopkov po tem zakonu, za zagotavljanje javnosti podatkov in za izvajanje nadzora nad izvrševanjem tega zakona vodi, upravlja in vzdržuje register, ki vsebuje:
 1. evidenco upravljavcev naprav iz 32. in 38. člena tega zakona,
 2. evidenco operatorjev zrakoplovov iz 44. člena tega zakona,
 3. evidenco ladjarskih družb iz 48. člena tega zakona,
 4. evidenco reguliranih subjektov iz 51. člena tega zakona,
 5. evidenco pooblaščenih podjetij iz 99. člena tega zakona,
 6. evidenco izvajalcev usposabljanja in preverjanja iz 96. člena tega zakona in
 7. evidenco serviserjev iz 97. člena tega zakona.
- (2) Evidenca upravljavcev naprav vsebuje:
 1. naziv in naslov firme oziroma sedeža upravljavca,
 2. oznako naprave in navedbo dejavnosti ter
 3. številko in datum izdaje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov.
- (3) Evidenca operatorjev zrakoplovov vsebuje:
 1. naziv in naslov firme oziroma sedeža operatorja zrakoplova ter
 2. številko in datum izdaje odločbe o odobritvi načrta za spremljanje.
- (4) Evidenca ladjarskih družb vsebuje:
 1. naziv in naslov firme oziroma sedeža ladjarske družbe ter
 2. številko in datum izdaje odločbe o odobritvi načrta za spremljanje.
- (5) Evidenca reguliranih subjektov vsebuje:
 1. naziv in naslov firme oziroma sedeža reguliranega subjekta ter
 2. številko in datum izdaje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov.
- (6) Evidenca pooblaščenih podjetij vsebuje:
 1. naziv in sedež podjetja,
 2. evidenčno številko in dejavnost, za katero je pooblaščen,
 3. ime in priimek serviserjev s spričevalom ter
 4. številko in datum izdaje potrdila.
- (7) Evidenca izvajalcev usposabljanja vsebuje:
 1. naziv in sedež ter kontaktne podatke izvajalca usposabljanja ter
 2. področje izvajanja usposabljanja in preverjanja usposobljenosti serviserjev.
- (8) Evidenca serviserjev vsebuje:
 1. osebno ime,
 2. številko, datum izdaje in obdobje veljavnosti spričevala o usposobljenosti ter
 3. vrsto dejavnosti, za katero je izdano spričevalo o usposobljenosti.

101. člen
(poročanje Komisiji)

- (1) Ministrstvo poroča Komisiji v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, o:
 1. projekcijah emisij toplogrednih plinov,
 2. porabi sredstev Podnebnega sklada.
- (2) Ministrstvo poroča Komisiji tudi o:
 1. uporabi Direktive 2003/87/ES v skladu z 21. členom te direktive in
 2. stanju izvajanja socialnega načrta v skladu s predpisom EU, ki ureja vzpostavitev Socialnega sklada za podnebje.
- (3) ARSO poroča Komisiji v skladu s predpisom EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov, o:
 1. evidencah toplogrednih plinov,
 2. okvirnih evidencah toplogrednih plinov.
- (4) Ministrstvo pošlje Komisiji in drugim pristojnim organom in organizacijam EU tudi druge podatke in informacije o podnebnih spremembah v skladu s predpisi EU, ki urejajo obveznosti poročanja države članice.

102. člen
(poročanje na podlagi mednarodnih pogodb)

- (1) Ministrstvo v okviru državnega poročila in dvoletnega poročila o preglednosti poroča v skladu z zahtevami iz Konvencije in Pariškega sporazuma.
- (2) ARSO poroča o podatkih iz evidenc toplogrednih plinov Sekretariatu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja v skladu s 7.a odstavkom 13. člena Pariškega sporazuma.

X. POGLAVJE: MEHANIZEM ZA OGLJIČNO PRILAGODITEV NA MEJAH

103. člen
(pristojni organ)

- (1) Pristojni organ za izvajanje funkcij in dolžnosti na podlagi Uredbe 2023/956/EU je Finančna uprava Republike Slovenije.
- (2) Pristojni organ iz prejšnjega odstavka opravlja nadzor nad izvajanjem Uredbe 2023/956/EU in izvedbenih uredb, izdanih na podlagi navedene uredbe, ter vodi prekrškovni postopek v zvezi z Uredbo 2023/956/EU in odloča v njem.

104. člen
(mnenje ministrstva)

- (1) Finančna uprava Republike Slovenije lahko pri presojanju poročil CBAM iz prvega odstavka 14. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU zahteva mnenje ministrstva o tem, ali je poročajoči deklarant v poročilu CBAM pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM.
- (2) Finančna uprava Republike Slovenije lahko pri pregledovanju deklaracij CBAM iz 19. člena Uredbe 2023/956/EU zahteva mnenje ministrstva o tem, ali je pooblaščen deklarant CBAM v deklaraciji CBAM pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM.
- (3) Finančna uprava Republike Slovenije lahko na ministrstvo naslovi tudi druga vprašanja v zvezi s CBAM, ki spadajo na področja, za katera je pristojno ministrstvo.

- (4) Ministrstvo poda mnenje v 15 dneh od prejete zahteve Finančne uprave Republike Slovenije za izdajo mnenja iz prejšnjih odstavkov.
- (5) Če ministrstvo ne poda mnenja v roku iz prejšnjega odstavka, lahko Finančna uprava Republike Slovenije odloči samostojno, brez mnenja.

105. člen
(dostop do prehodnega registra CBAM in registra CBAM)

Za dostop do prehodnega registra CBAM iz 10. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU in registra CBAM iz 14. člena Uredbe 2023/956/EU se uporablja informacijski sistem Finančne uprave Republike Slovenije.

106. člen
(pridobivanje podatkov iz kazenske evidence)

- (1) Finančna uprava Republike Slovenije lahko za preverjanje meril za podelitev statusa pooblaščenega deklaranta CBAM iz drugega odstavka 17. člena Uredbe 2023/956/EU brezplačno pridobiva podatke iz kazenske evidence fizičnih in pravnih oseb, ki jo upravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje, na podlagi imena in priimka ter datuma rojstva, imena in priimka ter EMŠO ali na podlagi naziva in matične številke pravne osebe.
- (2) Podatki iz prejšnjega odstavka zajemajo:
1. podatke o obsodbah o kaznivih dejanjih zoper gospodarstvo in zoper pravni promet, ki jih je vložnik zahtevka za dovoljenje za pooblaščenega deklaranta CBAM storil v petih letih pred dnevom vložitve zahtevka, in
 2. podatke o obsodbah o kaznivih dejanjih v tujini, ki so primerljiva s tistimi iz prejšnje alineje in ki jih je vložnik zahtevka za dovoljenje za pooblaščenega deklaranta CBAM storil v petih letih pred dnevom vložitve zahtevka.

107. člen
(vročanje dokumentov)

Dokumenti, izdani v upravnem in prekrškovnem postopku za izvajanje Izvedbene uredbe 2023/1773/EU in Uredbe 2023/956/EU, se vročajo elektronsko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, če z Izvedbeno uredbo 2023/1773/EU ali Uredbo 2023/956/EU ni določeno drugače.

XI. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI, FINANČNI IN UPRAVNI NADZOR

108. člen
(inšpekcijski, finančni in upravni nadzor)

- (1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov opravlja inšpekcija, pristojna za okolje.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad izvajanjem 110. člena tega zakona izvaja inšpekcija, pristojna za pomorstvo, v okviru tega zakona in v skladu s svojimi pristojnostmi.

- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena nadzor nad izvajanjem X. poglavja tega zakona izvaja Finančna uprava Republike Slovenije v okviru tega zakona in v skladu s svojimi pristojnostmi.
- (4) Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt kršil ta zakon ali predpis, izdan na njegovi podlagi, ima pravico in dolžnost:
1. odrediti, da se nepravilnosti, ki jih ugotovi, odpravijo v roku, ki ga določi, ali
 2. predlagati ministrstvu odvzem dovoljenja, izdanega na podlagi tega zakona, ali
 3. odrediti druge ukrepe v skladu s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

109. **člen**
(prepoved opravljanja letov operatorja zrakoplova)

- (1) Ministrstvo Komisijo pisno pozove, naj sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov operatorju zrakoplova, ki:
1. v roku iz tretjega odstavka 44. člena tega zakona ministrstvu ne predloži načrta za spremljanje,
 2. v roku iz prvega odstavka 55. člena tega zakona ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov in poročila o preverjanju iz šestega odstavka 55. člena tega zakona,
 3. ne preda emisijskih kuponov v roku iz 57. člena tega zakona ali
 4. ne plača globe za presežne emisije iz 114. člena tega zakona.
- (2) Poziv iz prejšnjega odstavka vsebuje:
1. dokaze glede neizpolnjevanja katere izmed pogojev iz prejšnjega odstavka,
 2. podrobnosti o ukrepih, uvedenih zoper operatorja zrakoplova,
 3. utemeljitev za uvedbo prepovedi opravljanja letov v EU ter
 4. predlog obsega prepovedi opravljanja letov v EU in pogoje, pod katerimi prepoved velja.
- (3) Operator zrakoplova, ki ga je Komisija obvestila o osnovnih dejstvih in razlogih, zaradi katerih obravnava možnost prepovedi opravljanja letov, lahko v desetih dneh od prejema poziva Komisiji predloži pisne pripombe.
- (4) Če Komisija sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov, ministrstvo o tem obvesti ministrstvo, pristojno za promet.
- (5) Ministrstvo, pristojno za promet, izvrši odločitev Komisije iz prejšnjega odstavka in jo obvesti o vseh ukrepih, sprejetih za izvršitev odločitve.

110. **člen**
(izgon in zadržanje ladje)

- (1) Ministrstvo pomorsko inšpekcijo obvesti o vsaki ladjarski družbi, za katero je pristojno v skladu s 47. členom tega zakona in ki v dveh ali več zaporednih koledarskih letih ni izpolnila obveznosti glede spremljanja emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih ali ni predala emisijskih kuponov v količini, ki ustrezajo njenim preverjenim emisijam, v skladu s tem zakonom.
- (2) Če vstopi v pristanišče Republike Slovenije ladja ladjarske družbe iz prejšnjega odstavka, ki ni registrirana v Republiki Sloveniji, pomorska inšpekcija na podlagi obvestila iz prejšnjega odstavka ladjarsko družbo nemudoma pozove, da se izreče glede navedb iz tega obvestila v roku, ki ga določi pomorski inšpektor, in lahko izda odločbo o izgonu ladje, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izgon iz prejšnjega odstavka. Pomorska inšpekcija o svoji odločitvi uradno obvesti ministrstvo, Komisijo, Evropsko agencijo za pomorsko varnost, druge države članice in državo zastave ladjarske družbe.
- (3) Pomorska inšpekcija prepove vplutje v pristanišča Republike Slovenije ladji pod odgovornostjo ladjarske družbe, za katero je Republika Slovenija od druge države članice EU dobila obvestilo o izgonu, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti glede spremljanja emisij toplogrednih plinov, poročanja o njih ali predaje emisijskih kuponov v skladu s tem zakonom. Ta določba se ne uporablja za ladje, ki plujejo pod zastavo Republike Slovenije.

- (4) Če ladja, ki pluje pod zastavo Republike Slovenije in je del ladjevja ladjarske družbe, za katero je Republika Slovenija od druge države članice EU dobila obvestilo o izgonu, pluje v eno od njenih pristanišč ali jo v njem najdejo, pomorska inšpekcija ladjarski družbi omogoči, da poda stališče v roku, ki ga določi pomorski inšpektor, ladjo pa zadrži, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti glede spremljanja emisij toplogrednih plinov, poročanja o njih ali predaje emisijskih kuponov v skladu s tem zakonom.
- (5) Če je ladja, ki pluje pod zastavo Republike Slovenije in je pod odgovornostjo ladjarske družbe, ki ni izpolnila obveznosti iz prvega odstavka tega člena, v pristanišču Republike Slovenije, pomorska inšpekcija ladjarski družbi omogoči, da poda stališče v roku, ki ga določi pomorski inšpektor, in lahko nato izda odločbo o zadržanju te ladje, dokler ladjarska družba svojih obveznosti ne izpolni.
- (6) Pomorska inšpekcija o tem obvesti ministrstvo, Komisijo, Evropsko agencijo za pomorsko varnost in druge države članice.
- (7) Če je ladja, ki je pod odgovornostjo ladjarske družbe, za katero je Republika Slovenija od druge države članice dobila obvestilo o izgonu, v pristanišču Republike Slovenije, pomorska inšpekcija na podlagi obvestila ladjarsko družbo nemudoma pozove, da se izreče glede navedb iz obvestila v roku, ki ga določi pomorski inšpektor, in lahko izda odločbo o izgonu ladje, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izgon iz prvega odstavka tega člena. Ta določba se ne uporablja za ladje, ki plujejo pod zastavo Republike Slovenije.
- (8) Prejšnji odstavki ne posegajo v pravila, ki se uporabljajo za ladje v stiski, v skladu s predpisi v pomorskem prometu.

XII. POGLAVJE: POSEBNE DOLOČBE

111. člen (shranjevanje ogljikovega dioksida)

Na območju Republike Slovenije, vključno z njenimi teritorialnimi vodami, sta vbrizgavanje in shranjevanje tokov ogljikovega dioksida (geološko shranjevanje ogljikovega dioksida) prepovedana.

112. člen (zagotavljanje prepoznavnosti)

- (1) Oseba, ki je prejela finančno spodbudo za naložbo v modernizacijo energijskih sistemov in izboljšanje energijske učinkovitosti v skladu z zakonom, ki ureja energetiko, mora:
1. navesti izvor sredstev in zagotoviti prepoznavnost vira financiranja naložbe, za katero je prejela sredstva, tako da zagotovi skladne, učinkovite in sorazmerne informacije različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, zlasti pri promoviranju naložbe in njenih rezultatov ter
 2. uporabljati oznako, ki se glasi »(So)financirano iz sistema EU za trgovanje z emisijskimi kuponi (Sklad za modernizacijo)«, in emblem EU ter navesti znesek financiranja.
- (2) Če uporaba oznake iz prejšnjega odstavka ni izvedljiva, se Sklad za modernizacijo omeni v vseh komunikacijskih dejavnostih osebe iz prejšnjega odstavka, vključno z oglasnimi deskami na strateških mestih, ki so vidna javnosti.

113. člen (smernice nosilca urejanja prostora)

Ministrstvo na podlagi tega zakona in zakona, ki ureja prostor, kot državni nosilec urejanja prostora pripravi smernice s področja podnebne politike.

XIII. POGLAVJE: KAZENSKÉ DOLOČBE

114. člen

(globe za presežne in neprijavljene emisije)

- (1) Upravlavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt se kaznuje z globo v višini 100 eurov, vsako leto povečano za letni evropski indeks cen življenjskih potrebščin, za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, ki jo je naprava, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt povzročil s svojo dejavnostjo in presega količino emisijskih kuponov, predanih v skladu s 57. členom tega zakona.
- (2) Višina globe iz prejšnjega odstavka se od 1. januarja 2013 vsako leto poveča za letni evropski indeks cen življenjskih potrebščin, objavljen na spletnem mestu Statističnega urada EU v aprilu. Višino globe v skladu s tem odstavkom določi vlada.
- (3) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik, posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ali posameznik, ki ravna v nasprotju z 8. členom Izvedbene uredbe 2023/1773/EU, se kaznuje za prekršek z globo v višini:
 1. 30 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij, če ni predložil poročila CBAM v šestih mesecih od poteka roka za predložitev poročila;
 2. 45 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij, če ni predložil poročila CBAM v več kot šestih mesecih od poteka roka za predložitev poročila.
- (4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik, posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ali posameznik, ki je predložil nepopolno ali nepravilno poročilo v skladu s 13. členom Izvedbene uredbe 2023/1773/EU in ni sprejel potrebnih ukrepov za popravek poročila CBAM v postopku za popravek, ki ga je Finančna uprava Republike Slovenije začela v skladu s četrtem odstavkom 14. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU, se kaznuje za prekršek z globo v višini:
 1. 10 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij, če ni prijavil manj kot 25 odstotkov emisij,
 2. 15 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij, če ni prijavil od 25 do 50 odstotkov emisij,
 3. 20 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij, če ni prijavil več kot 50 odstotkov emisij.
- (5) Oseba iz prejšnjega odstavka, ki je zaporedno predložila več kot dve nepopolni ali nepravilni poročili CBAM, se kaznuje z globo za vsako tono neprijavljenih emisij v višini iz prejšnjega odstavka, povečani za 5 eurov za vsako tono neprijavljenih emisij.
- (6) Višina globe, določena v skladu s tretjim do petim odstavkom tega člena, se poveča ali zmanjša za 10 odstotkov ob upoštevanju dejavnikov iz točk (c) do (g) tretjega odstavka 16. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU.
- (7) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik, posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ali posameznik, ki ima status pooblaščenega deklaranta CBAM, se kaznuje z globo v enaki višini, kot je določena v predpisu iz drugega odstavka tega člena za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, vgrajeno v blago CBAM, ki ga je uvozil v preteklem letu in presega količino kuponov CBAM, predanih v skladu s prvim odstavkom 22. člena Uredbe 2023/956/EU.
- (8) Oseba, ki nima statusa pooblaščenega deklaranta CBAM, se kaznuje z globo v višini trikratnika do petkratnika globe, kot je določena v predpisu iz drugega odstavka tega člena, kot se uporablja v letu uvoza blaga CBAM, za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, vgrajeno v blago CBAM, ki ga je vnesla na carinsko območje Unije in presega količino kuponov CBAM, ki bi jih morala predati v skladu s prvim odstavkom 22. člena Uredbe 2023/956/EU.
- (9) O višini globe, ki jo je dolžna plačati oseba iz prvega odstavka tega člena, po uradni dolžnosti odloči ministrstvo z odločbo.

(10) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, je odgovorna za prekršek iz tega člena, vendar se ji globa ne izreče.

(11) Globe za neprijavljene emisije iz tretjega do osmega odstavka tega člena so prihodek državnega proračuna.

115. člen (hujši prekrški)

- (1) Z globo od 75.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
1. za obratovanje naprave ni pridobila dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov (prvi odstavek 32. člena tega zakona),
 2. kot operator zrakoplova nima odobrenega načrta za spremljanje (peti odstavek 44. člena tega zakona),
 3. kot ladjarska družba nima odobrenega načrta za spremljanje (tretji oziroma peti odstavek 48. člena tega zakona),
 4. kot regulirani subjekt ni pridobila dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov (prvi odstavek 51. člena tega zakona),
 5. vnese blago CBAM na carinsko območje Unije in nima statusa pooblaščenega deklaranta CBAM (4. člen Uredbe 2023/956/EU).
- (2) Z globo od 50.000 do 75.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo od 3.500 do 4.100 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (4) Z globo od 1.250 do 2.100 eurov se za prekršek iz 5. točke prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

116. člen (prekrški)

- (1) Z globo 40.000 do 75.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
1. ne zahteva odprtja računa upravljavca naprave, operatorja zrakoplova, ladjarske družbe ali reguliranega subjekta v registru Unije (tretji odstavek 27. člena tega zakona),
 2. kot upravljavec naprave ali male naprave ne izvaja načrta za spremljanje iz dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov (peti odstavek 32. člena tega zakona oziroma peti odstavek 38. člena tega zakona),
 3. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne prijavi nameravane spremembe v obratovanju naprave ali spremembe upravljavca naprave (prvi odstavek 33. člena tega zakona oziroma trinajsti odstavek 38. člena tega zakona),
 4. kot upravljavec naprave ali male naprave izvede spremembo v obratovanju naprave ali spremembo upravljavca naprave, preden ministrstvo odloči o tej spremembi (četrti odstavek 33. člena tega zakona oziroma trinajsti odstavek 38. člena tega zakona),
 5. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne prijavi nameravane spremembe načrta metodologije spremljanja (tretji odstavek 34. člena tega zakona oziroma trinajsti odstavek 38. člena tega zakona),
 6. kot upravljavec druge naprave ministrstvu ne pošlje načrta za podnebno nevtralnost, ne pošlje posodobljenega načrta za podnebno nevtralnost ali ne poroča o doseganju ciljev in mejnikov (prvi, tretji oziroma četrti odstavek 36. člena tega zakona),
 7. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne obvesti ministrstva o prenehanju delovanja naprave ali opravljanja dejavnosti (trinajsti odstavek 38. člena tega zakona oziroma prvi odstavek 58. člena tega zakona),

8. kot upravljavec male naprave ne vloži vloge za spremembo načrta za spremljanje (trinajesti odstavek 38. člena tega zakona),
 9. kot upravljavec male naprave ARSO ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov v predpisanem roku (sedmi odstavek 38. člena tega zakona),
 10. kot upravljavec male naprave ne izpolni obveznosti izvajanja enakovrednih ukrepov tudi v letu, ki sledi letu, v katerem je mala naprava izpustila 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase (dvanajsti odstavek 38. člena tega zakona),
 11. kot operator zrakoplova ministrstvu v roku ne pošlje podatkov o predvideni letni količini in vrsti goriva (prvi odstavek 44. člena tega zakona),
 12. kot operator zrakoplova pri ministrstvu v roku ne vloži vloge, ki vsebuje načrt za spremljanje (tretji odstavek 44. člena tega zakona),
 13. kot operator zrakoplova ne izvaja načrta za spremljanje (peti odstavek 44. člena tega zakona),
 14. kot ladjarska družba v roku ne pošlje vloge za odobritev načrta za spremljanje (prvi oziroma četrti odstavek 48. člena tega zakona),
 15. kot ladjarska družba ne izvaja načrta za spremljanje (tretji oziroma peti odstavek 48. člena tega zakona),
 16. kot regulirani subjekt ne izvaja načrta za spremljanje (četrti odstavek 51. člena tega zakona),
 17. kot regulirani subjekt ministrstvu pisno ne prijavi nameravane spremembe narave svoje dejavnosti ali goriv, ki jih sprošča v porabo, niti spremembe reguliranega subjekta (peti odstavek 51. člena tega zakona),
 18. kot regulirani subjekt izvede spremembo narave svoje dejavnosti ali goriv oziroma spremembo identitete reguliranega subjekta, preden ministrstvo odloči o tej spremembi (osmi odstavek 51. člena tega zakona),
 19. kot upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt ne vloži vloge za spremembo načrta za spremljanje (prvi oziroma tretji odstavek 54. člena tega zakona),
 20. kot regulirani subjekt ARSO do predpisanega roka ne pošlje poročila o povprečnem deležu stroškov (peti odstavek 55. člena tega zakona),
 21. kot upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt ARSO do predpisanega roka ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov za preteklo leto skupaj s poročilom o preverjanju (prvi, drugi oziroma četrti odstavek 55. člena tega zakona),
 22. kot operator zrakoplova ARSO v predpisanem roku ne poroča o vplivih letalstva, ki niso povezani z ogljikovim dioksidom (deveti odstavek 55. člena tega zakona),
 23. kot preveritelj preveri poročilo o emisijah toplogrednih plinov, ne da bi za to pridobil akreditacijsko listino (prvi oziroma drugi odstavek 56. člena tega zakona),
 24. kot operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt ministrstva pisno ne obvesti o prenehanju opravljanja določene dejavnosti (prvi odstavek 58. člena tega zakona),
 25. kot pooblaščen deklarat CBAM ne predloži deklaracije CBAM, je ne predloži v roku iz prvega odstavka 6. člena Uredbe 2023/956/EU ali vloži deklaracijo CBAM z nepravilnimi, nepopolnimi ali neresničnimi podatki (6. člen Uredbe 2023/956/EU),
 26. kot pooblaščen deklarat CBAM ne zagotovi, da je skupne vgrajene emisije, sporočene v deklaraciji CBAM, preveril akreditirani preveritelj (8. člen Uredbe 2023/956/EU).
- (2) Z globo od 30.000 do 50.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo od 2.000 do 3.500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (4) Z globo od 1.000 do 1.750 eurov se za prekršek iz 25. in 26. točke prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

117. člen (lažji prekrški)

- (1) Z globo od 20.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot poročajoči deklarat ne predloži poročila CBAM, ga ne predloži v roku iz prvega odstavka 8. člena Izvedbene

uredbe 2023/1773/EU ali vloži poročilo CBAM z nepravilnimi, nepopolnimi ali neresničnimi podatki (8. člen Izvedbene uredbe 2023/1773/EU).

- (2) Z globo 10.000 do 20.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo 1.500 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (4) Z globo od 750 do 1.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

118. člen (prekrški pooblaščenega podjetja in fizične osebe)

- (1) Z globo od 4.000 do 30.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
 - 1. dejavnost namestitve, servisiranja, vzdrževanja, popraviljanja ali razgrajevanja izvaja pri njem zaposlena oseba ali druga oseba, ki za pooblaščenega podjetje opravlja storitve, ki nima spričevala iz 97. člena tega zakona,
 - 2. opravlja storitev namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje nepremične opreme za hlajenje in klimatizacijo in toplotnih črpalk ali namestitvev, vzdrževanje, popravilo ali razgradnjo nepremične protipožarne opreme in ni vpisana v evidenco pooblaščenih podjetij iz prvega odstavka 99. člena tega zakona.
- (2) Z globo od 3.000 do 25.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.
- (3) Z globo od 1.200 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

119. člen (odmerjanje sankcij za prekrške)

Poleg splošnih pravil za odmero sankcije iz zakona, ki ureja prekrške, se pri določanju višine globe upoštevajo posledice izvršitve prekrška za podnebje.

120. člen (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

121. člen (uporaba določb o prekrških)

- (1) Višine in razponi glob, določeni v 114. členu tega zakona, veljajo in se uporabljajo ne glede na zakon, ki ureja prekrške.
- (2) Za prekrške iz 114. člena tega zakona se ne uporablja pravilo o plačilu polovične globe iz zakona, ki ureja prekrške, o čemer je treba v prekrškovni odločbi poučiti domnevnega storilca prekrška.

XIV. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

122. člen
(Strategija prilagajanja podnebnim spremembam)

Strategija prilagajanja podnebnim spremembam iz 13. člena tega zakona se sprejme v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

123. člen
(regionalni akcijski načrti prilagajanja podnebnim spremembam)

Regionalni akcijski načrti iz 15. člena tega zakona se sprejmejo v 24 mesecih po sprejetju Strategije prilagajanja iz 13. člena tega zakona.

124. člen
(Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam)

Prvo Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam iz 66. člena tega zakona se sprejme 18 mesecev po sprejetju Strategije prilagajanja iz 13. člena tega zakona.

125. člen
(priprava dokumentacije v prehodnem obdobju)

- (1) Pripravo strokovnih podlag za projekcije emisij toplogrednih plinov po virih in odvzemov po ponorih iz 64. člena tega zakona ter pripravo Poročila o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena tega zakona, Dolgoročne podnebne strategije iz 10. člena tega zakona, načrta iz drugega odstavka 11. člena tega zakona in poročila iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona, poročila iz prve alineje prvega odstavka 101. člena tega zakona ter državnega poročila in dvoletnega poročila o preglednosti iz prvega odstavka 102. člena tega zakona do 31. decembra 2033 po javnem pooblastilu izvaja Institut »Jožef Stefan«.
- (2) Izdelava dokumentacije iz prejšnjega odstavka se financira iz državnega proračuna v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi.
- (3) Institut »Jožef Stefan« izvaja naloge na podlagi javnega pooblastila iz prvega odstavka tega člena na podlagi pogodbe, s katero se uredijo medsebojni odnosi. Sestavni del pogodbe je letni program dela tega inštituta za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena, ki ga potrdi ministrstvo.

126. člen
(predpisi vlade)

- (1) Predpisi vlade, izdani na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20), katerih veljavnost je bila podaljšana z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-1O in 78/23-ZUNPEOVE, 23/24 in 21/25 – ZOPVOOV; v nadaljnjem besedilu: ZVO-2), veljajo do izdaje novih.
- (2) Predpisi iz prejšnjega odstavka so:
 1. Uredba o izvajanju uredbe (EU) o dražbi pravic do emisije toplogrednih plinov (Uradni list RS, št. 14/14),
 2. Uredba o podrobnejšem načinu in pogojih vzpostavitve in vodenja registra emisijskih kuponov (Uradni list RS, št. 56/05 in 44/22 – ZVO-2),
 3. Uredba o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi pravil za prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti (Uradni list RS, št. 197/20 in 57/23),
 4. Uredba o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂ (Uradni list RS, št. 25/23),

5. Sklep o višini zneska za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂, ki so nastali v letu 2023, objavljen na osrednjem spletnem mestu državne uprave,
 6. Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (Uradni list RS, št. 24/14 in 44/22 – ZVO-2),
 7. Uredba o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/16 in 44/22 – ZVO-2),
 8. Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč (Uradni list RS, št. 57/11),
 9. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2014 (Uradni list RS, št. 38/14),
 10. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2015 (Uradni list RS, št. 37/15),
 11. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2016 (Uradni list RS, št. 46/16),
 12. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2017 (Uradni list RS, št. 68/17),
 13. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2018 (Uradni list RS, št. 35/18),
 14. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2019 (Uradni list RS, št. 47/19),
 15. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2020 (Uradni list RS, št. 91/20),
 16. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2021 (Uradni list RS, št. 197/21),
 17. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2022 (Uradni list RS, št. 46/23),
 18. Sklep o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2023 (Uradni list RS, št. 95/24).
- (3) Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22-ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24) velja še naprej kot predpis, izdan na podlagi 70. člena tega zakona.

127. člen
(dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave)

- (1) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo, izdano na podlagi 184. člena ZVO-2, velja še naprej kot dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo iz 32. člena tega zakona, ministrstvo pa ga po uradni dolžnosti uskladi s petim odstavkom 32. člena tega zakona.
- (2) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo, izdano na podlagi 193. člena ZVO-2, velja še naprej kot dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz 38. člena tega zakona, ministrstvo pa ga po uradni dolžnosti uskladi s petim odstavkom 38. člena tega zakona.
- (3) Postopki za pridobitev ali spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo oziroma malo napravo, začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

128. člen
(sprememba dodeljene količine emisijskih kuponov)

Postopki za izdajo odločbe o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov iz 194. člena ZVO-2, začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

129. člen
(odločba o potrditvi načrta metodologije spremljanja)

Postopki za izdajo odločbe o potrditvi načrta metodologije spremljanja iz 4. člena Uredbe o izvajanju delegirane uredbe (EU) o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (Uradni list RS, št. 34/19 in 57/23), začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

130. člen
(odločba o odobritvi načrta monitoringa za operatorja zrakoplova)

Odločba o odobritvi načrta monitoringa, izdana na podlagi 198. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba, izdana na podlagi 44. člena tega zakona.

131. člen
(faktor CBAM)

- (1) Ne glede na četrty odstavek 35. člena tega zakona je upravljavec naprave iz sektorjev in delov sektorjev, ki so vključeni v Uredbo 2023/956/EU, do leta 2033 upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov za proizvodnjo blaga iz Priloge I k navedeni uredbi.
- (2) Pri brezplačni dodelitvi emisijskih kuponov v obdobju iz prejšnjega odstavka se uporablja faktor za zmanjšanje brezplačne dodelitve za proizvodnjo tega blaga (v nadaljnjem besedilu: faktor CBAM).
- (3) Faktor CBAM znaša 1 do konca leta 2025, 0,975 v letu 2026, 0,95 v letu 2027, 0,90 v letu 2028, 0,775 v letu 2029, 0,515 v letu 2030, 0,39 v letu 2031, 0,265 v letu 2032 in 0,14 v letu 2033. Od vključno leta 2034 faktor CBAM znaša 0.

132. člen
(načrt za podnebno nevtralnost za druge naprave)

- (1) Upravljavec druge naprave, ki ima na dan uveljavitve tega zakona dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo, pošlje ministrstvu načrt za podnebno nevtralnost iz 36. člena tega zakona najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.
- (2) Ministrstvo načrt za podnebno nevtralnost upravljavca druge naprave iz prejšnjega odstavka potrdi najpozneje v šestih mesecih od dneva prejema načrta, če ugotovi, da je izdelan v skladu s predpisom EU, ki določa vsebino in obliko načrtov za podnebno nevtralnost.

133. člen
(brezplačni emisijski kuponi za operatorje zrakoplovov med letoma 2024 in 2030)

- (1) Ne glede na 45. člen tega zakona je operator zrakoplova od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2030 upravičen do brezplačnih emisijskih kuponov, ki se dodelijo za kritje dela ali celotne razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in uporabo upravičenih trajnostnih letalskih goriv, kot so opredeljena v Uredbi 2023/2405/EU.
- (2) Komercialni operator zrakoplova o uporabi upravičenega letalskega goriva iz prejšnjega odstavka poroča v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.
- (3) Komercialni operator zrakoplova lahko vsako leto skupaj s preverjenim poročilom o emisijah toplogrednih plinov iz prvega odstavka 55. člena tega zakona pri ministrstvu vloži vlogo za dodelitev brezplačnih emisijskih kuponov iz prvega odstavka tega člena na podlagi količine vsakega upravičenega letalskega goriva, ki se uporabi za lete, za katere je treba med 1. januarjem 2024 in 31. decembrom 2030 predati emisijske kupone v skladu s 57. členom tega zakona.
- (4) Ministrstvo brezplačne emisijske kupone iz prvega odstavka tega člena dodeli za:
 1. 70 odstotkov preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in vodika iz obnovljivih virov energije ter naprednih biogoriv v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega

- parlamenta in Sveta 98/70/ES z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjeno z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktive (EU) 2018/2001 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024), za katera je faktor emisije 0 na podlagi Priloge IV k Direktivi 2003/87/ES ali na podlagi predpisa EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih,
2. 95 odstotkov preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki izpolnjujejo zahteve predpisov iz prejšnje točke,
 3. 100 odstotkov preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in katerega koli upravičenega letalskega goriva, ki ni pridobljeno iz fosilnih goriv, zajetih v prvem pododstavku tega odstavka, na letališčih na otokih, ki so manjši od 10 000 km² in nimajo cestne ali železniške povezave s celino, na letališčih, ki niso dovolj velika, da bi bila opredeljena kot letališča EU v skladu z Uredbo 2023/2405/EU, in na letališčih v najbolj oddaljenih regijah,
 4. v drugih primerih, kot so tisti iz 1. do 3. točke tega odstavka, 50 odstotkov preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in katerega koli upravičenega letalskega goriva, ki ni pridobljeno iz fosilnih goriv, v skladu z Uredbo 2023/2405/EU.
- (5) Ministrstvo emisijske kupone iz prvega odstavka tega člena brezplačno dodeli z odločbo, pri dodelitvi pa uporablja tudi predpis EU, ki ureja kritje dela ali celotne razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in uporabo ustreznih upravičenih letalskih goriv, in upošteva morebitno podporo iz drugih dovoljenih shem državnih pomoči.
 - (6) Nacionalni administrator na podlagi odločbe iz prejšnjega odstavka operatorju zrakoplova v registru Unije podeli letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov najpozneje do 30. junija tekočega leta.
 - (7) Operator zrakoplova, ki je prejel brezplačne emisijske kupone na podlagi odločbe iz petega odstavka tega člena, mora zagotoviti prepoznavnost njihovega prejemanja.
 - (8) Minister določi vsebino in obliko vloge iz tretjega odstavka tega člena ter način njene oddaje in način zagotavljanja prepoznavanja prejemanja brezplačnih emisijskih kuponov iz prejšnjega odstavka.

134. člen (začasne izjeme za operatorja zrakoplova)

- (1) Ne glede na 44., 55. in 57. člen tega zakona operator zrakoplova ni dolžan predložiti načrta za spremljanje, poročati o emisijah toplogrednih plinov in predajati emisijskih kuponov za:
 1. vse emisije iz letov na letališča v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora in z njih, razen letov na letališča v Združenem kraljestvu ali Švici, v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2026,
 2. vse emisije iz letov med letališčem v najbolj oddaljeni regiji, določeni v 349. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije, in letališčem v drugi regiji Evropskega gospodarskega prostora v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023.
- (2) Ne glede na 55. in 57. člen tega zakona operator zrakoplova ni dolžan poročati o emisijah in predati emisijskih kuponov za emisije, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri letih med letališčem v najbolj oddaljeni regiji v državi članici EU in letališčem v isti državi članici EU, vključno z drugim letališčem v isti najbolj oddaljeni regiji ali v drugi najbolj oddaljeni regiji iste države članice.
- (3) Količina emisijskih kuponov za operatorje zrakoplovov, ki jih od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2026 na dražbi ponudi Republika Slovenija, se zmanjša, tako da ustreza deležu njenih dodeljenih emisij iz letov, za katere se ne uporablja izjema iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Če so skupne letne emisije operatorja zrakoplova nižje od 25 000 ton ogljikovega dioksida ali nižje od 3 000 ton ogljikovega dioksida brez letov iz prvega odstavka tega člena, se njegove emisije štejejo za preverjene v skladu s prvim odstavkom 56. člena tega zakona, če so preverjene z uporabo

orodja za male onesnaževalce, določenega v Uredbi Komisije (EU) št. 606/2010 z dne 9. julija 2010 o odobritvi poenostavljenega orodja, ki ga je razvila Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol) za ocenjevanje porabe goriva nekaterih operatorjev zrakoplovov z majhnimi emisijami (UL L št. 175 z dne 10. 7. 2010, str. 25), in je podatke vanj vnesel Eurocontrol iz svojega sistema za podporo sistemu trgovanja.

135. člen

(dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte)

- (1) Regulirani subjekt lahko opravlja svojo dejavnost po 1. januarju 2025 le na podlagi pravnomočnega dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, izdanega na podlagi tretjega odstavka 51. člena tega zakona.
- (2) Regulirani subjekt, ki ima 1. januarja 2025 dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz prejšnjega odstavka, mora ministrstvu do 30. aprila 2025 poslati poročilo o emisijah toplogrednih plinov za koledarsko leto 2024 v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.
- (3) Okoljevarstveno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte, izdano na podlagi Uredbe o okoljevarstvenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte (Uradni list RS, št. 57/24), velja kot dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte iz 51. člena tega zakona, ministrstvo pa ga po uradni dolžnosti uskladi s četrtem odstavkom 51. člena tega zakona.
- (4) Postopki za pridobitev ali spremembo okoljevarstvenega dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte iz 3. in 4. člena Uredbe o okoljevarstvenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte (Uradni list RS, št. 57/24), začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

136. člen

(začetek predaje emisijskih kuponov in odlog sistema trgovanja za regulirane subjekte do leta 2028)

- (1) Regulirani subjekt v registru Unije prvič preda emisijske kupone v skladu s prvim odstavkom 57. člena tega zakona najpozneje do 31. maja 2028 v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov v letu 2027, ugotovljeni na način iz četrtega odstavka 55. člena in preverjeni v skladu s prvim odstavkom 56. člena tega zakona.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek, se sistem trgovanja za regulirane subjekte odloži, tako da se začetek prodaje pravic na dražbi za namene sistema trgovanja za regulirane subjekte preloži na leto 2028, rok za začetek predaje emisijskih kuponov v skladu s prvim odstavkom 57. člena tega zakona pa na 31. maj 2029 za celotno količino emisije toplogrednih plinov v letu 2028, ugotovljeno na način iz četrtega odstavka 55. člena in preverjeno v skladu s prvim odstavkom 56. člena tega zakona, če Komisija do 15. julija 2026 v Uradnem listu EU objavi obvestilo o izjemno visokih cenah energije v skladu s 30.k členom Direktive 2003/87/ES.

137. člen

(prenehanje pogodb)

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati pogodbe o odprtju in vodenju računa, ki so jih do uveljavitve tega zakona z ARSO sklenili imetniki računov v registru Unije na podlagi Uredbe o podrobnejšem načinu in pogojih vzpostavitve in vodenja registra emisijskih kuponov (Uradni list RS, št. 56/05 in 44/22 – ZVO-2).

- (2) Imetniki računov v registru Unije, odprtih na podlagi pogodbe iz prejšnjega odstavka, še naprej izvršujejo svoje pravice in obveznosti v skladu s predpisom EU, ki ureja delovanje registra Unije.
- (3) Imetniki računov za trgovanje morajo nacionalnemu administratorju v treh mesecih od uveljavitve tega zakona poslati dokazila o izpolnjevanju pogojev iz četrtega odstavka 27. člena tega zakona.
- (4) Če imetnik računa za trgovanje nacionalnemu administratorju ne pošlje dokazil v roku iz prejšnjega odstavka, mu nacionalni administrator izda odločbo o zaprtju računa.
- (5) Zahteve za odprtje računa v registru Unije, ki so bile vložene do uveljavitve tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

138. člen
(seznam naprav)

Seznam naprav in seznam malih naprav, vključno s končnimi dodeljenimi brezplačnimi količinami emisijskih kuponov, za obdobje od 2021–2025, pripravljena na podlagi 191. člena ZVO-2 in objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave, se štejeta za seznama iz osmega odstavka 37. člena tega zakona.

139. člen
(odločba o dodelitvi emisijskih kuponov za naprave)

Odločba o dodelitvi emisijskih kuponov za naprave, izdana na podlagi 191. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba, izdana na podlagi devetega odstavka 37. člena tega zakona.

140. člen
(odločba o prilagoditvi brezplačno dodeljene količine emisijskih kuponov za naprave)

Odločba o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov za naprave, izdana na podlagi drugega in tretjega odstavka 194. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba, izdana na podlagi drugega in tretjega odstavka 40. člena tega zakona.

141. člen
(odločba o odobritvi načrta metodologije spremljanja)

Odločba o potrditvi načrta metodologije spremljanja, izdana na podlagi Uredbe o izvajanju Delegirane uredbe (EU) o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (Uradni list RS, št. 34/19 in 57/23), velja še naprej kot odločba, izdana na podlagi drugega odstavka 34. člena tega zakona.

142. člen
(dražbeni sistem)

Z dnem uveljavitve tega zakona Republika Slovenija nadaljuje prodajo emisijskih kuponov na dražbenem sistemu European Energy Exchange AG iz Leipziga na podlagi Sporazuma o skupni oddaji naročil za pridobitev skupnega dražbenega sistema, uveljavljenega 9. novembra 2011.

143. člen
(dražiteljica emisijskih kuponov)

- (1) SID banka, ki je do uveljavitve tega zakona opravljala naloge uradnega dražitelja Republike Slovenije v skladu s 181. členom ZVO-2, nadaljuje delo kot uradna dražiteljica Republike Slovenije v skladu s tretjim odstavkom 28. člena tega zakona.
- (2) Pogodba, sklenjena na podlagi tretjega odstavka 181. člena ZVO-2 med ministrstvom in SID banko, se do izteka njene veljave šteje za pogodbo, sklenjeno na podlagi četrtega odstavka 28. člena tega zakona.

144. člen
(Sklad za podnebne spremembe)

Sklad za podnebne spremembe, ustanovljen na podlagi 182. člena ZVO-2, nadaljuje svoje delo kot Podnebni sklad iz 29. člena tega zakona.

145. člen
(Program Sklada za podnebne spremembe)

- (1) Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026 (Uradni list RS, št. 106/23), sprejet na podlagi petega odstavka 183. člena ZVO-2, velja kot Program Podnebnega sklada, sprejet na podlagi četrtega odstavka 30. člena tega zakona.
- (2) Postopki za dodelitev sredstev iz Sklada za podnebne spremembe, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu s tem zakonom.

146. člen
(poročanje ladjarske družbe od leta 2025)

Ladjarska družba ministrstvu prvič pošlje poročilo v skladu z drugim odstavkom 55. člena do 31. marca 2026 za preteklo koledarsko leto.

147. člen
(Dolgoročna podnebna strategija)

Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050 (Uradni list RS, št. 119/21 in 44/22 – ZVO-2) velja še naprej kot Dolgoročna podnebna strategija iz 10. člena tega zakona.

148. člen
(člani Podnebnega sveta)

Člani Podnebnega sveta, imenovani v skladu z ZVO-2, nadaljujejo delo kot člani, imenovani v skladu s tem zakonom do izteka mandata, za katerega so bili imenovani.

149. člen
(Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad)

- (1) Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, iz 210. člena ZVO-2 nadaljuje delo kot Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, iz 75. člena tega zakona.
- (2) Postopki za dodelitev sredstev Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu z ZVO-2.
- (3) Upravljavec zbirk podatkov iz prvega odstavka 86. člena tega zakona zagotovi Eko skladu povezavo do posamezne zbirke podatkov iz 86. člena tega zakona najpozneje v osmih mesecih po uveljavitvi tega zakona. Do vzpostavitve povezave do posameznih zbirk podatkov iz 86. člena tega zakona Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, podatke iz teh zbirk pridobiva po uradni dolžnosti.
- (4) Vlada uskladi Akt o ustanovitvi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (Uradni list RS, št. 112/09, 1/12, 98/12, 20/13, 44/22 – ZVO-2 in 57/23), s tem zakonom v dvanajstih mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (5) Eko sklad uskladi Splošne pogoje poslovanja Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, s tem zakonom v dvanajstih mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (6) Do sprejetja oziroma uskladitve aktov iz prejšnjega odstavka veljata Akt o ustanovitvi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (Uradni list RS, št. 112/09, 1/12, 98/12, 20/13, 44/22 –

ZVO-2 in 57/23) ter Splošni pogoji poslovanja Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, številka 0141 - 8/2023-11, objavljen 13. septembra 2023, če nista v nasprotju s tem zakonom.

150. člen
(obstoječa potrdila o usposobljenosti in obstoječi izvajalci usposabljanja)

- (1) Potrdila o usposobljenosti, izdana na podlagi 241. člena ZVO-2 in na njegovi podlagi izdanih predpisov, veljajo še naprej kot spričevala iz 97. člena tega zakona.
- (2) Pogodba za izvajanje usposabljanja, sklenjena v skladu z 239. členom ZVO-2, velja še naprej kot pogodba za izvajanje usposabljanja iz 96. člena tega zakona.

151. člen
(globe za presežne in neprijavljene emisije)

Z dnem uveljavitve tega zakona se globe za presežne in neprijavljene emisije iz 114. člena tega zakona za leto 2023 plačujejo v skladu s Sklepom o višini penalov za vsako začetno tona ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2023 (Uradni list RS, št. 95/24).

152. člen
(znižanje dajatev in davkov)

Če cena emisijskega kupona v sistemu trgovanja za regulirane subjekte pred letom 2030 preseže višino okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida iz 70. člena tega zakona, kot je določena v letu pred začetkom prodaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte, vlada zniža višino drugih dajatev in davkov, ki se plačujejo za energente.

153. člen
(roki za uskladitev in izdajo podzakonskih predpisov)

- (1) Minister najpozneje v šestih mesecih po sprejetju strategije iz 13. člena tega zakona izda podzakonski akt iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona.
- (2) Minister izda metodologijo za uvrščanje ukrepov v program porabe sredstev iz petega odstavka 30. člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (3) Minister najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda podzakonske akte iz šestega odstavka 32. člena, petega odstavka 33. člena, osmega odstavka 34. člena, devetega odstavka 36. člena, dvanajstega odstavka 37. člena, četrtega odstavka 40. člena, šestega odstavka 41. člena, četrtega odstavka 43. člena, šestega odstavka 44. člena, devetega odstavka 51. člena, šestega odstavka 54. člena, trinajstega odstavka 55. člena in osmega odstavka 133. člena tega zakona.
- (4) Vlada sprejme predpise, določene v desetem odstavku 27. člena, štirinajstem odstavku 38. člena in desetem odstavku 51. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (5) Vlada izda predpis, določen v prvem odstavku 53. člena tega zakona, v 18 mesecih od uveljavitve tega zakona.
- (6) Vlada uskladi Uredbo o okoljski dajatvi za onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22-ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24) s 70. členom tega zakona do 31. decembra 2025.
- (7) Vlada izda predpis iz šestega odstavka 72. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

- (8) Minister določi metodologijo iz tretjega odstavka 73. člena in metodologijo iz drugega odstavka 74. člena v dvanajstih mesecih od uveljavitve tega zakona.

154. člen

(prenehanje veljavnosti in uporabe zakonov in podzakonskih aktov)

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
12. in 19. točka drugega odstavka 1. člena, 6.3., 6.3.1., 6.3.2., 6.4., 6.5., 10.1., 14. in 14.1. do 14.6. točka 3. člena, 3. in 4. točka drugega odstavka ter 6. točka tretjega odstavka 4. člena, V. poglavje in 143. do 145. člen, 5. in 6. točka prvega odstavka ter šesti in sedmi odstavek 154. člena, 5. točka prvega odstavka 171. člena, 4., 5. in 6. podpoglavje VIII. poglavja in 177. do 229., XII. poglavje in 239. do 242. ter 3. podpoglavje XIV. poglavja in 258. člen, 19. točka prvega odstavka 259. člena, od 56. do 63. točke prvega odstavka 260. člena, 292., 293., 294. in 295. člen, prvi odstavek 297. člena, 311., 312., 316. in 317. člen ZVO-2,
 - Uredba o vrstah naprav, dejavnostih in toplogrednih plinih ter določitvi brezplačnih emisijskih kuponov za naprave in operatorje zrakoplova (Uradni list RS, št. 27/24), razen 4., 5., 6., 8., 10. člena in prvega odstavka 11. člena ter Priloga te uredbe,
 - Uredba o izvajanju delegirane uredbe (EU) o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (Uradni list RS, št. 34/19 in 57/23),
 - Uredba o zmanjševanju obremenjevanja okolja z emisijami toplogrednih plinov z ladij (Uradni list RS, št. 60/24),
 - Uredba o okoljevarstvenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte (Uradni list RS, št. 57/24), razen drugega odstavka 3. člena in 6. člena te uredbe, in
 - Sklep o imenovanju pristojnega organa za izvajanje funkcij in dolžnosti na podlagi Uredbe o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (Uradni list RS, št. 30/24).
- (2) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati 24. člen Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 12/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22 – ZOTDS in 38/24 – EZ-2).

155. člen

(uskladitev z Zakonom o varstvu okolja)

- (1) V Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24 in 21/25 - ZOPVOOV) se v 171. členu v prvem odstavku v tretji točki črta besedilo »s subvencijami ali drugimi oblikami dajanja nepovratnih sredstev iz sredstev sklada iz 210. člena tega zakona«.
- (2) V 243. členu se v tretjem odstavku v prvi točki črta besedilo »ali dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov«.

156. člen

(začetek veljavnosti in prenehanje uporabe)

- (1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Peti odstavek 29. člena in trinajsti odstavek 30. člena tega zakona se začneta uporabljati 1. januarja 2026.
- (3) 70. člen tega zakona se preneha uporabljati 1. januarja 2027, v primeru objave obvestila Evropske komisije o izjemno visokih cenah energije v Uradnem listu EU iz 136. člena tega zakona pa 1. januarja 2028.
- (4) 72. člen tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026.
- (5) 90. člen tega zakona se preneha uporabljati dve leti po uveljavitvi tega zakona.

- (6) 5. točka prvega odstavka 115. člena, četrti odstavek 115. člena, 25. in 26. točka prvega odstavka 116. člena, četrti odstavek 116. člena ter sedmi in osmi odstavek 114. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2026.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (vsebina zakona)

Predlog zakon v 1. členu določa vsebino urejanja.

K 2. členu (prenos in izvrševanje predpisov EU)

V členu predloga zakona navajamo evropske direktive, ki se s tem zakonom prenašajo v pravni red Republike Slovenije, in evropske uredbe, za katere se podrobneje ureja njihovo izvajanje.

K 3. členu (namen in cilji)

V 3. členu predloga zakona sta opredeljena temeljni namen in cilj zakona.

K 4. členu (pomen izrazov)

V 4. členu predloga zakona so pojasnjeni temeljni pojmi, uporabljeni v zakonskem besedilu. Izrazi v zakonu, ki se nanašajo področje varstva okolja in niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja varstva okolja. Za izraze s področja energetike, ki jih predlog zakona posebej ne opredeljuje, je določeno, da imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja energetike. Določeno je tudi, da imajo izrazi s področja mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah enak pomen, kot ga določata Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 52), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/956/EU) in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1773 z dne 17. avgusta 2023 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z obveznostmi poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju (UL L št. 228 z dne 15. 9. 2023, str. 94), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2023/1773/EU).

K 5. členu (načelo komplementarnosti)

5. člen predloga zakona zapoveduje upoštevanje vplivov na okolje ter družbo in gospodarstvo pri sprejemanju in izvajanju podnebnih politik.

Drugi odstavek 5. člena predloga zakona določa upoštevanje načela »ne škoduje bistveno«, v skladu z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198 z dne 22. 6. 2020, str. 13), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2020/852/EU) in na naravi temelječe rešitve.

K 6. členu (načelo vključevanja)

Člen predloga zakona zapoveduje vključevanje podnebnih vidikov v politike in ukrepe namenjene družbenemu, gospodarskemu in okoljskemu razvoju, ter vključevanje javnosti v dialog. Določena je tudi

obveznost vsakogar, da po svojih najboljših močeh prispeva k doseganju ciljev iz 3. člena predloga zakona.

K 7. členu (načelo družbene sprejemljivosti in pravičnosti)

Člen predloga zakona zapoveduje posebno skrb za revnejše skupine prebivalstva in gospodinjstva.

K 8. členu (načelo enakopravnosti in nediskriminatornosti)

Člen predloga zakona posebej izpostavlja zahtevo za spoštovanje človekovih pravic ter enake možnosti žensk in moških.

K 9. členu (načelo onesnaževalec plača)

Člen predloga zakona določa ekonomsko odgovornost povzročiteljev onesnaževanja z emisijami toplogrednih plinov.

K 10. členu (Dolgoročna podnebna strategija)

V tem členu predlog zakona ureja temeljni strateški akt države v zvezi s podnebnimi spremembami, to je Dolgoročno podnebno strategijo, in pri tem sledi določbam Uredbe (EU) št. 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi Uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, Direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L št. 2023/2413 z dne 31. 10. 2023) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1999/EU).

Predlog zakona v tem členu določa pristojni organ za pripravo Dolgoročne podnebne strategije, ki je razvita za vsaj 30 let in je namenjena dolgoročnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov ter povečevanju odvzemov po ponorih. Prispeva k preobrazbi gospodarstva, rasti, doseganju širših ciljev trajnostnega razvoja ter približevanju cilju Pariškega sporazuma. Njena vsebina je natančneje določena v Prilogi IV in členu 15 Uredbe 2018/1999/EU, ki velja neposredno v državah članicah EU. Priloga IV tako določa, da mora Dolgoročna podnebna strategija vsebovati skupno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in povečanje odvzemov po ponorih (vključuje tudi politike in ukrepe prilagajanja), poglavji o energiji iz obnovljivih virov ter energetske učinkovitosti, vsebino po posameznih sektorjih (energetski sistem, industrija, promet, kmetijstvo in raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo), ter poglavji o financiranju in oceni učinka socialno-ekonomskih vidikov. Člen 15 Uredbe 2018/1999/EU k temu med drugim dodaja še pričakovani napredek pri prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami toplogrednih plinov ter povezave z drugimi nacionalnimi dolgoročnimi cilji, politikami in ukrepi. Člen 15 Uredbe 2018/1999/EU določa tudi, da se Dolgoročna podnebna strategija pripravi vsakih 10 let ter po potrebi posodobi vsakih 5 let.

Ta člen predloga zakona prenaša in dopolnjuje ureditev iz 144. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-10, 78/23-ZUNPEOVE 23/24 in 21/25 – ZOPVOOV, v nadaljnjem besedilu: ZVO-2).

K 11. členu (Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt)

S tem členom predloga zakona se prenaša in dopolnjuje določba 24. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP, 44/22 – ZOTDS in 38/24 – EZ-2, v nadaljnjem besedilu EZ-1).

Vlada Republike Slovenije je dne 27. februarja 2020 sprejela prvi Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NEPN) in dne 18. decembra 2024 Posodobljeni NEPN, ki sta bila, skladno z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, predložena Evropski komisiji. NEPN in Posodobljeni NEPN sta bila pripravljena v skladu z določbami Uredbe 2018/1999/EU in vsebujeta vse elemente, ki so zahtevani v členu 3 in Prilogi I k Uredbi 2018/1999/EU (torej med drugim tudi politike in ukrepe za doseganje nacionalnih energetskih in podnebnih ciljev do leta 2030, vključno z doseganjem nacionalnega prispevka k zavezujočemu cilju na ravni Unije do leta 2030 za obnovljive vire energije (v nadaljnjem besedilu: OVE) ter ukrepi, značilnimi za posamezne sektorje in tehnologije). Politikam in ukrepom vključenim v NEPN, se zaradi tega dodeli poseben status, in sicer status javnega interesa z vidika ciljev zakona, ki ureja energetiko in ciljev iz 3. člena tega zakona, saj bodo politike in ukrepi, določeni z NEPN, ključnega pomena za doseganje nacionalnih energetskih in podnebnih ciljev, vključno s povečevanjem deleža OVE do leta 2030.

V skladu s členom 17 Uredbe 2018/1999/EU morajo države članice EU poročati o stanju izvajanja NEPN do 15. marca vsaki dve leti, z začetkom v letu 2023. Vsebina poročila, ki ga morajo države članice predložiti Evropski komisiji je trenutno določena v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2022/2299 z dne 15. novembra 2022 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta glede strukture, oblike, tehničnih podrobnosti in postopka za celovita nacionalna energetska in podnebna poročila o napredku (UL L 306 z dne 25. 11. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2022/2299/EU). Izvedbena uredba 2022/2299/EU v prilogi vključuje 23 področij s skupaj 77 tabelami za vnos podatkov in informacij, med katerimi so nekateri obvezni, drugi prostovoljni. Večji del teh podatkov in informacij mora zagotoviti država članica. Potrebne podatke in informacije pri tem zagotavljajo različni organi in organizacije npr. Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) (izpusti TGP, onesnaževala zraka), Statistični urad Republike Slovenije (oskrba z energijo, raba energije, energetska revščina itd.), Eko sklad j.s. (programi učinkovite rabe energije (v nadaljnjem besedilu: URE) in OVE za različne sektorje in ciljne skupine), Agencija za energijo (shema obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke, energetski pregledi v velikih podjetjih, sistemi daljinskega ogrevanja itd.), Borzen (podporna shema za proizvodnjo električne energije iz OVE in v soprodukciji toplote in elektrike z visokim izkoristkom itd.) ter vsi ostali izvajalci ukrepov, ki so vključeni v NEPN.

Člen predloga zakona določa organ, ki pripravi NEPN, organ, ki ga sprejme, organ, ki pripravi poročilo o stanju izvajanja NEPN ter organ, ki to poročilo sprejme.

K 12. členu (koordinator)

V 12. členu predloga zakona se za večjo učinkovitost izvajanja ukrepov energetske-podnebne politike, ki so določeni v NEPN, določi koordinatorje. V primeru, da so nosilci odgovorni za pripravo politik in izvajanje ukrepov ministrstva, so koordinatorji državni sekretarji. Minister, pristojen za energijo, pozove ostala ministrstva, da določijo koordinatorja za resor, ki ga vodijo.

Koordinatorji ministrstvu, pristojnemu za energijo, vsaj dvakrat letno poročajo o izvajanju ukrepov iz NEPN.

K 13. členu (Strategija prilagajanja podnebnim spremembam)

V tem členu predlog zakona ureja temeljni dokument države za pripravo politik in usmeritev za prilagajanje podnebnim spremembam, to je Strategija prilagajanja podnebnim spremembam, in pri tem sledi določbam Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L št. 243 z dne 9. 7. 2021, str. 1) in strategiji EU za prilagajanje podnebnim spremembam.

Predlog zakona v tem členu določa pristojni organ za pripravo Strategije prilagajanja podnebnim spremembam, to je ministrstvo, pristojno za podnebje, ki dokument pregleda in posodobi najpozneje vsakih deset let. Pri pripravi in posodobitvah strategije prilagajanja sodelujejo tudi druga ministrstva.

Predlog zakona določa tudi organ, ki strategijo sprejme, to je Vlada Republike Slovenije. Strategija prilagajanja upošteva projekcije podnebja, ki se pripravijo najpozneje na deset let in se upoštevajo tudi pri pripravi ocen podnebnih ranljivosti in tveganj, ki se pripravijo najpozneje na pet let. V postopku priprave strategije se izvede tudi posvet z lokalnimi skupnostmi in regijami.

K 14. členu (vsebina Strategije prilagajanja podnebnim spremembam)

V tem členu predlog zakona ureja vsebino Strategije prilagajanja podnebnim spremembam. Člen predloga zakona opredeljuje minimalne vsebine, pri pripravi in prenovi strategije prilagajanja se smiselno upoštevajo Smernice o strategijah in načrtih držav članic za prilagajanje (2023/C 264/01).

Strategija prilagajanja izhaja iz analize učinkovitosti preteklih ukrepov in ocen podnebne ranljivosti in tveganj, ki se jih pripravi za deset prednostnih sektorjev (upravljanje voda, ohranjanje narave in kulturne dediščine, kmetijstvo, gozdarstvo, energetika, infrastruktura in stavbe, javno zdravje, gospodarstvo in poselitev – mesta in druga urbana naselja). Ocene podnebne ranljivosti in tveganj za prednostne sektorje pripravijo pristojna ministrstva, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za podnebje. Pri pripravi ocen podnebne ranljivosti in tveganj se posebno pozornost nameni ranljivim skupinam.

Za tveganja, ki se v okviru priprave ocen podnebne ranljivosti in tveganj izkažejo kot bolj pomembna, se v okviru strategije prilagajanja pripravi cilje in usmeritve za njihovo zmanjšanje ali odpravo. Usmeritve prilagajanja prednostno vključujejo na naravi temelječe rešitve, kadar je to mogoče.

Med podporne dejavnosti na nacionalni ravni se štejejo dejavnosti, kot so popis možnosti financiranja ukrepov, podpora lokalnim skupnostim in regijam pri pripravi ukrepov ter ozaveščanje in izobraževanje splošne javnosti. Strategija mora vsebovati tudi kazalce za ocenjevanje doseganja ciljev.

K 15. členu (regionalni akcijski načrt prilagajanja podnebnim spremembam)

V tem členu predlog zakona ureja pripravo regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam. Člen predloga zakona pripravo regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja nalaga pristojnemu organu odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, in sicer za obdobje večletnega finančnega okvira Evropske unije, ki je trenutno sedem let. Pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj za pripravo regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja na podlagi javnega razpisa izbere regionalno razvojno agencijo ali drugo razvojno institucijo v regiji, vključno z lokalno energetske organizacijo, ki ima sedež v razvojni regiji. Pripravljenec pri pripravi regionalnega akcijskega načrta prilagajanja upošteva usmeritve in cilje iz Strategije prilagajanja podnebnim spremembam iz 13. člena predloga zakona, usmeritve strategije prostorskega razvoja, regionalne prostorske plane iz zakona, ki ureja prostor ter geografske, ekonomske, okoljske, razvojne in druge posebnosti zadevne regije. Na predlog akcijskega načrta prilagajanja pripravljenec pridobi soglasja vseh ministerstev, katerih vsebine so vključene v akcijski načrt prilagajanja.

Regionalni akcijski načrti prilagajanja vsebujejo oceno podnebne ranljivosti in tveganj regije, konkretne ukrepe za zmanjševanje in odpravo tveganj, pričakovane učinke ukrepov, roke za izvedbo ukrepov, nosilce izvajanja ukrepov in oceno finančnih sredstev za izvedbo ukrepov, ki bodo prispevali k ciljem prilagajanja podnebnim spremembam v tej regiji. Regije z mestnimi občinami morajo v akcijskih načrtih prilagajanja v ločenem poglavju zajemati ukrepe prilagajanja ločeno za vsako mestno občino. Ocene podnebne ranljivosti in tveganj regije se posodobi najpozneje na pet let.

Regionalni akcijski načrt prilagajanja sprejme pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za podnebje. Pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj je zadolžen tudi za spremljanje izvajanja regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja.

Sredstva za pripravo akcijskih načrtov prilagajanja se zagotovijo v državnem proračunu, v višini največ 80 odstotkov potrebnih sredstev. Regionalni akcijski načrti prilagajanja so javni in se objavijo na spletnih mestih vseh občin v razvojni regiji.

Obliko in podrobnejšo vsebino akcijskih načrtov prilagajanja določi minister, pristojen za podnebje.

K 16. členu (Socialni načrt za podnebje)

V skladu z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L št. 130 z dne 16. 5. 2023, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/955/EU) je potrebno pripraviti socialni načrt za podnebje. V tem členu predloga zakona se določa organ, ki pripravi socialni načrt, in sicer je to ministrstvo, pristojno za podnebje, in organ, ki sprejme socialni načrt, ki je vlada. Socialni načrt, ki mora biti pripravljen v skladu z določbami Uredbe 2023/955/EU, mora predvsem vsebovati vse elemente, ki so zahtevani v 6. členu in v Prilogi V zadevne uredbe. Socialni načrt za podnebje zajema obdobje od 2026 do 2032 oziroma od 2027 do 2032 v kolikor se sistem trgovanja z emisijami ETS BRT odloži do leta 2028.

K 17. členu (usklajenost pravnih aktov)

Člen predloga zakona določa, da se pri oblikovanju politik, strategij, programov, načrtov, splošnih pravnih aktov in upravnih aktov upoštevajo cilji in usmeritve, ki so določeni v Dolgoročni podnebni strategiji in v Strategiji prilagajanja podnebnim spremembam, z NEPN in z akcijskimi načrti prilagajanja, ob upoštevanju ciljev, ki so določeni v 3. členu tega predloga zakona. Člen prav tako obvezuje predlagatelje aktov iz prvega odstavka 17. člena predloga zakona, da opredelijo, kako so pri pripravi omenjenih aktov upoštevali cilje in usmeritve iz navedenih dokumentov.

K 18. členu (Podnebni svet)

V tem členu predlog zakona ureja Podnebni svet kot znanstveni posvetovalni organ za podnebje. S členom se prenaša in dopolnjuje določba 145. člena ZVO-2.

K 19. členu (nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju podnebnih sprememb)

Predlog zakona v tem členu določa, da se za nevladne organizacije, ki delujejo na področju podnebnih sprememb štejejo nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

Glede projektov, ki jih v občini sofinancira država za blaženje podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje, pa predlog zakona določa pravno podlago, da se od občine lahko zahteva, da se posvetuje z nevladnimi organizacijami v javnem interesu na področju podnebnih sprememb glede vprašanj, povezanih s področjem njenega delovanja in rezultate posvetovanja posreduje ministrstvu. Namen predlagane določbe je, da občina v okviru posvetovanja preveri, ali obstaja način, na kateri bi izvedbo predlaganega projekta optimizirala oziroma izboljšala.

K 20. členu (teden za podnebje)

Člen določa, da je vsako leto tretji teden v mesecu oktobru teden za podnebje. Takrat se državni zbor seznani s Poročilom o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena predloga zakona in strokovnim mnenjem Podnebnega sveta o Poročilu o blaženju podnebnih sprememb iz 4. točke četrtega odstavka 18. člena predloga zakona. Glede na to, da se Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam iz 66. člena predloga zakona pripravlja vsaki dve leti, se državni zbor vsako drugo leto v okviru tedna za podnebje seznani tudi s tem poročilom in strokovnim mnenjem Podnebnega sveta o Poročilu o prilagajanju podnebnim spremembam iz 5. točke četrtega odstavka 18. člena predloga zakona. V tednu za podnebje se izvedejo tudi izobraževalni in ozaveševalni dogodki o podnebnih spremembah, pri čemer še posebej sodelujejo javne in zasebne izobraževalne organizacije. V okviru tedna za podnebje se izvede tudi javna razprava o scenarijih podnebne in energetske politike ter strategijah, politikah in ukrepih blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje za pravičen prehod v podnebno nevtravno družbo (podnebni dialog). Na srečanju podnebnega dialoga se oblikujejo priporočila, s katerimi se

seznanita vlada in državni zbor. K izvedbi izobraževalnih aktivnosti ministrstvo pozove tudi ustanove formalnega in neformalnega izobraževanja ter vzgoje.

K 21. členu (zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov)

V 21. členu predloga zakona se ureja ukrepanje v primeru nedoseganja zastavljenega državnega cilja za sektorje, ki niso vključeni v sistem trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov v EU (v nadaljnjem besedilu: sistem trgovanja). Cilj je določen v Uredbi (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 26), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2023/857 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L št. 111 z dne 26. 4. 2023, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/842/EU). Člen predlaganega zakona določa pristojni organ, ki v okviru Poročila o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena predloga zakona na podlagi podatkov iz okvirnih evidenc toplogrednih plinov za preteklo leto ugotovi, ali je cilj za preteklo leto dosežen in kaj kažejo projekcije emisij toplogrednih plinov za tekoče leto.

V primeru, da podatki za preteklo leto kažejo, da zastavljen cilj ni bil dosežen, ministrstvo pozove pristojna ministrstva k pripravi dodatnih ukrepov, ki lahko vsebujejo tudi podatke, zahtevane za pripravo načrta popravnih ukrepov iz prvega odstavka člena 8 Uredbe 2018/842/EU. Vlada dodatne ukrepe sprejme do 30. novembra, izvedeni pa morajo biti najkasneje v roku enega leta.

K 22. členu (upravljanje z enotami dodeljenih letnih emisij)

V 22. členu predloga zakona se določa status enot dodeljenih letnih emisij (v nadaljnjem besedilu: enot AEA). Uredba 2018/842/EU v petem odstavku 5. člena pove le, da država članica lahko višek enot AEA prenese na drugo državo članico, ne določi pa, na kakšen način, kar omogoča prenos preko prenosa znanja, prenos tehnologije, nakup ali prodajo itd. Prvi odstavek 22. člena predloga zakona enote AEA določi kot finančni instrument, ki ga Republika Slovenija lahko proda državam članicam ali od njih kupi.

Člen določa tudi pristojni organ, ki z enotami AEA upravlja.

V obdobju do leta 2030 je treba pri preverjanju doseganja zastavljenih letnih ciljev upoštevati tudi enote sektorja LULUCF. To pomeni, da je emisijam toplogrednih plinov, ki jih povzročijo sektorji, ki jih ureja Uredba 2018/842/EU, treba prišteti tudi neto emisije iz sektorja LULUCF.

K 23. členu (prilagodljivost v obliki izposoje in shranjevanja enot dodeljenih letnih emisij)

V 23. členu predloga zakona se določa oblika prilagodljivosti iz prejšnjega člena predloga zakona ter predstojnik organa, ki določi, katero prilagodljivost bo Republika Slovenija v posameznem letu uporabila. Izposoja in shranjevanje enot AEA pomeni, da lahko Republika Slovenija v primeru nedoseganja cilja poviša mejo enot AEA z izposojjo manjkajočega deleža enot AEA iz naslednjega leta, višek enot AEA pa lahko shrani v prihodnja leta za primer nedoseganja letnega cilja. Člen predloga zakona nalaga ministrstvu, da posreduje odločitev o izposoji ali shranjevanju enot AEA nacionalnemu administratorju Republike Slovenije iz 27. člena tega zakona.

K 24. členu (prilagodljivost v obliki prodaje in nakupa enot dodeljenih letnih emisij)

S 24. členom predloga zakona se urejajo določbe glede nakupa ali prodaje presežnih ali manjkajočih enot AEA ter razmerje enot AEA do letnega programa prodaje državnega premoženja. Člen nadalje ureja postopek prodaje presežka enot AEA ali nakupa manjkajočih enot AEA. Določa se vir, v katerega se prilijejo sredstva, pridobljena iz prodaje enot AEA in iz katerega se črpajo sredstva za nakup manjkajočih enot AEA.

Prodaja in nakup enot AEA pomenita, da lahko Republika Slovenija v primeru doseganja cilja presežek enot AEA proda drugi državi članici EU, v primeru nedoseganja cilja pa lahko manjkajoče enote AEA kupi od druge države članice.

K 25. členu (raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo)

V skladu z Uredbo (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L št. 107 z dne 21. 4. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/841/EU) mora Slovenija zagotoviti, da emisije toplogrednih plinov v sektorju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva ne presežejo odvzemov v sektorju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva.

V tem členu predloga zakona se določa pristojni organ za pripravo državnega načrta za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov na področju gozdarstva in njegovo posredovanje Komisiji ter akcijski načrt, ki opredeljuje ukrepe za izpolnjevanje obveznosti iz Uredbe 2018/841/EU.

K 26. členu (sistem trgovanja)

Peto poglavje predloga zakona ureja sistem trgovanja. Ta sistem je bil za države članice, ki so se jim kasneje pridružile še Liechtenstein, Islandija in Norveška, uveljavljen z osnovno Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2003, str. 32 - 46), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L št. 2024/795 z dne 29. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/87/ES), delovati pa je začel leta 2005 s prvim (preizkusnim) trgovalnim obdobjem od leta 2005 do 2007. Sistem trgovanja je od uveljavitve doživel več sprememb in dopolnitev, zadnjo večjo leta 2023 z uveljavitvijo Direktive (EU) 2023/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznem izvajanju globalnega tržnega ukrepa (UL L 130 z dne 16. 5. 2023, str. 115) in Direktive (EU) 2023/959 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji ter Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov (UL L 130 z dne 16. 5. 2023, str. 134). Ti dve direktivi puščata ureditev za upravljavce naprav praktično nespremenjeno (razen v delu, ki se nanaša na brezplačno dodelitev emisijskih kuponov), nekoliko spreminjata ureditev za operatorje zrakoplovov, v obstoječi sistem trgovanja pa vključujeta ladjarske družbe in vzpostavljata nov ločen sistem trgovanja za regulirane subjekte.

Sistem trgovanja je urejen v ZVO-2, s predlogom zakona pa se ta ureditev v celoti prenaša v predlog zakona in spreminja ter dopolnjuje z zahtevami novih direktiv.

Obravnavani člen predloga zakona v prvem odstavku opredeljuje sistem trgovanja v skladu s temeljno direktivo na tem področju, to je Direktivo 2003/87/ES. Glavni namen tega sistema je spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način ter prispevanje k doseganju cilja podnebne nevtralnosti Slovenije in s tem EU kot celote.

Člen predloga zakona v nadaljevanju določa nekatere statusne opredelitve pravice do emisije toplogrednih plinov, pri čemer je njihova pravna narava določena v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/1122 z dne 12. marca 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87 Evropskega parlamenta in Sveta glede

delovanja registra Unije (UL L št. 177 z dne 2. 7. 2019), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2904 z dne 25. oktobra 2023 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2019/1122 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede delovanja registra Unije (UL L št. 2023/2904 z dne 29. 12. 2023), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2019/1122/EU). Po določbi prvega odstavka 21. člena Delegirane uredbe 2019/1122/EU je pravica do emisije, navajamo, »zamenljiv in dematerializiran instrument, s katerim je mogoče trgovati na trgu«. V 9. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona je ta pravica v Republiki Sloveniji opredeljena kot emisijski kupon, ki je enakovreden ter zamenljiv s pravicami do emisije, ki jih za namene trgovanja v sistemu trgovanja izdajajo druge države članice. Izraza »pravica« in »emisijski kupon« sta opredeljena v prvem odstavku 4. člena predloga zakona.

Predlog zakona v tretjem odstavku obravnavanega člena v skladu z Direktivo 2003/87/ES določa, da je imetnik pravic do emisije lahko vsaka oseba (tj. pravna ali fizična), po določbi četrtega odstavka je zagotovljena njihova prenosljivost, s čimer je omogočeno trgovanje z njimi. Po določbi petega odstavka pa lahko imetnik pravic oziroma emisijskih kuponov kadarkoli zahteva njihovo ukinitev, pri čemer ni upravičen do nadomestila njihove vrednosti.

Nazadnje obravnavani člen predloga zakona v skladu z Direktivo 2003/87/ES določa, da imajo pravice do emisije, izdane po 1. januarju 2013, neomejeno veljavnost, kar pomeni, da jih lahko osebe, ki imajo to obveznost, predajo za emisije toplogrednih plinov, ki so nastale v kateremkoli trgovalnem obdobju. To pa ne velja za pravice do emisije, ki so bile izdane od 1. januarja 2021, saj lahko te pravice osebe, ki imajo to obveznost, predajo zgolj za emisije, ki so nastale po tem datumu.

Pravica do emisije oziroma emisijski kupon ima zlasti dve funkciji: upravljavci naprav, operatorji zrakoplovov, ladjarske družbe in registrirani subjekti z njimi izpolnjujejo svoje obveznosti glede njihove predaje registru Unije, po drugi strani pa kot finančni instrument predstavljajo premoženje, s katerim se lahko trguje.

K 27. členu (register Unije)

Uvodoma je k obravnavanemu členu predloga zakona treba povedati, da je register Unije namenjen zlasti beleženju transakcij s pravicami do emisije toplogrednih plinov, izdanih za namen sistema trgovanja v EU. Splošne zahteve in zahteve za delovanje ter vodenje registra so določene v Delegirani uredbi 2019/1122/EU.

Obravnavani člen predloga zakona ureja zahteve Direktive 2003/87/ES, ki jih je treba prenesti v pravne rede držav članic, in zahteve navedene uredbe, ki se nanašajo na določitev načina njihovega izvajanja.

Glavne določbe obravnavanega člena se nanašajo na določitev načina izvajanja pristojnosti nacionalnega administratorja, ki jih ima v zvezi z nalogami in pooblastili iz Delegirane uredbe 2019/1122/EU, kjer je tudi opredeljen. Z registrom Unije sicer upravlja centralni administrator v skladu z določbami Delegirane uredbe 2019/1122/EU, države članice pa morajo določiti vsaka svojega (nacionalnega) administratorja. Najpomembnejše naloge nacionalnega administratorja so odprtje in vodenje računov za osebe, ki račun v registru morajo odpreti (to pa so upravljavci naprav, operatorji zrakoplovov, ladjarske družbe in regulirani subjekti) in za osebe, ki želijo odpreti trgovalni račun (to je račun, ki ga lahko odpre vsaka oseba, ki namerava z emisijskimi kuponi trgovati). Povejmo še, da mora vsak imetnik računa imenovati vsaj dva pooblaščenca zastopnika, ki lahko dostopata do njegovega računa.

Delegirana uredba 2019/1122/EU določa pogoje, pod katerimi nacionalni administrator lahko odpre posamezni račun, imenuje zastopnika računa, imetniku začasno prekine dostop do računa, ga zapre ali razreši pooblaščenega zastopnika.

Ta uredba državam članicam omogoča tudi določitev dodatnih pogojev za odprtje računa za trgovanje v registru Unije. Zato se je predlagatelj za to možnost odločil. Tako so v četrtem odstavku obravnavanega člena za odprtje računa za trgovanje določeni še dodatni pogoji: oseba, ki mora ali želi

odpreti račun za trgovanje v registru Unije, mora imeti v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, ali biti registriran kot enota poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja poslovni register, prav tako mora biti identificiran za namene DDV v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, razen seveda, ko gre za fizično osebo, ki se ji v skladu z veljavno zakonodajo ni potrebno identificirati za namene DDV, in mora imeti vsaj enega pooblaščenega zastopnika, ki ima v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča. Za ugotavljanje ali preverjanje izpolnjevanja teh pogojev ter za izvrševanje nalog nacionalnega administratorja lahko nacionalni administrator podatke brezplačno pridobiva iz Centralnega registra prebivalstva, Poslovnega registra Slovenije in Registra dejanskih lastnikov ter Davčnega registra.

V šestem, sedmem in osmem odstavku obravnavanega člena je določen način izvajanja zgoraj navedenih pooblastil. Nacionalni administrator osebi, ki mora ali želi odpreti račun v registru Unije, ta račun v registru odpre in jo o tem obvesti. Če nacionalni administrator odprtje računa zavrne ali zavrne imenovanje osebe, ki je v imenu imetnika računa pooblaščen za upravljanje računa, izda o tem odločbo. Nacionalni administrator izda odločbo tudi v primeru, ko v skladu z Delegirano uredbo 2019/1122/EU začasno prekine dostop do računa, račun zapre ali razreši pooblaščenega zastopnika računa. Pravna sredstva v zvezi s to odločbo so urejena v 61. členu predlaganega zakona.

Delegirana uredba 2019/1122/EU daje državam članicam možnost, da same določijo osebo, ki lahko v register Unije vnaša podatke o njenih preverjenih emisijah toplogrednih plinov. Po določi devetega odstavka je v Republiki Sloveniji ta oseba upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt. Da so podatki o emisijah toplogrednih plinov vsakega izmed njih resnični (tj. preverjeni), v registru Unije potrdi akreditirani preveritelj.

Po določi desetega odstavka obravnavanega člena je predlagatelj pristojnost za določitev nacionalnega administratorja prenesel na vlado, prav tako ima vlada pooblastilo za določitev podrobnejšega načina ter pogojev poslovanja v nacionalnem delu registra Unije. Vlada bo prav tako predpisala obliko in vsebino vloge za odprtje računa v registru Unije ter način njene vložitve.

K 28. členu (dražba emisijskih kuponov)

Tudi v tem členu predloga zakona so vsebovane zahteve Direktive 2003/87/ES, ki jih je treba prenesti v nacionalne pravne rede, in zahteve Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2830 z dne 17. oktobra 2023 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo pravil o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov (UL L št. 2023/2830 z dne 20. 12. 2023), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2023/2830/EU), ki določa pravila o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov, ki so potrebne za njeno izvajanje.

Po določi prvega in drugega odstavka obravnavanega člena Republika Slovenija ponuja na dražbi emisijske kupone, ki ji pripadajo za upravljavce naprav in operatorje zrakoplovov (od leta 2019 dalje), ladjarske družbe (od leta 2024 dalje) in regulirane subjekte (od 2027 dalje).

Uradna dražiteljica je v imenu in za račun države SID banka. Opravljanje nalog uradne dražiteljice in plačilo ter poročanje ministrstvu pa je podrobneje urejeno s pogodbo med SID banko in ministrstvom.

Delegirana uredba 2023/2830/EU v 26. členu določa, da države članice, ki ne želijo imeti samostojnega dražbenega sistema, imenujejo skupni dražbeni sistem po izvedenem postopku skupnega javnega naročanja Komisije z državami članicami kot naročniki. Zaradi tega je v predlaganem zakonu predvideno zakonsko pooblastilo, vladi, da v imenu Republike Slovenije v skladu z omenjenim predpisom EU pristopi k dražbenemu sistemu, na katerem bo Republika Slovenija ponujala svoje emisijske kupone.

Na tem mestu je treba povedati, da je Republika Slovenija leta 2011 pristopila k skupnemu javnemu naročanju, kot je bilo predvideno s takrat veljavno Uredbo Komisije (EU) št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih

plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 302 z dne 18. 11. 2003, str. 1). Dražbeni sistem, ki je bil izbran na podlagi javnega naročila in na katerem Republika Slovenija ponuja svoje emisijske kupone, je European Energy Exchange AG iz Leipziga v Zvezni republiki Nemčiji.

Prav tako je treba omeniti, da so se države članice od začetka delovanja sistema trgovanja (2005) pa do leta 2013 lahko same odločale o možnosti prodaje določene manjše količine pravic na dražbi, medtem ko so večino pravic dodelile brezplačno. Z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Direktive 2003/87/ES z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov (UL L 140 z dne 5. 6. 2009, str. 63) pa je prodaja določene količine pravic na dražbi od leta 2013 dalje postala pravilo, ki naj bi po letu 2030 v celoti nadomestilo tudi brezplačno dodelitev pravic posameznim napravam in operatorjem zrakoplovov. Ladjarske družbe in regulirani subjekti do brezplačne dodelitve pravice niso upravičeni, saj morajo vse pravice kupiti, te pa se bodo od leta 2024 (ladjarske družbe) oziroma 2027 (regulirani subjekti) dalje prodajale na dražbi. Povejmo še, da so pravila o količini pravic, ki jih države članice prodajajo na dražbi, določena v 10. členu Direktive 2003/87/ES in v predpisih EU, sprejetih na podlagi tega člena, zlasti Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 z dne 19. decembra 2018 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 59 z dne 27. 2. 2019, str. 8), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/873 z dne 30. januarja 2024 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2019/331 glede prehodnih pravil na ravni Unije za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije (UL L št. 2024/873 z dne 4. 4. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2019/331/EU).

K 29. členu (Podnebni sklad)

2. oddelek V. poglavja predloga zakona podrobneje določa Podnebni sklad. S tem členom predloga zakona je vzpostavljena pravna podlaga, da se v okviru državnega proračuna kot proračunski sklad ustanovi Podnebni sklad, ki je namenjen podnebnim ukrepom. Ustanovljen je za nedoločen čas, za njegovo upravljanje je pristojno ministrstvo, v četrtem odstavku pa so določeni tudi njegovi viri: prihodki z dražb emisijskih kuponov in globe za presežne emisije toplogrednih plinov, določene v 114. členu predloga zakona.

V predlogu zakona se določa, da predstavlja 1 odstotek prihodkov, pridobljenih z dražbo emisijskih kuponov za naprave, ladjarske družbe in operatorje zrakoplovov, integralna sredstva državnega proračuna. Ta sredstva bodo zagotavljala financiranje plač in drugih stroškov dela zaposlenih, ki se ukvarjajo z upravljanjem sistema trgovanja, dodeljevanjem sredstev Podnebnega sklada in izvajanjem projektov, ki se financirajo iz Podnebnega sklada, ter imajo te naloge navedene v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ministrstva.

K 30. členu (poraba sredstev Podnebnega sklada)

Ta člen predloga zakona v prvem odstavku določa namenskost porabe sredstev Podnebnega sklada, pridobljenih z dražbo emisijskih kuponov za naprave, operatorje zrakoplova in ladjarske družbe, in z globami za presežne emisije, kar pomeni, da se morajo vsa sredstva porabiti za namene, opredeljene v prvem odstavku obravnavanega člena. Tudi sredstva Podnebnega sklada, pridobljena z dražbo emisijskih kuponov za regulirane subjekte se lahko porabijo za iste namene, a je predvideno, da imajo prednost pri porabi teh sredstev ukrepi, ki lahko prispevajo k obravnavi socialnih vidikov trgovanja z emisijami na področju reguliranih subjektov. Ti nameni so preneseni iz Direktive 2003/87/ES, saj ta vsebuje zahteve glede porabe sredstev, pridobljenih z dražbo. Na tem mestu naj omenimo še, da morajo države članice na podlagi Direktive 2023/959/EU, ki spreminja osnovno Direktivo 2003/87/ES, od 5. julija 2023 vse prihodke od prodaje emisijskih kuponov (100 %) nameniti za enega ali več ukrepov, kot jih opredeljuje ta direktiva (in so preneseni v prvi ter tretji odstavek obravnavanega člena), kar mora vsaka država članica utemeljiti v letnem poročilu Evropski komisiji. Pred tem je Direktiva 2003/87/ES dosti manj strogo določala, da 'naj bi države članice vsaj 50 % prihodkov od prodaje emisijskih kuponov porabile za namene, kot jih opredeljuje ta direktiva.

Kot določa drugi odstavek obravnavanega člena, se lahko sredstva od prodaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte prav tako porabijo za namene, opredeljene v prvem stavku obravnavanega člena. Ker pa so ta sredstva pridobljena s prihodki od 'davka' na ogljik v sektorjih cestnega prometa in stavb (pa tudi nekaterih dodatnih sektorjih, kot izhaja iz opredelitve reguliranega subjekta), se morajo ta sredstva prednostno porabiti za ukrepe, navedene v tretjem odstavku obravnavanega člena. Ti ukrepi se nanašajo zlasti na blaženje energetske in socialne revščine, ki bi se lahko poglobila kot posledica sistema trgovanja za regulirane subjekte; na razogljičenju sektorjev, zajetih v nov sistem trgovanja za regulirane subjekte; in na finančna nadomestila končnim porabnikom zaradi dvojnega štetja emisij zaradi vzporednega delovanja dveh sistemov trgovanja oziroma zaradi neupravičenega prenosa stroškov na končne porabnike v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja za regulirane subjekte.

Po določbi četrtega odstavka je vladi dano pooblastilo, da sprejeme program porabe sredstev Podnebnega sklada za obdobje štirih let. Program podrobneje opredeli ukrepe, ki bodo v okviru možnih namenov porabe sredstev Podnebnega sklada financirani iz tega sklada. Trenutno veljavni program porabe je priloga k Odloku o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026 (Uradni list RS, št. 106/23).

V postopku priprave programa vlada pridobi tudi mnenje občin.

Peti odstavek določa, da se pri uvrščanju ukrepov v program porabe Podnebnega sklada uporablja posebna metodologija. Glede ukrepov, ki potrebujejo priglasitev državne pomoči, člen daje pravno podlago za priglasitev sheme državne pomoči. Glede večletnih projektov je v členu določeno, da se ne glede na obdobje, za katero se sprejema program, v njem navedejo predvidena finančna sredstva do zaključka projekta in v ta namen prevzemajo finančne obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

Šesti odstavek obravnavanega člena daje ministru podlago za določitev metodologije za uvrščanje ukrepov v program porabe sredstev Podnebnega sklada, pri čemer so podlaga štiri merila, ki so naštet v nadaljevanju tega odstavka. Minister bo metodologijo določil v treh mesecih od uveljavitve Podnebnega zakona. Sedmi odstavek pooblašča ministra, da določi komisijo za presojanje uvrščanja ukrepov v program porabe sredstev Podnebnega sklada, ki bo presojala v skladu s sprejeto metodologijo. Člani komisije bodo morali imeti znanje s področja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja podnebnim spremembam, saj je Podnebni sklad na podlagi drugega odstavka 29. člena predloga zakona namenjen financiranju in sofinanciranju izvedbe ukrepov za blaženje in prilagajanje posledicam podnebnih sprememb.

Člen daje tudi podlago za sklepanje neposrednih pogodb bodisi s posrednimi proračunskimi uporabniki državnega proračuna, bodisi z občinami ali pa s posrednimi uporabniki proračunov občin, ki jih je za izvajanje javnih nalog ustanovila ali pooblastila Republika Slovenija ali občina, in določa, katera oseba do sredstev Podnebnega sklada ni upravičena, in sicer na način, da so za to določeni negativni pogoji, vključno s pridobivanjem podatkov, na podlagi katerih se to preverja. Glede zagotavljanja prepoznavnosti vira financiranja ukrepov in projektov, za katere je oseba prejela sredstva Podnebnega sklada, člen v zadnjem odstavku določa tudi obvezo do zagotavljanja transparentnih informacij ciljnim skupinam in zainteresirani javnosti, vključno z zagotavljanjem prepoznavnosti vira (so)financiranja ukrepov ali projektov, za katere je oseba prejela sredstva Podnebnega sklada, ter navedbo izvora teh sredstev, zlasti pri promoviranju projektov in njihovih rezultatov.

Povejmo še, da mora Republika Slovenija po določbi 101. člena predloga zakona o porabi sredstev Podnebnega sklada poročati Komisiji v skladu z Uredbo 2018/1999/EU.

K 31. členu (nadomestilo za kritje posrednih stroškov)

V tem členu je določeno, da je oseba, ki opravlja dejavnost v sektorjih in delih sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida ter so določeni v Delegiranem sklepu Komisije (EU) 2019/708 z dne 15. februarja 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo sektorjev in delov sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje med letoma 2021 in 2030 (UL L št. 120 z dne 8. maja 2019, str. 20,

v nadaljnjem besedilu: Delegirani sklep 2019/708/EU), lahko upravičena do nadomestila za kritje posrednih stroškov pod pogojem, da je izpostavljena tudi t. i. »resničnemu« tveganju premestitve, o čemer nekoliko več v nadaljevanju.

Ta člen predloga zakona daje zakonsko podlago ministrstvu, da o dodelitvi nadomestila odloči z odločbo, in določa pristojnost vlade, da določi upravičene sektorje ter dele sektorjev in način ter pogoje dodelitve nadomestila za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov. Na tem mestu pojasnjujemo, da je namen sredstev za kritje posrednih stroškov pomoč sektorjem ali delom sektorjev, ki so izpostavljeni resničnemu tveganju premestitve emisije ogljikovega dioksida, za nadomestitev povišanj cen električne energije, ki so posledica vključitve stroškov emisij toplogrednih plinov zaradi sistema trgovanja, v katerega je vključen tudi energetske sektor. Upravičeni sektorji so določeni na ravni EU v Delegiranem sklepu Komisije 2019/708/EU, podrobneje pa s Smernicami Komisije za nekatere ukrepe državne pomoči v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov po letu 2021 (2020/C 317/04), ki služijo kot podlaga za pripravo tovrstnih shem pomoči v državah članicah.

Člen določa tudi delež letnih prihodkov od prodaje emisijskih kuponov z dražb emisijskih kuponov za upravljavce naprav, ki se lahko letno nameni za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov, in pristojnost vlade, da določi podrobnejši namen porabe sredstev za kritje posrednih stroškov in način ter obdobje ugotavljanja porabe. Člen določa še obveznost ministrstva, da v predpisanem roku na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi skupni letni znesek finančnega nadomestila za posamezen sektor ali del sektorja, dodeljen v preteklem letu za predpreteklo leto, ter rok in obveznost ministra, da določi višino zneska za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov in njegovo objavo na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

Ker je ta člen v veliki meri prenesen iz ZVO-2, pojasnjujemo, da je uredba, ki ureja nadomestilo za kritje posrednih stroškov, že sprejeta. Gre za Uredbo o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂ (Uradni list RS, št. 25/23). Upravičeni sektorji so navedeni v prilogi I k tej uredbi.

K 32. členu (dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo)

V 3. oddelku V. poglavja predloga zakona so urejena posebna pravila za upravljavce naprav, ki so vključeni v sistem trgovanja. Naprave so opredeljene v 18. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona, po kateri je naprava nepremična tehnična enota, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES. Posebna pravila se nanašajo predvsem na obveznost pridobivanja dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov in na njegovo spremembo, način dodelitve in podelitve brezplačnih emisijskih kuponov in na pripravo dokumentacije, ki je specifična za upravljavce naprav (npr. načrt metodologije spremljanja).

V prvem odstavku obravnavanega člena je določeno, da mora upravljavec naprave še pred začetkom obratovanja naprave ali njenega dela, v kateri se izvaja dejavnost, ki povzroča emisijo toplogrednih plinov, od ministrstva pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov. Za njegovo pridobitev mora ministrstvu predložiti vlogo s predpisano vsebino in načrt za spremljanje, pripravljen v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L št. 334 z dne 31. 12. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/2122 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/2066 glede posodobitve spremljanja emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 2023/2122 z dne 18. 10. 2023), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2018/2066/EU). Člen določa pogoje, pod katerimi ministrstvo izda takšno dovoljenje, pa tudi vsebino tega dovoljenja. Nazadnje obravnavani člen daje pooblastilo ministru, da določi vsebino in obliko vloge za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov ter način oddaje in načrta za spremljanje.

Vsebina vloge za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov je sicer že določena v Direktivi 2003/87/ES, torej bo akt ministra zgolj prenesel določbo te direktive.

K 33. členu (sprememba dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave)

Ta člen ureja upravni postopek za spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za naprave. Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena mora upravljavec naprave pisno prijaviti vsako nameravano spremembo v obratovanju naprave, ki je opredeljena v 60. točki prvega odstavka 4. člena predlaganega zakona, in vsako spremembo upravljavca naprave. Zaradi roka, v katerem mora ministrstvo odločiti o morebitni spremembi dovoljenja, mora imeti upravljavec naprave dokazilo o izpolnitvi svoje obveznosti, to pa je potrdilo o oddani pošiljki. S tem, ko je uvedena prijava nameravane spremembe, se upravni postopek v veliki meri poenostavi in skrajša.

Po določbi drugega odstavka mora ministrstvo v 30 dneh od prejema obvestila pisno pozvati upravljavca naprave, da v roku, ki mu ga določi, vloži vlogo za spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, če ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino dovoljenja. Če upravljavec naprave v zahtevanem roku vloge ne vloži, se šteje, da je od nameravane spremembe odstopil.

V tretjem odstavku je določeno, da upravljavec naprave nameravano spremembo lahko izvede, če v roku 30 dni od pisne prijave ne dobi pisnega poziva o vložitvi vloge.

Po določbi četrtega odstavka ministrstvo odločiti o spremembi dovoljenja v treh mesecih od prejema popolne vloge za spremembo dovoljenja. Peti odstavek pa pooblašča ministra, da določi vsebino in obliko vloge za spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave.

K 34. členu (načrt metodologije spremljanja in njegova sprememba)

Ta člen predloga zakona ureja obveznosti upravljavca naprave in upravni postopek glede načrta metodologije spremljanja, ki je priloga k vlogi za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov pred začetkom vsakega petletnega obdobja, in glede njegove spremembe. Prvi odstavek obravnavanega člena določa, da mora biti načrt metodologije spremljanja pripravljen v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU, ki v 8. členu določa vsebino in predložitev načrta metodologije spremljanja. V nadaljevanju je upravni postopek, ki se nanaša na spremembo načrta metodologije spremljanja, urejen po analogiji spremembe dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 33. člena predloga zakona. To pomeni, da mora upravljavec naprave vsako nameravano spremembo tega načrta pisno prijaviti ministrstvu. Če ministrstvo ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino načrta, o tem v določenem roku obvesti upravljavca naprave, ki mora v določenem roku vložiti vlogo za spremembo načrta metodologije spremljanja, katere vsebino in obliko bo na podlagi sedmega odstavka obravnavanega člena predpisala vlada. V primeru, da upravljavec naprave zahtevane vloge ne vloži v določenem roku, bo upoštevano, da je odstopil od nameravane spremembe. Če pa upravljavec naprave v 30 dneh od prijave nameravane spremembe ne prejme poziva ministrstva o vložitvi vloge za spremembo načrta metodologije spremljanja, se smatra, da nameravana sprememba ne vpliva na odobren načrt in jo lahko upravljavec naprave izvede. Šesti odstavek določa, da ministrstvo o spremembi načrta metodologije spremljanja odloči v treh mesecih od prejema popolne vloge za spremembo tega načrta. Sedmi odstavek pa določa še, da če pride do spremembe dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave, ministrstvo po uradni dolžnosti spremeni tudi odločbo o potrditvi načrta metodologije spremljanja. Zadnji odstavek obravnavanega člena pooblašča ministra, da določi vsebino in obliko vloge za spremembo načrta metodologije spremljanja ter način njene oddaje.

K 35. členu (brezplačna dodelitev emisijskih kuponov)

Uvodoma je treba povedati, da ta člen predloga zakona v skladu z zahtevami Direktive 2003/87/ES ureja institut brezplačne dodelitve emisijskih kuponov. Upravljavci določenih vrst naprav oziroma dejavnosti imajo že od začetka vzpostavitve sistema trgovanja, to je od leta 2005, pravico do določene količine emisijskih kuponov, ki se jim dodelijo brezplačno z namenom preprečevanja selitve emisij toplogrednih plinov v tretje države. Ta količina se v skladu s pravili iz Direktive 2003/87/ES oziroma

Delegirane uredbe 2019/331/EU nenehno zmanjšuje, da bi po letu 2030 praviloma tudi upravljavci naprav (in operatorji zrakoplovov), razen podnaprav za daljinsko ogrevanje, vse pravice do emisije morali kupiti, tako kot to že zdaj velja za ladjarske družbe in bo veljalo za regulirane subjekte od začetka sistema trgovanja zanje (četrty in peti odstavek obravnavanega člena). Pravila, ki urejajo brezplačno dodelitev emisijskih kuponov, so določena in harmonizirana na ravni EU.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena imajo naprave pravico do določene količine emisijskih kuponov, ki se jim dodelijo brezplačno, in sicer v skladu s predlaganim zakonom in Delegirano uredbo 2019/331/EU. Vendar pa drugi odstavek obravnavanega člena določa, da upravljavec naprave za proizvodnjo električne energije ni upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za proizvodnjo električne energije, proizvedene iz odpadnih plinov, kar je določba, prenesene iz Direktive 2003/87/ES.

Po določbi tretjega odstavka so upravljavci naprav iz sektorjev ali delov sektorjev, določenih v sklepu EU, ki določa sektorje in dele sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida, razen sektorjev, vključenih v mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah (v nadaljnjem besedilu: CBAM), za katera veljajo nekoliko drugačna pravila, še upravičeni do brezplačne dodelitve 100 odstotkov količine emisijskih kuponov do leta 2030. Premestitev ogljikovega dioksida pomeni, da upravljavec naprave svojo dejavnost prenese v državo, ki ni vključena v sistem trgovanja EU. Te sektorje in dele sektorjev določa na podlagi pooblastila iz Direktive 2003/87/ES Komisija.

Kot smo omenili zgoraj, po letu 2030 naj ne bilo več brezplačne dodelitve emisijskih kuponov. Vendar pa to ne velja za proizvodnjo blaga iz Uredbe 2023/956/EU (CBAM sektorji blago, to so zaenkrat aluminij, železo in jeklo, cement, električna energija, vodik in gnojila), kjer se odprava brezplačnih emisijskih kuponov predvideva šele leta 2034. V četrtem odstavku obravnavanega člena je tako sicer določeno, da upravljavci naprav v CBAM sektorjih niso upravičeni do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, vendar 131. člen predloga zakona zanje določa prehodno obdobje.

Glede na peti odstavek pa se bo brezplačna dodelitev emisijskih kuponov v sektorjih in delih sektorjev, ki ne veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida, od leta 2026 zmanjševala v enakih deležih, da bi leta 2030 dosegli odpravo brezplačnih emisijskih kuponov. To pa ne velja za podnaprave za daljinsko ogrevanje, ki bodo, v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU, do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov upravičene tudi po letu 2030.

V šestem odstavku so podrobneje opredeljeni pogoji za ohranitev celotne količine brezplačno dodeljene količine emisijskih kuponov, ki jim pripada v skladu s pravili, določenimi na ravni EU, za upravljavce naprav, ki imajo obveznost izvedbe energetskega pregleda ali izvajanja potrjenega sistema upravljanja z energijo, določenega v Zakonu o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20, v nadaljnjem besedilu: ZURE). Gre torej za podjetja, ki imajo v skladu z veljavno zakonodajo že obveznost izvajanja energetskega pregleda, zdaj pa morajo za ohranitev celotne pripadajoče količine brezplačnih emisijskih kuponov priporočila, ki izhajajo iz teh pregledov, tudi izvajati.

Če upravljavec takšne naprave ne bo izvedel priporočil iz poročil o pregledu ali potrjenega sistema upravljanja z energijo, se mu bo količina brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov zmanjšala za 20 odstotkov. Do tega pa ne bo prišlo v primeru, če priporočil ne bo izvedel, a bo lahko izkazal, da bo čas vračanja za ustrezne naložbe presegal tri leta ali da bodo stroški teh naložb nesorazmerni. Prav tako se mu količina brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov ne bo zmanjšala za 20 odstotkov, če bo upravljavec dokazal, da je sprejel druge ukrepe, s katerimi je dosegel zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, enakovredno zmanjšanju, ki ga za napravo priporoča poročilo o pregledu ali potrjeni sistem upravljanja z energijo.

Podobno je zmanjšanje količine brezplačnih emisijskih kuponov za 20 odstotkov urejeno v sedmem in osmem odstavku obravnavanega člena, in sicer za primere, ko upravljavec naprave, ki v predpisanem roku za napravo, za katero je raven emisij toplogrednih plinov višja od 80 percentilov ravni emisij za ustrezne referenčne vrednosti za proizvode, ne pripravi načrta za podnebno nevtralnost za vsako od dejavnosti v tej napravi, v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/2441 z dne 31. oktobra 2023

o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede vsebine in oblike načrtov za podnebno nevtralnost, potrebnih za brezplačno dodelitev pravic do emisije (UL L št. 2023/2441 z dne 3. 11. 2023). Naj omenimo, da Delegirana uredba 2019/331/EU določa, da se v primeru, da ima isti upravljavec naprave obveznosti v skladu s šestih in sedmim odstavkom obravnavanega člena, pa jih ne izpolni, se brezplačno dodeljena količina emisijskih kuponov zmanjša zgolj za 20 odstotkov (in ne za 40). V devetem in desetem odstavku so določeni roki za preverjanje doseganja ciljev in mejnikov, navedenih v načrtih za podnebno nevtralnost, kakor tudi da se brezplačni emisijski kuponi nad 80 odstotkov ne dodelijo, če v predpisanih obdobjih doseganje vmesnih ciljev in mejnikov ni preverjeno. Pravila glede zmanjševanja brezplačne dodelitve emisijskih kuponov v primerih iz šestega in sedmega odstavka obravnavanega člena so podrobneje opredeljena v revidirani Delegirani uredbi 2019/331/EU, pravila za preverjanje izpolnjevanja pogojev, ki jim mora upravljavec naprave v teh primerih zadostiti, pa bodo določena v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2018/2067 z dne 19. decembra 2018 o preverjanju podatkov in o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 334 z dne 31. 12. 2018, str. 94), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/1321 z dne 8. maja 2024 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/2067 glede preverjanja podatkov in akreditacije preveriteljev (UL L št. 2024/1321 z dne 13. 5. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2018/2067/EU).

K 36. členu (načrt za podnebno nevtralnost za upravljavca druge naprave)

Z namenom spodbujanja industrije k čim prejšnji pripravi dolgoročnih načrtov za razogljičenje ta člen predloga zakona uvaja obveznost priprave načrta za podnebno nevtralnost tudi za upravljavce naprav, ki te obveznosti nimajo v skladu z Direktivo 2003/87/ES. Tako je v prvem odstavku obravnavanega člena določeno, da morajo do predpisanega roka načrt za podnebno nevtralnost za vsako od dejavnosti v svoji napravi pripraviti in ministrstvu predložiti tudi upravljavci drugih naprav, ki imajo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena predloga zakona, kar izključuje upravljavce t. i. malih naprav, ki so v skladu z 38. členom predloga zakona izključene iz sistema trgovanja. Izpolnitev te obveznosti pošiljanja načrtov ministrstvu bodo izkazovali s potrdilom o oddani pošiljki. Po določbi drugega odstavka bo ministrstvo prejete načrte v predpisanem roku potrdilo, če bo ocenilo, da so skladni z Izvedbeno uredbo 2023/2441/EU. Ker pričakujemo, da bodo načrti za podnebno nevtralnost »živi dokumenti«, ki se bodo nenehno posodabljali, je v tretjem odstavku obravnavanega člena urejen upravni postopek v zvezi s spremembo načrta za podnebno nevtralnost za upravljavce drugih naprav.

Po določbi četrtega odstavka morajo upravljavci naprav ministrstvu do predpisanega roka in nato vsakih pet let poročati tudi o doseganju ciljev in mejnikov, določenih v zgoraj navedenem predpisu EU. Doseganje ciljev in mejnikov na podlagi poročila ugotavlja ministrstvo, in sicer periodično.

V šestem odstavku je ministrstvu dano zakonsko pooblastilo, da po uradni dolžnosti izda odločbo o tem, da upravljavec druge naprave ni upravičen do sredstev Podnebnega sklada, če ministrstvu v predpisanem roku ne pošlje načrta za podnebno nevtralnost. V sedmem odstavku so določeni drugi primeri, v katerih upravljavec druge naprave, ki ima obveznost priprave načrta za podnebno nevtralnost, ni upravičen do sredstev Podnebnega sklada. To je v naslednjih primerih: če ministrstvo ne potrdi, da je načrt izdelan v skladu z Izvedbeno uredbo 2023/2441/EU; če ministrstvu do predpisanega roka ne poroča o doseganju ciljev in mejnikov ali če ministrstvo, iz poročila ugotovi, da cilji in mejniki iz načrtov za podnebno nevtralnost niso bili doseženi.

V osmem odstavku je določena izjema od prvega odstavka glede priprave načrta za podnebno nevtralnost. Tega ni treba pripraviti upravljavcu naprave, ki mora v skladu z Zakonom o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE), pripraviti trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril.

V devetem odstavku je vsebovano pooblastilo ministru, da s predpisom določi vsebino in obliko vloge za predložitev načrta za podnebno nevtralnost in za predložitev njegove spremembe ter obrazec, na katerem mora upravljavec druge naprave ministrstvu poslati poročilo o doseganju ciljev in mejnikov. Priprava načrta za podnebno nevtralnost za druge naprave, ki imajo na dan uveljavitve predlaganega

zakona že pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, je urejena v 132. členu predloga zakona.

K 37. členu (seznam naprav)

Seznam naprav je v povezavi z brezplačno dodelitvijo emisijskih kuponov, poleg dražbe, temeljni institut sistema trgovanja v obdobju, ko je brezplačna dodelitev še mogoča (praviloma in z nekaterimi izjemami do leta 2030). Ta seznam namreč vsebuje naprave, ki se jim brezplačni emisijski kuponi za določeno obdobje dodelijo, in pripadajočo količino teh kuponov. S prenehanjem brezplačne dodelitve bo postal ta institut brezpredmeten, saj bodo morali tudi upravljavci naprav vse emisijske kupone kupiti.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena ministrstvo na podlagi vloge upravljavca obstoječe naprave (ki je opredeljen v 68. točki prvega odstavka 4. člena predlaganega zakona), pripravljene v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU (predpis, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije), pripravi seznam naprav in upravljavcev naprav (seznam naprav) za obdobje petih let. Ker pa vse naprave (npr. naprave za proizvodnjo električne energije, kot to določa 35. člen predloga zakona) niso upravičene do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov in zanj pri ministrstvu ne vložijo vloge, ministrstvo te naprave in njihove upravljavce samo vključi na seznam. Ministrstvo mora ta seznam do 30. septembra dve leti pred začetkom vsakega petletnega obdobja javno objaviti in poslati Komisiji. Kot smo že večkrat navedli, sistem trgovanja deluje že od leta 2005. To pomeni, da je seznam naprav za zadnje petletno obdobje od leta 2021 do 2026 že uveljavljen, na podlagi ZVO-2, kar določa 138. člen predloga zakona, naslednji seznam pa je moral biti za obdobje od leta 2026 pa do leta 2030 pripravljen do 30. septembra 2024.

Seznam naprav mora po določbi petega odstavka vsebovati podatke o proizvodni dejavnosti, prenosih toplote in plinov, proizvodnji električne energije in emisijah za vsako napravo na ravni podnaprave za pet koledarskih let pred obdobjem, za katerega je seznam pripravljen, to je npr. za zdaj uveljavljen seznam za obdobje od leta 2021 do 2026. Kot smo navedli zgoraj, je seznam naprav temeljni institut za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov v sistemu trgovanja. Zato mora po določbi šestega odstavka vsebovati tudi količino emisijskih kuponov, ki se vsaki napravi dodelijo brezplačno (za obdobje in posamezno leto znotraj njega). To količino ministrstvo izračuna na podlagi Delegirane uredbe 2019/331/EU. Ker je do določene mere glede seznama naprav podobna ureditev predvidena tudi za naprave, ki se iz sistema trgovanja želijo izključiti (tako imenovane male naprave; o tem več v obrazložitvi k 38. členu predloga zakona), ministrstvo v skladu z določbami drugega, tretjega in četrtega odstavka obravnavanega člena pripravi tudi seznam teh naprav. Vendar pa je vsebina seznama malih naprav nekoliko drugačna od vsebine seznama naprav, določena pa je v tretjem odstavku obravnavanega člena. Tudi ta seznam mora vsebovati informacije, določene v petem odstavku, prav tako pa mora ministrstvo v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU izračunati količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov za vsako malo napravo s seznama. Ker so te naprave iz sistema trgovanja izključene, se jim ta količina v registru Unije ne podeli (kot je določeno v prvem odstavku 42. člena predloga zakona), jo je pa potrebno določiti za primer, da bi se taka naprava ponovno vključila v sistem trgovanja, ker ne bi več izpolnjevala pogojev za izključitev.

Nekoliko drugače je urejena obveznost javne objave seznama malih naprav. Po določbi četrtega odstavka obravnavanega člena ministrstvo seznam malih naprav javno objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave štiri mesece pred rokom, določenim v prvem odstavku obravnavanega člena (tj. do 31. maja dve leti pred začetkom novega petletnega obdobja), javnost pa ima v 30 dneh od objave pravico do dajanja pripomb na ta seznam.

Kot je navedeno v prvem in drugem odstavku obravnavanega člena, mora ministrstvo oba seznama do določenega roka poslati Komisiji, po določbi sedmega odstavka pa upoštevati njene zahteve glede vključitve na seznam in enakovrednih ukrepov, ki jih vsebuje seznam malih naprav. Prav tako ministrstvo po določbi sedmega odstavka ne sme dodeliti brezplačnih emisijskih kuponov napravi in mali napravi, za katero je Komisija zavrnila vpis na končni seznam. Če Komisija v devetih mesecih od roka javne objave seznama malih naprav ne ugovarja, lahko ministrstvo po določbi osmega odstavka

obravnavanega člena javno objavi končni seznam naprav in malih naprav, skupaj s pripadajočo količino brezplačno dodeljenih kuponov za vsako napravo.

Po določbi devetega odstavka ministrstvo izda odločbo, s katero se upravljavcu naprave in upravljavcu male naprave na podlagi končnega seznama dodeli celotna brezplačna količina emisijskih kuponov, ki mu pripada za petletno obdobje, in pripadajoče letne brezplačne količine emisijskih kuponov. Na tem mestu naj omenimo, da je brezplačna količina emisijskih kuponov za upravljavca male naprave relevantna le v primeru, da bo ponovno vključen v sistem trgovanja, saj v času izključitve do nje ni upravičen. Zato za upravljavca male naprave ta odločba vsebuje tudi dodeljeno količino pravic, o kateri bomo več povedali v obrazložitvi k šestemu odstavku 38. člena predloga zakona.

V primeru spremembe dovoljenja zaradi spremembe upravljavca naprave mora ministrstvo v skladu z desetim odstavkom odločbo o dodelitvi emisijskih kuponov v roku dveh mesecev v tem delu spremeniti po uradni dolžnosti, to je določiti novega upravljavca, saj količine emisijskih kuponov ostanejo nespremenjene.

V enajstem odstavku obravnavanega člena je urejena posebna ureditev za upravljavca naprave, ki je vključena na seznam iz osmega odstavka, vendar pa zaradi opravljanja dejavnosti, pri kateri obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW, spremeni svoje proizvodne procese, da bi zmanjšala emisije toplogrednih plinov, in posledično ne dosega več tega praga. V tem primeru se upravljavec naprave lahko odloči, da ostane vključen v sistem trgovanja do konca tekočega pa tudi naslednjega petletnega obdobja. V tem primeru je potrebna sprememba dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, saj je potrebno veljavnost takega dovoljenja omejiti, zato se zanj uporabljajo določbe 33. člena predlaganega zakona. V dvanajstem odstavku obravnavanega člena je dano pooblastilo ministru, da določi obliko vloge za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov (njena vsebina je že določena v Delegirani uredbi 2018/2066/EU) in način njene oddaje.

K 38. členu (izključitev iz sistema trgovanja)

Ta člen predloga zakona ureja možnost, ki jo dopušča 27. člen Direktive 2003/87/ES, da se upravljavec obstoječe naprave pod določenimi pogoji odloči za izključitev iz sistema trgovanja (s čimer postane t. i. mala naprava). Možnost nadaljnje izključitve seveda obstaja tudi za upravljavca naprave, ki ima pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za male naprave v tekočem obdobju, če izpolnjuje omenjene pogoje, kar se razume iz opredelitve izraza »upravljavec obstoječe naprave v sistemu trgovanja« iz 68. točke prvega odstavka 4. člena predloga zakona. Ti pogoji so določeni v prvem odstavku obravnavanega člena in so odvisni od emisij iz takšne naprave (manj kot 25 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida v vsakem koledarskem letu v zadnjih treh zaporednih letih), nazivne vhodne toplotne moči (pod 35 MW) in izpolnjevanja enakovrednih ukrepov, ki jih na podlagi pooblastila iz štirinajstega odstavka obravnavanega člena določi vlada.

Ministrstvo mora skladno z drugim odstavkom obravnavanega člena v določenem roku na osrednjem spletnem mestu državne uprave objaviti predlog enakovrednih ukrepov za male naprave, da lahko te sprejmejo informirano odločitev o tem, ali se bodo (ponovno) izključile iz sistema trgovanja.

Upravljavec obstoječe naprave mora po določbi tretjega odstavka o svoji nameri glede izključitve iz sistema trgovanja obvestiti ministrstvo najpozneje štiri mesece pred rokom, določenim v prvem odstavku 37. člena predloga zakona, to je do 31. maja dve leti pred začetkom obdobja, kar pomeni za obdobje od leta 2026 do 2030 do 30. junija 2024. Upravljavec naprave, ki se želi (ponovno) izključiti iz sistema trgovanja, bo ministrstvo o svoji nameri obvestil z vlogo iz prvega odstavka 37. člena predloga zakona (vloga za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov).

Če upravljavec naprave izpolni prva dva zgoraj navedena pogoja (manj kot 25 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida v vsakem koledarskem letu v zadnjih treh zaporednih letih in nazivna vhodna toplotna moč pod 35 MW), ga ministrstvo uvrsti na seznam malih naprav za novo obdobje, po določbi četrtega odstavka obravnavanega člena pa veljavno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov oziroma veljavno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo (če se želi naprava, ki je bila v predhodnem obdobju že izključena iz sistema trgovanja, ponovno izključiti) po uradni dolžnosti

nadomesti z novim. Določbe petega odstavka vsebujejo sestavine odločbe, ki so podobne kot v dovoljenju za izpuščanje toplogrednih plinov in se nanašajo na spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter izvajanje enakovrednih ukrepov. Ministrstvo izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo za petletno obdobje iz prvega odstavka 37. člena predloga zakona.

Ker je upravljavec male naprave izključen iz sistema trgovanja, mu brezplačni kuponi v obdobju izključenosti v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU ne pripadajo, kar pomeni, da se mu ne podelijo v registru Unije. Da pa bi izenačili pogoje, ki veljajo za upravljavce naprav, ki so vključene v sistem trgovanja, in upravljavce malih naprav, ministrstvo slednjim v skladu s šestim odstavkom obravnavanega člena določi, tj. izračuna, t. i. dodeljeno količino pravic. Te predstavljajo količino emisij toplogrednih plinov v tonah ekvivalenta ogljikovega dioksida, do katere lahko mala naprava izpušča toplogredne pline. Za količino emisij nad tem pragom bo morala mala naprava bodisi plačati okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida z 70. člena predlaganega zakona bodisi predati emisijske kupone v registru Unije, kar podrobneje določa predpis iz sedmega odstavka 70. člena predloga zakona.

Sedmi odstavek določa, da mora upravljavec male naprave ministrstvu o emisijah toplogrednih plinov v preteklem letu poročati do določenega roka, tega poročila pa v nasprotju s poročili upravljavcev vključenih naprav ne preveri preveritelj. Namesto tega ga pregleda ministrstvo, ki, če ugotovi, da vsebuje napačne podatke o emisijah, količino emisij toplogrednih plinov ugotovi z odločbo.

Po določbi devetega odstavka obravnavanega člena ministrstvo malo napravo ponovno vključi v sistem trgovanja, če iz prej navedenega poročila ali drugih podatkov izhaja, da je bil v napravi presežen določen prag emisij (25 000 ton ekvivalenta) ali če upravljavec male naprave ni izvajal predpisanih enakovrednih ukrepov. Ministrstvo v tem primeru upravljavcu male naprave izda novo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, s katerim nadomesti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo, upravljavcu naprave pa z odločbo dodeli tudi preostanek emisijskih kuponov, ki mu pripadajo do konca obdobja.

Po določbi dvanajstega odstavka obravnavanega člena mora upravljavec male naprave izpolniti obveznosti plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida tudi v letu, ki sledi letu, v katerem je mala naprava presegla v tem členu določen prag emisij. Za upravljavca male naprave se glede spremembe, povezane z malo napravo, spremembe načrta metodologije spremljanja, spremembe načrta za spremljanje, izpolnitve obveznosti pri prenehanju delovanja ali dejavnosti male naprave in odvzema dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov smiselno uporabljajo določbe 33., 34., 54., 58. in 59. člena predloga zakona ter predpis iz zadnjega odstavka tega člena, kar določa trinajsti odstavek obravnavanega člena.

Namen izključitve malih naprav iz sistema trgovanja je v zmanjšanju stroškov, ki bi jih takšne naprave imele, če bi bile vključene v sistem trgovanja, nanašajo pa se predvsem na način spremljanja, poročanja, zlasti pa preverjanja poročil. Zaradi tega je po določbi štirinajstega odstavka obravnavanega člena predvideno, da vlada določi enakovredne ukrepe (ki se nanašajo predvsem na plačilo za emisije toplogrednih plinov), načrt za spremljanje emisij in način preverjanja poročila o emisijah toplogrednih plinov za male naprave.

K 39. členu (vključitev drugih dejavnosti in toplogrednih plinov v sistem trgovanja)

Ta člen predloga zakona ureja možnost, ki jo vsebuje Direktiva 2003/87/ES, da država članica v sistem trgovanja lahko vključi tudi druge dejavnosti in toplogredne pline, ki niso navedeni v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES. Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena bo lahko vlada te dejavnosti v sistem trgovanja vključila le ob predhodni odobritvi Komisije, pri tem pa bo morala upoštevati učinke na notranji trg EU, morebitno izkrivljanje konkurence, okoljsko celovitost sistema trgovanja in zanesljivost načrtovanega spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov. Če bo Komisija vključitev odobrila, bo vlada dejavnosti in toplogredne pline določila s podzakonskim aktom, za kar ji je dano pooblastilo v drugem odstavku. V nadaljevanju obravnavanega člena je urejen postopek izdaje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za upravljavce naprav, ki izvajajo dejavnost iz

podzakonskega akta iz drugega odstavka. Prav tako je po vzoru upravljavcev naprav, ki so v sistem trgovanja vključeni zaradi izvajanja dejavnosti iz priloge I k Direktivi 2003/87/ES, urejena možnost nadaljnje vključitve po spremembi proizvodnih procesov z namenom zmanjšanja emisij tudi za dodatno vključene upravljavce naprav na podlagi obravnavanega člena.

K 40. členu (prilagoditev brezplačno dodeljene količine emisijskih kuponov)

Ta člen predloga zakona ureja primere, ko je treba upravljavcu naprave prilagoditi dodeljeno količino brezplačnih emisijskih kuponov v skladu z zahtevami Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1842 z dne 31. oktobra 2019 o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nadaljnjimi ureditvami za prilagoditve brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti (UL L št. 282 z dne 4. 11. 2019, str. 20), (v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba 2019/1842/EU, do česar pride zaradi spremembe v ravni dejavnosti (večja oziroma manjša proizvodnja od načrtovane).

Po določbi prvega odstavka je pristojni organ za izvrševanje omenjene uredbe ministrstvo, ki mora Komisiji predložiti podatke o ravni dejavnosti upravljavca naprave, ki so vsebovani v letnem poročilu o ravni dejavnosti, tega pa mora upravljavec naprave pripraviti v skladu z zahtevami navedene uredbe.

Po določbi drugega odstavka ministrstvo na podlagi sklepa Komisije, ki določa navodila centralnemu administratorju registra Unije, naj spremembe preglednic nacionalnih dodelitev za države članice vnese v register Unije, upravljavcu naprave spremeni – zmanjša ali poveča – brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov, kar stori z odločbo, ki jo izda po uradni dolžnosti. Ti sklepi se izdajajo za posamezno trgovalno obdobje ter se znotraj njega večkrat spreminjajo – glede na podatke, ki jih nacionalni pristojni organi sporočijo Komisiji. V času priprave predloga zakona je veljaven Sklep Komisije z dne 12. septembra 2024 o navodilih centralnemu administratorju registra Unije, naj spremembe preglednic nacionalnih dodelitev za Belgijo, Češko, Dansko, Nemčijo, Estonijo, Irsko, Grčijo, Španijo, Francijo, Hrvaško, Ciper, Latvijo, Litvo, Madžarsko, Avstrijo, Poljsko, Portugalsko, Romunijo in Slovenijo vnese v register Unije (UL L št. 2024/6955 z dne 15. 11. 2024).

Tretji odstavek predloga člena pa določa, da ministrstvo na podlagi poročila o ravni dejavnosti upravljavca male naprave, ki mu ta ne priloži poročila o preverjanju in ki ga ministrstvo ne pošlje Komisiji, prav tako z odločbo spremeni brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov. Poleg tega ministrstvo s to odločbo prilagodi tudi dodeljeno količino pravic, do katere lahko mala naprava izpušča toplogredne pline.

Po določbi četrtega odstavka obravnavanega člena minister določi obliko poročila o spremembi ravni dejavnosti in način njegove oddaje.

K 41. členu (dodelitev brezplačnih emisijskih kuponov za nove naprave)

Ta člen predloga zakona ureja način dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov za upravljavce novih naprav, saj bi bili v nasprotnem primeru upravljavci novih naprav, ki bi v času nekega petletnega obdobja šele začeli izvajati dejavnosti, v neenakopravnem položaju glede na obstoječe upravljavce naprav, ki so vključeni na seznam iz 37. člena predloga zakona in upravičeni do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena se za upravljavca nove naprave v vsakem petletnem obdobju šteje upravljavec naprave, ki je dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov prvič pridobil v obdobju, ki se začne tri mesece pred rokom iz prvega odstavka 37. člena predloga zakona in konča tri mesece pred rokom za predložitev seznama naprav Komisiji za naslednje petletno obdobje. Upravljavci novih naprav za obdobje od 2026 do 2030 bodo torej tisti, ki bodo dovoljenje prvič pridobil v času od 30. junija 2024 do 30. junija 2028.

Po določbi drugega odstavka se za upravljavca nove naprave ne šteje upravljavec naprave, ki je s pravnim poslom pridobil že obstoječo napravo ali njen del oziroma je bilo upravljavcu naprave zaradi

spremembe upravljavca naprave dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov spremenjeno v skladu s 33. členom predloga zakona. Tako kot obstoječi upravljavec naprave za zgorevanje goriva zaradi proizvodnje električne energije tudi novi upravljavec že obstoječe naprave ali njenega dela za to dejavnost ni upravičen do dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov.

Po določbi tretjega odstavka mora upravljavec nove naprave za dodelitev brezplačnih emisijskih kuponov pri ministrstvu vložiti vlogo, pripravljeno v skladu z Delegirano uredbo 2019/331/EU, na podlagi katere ministrstvo izračuna dodeljeno količino brezplačnih kuponov. Ministrstvo podatke iz vloge v skladu z določbo četrtega odstavka predloži Komisiji, pri izračunu končne brezplačne dodeljene količine, ki jo upravljavcu nove naprave dodeli z odločbo (za obdobje in letne količine), pa mora upoštevati tudi zahteve Komisije in navedeno uredbo EU (peti odstavek). Ta odločba mora vsebovati tudi seznam podnaprav s preteklimi ravnmi dejavnosti. Šesti odstavek obravnavanega člena pooblašča ministra, da določi obliko vloge za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov za nove naprave in način njene oddaje.

K 42. členu (podelitev brezplačnih emisijskih kuponov)

Upravljavcu naprave ministrstvo na podlagi devetega odstavka 37. člena predloga zakona z odločbo dodeli pripadajočo količino brezplačnih emisijskih kuponov za celotno petletno obdobje in sorazmeren letni delež količine, podelitev emisijskih kuponov, to je vpis določene količine emisijskih kuponov na račun upravljavca naprave v registru Unije, pa na podlagi pooblastila iz Delegirane uredbe 2019/1122/EU izvede nacionalni administrator.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena nacionalni administrator na podlagi odločb o brezplačni dodelitvi emisijskih kuponov iz 37. člena predloga zakona upravljavcem naprav emisijske kupone tudi dejansko podeli, to je vpiše jih na račun upravljavca naprave v registru Unije. To mora storiti najpozneje do 30. junija tekočega leta.

V nadaljevanju so določeni tudi roki, v katerih mora nacionalni administrator podeliti letne količine brezplačnih kuponov napravam v posebnih primerih, ki jih ureja predlog zakona:

- v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz petega odstavka 41. člena predloga zakona za upravljavce novih naprav (drugi odstavek) in
- v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 40. člena predloga zakona zaradi prilagoditve (peti odstavek).

Po določbi tretjega odstavka nacionalni administrator ob prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov (34. člen predloga zakona) temu upravljavcu v naslednjem in vsakem nadaljnjem koledarskem letu do konca petletnega obdobja preostanka brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov ne podeli.

Po določbi četrtega odstavka obravnavanega člena nacionalni administrator ne more podeliti brezplačnih emisijskih kuponov upravljavcem naprav, ki so prenehale opravljati dejavnost.

K 43. členu (prenos emisijskih kuponov)

Ta člen predloga zakona ureja brezplačno dodelitev in podelitev preostanka emisijskih kuponov v primeru pisnega dogovora med upravljavcema naprav, ki sta sklenila pravni posel, na podlagi katerega je drugi upravljavec pridobil obstoječo napravo ali del le-te. Tudi v tem primeru ministrstvo izda odločbo o dodelitvi brezplačnih emisijskih kuponov za petletno obdobje, ki jo izda na podlagi vloge kupca naprave, ki ji mora slednji priložiti notarsko overjeni kopiji sklenjenega pravnega posla ter dogovora glede prenosa emisijskih kuponov med njima.

V tretjem odstavku je določeno, da mora nacionalni administrator v registru Unije podeliti preostanek emisijskih kuponov novemu upravljavcu in rok, v katerem mora to storiti, tj. do 30. junija. V zadnjem odstavku obravnavanega člena je dano pooblastilo ministru, da določi vsebino in obliko vloge za prenos emisijskih kuponov.

K 44. členu (načrt za spremljanje za operatorja zrakoplova)

Določbe 4. oddelka predloga zakona vsebujejo posebna pravila za operatorje zrakoplovov, ki so vključeni v sistem trgovanja. Operator zrakoplova je opredeljen v 25. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona, gre pa za pravno ali fizično osebo, ki upravlja zrakoplov med izvajanjem letalske dejavnosti, kot je določena v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES. Posebna pravila se nanašajo zlasti na obveznost pridobitve odobrenega načrta za spremljanje emisij toplogrednih plinov in njegovo izvajanje, na pripravo poročila o emisijah toplogrednih plinov, pa tudi na poseben način dodeljevanja brezplačnih emisijskih kuponov v letih 2024 in 2025 ter brezplačnih emisijskih kuponov za trajnostna letalska goriva v obdobju od 1. januarja 2024 pa do 31. decembra 2030.

V prvem odstavku obravnavanega člena je določeno, da mora operator zrakoplova, ki mu je bodisi Republika Slovenija odobrila operativno licenco bodisi je pripisan Republiki Sloveniji kot državi članici EU upravljavki na podlagi posebnega seznama, ki ga določi Komisija, v 30 dneh od odobritve licence oziroma objave seznama ministrstvo obvestiti o predvideni letni količini in vrsti goriva, ki ga bo uporabljal za izvajanje svoje letalske dejavnosti. Obvestilo je uvedeno z namenom poenostavitve in skrajšanja upravnega postopka.

Če bo ministrstvo na podlagi teh podatkov ugotovilo, da bo operator zrakoplova opravljal letalsko dejavnost, zaradi katere bi moral biti vključen v sistem trgovanja (Priloga I k Direktivi 2003/87/ES), ga v 21 dneh od prejema podatkov pozove, da pri ministrstvu vloži vlogo za odobritev načrta za spremljanje in sam načrt za spremljanje. Ta mora biti pripravljen v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2066/EU, ki ureja spremljanje in poročanje o emisijah (drugi in tretji odstavek).

Po določbi petega odstavka mora ministrstvo v treh mesecih izdati odločbo o odobritvi načrta za spremljanje, ki vsebuje tudi zahteve glede poročanja o emisijah in predaje emisijskih kuponov registru Unije.

Po določbi četrtega odstavka operatorju zrakoplova ni treba poslati vloge z načrtom spremljanja, če ministrstvo v 21 dneh od prejema podatkov, določenih v prvem odstavku obravnavanega člena, operatorja ne pozove k predložitvi vloge. To pomeni, da operator zrakoplova ne izvaja letalskih dejavnosti, ki so vključene v sistem trgovanja. Šesti odstavek daje pooblastilo ministru, da določi vsebino in obliko vloge za odobritev načrta za spremljanje.

K 45. členu (brezplačni emisijski kuponi za operatorja zrakoplova)

Operatorji zrakoplovov so od leta 2012 pa do uveljavitve Direktive 2023/958/EU imeli pravico do pridobivanja določene količine brezplačnih emisijskih kuponov, podobno kot upravljavci naprav. Z uveljavitvijo navedene direktive pa se je ta ureditev spremenila, saj operatorji zrakoplovov od leta 2026 niso več upravičeni do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, kar določa obravnavani člen predloga zakona.

V skladu z določbami Direktive 2023/958/EU, ki so prenesene v Uredbo o vrstah naprav, dejavnostih in toplogrednih plinih ter dodelitvi brezplačnih emisijskih kuponov za naprave in operatorje zrakoplova (Uradni list RS, št. 27/24) je operator zrakoplova za leti 2024 in 2025 še upravičen do določene količine brezplačnih emisijskih kuponov, ki je sorazmeren njegovemu deležu emisij in jih je za leto 2023 sporočil ministrstvu.

Vendar pa kljub določbi 45. člena predloga zakona Direktiva 2023/958/EU uvaja novo vrsto brezplačnih emisijskih kuponov glede na namen, in sicer za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2030, kar ureja 133. člen predloga zakona.

K 46. členu (uporaba sheme CORSIA)

V zvezi z obravnavanim členom je treba najprej opozoriti na definicijo sheme CORSIA iz 58. točke prvega odstavka 4. člena predloga zakona. To je shema za izravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za

mednarodni letalski promet, določena pa je v Prilogi 16, zvezek IV k Čikaški konvenciji. Čikaška konvencija je konvencija, ki ureja mednarodno civilno letalstvo, ki jo je ratificirala leta 1954 že FLRJ, Republika Slovenija pa jo vključila v svoj pravni red z Aktom o ratifikaciji nasledstva leta 1992 (glej tudi definicijo v 3. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona). Uvodoma povejmo še, da shema CORSIA vključuje lete, ki niso vključeni sistem trgovanja. Te dejavnosti pa so določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES (glej tudi definicijo v 25. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona).

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena je pristojni organ za izvajanje sheme CORSIA ministrstvo, pristojno za letalski promet. To bo moralo v skladu s predpisom EU, ki določa metodologijo v zvezi z leti v države, za katere se šteje, da uporabljajo shemo CORSIA, za vsako leto izračunati zahteve za izravnavo za predhodno koledarsko leto za lete v države, ki so navedene v tem predpisu, iz njih in med njimi ter za lete med Švico ali Združenim kraljestvom ter državami, ki so navedene v tem predpisu. Pristojno ministrstvo bo moralo o teh zahtevah vsako leto do 30. novembra obvestiti operatorja zrakoplova, ki bo te lete izvajal.

Po določbi drugega odstavka bo isto ministrstvo v skladu z že omenjenim predpisom EU izračunalo tudi končne skupne zahteve za izravnavo za posamezno obdobje skladnosti, določeno v okviru sheme CORSIA, in do 30. novembra leta, ki sledi zadnjemu letu posameznega obdobja skladnosti, o teh zahtevah obvestilo operatorja zrakoplova, ki ima spričevalo operatorja zrakoplova, ki ga je izdala Republika Slovenija, ali je registriran v državi članici EU, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, in od 1. januarja 2021 opravlja letalsko dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES. Trenutno obdobje skladnosti je obdobje med letoma 2024 in 2026, kar pomeni, da bo moralo pristojno ministrstvo izračunati končne skupne zahteve za izravnavo za trenutno obdobje skladnosti do 30. novembra 2027.

Zahteve za izravnavo, izračunane na podlagi prejšnjih odstavkov obravnavanega člena, se nanašajo na izvedbo ukrepov, s katerimi operator zrakoplova svoje emisije iz opravljenih letov izravna na ta način, da izvede ali zagotovi izvedbo ukrepov, s katerimi se za količino emisij toplogrednih plinov iz njegovih letov nadomestijo emisije zaradi izvedenih ukrepov izravnave.

Po določbi tretjega odstavka obravnavanega člena pa lahko operator zrakoplova, ki mu je spričevalo operatorja zrakoplova izdala Republika Slovenija ali je v njej registriran, za izpolnjevanje svoje obveznosti glede izravnave uporabi in preda v registru Unije enote (te pa niso emisijski kuponi), ki so določene v prvem odstavku 11.a člena Direktive 2003/87/ES, in sicer v skladu s predpisom EU, ki podrobneje ureja zahteve glede uporabe in ukinitve teh enot. Operator zrakoplova lahko te enote preda registru Unije do 31. januarja 2025 za emisije v obdobju 2021–2023 in do 31. januarja 2028 za emisije v obdobju 2024–2026.

K 47. členu (pristojni organ za ladjarsko družbo)

V petem oddelku V. poglavja predloga zakona so urejena posebna pravila, ki se nanašajo na vključitev ladjarskih družb v obstoječi sistem trgovanja. Uvodoma velja omeniti, da so morale ladjarske družbe do leta 2024 le spremljati in ministrstvu ter Komisiji poročati o emisijah toplogrednih plinov s svojih ladij v skladu z Uredbo (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES (UL L št. 123 z dne 19. 5. 2015, str. 55), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2776 z dne 12. oktobra 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje emisij toplogrednih plinov in drugih pomembnih informacij v zvezi s pomorskim prometom (UL L št. 2023/2776 z dne 14. 12. 2023), (V nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/757/EU). Ta uredba tudi določa dejavnosti pomorskega prometa, za katere veljajo zahteve glede spremljanja, poročanja in preverjanja emisij, Priloga I k Direktivi 2003/87/ES pa jo povzema. Od leta 2024 dalje pa so tudi ladjarske družbe vključene v sistem trgovanja, kar pomeni, da bodo morale (poleg spremljanja in poročanja o emisijah) za ladje z bruto tonažo večjo od 5 000 ton, kot to določa omenjena uredba, registru Unije predajati ustrezno količino emisijskih kuponov, tako kot upravljavci naprav in operatorji zrakoplovov. Ker za ladjarske družbe brezplačna dodelitev emisijskih kuponov ni predvidena, jih bodo morale kupovati.

Obravnavani člen določa, da je ministrstvo poleg ladij, registriranih v Republiki Sloveniji, pristojni organ tudi za ladjarske družbe, ki so Republiki Sloveniji pripisane na podlagi seznama, ki ga na podlagi pooblastila iz 3.gf člena Direktive 2003/87/ES pripravi Komisija. V času priprave predloga zakona je v veljavi Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2024/411 z dne 30. januarja 2024 o seznamu ladjarskih družb z navedbo upravnega organa za ladjarske družbe v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 2024/411 z dne 31. 1. 2024). Ministrstvo ohrani svojo pristojnost ne glede na naknadne spremembe dejavnosti ali registracije ladjarske družbe, dokler te spremembe niso razvidne na posodobljenem seznamu ladjarskih družb. Ta pristojnost se seveda nanaša na zadeve, ki jih predlagani zakon ureja za obveznosti ladjarskih družb v sistemu trgovanja.

K 48. členu (spremljanje, poročanje in preverjanje emisij toplogrednih plinov)

Ta člen predloga zakona določa obveznost spremljanja, poročanja in preverjanja emisij toplogrednih plinov za ladjarske družbe, ki opravljajo dejavnost pomorskega prometa v skladu z Uredbo 2015/757/EU in so registrirane v Republiki Sloveniji ali so na seznamu ladjarskih družb, ki ga pripravi Komisija, pripisane pa so Republiki Sloveniji.

Ladjarska družba, ki je registrirana v ali pripisana Republiki Sloveniji, mora za vsako od svojih ladij ministrstvu predložiti vlogo za odobritev načrta za spremljanje v skladu z zgoraj navedenim predpisom EU. Za namene poročanja o emisijah toplogrednih plinov iz pomorskega prometa v skladu z Direktivo 2003/87/ES, Uredbo 2015/757/EU in Uredbo (EU) 2023/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o uporabi obnovljivih in nizkoogljičnih goriv v pomorskem prometu ter spremembi Direktive 2009/16/ES (UL L št. 234 z dne 22. 9. 2023, str. 48) je na ravni EU vzpostavljena baza THETIS MRV. Z namenom poenostavitve upravnega postopka in poenotenja izvajanja sistema trgovanja na ravni EU drugi odstavek obravnavanega člena določa, da ladjarska družba vlogo za odobritev načrta za spremljanje vloži preko te aplikacije. Za takšno vlogo se upravna taksa ne plača.

V tretjem odstavku je določeno, da bo ministrstvo v treh mesecih od prejema popolne vloge ladjarski družbi izdalo odločbo o odobritvi načrta za spremljanje za vsako njeno ladjo, če bo ugotovilo, da so izpolnjeni pogoji iz Uredbe 2015/757/EU. Tako kot pri operatorjih zrakoplovov bo tudi ta odločba vsebovala zahteve glede spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov, njihovega preverjanja ter predaje ustreznih količin emisijskih kuponov registru Unije.

V četrtem odstavku obravnavanega člena je urejena obveznost ladjarske družbe, po kateri mora ta za vsako ladjo, ki bo po 1. januarju 2024 prvič v njenem ladjevju in bo opravljala dejavnost pomorskega prometa, določeno v Uredbi 2015/757/EU, ministrstvu brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje tri mesece po prvem postanku te ladje v pristanišču pod jurisdikcijo Republike Slovenije, predložiti vlogo za odobritev načrta za spremljanje, izdelanega v skladu z zgoraj navedenim predpisom EU skupaj z oceno akreditiranega preveritelja. Tudi to vlogo ladjarska družba odda preko aplikacije THETIS MRV. Po določbi petega odstavka obravnavanega člena mora ministrstvo o tej vlogi odločiti v štirih mesecih po prvem postanku ladje v pristanišču Republike Slovenije. Ta odločba bo imela enake vsebine, kot je že določeno v tretjem odstavku obravnavanega člena.

K 49. členu (obseg predaje emisijskih kuponov za ladjarske družbe)

Ta člen predloga zakona ureja postopno uvajanje zahtev za ladjarsko družbo glede deleža odgovornosti za emisije toplogrednih plinov z njenih ladij in posledično obsega predaje emisijskih kuponov v registru Unije.

Prvi odstavek obravnavanega člena se glede deležev odgovornosti za emisije toplogrednih plinov sklicuje na prvi odstavek 3.ga člena Direktive 2003/87/ES, ki te deleže natančno določa. Zgolj za ilustracijo povzemamo določbe, na katere se predlog zakona sklicuje. Delež odgovornosti je odvisen od vrste plovbe: če gre za plovbo med pristanišči pod jurisdikcijo držav članic ali za postanek v njih, je ladjarska družba odgovorna za 100 odstotkov emisij s svojih ladij. Če pa gre za plovbo med pristanišči pod jurisdikcijo držav članic in pristanišči zunaj njihove jurisdikcije, pa je ladjarska družba odgovorna le za 50 odstotkov svojih emisij.

Zaradi postopne uveljavitve sistema trgovanja tudi za ladjarske družbe od leta 2024 dalje je predviden postopen obseg predaje emisijskih kuponov registru Unije v letih 2025 in 2026. Tudi ta obseg je natančno določen v 3.gb členu Direktive 2003/87/ES, na katerega se predlog zakona v drugem odstavku obravnavanega člena tudi sklicuje. Če tudi v tem primeru povzamemo navedeno določbo direktive, bo morala ladjarska družba v letu 2025 registru Unije predati emisijske kupone za 40 odstotkov svojih preverjenih emisij za leto 2024, v letu 2026 za 70 odstotkov svojih preverjenih emisij za leto 2025, v letu 2027 pa za 100 odstotkov preverjenih emisij za leto 2026 in tako naprej za vsako leto.

Tretji odstavek določa tudi izjemo za predajo emisijskih kuponov, ki jo ladjarske družbe lahko uveljavljajo do leta 2030, in sicer za ladje, ki so kategorizirane za plovbo v ledu v skladu s priporočilom HELCOM 25/7, ki je opredeljeno v 44. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona.

K 50. členu (povračilo stroškov)

Ta člen predloga zakona ureja povračilo stroškov, če ladjarska družba na podlagi pogodbe končno odgovornost za nakup goriva ali upravljanje njene ladje ali oboje prenese na drugo osebo, ki ni ladjarska družba. V tem primeru mora ta oseba ladjarski družbi povrniti stroške, ki jih bo ladjarska družba imela zaradi obveznosti predaje emisijskih kuponov. Odgovornost za izvajanje načrta za spremljanje emisij, poročanja in predaje kuponov registru Unije (to je obveznosti v skladu z določbo drugega odstavka obravnavanega člena) obdrži ladjarska družba.

K 51. členu (dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt in sprememba dovoljenja)

Šesti oddelek V. poglavja predloga zakona ureja posebna pravila za sistem trgovanja za regulirane subjekte. Uvodoma je treba k temu oddelku navesti, da se z Direktivo 2023/959/EU, s katero je bila spremenjena osnovna Direktiva 2003/87/ES, vzpostavlja sistem trgovanja tudi za regulirane subjekte, ki so osebe (dobavitelji goriva), ki sproščajo gorivo na trg za zgorevanje v stavbnem sektorju, sektorju cestnega prometa in povezanih sektorjih (zlasti industrija in energetika, ki še nista zajeti z obstoječim sistemom trgovanja). Sistem trgovanja za regulirane subjekte bo ločen od obstoječega sistema trgovanja za naprave, operatorje zrakoplova in ladjarske družbe, a bo z njim tesno prepleten. Prav tako se je treba uvodoma posvetiti izrazu »regulirani subjekt«, saj se zdi uporaba tega izraza nekoliko nenavadna, kljub temu pa jo je moč zaslediti v vseh jezikovnih inačicah direktive: od angleške (*Regulated entity*) do hrvaške (regulirani subjekt). Morda nekoliko odstopa izraz v nemščini: »*beaufsichtigtes Unternehmen*«, ki ga je mogoče prevesti kot nadzorovani subjekt, kar bi bilo morda bolj primerno. Bolj kot sama izbira besed za izraz pa je seveda pomembna njegova vsebina. Kdo je torej »regulirani subjekt«? Odgovor na to vprašanje najdemo v izrazih, natančneje v 55. točki prvega odstavka 4. člena predloga zakona, ki določa pomen tega izraza, oziroma določa, kdo je regulirani subjekt. Tako kot za upravljavce naprav, operatorje zrakoplova in ladjarske družbe so dejavnosti, ki jih izvajajo regulirani subjeki, da so vključeni v sistem trgovanja, določene v Direktivi 2003/87/ES, in sicer v njeni Prilogi III. Na tem mestu opozarjamo še na možnost odloga sistema trgovanja za regulirane subjekte, ki je urejena v 136. členu predloga zakona.

Prvi odstavek obravnavanega člena določa, da mora imeti vsak regulirani subjekt dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt, podobno kot to za upravljavce naprav določa 32. člen predloga zakona. Vendar pa gre pri tem le za uporabo istega izraza, to je dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov. Kot bomo videli v nadaljevanju, se pridobivanje tega dovoljenja za regulirane subjekte od dovoljenja za upravljavce naprav do določene mere razlikuje (tako vloga, ki jo mora vložiti regulirani subjekt, kot tudi sama vsebina dovoljenja).

Vsebinska vloga za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov je sicer določena v zgoraj navedeni Direktivi 2023/959/EU, prenos te zahteve pa bo izveden s predpisom ministra, na podlagi zakonskega pooblastila iz devetega odstavka obravnavanega člena. Poleg vloge s predpisano vsebino bo moral regulirani subjekt za pridobitev dovoljenja ministrstvu v določenem roku poslati tudi načrt za spremljanje, pripravljen v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2066/EU, ki ureja spremljanje emisij in poročanje o njih (drugi odstavek).

Po določbi tretjega odstavka obravnavanega člena bo, tako kot upravljavcu naprave, tudi reguliranemu subjektu ministrstvo izdalo dovoljenje, če bo ugotovilo, da je regulirani subjekt sposoben zagotavljati izvajanje načrta za spremljanje emisij toplogrednih plinov, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo v določenem sektorju, in o njih poročati.

Četrty odstavek določa vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirani subjekt. Tudi vsebina tega dovoljenja je podobna vsebini dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za upravljavce naprav. Dovoljenje bo vsebovalo naziv in naslov reguliranega subjekta, opis načinov, kako regulirani subjekt sprošča goriva v porabo v določenem sektorju, seznam goriv, ki jih regulirani subjekt sprošča v porabo v določenem sektorju, načrt za spremljanje, zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov, in obveznost predaje emisijskih kuponov, ki ustrezajo njegovim skupnim preverjenim emisijam v vsakem koledarskem letu.

V petem, šestem, sedmem in osmem odstavku je, podobno kot za upravljavce naprav, urejeno tudi spreminjanje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov. Tudi za to spremembo je za poenostavitev in skrajšanje upravnih postopkov za regulirani subjekt uvedena pisna prijava vsake nameravane spremembe narave ali dejavnosti goriv.

Na koncu je treba omeniti, da so bila številna dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov že izdana pred veljavnostjo tega zakona, saj Direktiva 2023/959/EU določa, da lahko regulirani subjekt svojo dejavnost po 1. januarju 2025 opravlja le na podlagi pravnomočnega dovoljenja. Zato 135. člen predloga zakona v povezavi s tem členom določa, da se obstoječe okoljevarstveno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte, izdano na podlagi Uredbe o okoljevarstvenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte (Uradni list RS, št. 57/24), šteje za dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz tega člena predloga zakona. Dano je tudi pooblastilo ministrstvu, da ga po uradni dolžnosti uskladi z določbami četrtega odstavka 51. člena predloga zakona.

Minister glede na pooblastilo iz devetega odstavka tega člena poleg vsebine določi tudi obliko vloge za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte in njegovo spremembo. Določi tudi način oddaje obeh vlog in obliko načrta za spremljanje. Kot dopušča Direktiva 2023/959/EU, vlada v podzakonskem aktu določi tudi poenostavljene ukrepe za spremljanje emisij in poročanje o njih za regulirani subjekt, katerega letne emisije, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo, so manjše od 1 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida.

K 52. členu (razširitev sektorjev)

Podobno kot je za vključitev drugih dejavnosti in toplogrednih plinov v obstoječi sistem trgovanja (tj. za upravljavce naprav, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe), urejeno v 39. členu predloga zakona, je tudi v primeru reguliranih subjektov v obravnavanem členu predvidena možnost razširitve sektorjev, za katere bo moral regulirani subjekt izpolnjevati predpisane zahteve, če bo v njih izvajal svojo dejavnost. Tako bo lahko vlada od leta 2027 v sistem trgovanja za regulirane subjekte vključila tudi druge sektorje, ki niso vključeni v Prilogo III k Direktivi 2003/87/ES, pri čemer pa bo morala upoštevati zlasti učinke na notranji trg EU, morebitno izkrivljanje konkurence, okoljsko celovitost sistema trgovanja in zanesljivost načrtovanega spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov.

Vlada bo lahko na podlagi podzakonskega akta iz drugega odstavka obravnavanega člena nove sektorje vključila v sistem trgovanja za regulirane subjekte, če bo vključitev odobrila Komisija. V nadaljevanju člena je urejen postopek pridobitve in izdaje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte, ki se vključijo v sistem trgovanja za regulirane subjekte zaradi vključitve dodatnih sektorjev. Peti odstavek obravnavanega člena določa, da morajo taki regulirani subjekti, kot vsi ostali, ministrstvu predložiti preverjeno poročilo o emisijah toplogrednih plinov za te sektorje v skladu s 55. in 56. členom predloga zakona. Nazadnje člen določa obveznost ministrstva, da o količini preverjenih emisij do 30. junija koledarskega leta uradno obvesti Komisijo, če je preveritelj poročila takih reguliranih subjektov potrdil kot zadovoljiva. Zadnji odstavek določa še, da se za regulirani subjekt, ki je v sistem trgovanja vključen na podlagi tega člena, smiselno uporabljajo določbe 51. člena predloga zakona, in sicer v zvezi

s spremembo načrta za spremljanje, spremembo narave dejavnosti ali goriv, ki jih regulirani subjekt sprošča v porabo, ter spremembo reguliranega subjekta.

K 53. členu (preprečevanje dvojnega štetja)

Ker bo nov sistem trgovanja z emisijskimi kuponi za regulirane subjekte vzporeden obstoječemu sistemu trgovanja za naprave, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe, ter bo z njim tesno prepleten, obstaja možnost 'prekrivanja' obeh sistemov. Zato bo vlada na podlagi pooblastila iz prvega odstavka obravnavanega člena predpisala ukrepe za omejevanje tveganja dvojnega štetja emisij iz sistema trgovanja za regulirane subjekte in emisij iz sistema trgovanja za naprave, operatorje zrakoplova in ladjarske družbe. Ta predpis bo vseboval tudi ukrepe za preprečevanje tveganja predaje emisijskih kuponov za emisije, ki niso nastale v sektorjih, vključenih v sistem trgovanja za regulirane subjekte.

Vlada bo lahko na podlagi drugega odstavka obravnavanega člena bolnišnici, ki ni naprava v skladu s predlaganim zakonom, kar pomeni, da ne opravlja dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, zagotovila finančno nadomestilo za stroške, ki jih je nanje prenesel regulirani subjekt zaradi obveznosti predaje emisijskih kuponov.

K 54. členu (sprememba načrta za spremljanje)

V sedmem oddelku V. poglavja predloga zakona so določena pravila, ki so v sistemu trgovanja skupna za upravljavce naprav, operatorje zrakoplova, ladjarske družbe in regulirane subjekte. Skupna pravila se nanašajo na spremembo načrta za spremljanje, poročanje, preverjanje poročila, predajo emisijskih kuponov v registru Unije, odvzem dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov in ravnanja glede razkrivanja podatkov ter poslovne skrivnosti. Ta oddelek vsebuje tudi skupne določbe, ki urejajo pravno varstvo oseb, ki so jim bile na podlagi predlaganega zakona izdane odločbe, in določbe glede obveznosti pošiljanja odločb pristojni inšpekciji ali nacionalnemu administratorju.

Obravnavani člen ureja spremembo načrta za spremljanje za upravljavce naprav, operatorje zrakoplovov, ladjarske družbe in regulirane subjekte.

Po določbi prvega odstavka mora upravljavec naprave, operator zrakoplova ali regulirani subjekt pri ministrstvu vložiti vlogo, če namerava bistveno spremeniti načrt za spremljanje. Kaj se šteje za bistveno spremembo, je določena v Izvedbeni uredbi 2018/2066/EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih.

Po določbi drugega odstavka obravnavanega člena ministrstvo spremeni odločbo o dovoljenju za izpuščanje toplogrednih plinov za upravljavce naprav ali regulirane subjekte oziroma odločbo o odobritvi načrta za spremljanje za operatorje zrakoplovov v dveh mesecih od prejema popolne vloge, ki vsebuje spremenjeni načrt za spremljanje.

Nekoliko drugače in v skladu z Uredbo 2015/757/EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa, poročanje o njih ter njihovo preverjanje, je v tretjem in četrtem odstavku obravnavanega člena urejeno spreminjanje načrta za spremljanje za ladjarske družbe. Če mora ladjarska družba spremeniti načrt za spremljanje v skladu z navedenim predpisom EU, vloži vlogo, ki vsebuje spremenjeni načrt za spremljanje in oceno preveritelja z ustrezno akreditacijsko listino (drugi odstavek 56. člena predloga zakona) v THETIS MRV, za kar pa ne plača upravne takse. Ministrstvo v treh mesecih od prejema popolne vloge v tem delu spremeni odločbo iz drugega odstavka 48. člena predloga zakona, če je preveritelj ocenil, da je načrt izdelan v skladu z navedenim predpisom EU.

Po določbi petega odstavka obravnavanega člena lahko upravljavec naprave, operator zrakoplova ali regulirani subjekt spremeni načrt za spremljanje tudi v nebistvenih sestavinah, a mora o nameravani spremembi načrta za spremljanje najpozneje do 31. decembra tekočega leta obvestiti ministrstvo, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki. V zadnjem odstavku je dano pooblastilo ministru, da določi vsebino in obliko vloge za spremembo načrta za spremljanje za upravljavca naprave, operatorja zrakoplova in regulirani subjekt ter način njene oddaje.

K 55. členu (poročanje)

V tem členu predloga zakona je urejena obveznost poročanja o emisijah toplogrednih plinov za upravljavce naprav, operatorje zrakoplova, ladjarske družbe in regulirane subjekte.

Upravljavec naprave in operator zrakoplova morata Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO) poročati o emisijah toplogrednih plinov v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2066/EU, najpozneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

Prav tako mora do 31. marca tekočega leta ARSO o svojih emisijah toplogrednih plinov v preteklem koledarskem letu poročati tudi ladjarska družba, pri čemer pa je poročanje za ladjarske družbe urejeno v Uredbi 2015/757/EU, ki ureja spremljanje, poročanje in preverjanje emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa. Drugače kot za upravljavce naprav, operatorje zrakoplova in regulirane subjekte, mora ladjarska družba do navedenega roka, poleg ARSO, poročila pošiljati tudi Komisiji.

Glede na določbo četrtega odstavka obravnavanega člena bodo morali regulirani subjekti od 1. januarja 2025 za vsako koledarsko leto spremljati svoje emisije v skladu z odobrenim načrtom spremljanja, od 1. januarja 2026 pa ARSO, podobno kot upravljavci naprav in operatorji zrakoplovov, tudi poročati o teh emisijah v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2066/EU, in sicer najpozneje do 30. aprila tekočega leta.

Poleg tega bodo morali v obdobju od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2030 regulirani subjekti po določbi petega odstavka obravnavanega člena do 30. aprila vsako leto ARSO poročati tudi o povprečnem deležu stroškov, povezanih s predajo emisijskih kuponov za predhodno leto, ki so jih prenesli na potrošnike, v skladu s predpisom EU, ki ureja poročanje o povprečnem deležu stroškov, ki pa v času priprave predlaganega zakona še ni v veljavi. Šesti odstavek določa, da regulirani subjekt lahko na končnega potrošnika prenese stroške, povezane s predajo emisijskih kuponov, do višine, ki odraža povprečno ceno emisijskega kupona, po kateri je regulirani subjekt kupil emisijske kupone v preteklem koledarskem letu. Regulirani subjekt to dokazuje na način, da k poročilu iz petega odstavka priloži dokumentacijo, iz katere je razvidna cena, po kateri je kupil emisijske kupone. Namen določbe je zagotoviti, da širitev evropske sheme za trgovanje z emisijami na sektorja stavb in cestnega prometa ne vodi v povišanje maloprodajnih cen goriv. K vsakemu poročilu, razen poročilu reguliranega subjekta o povprečnem deležu stroškov, mora biti priloženo tudi poročilo o preverjanju, pri čemer je preverjanje poročil urejeno v 56. členu predloga zakona.

V sedmem odstavku obravnavanega člena je urejen primer, ko upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt do predpisanega roka ARSO ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov in poročila o njegovem preverjanju. V tem primeru to do določenega roka stori ministrstvo, stroške izdelave tega poročila pa nosi upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba oziroma regulirani subjekt, ki ni izpolnil svoje obveznosti. To je posledica določbe Direktive 2003/87/ES, ki navaja, da je za izvajanje sistema trgovanja odgovorna vsaka država članica sama. Ministrstvo izdelava poročilo o emisijah toplogrednih plinov na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov za posamezno napravo, operatorja zrakoplova in ladjarsko družbo do 30. aprila tekočega leta, za regulirani subjekt pa do 31. maja tekočega leta. Ti roki so povezani z roki, do katerih morajo biti poročila poslana ministrstvu, kar pomeni, da ima ministrstvo en mesec časa za njihovo pripravo.

Ministrstvo na podlagi poročila, ki ga je izdelalo samo, izda upravljavcu naprave, operatorju zrakoplova, ladjarski družbi ali reguliranemu subjektu odločbo, s katero ugotovi količino emisij toplogrednih plinov, ki jo je ta oseba v preteklem letu izpustila v zrak in za katero mora ta oseba predati emisijske kupone.

Dodatno obveznost glede poročanja ima po določbah devetega odstavka obravnavanega člena operator zrakoplova, ki mora ARSO od 1. januarja 2025 enkrat letno poročati tudi o vplivih letalstva, ki niso povezani z ogljikovim dioksidom, kar je zahteva, ki jo uvaja Direktiva 2023/959/ES. Znanost si je namreč enotna, da so vplivi drugih toplogrednih plinov, na globalno segrevanje še bistveno večji od vplivov ogljikovega dioksida. Tudi to poročilo mora biti izdelano v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2066/EU in preverjeno v skladu z Izvedbeno uredbo 2018/2067/EU.

Deseti, enajsti in dvanajsti odstavek obravnavanega člena urejajo možnost, da ministrstvo na predlog operatorja zrakoplova od Komisije zahteva, da ta ne objavi podatkov o letnih emisijah iz letalstva, ki se nanašajo nanj, ker bi razkritje škodilo njegovim poslovnim interesom zaradi specifičnih okoliščin, kar dopušča Direktiva 2003/87/ES. Operator zrakoplova mora v svojem predlogu te specifične okoliščine utemeljiti, nanašajo pa se lahko le na delovanje operatorja na zelo omejenem številu aerodromov vzleta in pristanka ali na zelo omejenem številu držav vzleta in pristanka, za katere mora poročati v skladu s predlaganim zakonom. O zahtevi odloča Komisija. Trinajsti odstavek nazadnje daje pooblastilo ministru, da določi obliko in način poročanja upravitelja naprave iz prvega odstavka tega člena in reguliranega subjekta iz četrtega odstavka tega člena ter način oddaje obeh poročil.

K 56. členu (preverjanje poročila o emisijah toplogrednih plinov in izredno naknadno preverjanje poročil)

Vsako poročilo o emisijah toplogrednih plinov, ki ga morajo ARSO poslati upravitelji naprav, operatorji zrakoplova, ladjarske družbe ali regulirani subjekti, mora biti preverjeno, preveri pa ga lahko le oseba, ki je pridobila akreditacijsko listino v skladu s predpisi EU, ki urejajo preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev. Za upravitelje naprav, operatorje zrakoplovov in regulirane subjekte je to Izvedbena uredba 2018/2067/EU, za ladjarske družbe pa Uredba (EU) 2015/757 in Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2917 z dne 20. oktobra 2023 o dejavnostih preverjanja, akreditaciji preveriteljev in odobritvi načrtov za spremljanje s strani upravnih organov v skladu z Uredbo (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/2072 (UL L št. 2023/2917 z dne 29. 12. 2023).

Preveritelj mora preveriti poročilo o emisijah toplogrednih plinov in upravitelju naprave, operatorju zrakoplova, ladjarski družbi ali reguliranemu subjektu izdati poročilo o preverjanju v skladu z zgoraj navedenimi predpisi.

Po določbi tretjega odstavka obravnavanega člena lahko ministrstvo kadar koli tudi samo opravi izredno naknadno preverjanje poročila o emisijah toplogrednih plinov in tudi poročila o ravni dejavnosti, ki ga je sicer že preveril preveritelj. Za naknadno preverjanje ministrstvo izbere drugega preveritelja. Če ministrstvo ob preverjanju ugotovi, da preveritelj po lastni krivdi ni pravočasno izdelal poročila o preverjanju, kar je bilo ugotovljeno s pravnomočno sodbo sodišča, ali da je izdelal pomanjkljivo, napačno ali zavajajoče poročilo o preverjanju, o tem obvesti nacionalni akreditacijski organ, ki je izdal akreditacijsko listino (tj. v primeru Republike Slovenije Slovenska akreditacija). Ta lahko zoper preveritelja ukrepa v skladu s svojimi pristojnostmi na podlagi predpisov, ki urejajo akreditacijo.

Stroške izrednega naknadnega preverjanja poročila nosi ministrstvo, ki pa lahko od preveritelja v določenem primeru izterja vračilo stroškov izrednega naknadnega preverjanja.

K 57. členu (predaja in ukinitve emisijskih kuponov)

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena mora upravitelj naprave, operator zrakoplova in ladjarska družba do 30. septembra tekočega leta predati emisijske kupone v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov, ugotovljeni v poročilu o emisijah toplogrednih plinov iz 55. člena in preverjeni v skladu z določbami 56. člena predloga zakona. Ta obveznost iz razumljivih razlogov ne velja za upravitelje malih naprav v obdobju, ko so izključeni iz sistema trgovanja. Nekoliko drugačen rok za predajo emisijskih kuponov velja za regulirane subjekte, in sicer je to 31. maj tekočega leta za preteklo koledarsko leto. V nadaljevanju je urejena tudi predaja emisijskih kuponov v primeru, ko ministrstvo pri izrednem naknadnem preverjanju poročila o emisijah toplogrednih plinov ugotovi, da upravitelj naprave, operator zrakoplova in ladjarska družba ni predal ustrezne količine emisijskih kuponov v registru Unije. Po določbi četrtega odstavka obravnavanega člena se predani emisijski kuponi ukinejo v skladu z Delegirano uredbo 2019/1122/EU, kar se zgodi avtomatično po preteku določenega časa od predaje emisijskih kuponov. Z namenom transparentnosti in zagotavljanja podatkov javnosti peti odstavek obravnavanega člena določa, da ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi naziv osebe, ki ni predala ustrezne količine emisijskih kuponov.

V šestem in sedmem odstavku obravnavanega člena sta urejeni izjemi od splošnega pravila glede predaje emisijskih kuponov za upravljavce naprav. Upravljavcu naprave emisijskih kuponov ni treba predati za emisije toplogrednih plinov, ki jih je zajel na svoji napravi in jih prenesel v napravo za njihovo trajno skladiščenje, za katero je država članica EU izdala dovoljenje za shranjevanje ogljikovega dioksida (zajem in shramba ogljika). V drugem primeru pa upravljavcu naprave emisijskih kuponov ni treba predati, če so bile njegove emisije toplogrednih plinov zajete in uporabljene na način, s katerim so postale trajno kemično vezane v proizvodni tok, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje, vključno z vsemi dejavnostmi, ki potekajo po koncu življenjske dobe proizvoda (zajem in uporaba ogljika), v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2620 z dne 30. julija 2024 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za to, da se za toplogredne pline šteje, da so postali trajno kemično vezani v proizvodni tok (UL L št. 2024/2620 z dne 4. 10. 2024).

Tako kot za upravljavca naprave so predvidene določene izjeme glede predaje emisijskih kuponov tudi za operatorja zrakoplova in ladjarsko družbo.

Po določbi osmega odstavka obravnavanega člena tako operatorju zrakoplova za določeno obdobje ni treba predati emisijskih kuponov za emisije:

1. ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih v državi, navedene v predpisu Komisije o seznamu držav, za katere se šteje, da uporabljajo shemo CORSIA za namene sistema trgovanja, ali iz njih;
2. ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih med državami Evropskega gospodarskega prostora in državami, ki niso navedene v predpisu iz prejšnje točke, razen letov v Švico in Združeno kraljestvo;
3. iz letov v najmanj razvite države in male otoške države v razvoju, kot jih opredeljuje Organizacija združenih narodov, in iz njih, razen držav, navedenih v predpisu iz 1. točke, in tistih držav, katerih BDP na prebivalca je enak povprečju Unije ali ga presega.

Po določbi devetega odstavka pa ni treba predati emisijskih kuponov ladjarski družbi za emisije, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri plovbah:

1. ki jih opravijo potniške ladje, razen potniških ladij za križarjenje, in ladje ro-ro med otoki in pristanišči, določenimi v Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/2895 z dne 19. decembra 2023 o določitvi seznama otokov in pristanišč iz člena 12(3-d) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter seznama transnacionalnih pogodb o opravljanju javne službe ali transnacionalnih obveznosti javne službe iz člena 12(3-c) navedene direktive (UL L 2023/2895 z dne 22. 12. 2023), in za emisije iz dejavnosti takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj navedenih pristanišč;
2. ki jih opravijo potniške ali ro-ro ladje v okviru transnacionalne pogodbe o opravljanju javne službe ali transnacionalnih obveznosti javne službe, določenih v predpisu EU iz prejšnje točke, in v zvezi z emisijami iz dejavnosti takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj pristanišč;
3. med pristaniščem v najbolj oddaljeni regiji države članice in pristaniščem v isti državi članici EU, vključno s plovbami med pristanišči znotraj najbolj oddaljene regije in plovbami med pristanišči v najbolj oddaljenih regijah iste države članice in med njimi, ter pri dejavnostih takšnih ladij v zvezi s takšnimi plovbami znotraj pristanišča.

Na tem mestu opozarjamo še na povezavo s 134. členom predloga zakona, ki ureja začasne izjeme za operatorja zrakoplova.

Po določbi desetega odstavka 57. člena mora oseba kljub plačilu globe za presežne emisije ob naslednji predaji emisijskih kuponov predati tudi vse manjkajoče kupone, ki bi jih sicer morala predati v skladu s tem zakonom, kar je zahteva iz Direktive 2003/87/ES.

K 58. členu (predaja emisijskih kuponov v primeru prenehanja delovanja naprave ali opravljanja dejavnosti)

Kot je bilo navedeno zgoraj, se morajo v sistem trgovanja z emisijami toplogrednih plinov vključiti pravne in fizične osebe (upravljavci naprav, operatorji zrakoplova, ladjarske družbe in regulirani subjekti), ki opravljajo določeno dejavnost. Te dejavnosti so taksativno navedene v Prilogi I (za naprave, operatorje zrakoplova in ladjarske družbe) in Prilogi III (za regulirane subjekte) k Direktivi 2003/87/ES. Zaradi tega

je bilo treba urediti tudi položaje v primeru prenehanja opravljanja takšne dejavnosti in tudi v primeru prenehanja delovanja naprave. Osebe, ki prenehajo opravljati dejavnost, zaradi katere so bile vključene v sistem trgovanja, oziroma naprave, ki prenehajo delovati, nimajo več obveznosti spremljanja emisij, poročanja o njih in predaje ustrezne količine emisijskih kuponov. To vprašanje ureja obravnavani člen.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena mora upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba ali regulirani subjekt, v primeru stečaja pa stečajni upravitelj, ministrstvo nemudoma pisno obvestiti o prenehanju opravljanja določene dejavnosti (upravljavci naprav tudi o prenehanju delovanja naprave), to pa bo izkazal s potrdilom o oddani pošiljki.

Zgoraj navedeno pisno obvestilo bo štel kot vloga, ministrstvo pa bo v dveh mesecih od prejema obvestila izdalo odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. ali 51. člena predloga zakona ali odločbe o odobritvi načrta za spremljanje iz petega odstavka 44. člena predloga zakona ali drugega oziroma četrtega odstavka 48. člena predloga zakona. Ta odločba bo vsebovala tudi obveznost predaje ustrezne količine emisijskih kuponov v registru Unije.

V tretjem odstavku je določen način ugotavljanja količine emisijskih kuponov, ki morajo biti predani registru Unije v primeru prenehanja dejavnosti oziroma v primeru prenehanja delovanja naprave. Količina emisijskih kuponov, ki jo bo morala oseba, ki je prenehala opravljati dejavnost, oziroma naprava, ki je prenehala delovati, predati registru Unije, bo izkazana s preverjenim poročilom o emisijah. Poročilo bo moralo zajeti obdobje od začetka koledarskega leta, za katero poročila o emisijah toplogrednih plinov še ni bilo poslano ministrstvu, pa do pravnomočnosti odločbe o prenehanju dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov oziroma načrta za spremljanje. Poročilo bo moralo biti skupaj s poročilom o preverjanju najpozneje v treh mesecih od pravnomočnosti prej navedene odločbe poslano ministrstvu, emisijski kuponi pa bodo morali biti v skladu z določbo četrtega odstavka najpozneje 120. dan od pravnomočnosti navedene odločbe predani v registru Unije.

V petem in šestem odstavku obravnavanega člena je urejena tudi možnost, ko oseba, ki je sicer prenehala opravljati dejavnost, oziroma naprava, ki je prenehala delovati, ministrstvu v zakonitem roku ni poslala preverjenega poročila. V tem primeru bo ministrstvo ravnalo enako, kot je to urejeno v 55. členu predloga zakona: na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov bo samo izdelalo poročilo, na njegovi podlagi bo tej osebi izdalo tudi odločbo, v kateri bo ugotovljena količina emisij toplogrednih plinov, ki je bila v obdobju od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja določene dejavnosti izpuščena v ozračje in za katero mora ta oseba v 120 dneh od pravnomočnosti odločbe registru Unije predati ugotovljeno količino emisijskih kuponov. Ministrstvo mora v skladu s sedmim odstavkom Komisijo obvestiti o prenehanju opravljanja dejavnosti naprave oziroma delovanja naprave.

Na koncu naj omenimo še, da prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma prenehanje delovanja naprave seveda ne pomeni, da te osebe ne smejo ali ne morejo trgovati s pravicami do emisije. Tako kot vsi drugi bodo lahko te pravice kupovale in prodajale, če bodo za to seveda imele ekonomski in finančni interes, v registru Unije pa odprt trgovalni račun.

K 59. členu (odvzem dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)

Ta člen ureja primere odvzema dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, in sicer tako za naprave kot tudi za regulirane subjekte. V prvem in četrtem odstavku obravnavanega člena so določeni pogoji, pod katerimi ministrstvu dovoljenje upravljavcu naprave in reguliranemu subjektu odvzame z odločbo. Ti pogoji se nanašajo na bistvene kršitve določb V. poglavja predloga zakona. Drugi in tretji odstavek določata rok, v katerem upravljavcu ali za samo napravo po odvzemu dovoljenja ne more biti izdano novo dovoljenje. Podobno peti odstavek tega člena določa rok, v katerem reguliranemu subjektu po odvzemu dovoljenja ne more biti izdano novo dovoljenje.

K 60. členu (razkrivanje podatkov in poslovna skrivnost)

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena so vse odločbe, poročila o emisijah toplogrednih plinov in poročila o njihovem preverjanju informacije javnega značaja. Dostop do teh informacij je urejen v Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja.

Po določbi drugega odstavka pa se bodo podatki iz zgoraj navedenih aktov in dokumentov, za katere velja poslovna skrivnost, lahko razkrili samo v skladu z zakonom, ki ureja varovanje poslovnih skrivnosti.

K 61. členu (upravni spor, odpoved pravici do vložitve tožbe v upravnem sporu in sporočanje)

Podobno kot v Zakonu o varstvu okolja je tudi v predlogu zakona urejena možnost odpovedi pravici do vložitve tožbe v upravnem sporu za odločbe, izdane na podlagi V. poglavja predloga zakona. V primeru, da se bodo vse stranke in stranski udeleženci po vročitvi odločb, ki jih bo izdajalo ministrstvo, pisno ali ustno na zapisnik pri ministrstvu odpovedale pravici do vložitve tožbe v upravnem sporu, bodo postale odločbe pravomočne z dnem, ko se bo zadnji od upravičencev do vložitve tožbe odpovedal tej pravici. Te odločbe so odločbe o dovoljenju za izpuščanje toplogrednih plinov in o njegovi spremembi, odločbe o odobritvi načrtov spremljanja in njegovih sprememb ter odločbe o dodelitvi oziroma podelitvi emisijskih kuponov.

V obravnavanem členu je na enem mestu urejena tudi obveznost pošiljanja odločb oz. seznanjanja z njimi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju. Glede različnih pristojnosti in nalog enih in drugih bodo obema poslani odločbe, ki se nanašajo na dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za upravljavce naprav in regulirane subjekte ter odločbe o odobritvi načrta za spremljanje za operatorje zrakoplova ter ladjarske družbe, vključno z vsemi spremembami, izključno nacionalnemu administratorju pa odločbe o dodelitvi oziroma podelitvi emisijskih kuponov, saj inšpekcija s temi vprašanji nima nobenih nalog oziroma pristojnosti.

Tam, kjer na podlagi 27. člena predloga zakona nacionalni administrator odloča o odprtju računa, začasni prekinitvi dostopa do računa, zaprtju računa ali razrešitvi pooblaščenih oseb, pa teh odločb ni treba pošiljati inšpekciji, saj ta v teh postopkih nima nobene pristojnosti.

K 62. členu (evidence toplogrednih plinov)

V 62. členu predloga zakona se določa pristojni organ za pripravo evidenc in okvirnih evidenc toplogrednih plinov. Pripravlja se jih vsako leto za obdobje vseh preteklih let od leta 1986 dalje. V evidence so vključeni vsi antropogeni izpusti toplogrednih plinov, ki so razdeljeni v naslednje kategorije: raba energije, ki zajema zgorevanje goriv (energetika, industrija in gradbeništvo, promet, ostala raba) ter ubežne emisije; industrijski procesi in raba proizvodov; kmetijstvo; raba tal, sprememba rabe tal in gozdarstvo; ravnanje z odpadki. Med toplogredne pline, zajete v evidencah, spadajo ogljikov dioksid, metan, di-dušikov oksid in F-plini.

K 63. členu (obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva)

V 63. členu predloga zakona se določa pristojni organ za pripravo in obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov iz sektorja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva.

Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za gozdove je pristojno ministrstvo, pristojno za gozdarstvo. Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za travinje in za njive (obdelovalna zemljišča in trajni nasadi) je pristojno ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za mokrišča je pristojno ministrstvo, pristojno za vode. Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za naselja je pristojno ministrstvo, pristojno za prostor. Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za pridobljene lesne proizvode je pristojno ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Za posredovanje podatkov, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov za naravo je pristojno ministrstvo, pristojno za naravne vire. Za

posredovanje podatkov državne statistike, namenjenih obračunavanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov, je pristojen Statistični urad Republike Slovenije.

V zvezi z drugim odstavkom 63. člena predloga zakona so v nadaljevanju podane podrobnejše obrazložitve.

Izhodišča iz Priloge IIIa Uredbe 2018/841/EU in Priloge V Uredbe (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L št. 107 z dne 21. 4. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2023/839/EU): države članice za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov za obdobje 2021–2025 uporabljajo vsaj metodologije prvega reda (Red 1) v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006. To velja za vse, razen za emisije in odvzeme toplogrednih plinov za skladiščenje ogljika v ključnih kategorijah, za katere se uporabljajo vsaj metodologije drugega reda (Red 2) v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006. Ključna kategorija je tista, katere emisije in odvzemi predstavljajo vsaj 25 odstotkov emisij ali odvzemov v kategoriji vira ali ponora, ki je v nacionalnem sistemu evidenc države članice višje uvrščena, saj ima njena ocena pomemben vpliv na tri stvari. To so skupne evidence toplogrednih plinov države v smislu absolutne ravni emisij in odvzemov, trend emisij in odvzemov ali negotovost glede emisij in odvzemov v kategorijah rabe zemljišč.

Države članice od predložitve evidenc toplogrednih plinov leta 2028 naprej uporabljajo vsaj metodologije drugega reda (Red 2) v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006. Hkrati pa čimprej, najkasneje pa od predložitve evidenc toplogrednih plinov leta 2030 naprej za vse ocene emisij in odvzemov za skladiščenje ogljika uporabljajo metodologije tretjega reda (Red 3) v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006. To velja za ocene emisij in odvzemov za skladiščenje ogljika, ki se nanašajo na območja enot rabe zemljišč iz točk (a) do (d) iz Priloge V Uredbe 2023/839/EU.

Ne glede na prejšnji odstavek države članice uporabijo vsaj metodologije drugega reda v skladu s smernicami IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006, kadar površina, ki spada v katero koli posamezno kategorijo iz točk (a) do (d), predstavlja manj kot 1 odstotek površine zemljišč, s katerimi se gospodari in o katerih poroča država članica.

Preglednica 1: Predvidena zahtevana raven poročanja za Slovenijo od leta 2028 dalje

Kategorija /skladišče	Nadzemna biomasa	Podzemna biomasa	Odmrli les	Opad	Organski ogljik v tleh	Žagan les, lesne plošče, papir*
Gozdna zemljišča	Red 3	Red 3	Red 3	Red 3	Red 3	
Njivske površine (obdelovalna zemljišča in trajni nasadi)	Red 1	Red 1	Red 1	Red 1 in 2	Red 2	
Travinje	Red 1 in 3	Red 1 in 3	Red 1 in 3	Red 1 in 3	Red 2 in 3	
Mokrišča	Red 2	Red 2	Red 2	Red 2	Red 2	
Naselja	Red 1 in 2	Red 1 in 2	Red 1	Red 1	Red 2	
Druga zemljišča	Red 1	Red 1	Red 1 in 2	Red 1 in 2	Red 2	

Pridobljeni lesni proizvodi						Red 2
-----------------------------	--	--	--	--	--	-------

*Les, ki se poseka in predela v Sloveniji.

Točki (a) in (b) se nanašata na opredelitev zemljišč oz. območij, kot jih določa Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (prenovitev) (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU). Točka (c) se nanaša na območja, habitate oz. enote zemljišč, kot jih določajo Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L št. 20 z dne 26. 1. 2010, str. 7), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2019/1010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o uskladitvi obveznosti poročanja na področju zakonodaje, povezane z okoljem, ter spremembi uredb (ES) št. 166/2006 in (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES, 2009/147/ES in 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 338/97 in (ES) št. 2173/2005 ter Direktive Sveta 86/278/EGS (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 115); Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/17/EU z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju okolja zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 193); Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32) ter Uredba 2020/852/EU. Točka (d) se nanaša na opredelitev območij, ki jih določata Uredba 2018/841/EU in Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L št. 288 z dne 6. 11. 2007, str. 27). Za identifikacijo teh pomembnih območij narave bo potrebno pridobiti natančnejše prostorske podatke.

Območja enot rabe zemljišč z veliko zalogo ogljika so gozdna zemljišča. Ta so ključna kategorija glede na prispevek neto emisij v skupni bilanci ter glede na analizo trenda. Na teh zemljiščih je treba spremljati zaloge ogljika v vseh skladiščih ogljika. Podatki o zalogah ogljika v nadzemni biomasi in v odmrlem lesu se zbirajo v okviru nacionalne gozdne inventure. V poročanju za EU in UNFCCC se trenutno ne poročajo neto emisije, ki so rezultat sprememb zalog ogljika v opadu (organski del tal) in zalog ogljika v mineralnem delu tal, saj ni razpoložljivih podatkov, na podlagi katerih bi emisije oz. ponore lahko ocenili.

Direktiva 2018/2001/EU v četrtem odstavku člena 29 določa, da je zemljišče z visoko zalogo ogljika tudi mokrišče, tj. zemljišče, ki je stalno ali večji del leta pokrito ali nasičeno z vodo (tak status je moralo pridobiti januarja 2008 ali pred tem). To pomeni, da bi morali za zemljišča, ki se trenutno poročajo pod kategorijo mokrišča, pridobiti podatke o pokritosti z vodo. V kategorijo mokrišča sicer poleg voda (koda 7000) prištevamo še barje (koda 4100), trstičje (4210) ter ostalo zamočvirjeno zemljišče (koda 4220).

Med ključne kategorije štejemo tudi kategoriji naselja in pridobljeni lesni proizvodi. Za podkategorijo naselja, ki ostanejo naselja, bi morali vzpostaviti trajni monitoring spremembe zaloge ogljika v živi biomasi (nadzemna in podzemna biomasa) in zaloge ogljika v mineralnem delu tal. Predpostavlja se, da je prispevek neto emisij, kot rezultat spremembe zaloge ogljika v odmrlem lesu in opadu majhen, zato za ti dve skladišči tak monitoring ni smiseln. Za podkategorijo zemljišča, spremenjena v naselja, ni potrebe po vzpostavitvi trajnega monitoringa. Za pridobljene lesne proizvode bi morali pridobiti izboljšane podatke o količinah proizvodnje žagarskih proizvodov iz domačega lesa (posek v Sloveniji).

K 64. členu (projekcije emisij toplogrednih plinov in odvzemov)

V 64. členu predloga zakona se določa pristojni organ, ki zagotavlja izdelavo projekcij emisij toplogrednih plinov po virih in odvzemov po ponorih.

K 65. členu (Poročilo o blaženju podnebnih sprememb)

V 65. členu predloga zakona se ureja pravno podlago za pripravo Poročila o blaženju podnebnih sprememb. Poročilo naslavlja vse sektorje iz Uredbe 2018/842/EU (energetika, industrijski procesi in uporaba proizvodov, kmetijstvo in odpadki). Za področje kmetijstva se v tem poročilu pripravi le povzetek stanja, ker je podrobnejši opis stanja blaženja podnebnih sprememb v kmetijstvu že opisan v Podnebnem poročilu o stanju v kmetijstvu, ki se ga pripravlja na podlagi zakona, ki ureja kmetijstvo.

K 66. členu (Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam)

V 66. členu predloga zakona se ureja pravno podlago za pripravo Poročila o prilagajanju podnebnim spremembam. Poročilo bo vsebovalo podatke, potrebne za poročanje v skladu z 19. členom Uredbe (EU) št. 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, ki določa, da morajo države članice EU do 15. marca, začeni z 2021 in nato vsaki dve leti, posredovati informacije o svojih nacionalnih načrtih in strategijah prilagajanja podnebnim spremembam. Poročilo bo vsebovalo podatke o stanju na področju doseganja ciljev strategije prilagajanja, regionalnih akcijskih načrtov in celovite ocene izvajanja politike prilagajanja podnebnim spremembam.

Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam sprejme vlada, z njim pa se seznani tudi državni zbor.

K 67. členu (podnebni kazalci)

Člen predloga zakona določa, da se za spremljanje napredka na področjih blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam izdelujejo in posodablajo kazalci podnebja. Določa se organ, ki izdeluje in posodablja te kazalce.

Kazalci se izdelujejo in posodablajo skladno z določili Uredbe 2018/1999/EU, zlasti na podlagi metodologije, ki jo pripravlja Evropska agencija za okolje.

K 68. členu (dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka iz novih osebnih vozil)

Člen predloga zakona v skladu z Direktivo 1999/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil (UL L št. 12 z dne 18. 1. 2000, str. 16) nalaga prodajalcem in dobaviteljem novih osebnih vozil, da potrošnikom zagotovijo dostopnost informacij o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka iz teh vozil. Določa se pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta, ki bo opredelil vsebino in način obveščanja ter druge obveznosti prodajalcev in dobaviteljev.

K 69. členu (namen in vrste ekonomskih in finančnih instrumentov)

V tem členu predloga zakona so določene vrste ekonomskih in finančnih instrumentov na področju podnebnih sprememb, ki so v zakonu podrobneje opredeljeni, oziroma so za davčne olajšave določeni v zakonodaji, ki ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dohodkov pravnih oseb.

K 70. členu (okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida)

Glede na to, da so vse vsebine, ki se nanašajo na podnebne spremembe iz ZVO-2 prenesene v predlog zakona, je bilo treba urediti tudi vprašanje okoljske dajatve zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida. Ta dajatev je bila uvedena z Uredbo o okoljski dajatvi zaradi onesnaževanja okolja z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22 – ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24). Ker je ogljikov dioksid najpomembnejši toplogredni plin, obenem pa tudi ni onesnaževalo, je bilo potrebno to dajatev izvzeti iz ZVO-2 in jo na primeren način urediti v predlogu zakonu. Iz tretjega odstavka 126. člena predloga zakona je v prehodnih določbah razvidno, da v tem

primeru ne gre za novo dajatev, saj se omenjena dajatev, izdana na podlagi ZVO-2, šteje za dajatev, izdano na podlagi obravnavanega člena.

Prvi odstavek obravnavanega člena določa namen plačevanja okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida oziroma predmet, zaradi katerega se ta plačuje, to je onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida. Drugi odstavek določa zavezanca za plačilo dajatve, tj. oseba, ki v Republiki Sloveniji porablja gorivo. Toda po določbi tretjega odstavka to dajatev za zavezanca zaračunava in vplačuje plačnik, ki je bodisi proizvajalec bodisi pridobitelj goriva. Določeno je tudi, v katerih primerih zavezanec sam obračunava in plačuje okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida in kdo je zavezanec za plačilo okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za zemeljski plin.

Po določbi šestega odstavka obravnavanega člena je osnova za določitev okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida enota obremenitve, ki je enaka emisiji 1 tone ogljikovega dioksida. Vlada ima na podlagi zakonskega pooblastila iz sedmega odstavka pristojnost, da podrobneje določi, osnovo za obračunavanje okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, njeno višino in način njenega obračunavanja, odmere, in plačevanja, merila in pogoje za oprostitev plačila ter vračilo že plačane okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

Predlagani osmi odstavek določa, da se glede obračunavanja, odmere, nadzora, plačevanja, vračila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, pobota, vročanja, pravnih sredstev, prisilne izterjave in drugih vprašanj postopka (postopkovne določbe), odloga ali obročnega plačevanja ter neizterljivosti, zamudnih obresti in zastaranja (materialne določbe), uporabljata Zakon o davčnem postopku in Zakon o finančni upravi. S sklicevanjem na ta dva predpisa ta materija v predlaganem členu ne postane sestavni del Zakona o davčnem postopku in Zakona o finančni upravi, temveč vsebina oziroma sestavni del Podnebnega zakona. Zakon o davčnem postopku in Zakon o finančni upravi s sprejemom Podnebnega zakona ne bosta urejala postopkovnih in materialnih določb za okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, čeprav je za te naloge po predlogu Podnebnega zakona pristojna Finančna uprava Republike Slovenije.

K 71. členu (izjema od plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida)

Ta člen določa izjeme, za katere se okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida ne plačuje, kar sledi obstoječi ureditvi iz uredbe, sprejete na podlagi ZVO-2.

K 72. členu (letalska podnebna dajatev)

V členu predloga zakona se na novo uvaja letalska podnebna dajatev za mednarodni posebni zračni prevoz v mednarodnem in notranjem zračnem prometu z zrakoplovi, katerih največja vzletna masa presega 5 700 kg in imajo kapaciteto do 19 sedežev. Posebni zračni prevoz je, v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo, zračni prevoz, ki nima značilnosti rednega zračnega prevoza in primeroma zajema čarterski let, let za posebne dogodke, taksi let, komercialni poslovni let in druge občasne lete. Mednarodni posebni zračni prevoz opravljajo letalski prevozniki, operatorji, tuji letalski prevozniki ali tuji operatorji v skladu s predpisi Evropske unije in zakonom, ki ureja letalstvo ter drugimi predpisi in pravnimi akti, ki veljajo v Republiki Sloveniji na področju civilnega letalstva. Notranji zračni promet pomeni zračni promet izključno na ozemlju ali z ozemlja držav članic Evropske unije brez pristajanja na ozemlje tretjih držav.

Višina letalske dajatve bo znašala največ 250 eurov in se bo obračunala glede na največjo vzletno maso zrakoplova. Podrobnejša višina letalske dajatve bo določena v uredbi.

Zavezanci za plačilo letalske dajatve so operatorji zrakoplovov, ki opravljajo mednarodni posebni zračni prevoz v mednarodnem in notranjem zračnem prometu. Zavezanec bo letalsko dajatev zaračunal in vplačal v državni proračun upravljavec letališča. V členu so določene tudi izjeme, ko se letalska dajatev ne bo obračunala ter podlaga za sprejem podzakonskega akta.

Namen letalske podnebne dajatve je zmanjšati emisije toplogrednih plinov in spodbuditi bolj trajnostno vedenje v letalskem sektorju.

Letalska dajatev se bo plačala za posamezni zrakoplov, ki izpolnjuje zgoraj določene kriterije, ne bo pa odvisna od števila potnikov na konkretnem letu.

K 73. in 74. členu (presoje vplivov na podnebje in podnebne odpornosti)

Člena predloga zakona določata, da morajo biti vsi posegi v okolje, ki lahko verjetno pomembno vplivajo na okolje, zasnovani in izvedeni tako, da prispevajo k uresničevanju ciljev predloga zakona. V ta namen je potrebno v postopkih presoje vplivov na okolje oceniti vpliv posega v okolje na podnebje in odpornost posega v okolje na podnebne vplive. 74. člen predloga zakona določa podobno tudi za dokumente, ki so predmet CPVO. Člen bo doprinesel k lažjemu uveljavljanju načel podnebne politike v procesih oblikovanja in sprejemanja planov ter posegov v prostor. Navedeno je v skladu z novejšo usmeritvijo EU in njenih ustanov, ki se odraža v uvedbi podnebnega preverjanja (climate proofing) vseh investicij, sofinanciranih ali kreditiranih z evropskimi sredstvi.

Minister bo določil način ocenjevanja vplivov na podnebje in odpornosti na podnebne vplive.

K 75. členu (Eko sklad)

S predlogom člena se v zakon prenaša in delno dopolnjuje 210. člen ZVO-2.

Določa se, da je Eko sklad javni sklad, ki ga je država ustanovila za izvajanje politike spodbujanja trajnostnega razvoja. Zato se za vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, subsidiarno uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne sklade. Eko sklad spodbuja trajnostni razvoj, ne le z dodeljevanjem ugodnih kreditov ali poroštev, ampak z različnim naborom finančnih instrumentov spodbujanja naložb, ki preprečujejo, odpravljajo ali zmanjšujejo obremenjevanje okolja in povezanih naložb.

V prvem odstavku se določa pravno podlago tudi za spodbujanje naložb, ki niso neposredno namenjene preprečevanju, odpravljanju ali zmanjšanju obremenjevanja okolja, ampak so z njimi le posredno povezane (povezanih naložb), s katerimi bi se na primer omogočila spodbuda za izvedbo postopka legalizacije objekta, saj je le legalno zgrajen objekt lahko predmet spodbude in podobno.

Pri tem Eko sklad upošteva tudi socialni vidik za ublažitev energetske revščine ter druge vidike, zlasti ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave, uporabo naravnih materialov, spodbujanje zaposlovanja, spodbujanje tehnologij in spodbujanje regionalnega razvoja.

Ustanovitelj Eko sklada je država, za katero ustanoviteljske pravice izvršuje vlada.

K 76. členu (dejavnosti Eko sklada)

Ta člen predloga zakona prenaša in dopolnjuje določbo 211. člena ZVO-2, s katero se ureja dejavnosti Eko sklada.

Med drugim je določena tudi dejavnost izvajanje različnih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti, ki jo Eko sklad izvaja že na podlagi Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE). S predlaganima novima 4. in 7. točko prvega odstavka tega člena se dejavnostim, ki jih opravlja Eko sklad v javnem interesu, dodata dejavnosti spodbujanja ukrepov prilagajanja podnebnim spremembam in drugih ukrepov blaženja podnebnih sprememb in spodbujanja naložb v ukrepe za zmanjšanje energetske revščine, ki ju Eko sklad dejansko izvaja že sedaj.

Pri izvajanju svojih dejavnosti lahko Eko sklad sodeluje tudi z drugimi javnimi finančnimi institucijami in ministrstvi ter z domačimi in mednarodnimi zasebnimi finančnimi institucijami z namenom učinkovitejšega opravljanja svojih nalog, krepitve finančnega potenciala ter usklajene in celovite ponudbe finančnih spodbud na področju trajnostnega razvoja.

Eko sklad že opravlja določene naloge tudi na podlagi pooblastil, danih s strani različnih ministrstev in ne le ministrstva, pristojnega za okolje, v čigar delovno področje sodi, pri čemer sklad s pristojnim ministrstvom v ta namen sklene pogodbo.

K 77. členu (splošni akti Eko sklada in sestava nadzornega sveta)

Ta člen predloga zakona prenaša in spreminja 212. člen ZVO-2, ki ureja splošne akte Eko sklada in sestavo nadzornega sveta.

V prvem odstavku je dopolnjena določba drugega odstavka 5. člena ZJS-1 o minimalni vsebini ustanovitvenega akta.

V drugem odstavku predlog zakona ureja pooblastilo, da način in postopki za uporabo njegovih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: dodeljevanje spodbud) in postopki za izbor upravičencev do spodbud in omejitve pri dodeljevanju spodbud podrobneje določijo v Splošnih pogojih poslovanja Eko sklada, Slovenskega javnega sklada (SPP). V SPP, ki ga je kot akt za izvrševanje javnih pooblastil pristojen sprejel Eko sklad, se na splošno opredelijo osebe, ki so upravičene do spodbud in morebitne subjektivne ali objektivne omejitve pri dodeljevanju spodbud, pri čemer Eko sklad za vsak postopek dodeljevanja spodbud posebej določi upravičence. Prav tako so predmet posameznega javnega poziva ali javnega razpisa na primer skupni obseg sredstev za dodeljevanje spodbud, pogoji za dodelitev spodbud, merila za določitev višine spodbude, ocenjevanje in vrednotenje posameznih naložb oziroma projektov ali programov, rok za vložitev vloge, dokumentacija, ki mora biti obvezno priložena k vlogi, stroški, povezani z dodeljeno spodbudo, najdaljša odplačilna ali vračilna doba oziroma pogoji in postopek vračila spodbude, ekonomsko-finančna merila za presojo kreditne sposobnosti upravičenca, način zavarovanja dodeljene spodbude, morebitne druge omejitve višine posamezne spodbude, vključno z omejitvami, ki izhajajo iz veljavnih predpisov o omejitvah oziroma dovoljenosti državnih pomoči in - morebitne druge omejitve, ki izhajajo iz predpisov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma oziroma drugih veljavnih predpisov in podobno. Te omejitve so na eni strani odraz načela ekonomičnosti pri dodeljevanju sredstev za sofinanciranje posamezne naložbe oziroma doseganja največjega mogočega učinka z danim obsegom sredstev. Po drugi strani pa tudi zmanjšanja tveganj Eko sklada.

Eko sklad določi povračila svojih stroškov za opravljanje posameznih storitev s Tarifo za storitve Eko sklada, s katero se opredeli višina in način obračunavanja nadomestil za storitve sklada, opredeljeni pa so lahko tudi stroški drugih storitev, ki jih po pooblastilu Eko sklada opravlja banka, na primer strošek vodenja kreditov. Tarifo za storitve Eko sklada sprejme direktor s soglasjem nadzornega sveta Eko sklada.

Sprejetje pravilnikov je po Zakonu o javnih uslužbencih (ZJU) pridržano ministrstvom, zato se izraz pravilnik, ki ga vsebuje določba tretjega odstavka 212. člena ZVO-2 nadomesti s Tarifo za storitve Eko sklada. Določi se objava na spletnem mestu Eko sklada.

Posebej je določena tudi sestava nadzornega sveta Eko sklada. Vlada mora ob imenovanju upoštevati tudi relevantne določbe ZJS-1. Po novem bo vlada imenovala enega predstavnika ministrstva, pristojnega za okolje, enega predstavnika ministrstva, pristojnega za podnebje (namesto dosedanjih dveh predstavnikov ministrstva, pristojnega za okolje) in enako kot do sedaj po enega predstavnika ministrstva, pristojnega za energijo in ministrstva, pristojnega za finance.

K 78. členu (instrumenti za dodeljevanje spodbud Eko sklada)

Ta člen predloga zakona prenaša in spreminja določbo 213. člena ZVO-2, s katero se določa instrumente za dodeljevanje spodbud Eko sklada.

Ker Eko sklad ločeno dodeljuje nepovratna sredstva (npr. sredstva za kritje upravičenih stroškov izvedene naložbe) ter posojila s subvencionirano obrestno mero, so ta v predlogu člena omenjena ločeno. V predlaganem drugem odstavku se, enako kot do sedaj, zahteva, da se instrumenti sklada uporabljajo v skladu s predpisi, ki urejajo državne pomoči. Za dodelitev lastnih nepovratnih sredstev iz

nerazporejenega presežka prihodkov nad odhodki je po tretjem odstavku potrebno soglasje ustanovitelja. V četrtem odstavku pa se določa vire sredstev za izvajanje različnih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti.

K 79. členu (sklad namenskega premoženja)

Ta člen predloga zakona prenaša 214. člen ZVO-2, s katerim se ureja sklad namenskega premoženja. Viri sredstev namenskega premoženja so opredeljeni v 1. do 4. točki prvega odstavka. V drugem odstavku pa je določeno, da se sprememba vrednosti sklada namenskega premoženja vpiše v sodni register.

K 80. členu (zadolževanje Eko sklada)

Ta člen prenaša določbo 215. člena ZVO-2, ki ureja zadolževanje Eko sklada, in četrty odstavek 210. člena ZVO-2.

V prvem odstavku se določa, da se lahko Eko sklad zadolžuje samo za namen opravljanja dejavnosti v javnem interesu. Ohranjena je tudi že uveljavljena omejitev skupnega obsega zadolženosti sklada do višine vrednosti sklada namenskega premoženja.

V drugem odstavku je enako, kot v četrtem odstavku 210. člena ZVO-2, določena subsidiarna odgovornost ustanovitelja za najeta posojila Eko sklada, ki niso zavarovana s poroštvom države, ki pa je omejena do 20 odstotkov vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada.

K 81. členu (način dodeljevanja spodbud Eko sklada)

Ta člen predloga zakona prenaša in dopolnjuje določbo 216. člena ZVO-2, ki ureja način dodeljevanja spodbud Eko sklada.

V prvem in drugem odstavku določa instrumente oziroma sredstva sklada ter vlogo nadzornega sveta pri njihovem podeljevanju.

Izjemoma se, kot že v ZVO-2, določa, da lahko Eko sklad dodeljuje spodbude za sofinanciranje projektov ozaveščanja ali programov promoviranja dejavnosti Eko sklada na podlagi javnega razpisa, ki ga sprejme direktor Eko sklada.

S četrtyim odstavkom se določi, da se nepovratna sredstva Eko sklada ne upoštevajo kot dohodek, ki se ugotavlja po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, prav tako se od njih ne plača dohodnine. S predlagano določbo se želi preprečiti, da bi bili upravičenci do nepovratnih sredstev Eko sklada zaradi prejema teh sredstev prikrajšani do raznih pravic, pri katerih se dohodek ugotavlja skladno z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Prav tako se prejetih nepovratnih sredstev ne upošteva kot dohodek pri izračunu dohodnine.

K 82. členu (javni poziv in javni razpis)

Ta člen predloga zakona prenaša in dopolnjuje določbo 217. člena ZVO-2, s katero se urejata javni poziv in javni razpis.

Zaradi številčnosti in načina obravnave vlog se enako, kot v prvem odstavku 217. člena ZVO-2 določa, da se, če ni v javnem pozivu določeno drugače, vloge ne glede na formalno popolnost obravnavajo po vrstnem redu prispetja, razen, če je v javnem pozivu določeno, da se šteje, da je bila vloga vložena takrat, ko je bila vložena vloga, s katero so bile odpravljene morebitne pomanjkljivosti. S predlagano spremembo se dopolnjuje določba glede obsega pooblastila, danega Eko skladu glede vsebine javnega poziva z razlogi za odvzem pravice do nepovratnih sredstev.

K 83. členu (vloga za dodelitev spodbud Eko sklada)

S tem členom predloga zakona se ohranja odstop od zahtev za vlogo po ZUP, ki je za vlagatelje enostavnejši in učinkovitejši in ga je vseboval že 218. člen ZVO-2, pri čemer je besedilo predlaganega člena primernejše. V prvem odstavku so dodane obvezne sestavine vloge, poleg sestavin, ki jih določa ZUP, pri čemer je upoštevana specifičnost delovanja Eko sklada. Drugi odstavek predpisuje, da mora biti vloga vložena na obrazcu, ki je del dokumentacije javnega poziva ali javnega razpisa. Z izpolnitvijo obrazca vloge, ki skladno z drugim odstavkom predlaganega člena glede na specifičnost posameznega javnega poziva lahko vsebujejo tudi sestavine, ki so glede na vsebino posameznega javnega poziva ali javnega razpisa odločilne, je vlagateljem zelo olajšano vlaganje vlog, reševanje vlog je hitrejše, kar vse je predvsem v korist vlagateljem. Tretji odstavek določa, da se v posameznem javnem pozivu ali javnem razpisu določijo dokumentacija in priloge, ki morajo biti priložene vlogi, glede na specifičnost posameznega javnega poziva ali javnega razpisa, katerih vsebina je lahko zelo različna.

Že po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek in uredbi, ki ureja upravno poslovanje je določeno je prioriteto vlaganje vlog v elektronski obliki po elektronski poti, pri čemer je ohranjena ureditev iz ZVO-2, da se lahko te vlagajo brez kvalificiranega elektronskega podpisa, če je identiteto vložnika mogoče ugotoviti na drug zanesljiv način. Upošteva se dejstvo, da se naložbe, za katere se vloga za dodelitev spodbud Eko sklada preverjajo tako pred dodelitvijo spodbude, kot tudi po sami izvedbi naložbe, se kvalificirani elektronski podpis kot način identifikacije posameznika v danem primeru ne kaže kot nujno potreben in proporcionalen za zagotovitev primerne pravne varnosti. Namen navedene predlagane določbe je torej hitrejša in učinkovitejša obravnava vlog, pri čemer koristi stranke ne bodo trpele, saj je njihova identifikacija v postopku še večkrat preverjena.

Ker gre pri ukrepih, sofinanciranih s strani Eko sklada, za dela, ki pomenijo posel rednega upravljanja večstanovanjske stavbe, za katerega je po veljavni zakonodaji potrebno soglasje solastnikov, ki imajo več kot polovico solastniških deležev glede na večstanovanjsko stavbo, se s predlagano določbo petega odstavka jasno določi, da v kolikor vloga vlogo upravnik večstanovanjske stavbe in predloži soglasje solastnikov, ki imajo več kot polovico solastniških deležev glede na večstanovanjsko stavbo, se šteje, da je pooblaščen za vložitev vloge in zastopanje etažnih lastnikov v postopkih pred Eko skladom za dodelitev spodbude za naložbe v skupne dele in naprave.

K 84. členu (sprememba zahtevka in umik zahteve)

S predlagano določbo se prenaša in spreminja določba 219. člena ZVO-2, ki ureja spremembo zahtevka.

V prvem odstavku tega člena se delno spreminja določba 219. člena ZVO-2, in sicer se jasno opredeli, kaj vse pomeni sprememba zahtevka, med drugim tudi zahtevo za višji znesek spodbujene naložbe. Glede na naravo oziroma vsebino zahtevkov, ki jih obravnava Eko sklad, je glede na predviden način porabe sredstev določeno, da je sprememba zahtevka mogoča le, če sredstva na javnem pozivu še niso porabljena (kar pomeni, da je javni poziv še odprt) in še ni bila izdana odločba o posamezni zadevi. Sprememba zahtevka pri javnem razpisu je mogoča le do izteka roka za oddajo vlog. Rok za oddajo vloge se nanaša na tisti rok, ki je bil z javnim razpisom določen za odpiranje vlog, na katerega je bila vloga vložena.

Črta se sedanji drugi stavek prvega odstavka 219. člena ZVO-2, ker znižanje zahtevka ne pomeni spremembe zahtevka, ampak delni umik zahtevka.

Dopusten je delni ali celoten umik zahteve do vročitve odločbe.

K 85. členu (obveščanje glede spremembe podatkov)

Določi se obveznost sporočanja podatkov glede spremembe naslova/sedeža, elektronskega naslova za vročanje in posledice, v primeru, če vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec svoje obveznosti ne izpolni. Pri tem se upošteva, da gre za dodeljevanje javnih sredstev, zato se od stranke pričakuje še posebno skrbnost pri postopanju.

K 86. členu (neposreden in brezplačen dostop do podatkov)

S predlaganim členom se prenaša in dopolnjuje 221. člen ZVO-2, ki ureja neposreden in brezplačen dostop do podatkov.

Namen obdelave podatkov je glede na različne namene obdelave podatkov urejen v prvem, drugem in četrtem odstavku in je omejen na konkretno dejavnost Eko sklada iz tega člena zakona. Podatke po prvem odstavku tega člena Eko sklad pridobiva za namen odločanja o dodelitvi ter odvzemu pravice do spodbude v konkretnem in posamičnem primeru ali izplačila konkretno podeljene spodbude ali v postopku spremljanja in nadzora v zvezi s konkretno podeljeno spodbudo ter zagotavljanja zakonite in transparentne porabe javnih sredstev. Dejansko to pomeni, da lahko Eko sklad obdeluje le izbor navedenih podatkov, ki jih potrebuje za rešitev konkretne in posamične zadeve, torej posamezne vloge posameznega vlagatelja, ki je podana na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva Eko sklada. Te podatke so v preteklosti Eko skladu praviloma zagotovili vlagatelji sami, kar pa je postopek reševanja zadeve pogosto bistveno zavleklo. Ob navedenem pa je namen obdelave podatkov na posamično zadevo dodatno opredeljen tudi s SPP, ki določa omejitve pri dodeljevanju sredstev, ki jih mora Eko sklad za rešitev konkretne in posamične zadeve vsakokrat preveriti (npr. da vlagatelj nima neporavnanih davčnih in drugih obveznosti do Republike Slovenije), preverbo namenske uporabe sredstev ter izpolnjevanje drugih obveznosti prejemnika spodbud, skladno s področno zakonodajo.

S takšno ureditvijo se še dodatno poenostavljajo ter skrajšujejo postopki pridobivanja potrebnih podatkov za odločitve v posamični zadevi, s čimer se posledično zmanjšujejo zaostanki pri dodeljevanju spodbud. V korist upravičencev do sredstev in zaposlenih se razbremenjuje delovni proces, ob upoštevanju, da so eden od ključnih razlogov za zaostanke pri dodeljevanju spodbud Eko sklada večkratna dopolnjevanja vlog zaradi napačne ali pomanjkljive izpolnitve podatkov in priložite dokumentov. Za vlagatelje navedena določba prinaša hitrejšo in poenostavljeno pot do sredstev za njihove naložbe. Hkrati pa bo Eko skladu s predlaganim členom omogočena učinkovitejša izvedba informatizacije njegovih procesov, kar mu bo omogočilo hitrejše, natančnejše in učinkovitejše postopanje v korist upravičencev do sredstev. Ob upoštevanju opisanih ciljev in omejitvi dostopanja do podatkov na potrebe pridobivanja, dostopa in obdelave, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem zbirk osebnih podatkov v konkretnem in posamičnem primeru, se ocenjuje, da gre za sorazmeren ukrep.

Glede na to, da mora Eko sklad, za namene določene v prvem odstavku tega člena, preverjati tako podate o vlagateljih, ki so fizične osebe ali pravne osebe oziroma drugi poslovni subjekti, kot tudi podatke o različnih naložbah, ki jih z nepovratnimi in povratnimi sredstvi financira Eko sklad, bo načelu sorazmernosti zadoščeno tako, da bo tehnično in organizacijsko pridobivanje podatkov vezano na posamezen javni poziv oziroma javni razpis. S posameznim javnim pozivom ali javnim razpisom bodo določeni pogoji za pridobitev spodbude. Aplikacija Eko sklada za obravnavo vlog bo pripravljena tako, da bo za vsak posamezen javni razpis ali javni poziv mogoče pridobiti ali neposredno elektronsko dostopati samo do podatkov, ki bodo v konkretnem primeru potrebni in v najmanjšem obsegu. Vloge vlagateljev se pri Eko skladu že sedaj vodijo v aplikaciji za obravnavo vlog, in sicer se za vsak javni poziv ali javni razpis v aplikaciji pripravi pridobivanje ali preverjanje podatkov, ki so glede na pogoje in zahteve v javnem pozivu potrebni. Nekatere podatke iz prvega odstavka tega člena je potrebo pridobiti pri vseh javnih pozivih ali javnih razpisih (npr. podatke iz CRP za vse fizične osebe, podatke iz poslovnega registra za vse poslovne subjekte, podatke o insolventnosti, podatke iz registra transakcijskih računov zaradi nakazila spodbude, podatke o plačanih davčnih in drugih obveznostih do Republike Slovenije), nekateri podatki se preverjajo samo za določene tipe naložb (npr. podatki iz katastra nepremičnin in zemljiške knjige za naložbe, ki se izvajajo v povezavi z nepremičnino; podatki iz evidence dimnikarskih storitev se pridobivajo za naložbe v povezavi s kurilnimi napravami; podatki o vozilih za naložbe glede spodbud za vozila; podatki ki jih Eko sklad potrebuje za izvajanje kreditiranja, podatki iz evidence izdanih vodnih dovoljenj za naložbe v učinkovito rabo vode; podatki iz registra kulturne dediščine za naložbe, ki se izvajajo na območju, ki je pod kulturnovarstvenim režimom).

V prvem odstavku gre pretežno za spremembe in dopolnitve veljavne določbe prvega odstavka 221. člena ZVO-2, saj so se pri sklepanju dogovorov s posameznimi nosilci evidenc pojavile določene težave pri pridobivanju podatkov, poleg tega nekateri podatki, ki jih potrebuje Eko sklad pri opravljanju svoje dejavnosti, v tej določbi niso bili zajeti.

V drugem odstavku je izrecno opredeljen nabor osebnih podatkov iz uradnih evidenc, ki jih lahko Eko sklad brezplačno pridobiva, do njih dostopa, obdeluje, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem tam navedenih zbirk osebnih podatkov, kadar je v javnem pozivu ali javnem razpisu določeno, da se pri

upravičenju do spodbude ali višini spodbude upošteva tudi socialni vidik za ublažitev energetske revščine.

V četrtem odstavku pa je izrecno opredeljen tudi nabor podatkov, ki jih lahko Eko sklad brezplačno pridobiva, do njih dostopa, obdeluje, tudi z neposrednim elektronskim povezovanjem zbirk osebnih podatkov iz Centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev, kadar je upravičenje do spodbude in višina spodbude v javnem pozivu ali javnem razpisu vezano(-a) na materialno ogroženost vlagatelja in članov gospodinjstva, ki so povezane osebe, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. V teh primerih so vedno potrebni vsi navedeni podatki iz navedene zbirke, pri čemer se bodo zbirke povezovale na enak način, kot se to izvaja sedaj po ZVO-2.

Namen obdelave osebnih podatkov, pridobljenih po drugem in četrtem odstavku tega člena je ožji kot v prvem odstavku tega člena, in sicer je določeno, da se podatke lahko pridobiva samo za namen odločanja o dodelitvi pravice do spodbude.

Dodan drugi in četrti odstavek sta za Eko sklad izjemnega pomena. Eko sklad postaja vedno pomembnejši izvajalec ukrepov za zmanjševanje energetske revščine in pomoči ranljivim gospodinjstvom, saj mora pri določitvi ukrepov za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije upoštevati tudi socialni vidik za ublažitev energetske revščine, kar se lahko udejanji tudi na način, da Eko sklad, višino in pogoje spodbude v posameznem javnem pozivu ali javnem razpisu določi različno, glede na materialni položaj vlagatelja in članov gospodinjstva povezanih oseb. Poleg tega je zakonsko določeno prednostno dodeljevanje finančnih spodbud ranljivim gospodinjstvom, ljudem, ki jih je prizadela energetska revščina in tistim, ki živijo v socialnih stanovanjih. V zvezi z izvajanjem teh ukrepov je upravičenje do spodbud Eko sklada v nekaterih javnih pozivih, ki naslavljajo socialno šibke ali energetske revna gospodinjstva, že sedaj vezano na materialni položaj oziroma materialno ogroženost upravičencev in z njimi povezanih oseb, na primer nepovratne spodbude, namenjene pomoči energetske revnim gospodinjstvom za odpravljanje energetske revščine.

Zaradi učinkovitejšega izvajanja ukrepov za zmanjševanje energetske revščine in pomoči ranljivim gospodinjstvom ter upoštevanja socialnega vidika za ublažitev energetske revščine mora biti Eko skladu omogočen dostop do najosnovnejših evidenc, iz katerih je mogoče ugotoviti materialni položaj (dohodke in premoženje) upravičenca in z njim povezanih oseb oziroma članov njegovega gospodinjstva. Na predlagani način, z neposrednim dostopom Eko sklada do izrecno navedenih podatkov v uradnih evidencah se omogoči Eko skladu, da materialni položaj navedenih oseb sam preveri, kar je bistveno hitreje, kot če bi moral vlagatelj vse podatke iz uradnih evidenc sam pridobivati in jih posredovati Eko skladu. Do sedaj se je Eko sklad pretežno zanašal na vlagateljeve navedbe v izjavi. Preverjanje materialnega položaja v evidencah omogoča Eko skladu uresničevati svojo dolžnost gospodarnega in učinkovitega ravnanja z javnimi sredstvi.

V tretjem odstavku je izrecno navedeno, da lahko Eko sklad pridobiva in obdeluje najmanjši možni obseg podatkov in dostopa (samo) do takega obsega podatkov, ki je nujno potreben, glede na pogoje, določene v posameznem javnem pozivu ali javnem razpisu, pri čemer sta vrsta osebnih podatkov, do katerih dostopa Eko sklad na podlagi prvega in drugega odstavka predlaganega člena in namen njihove obdelave navedena v besedilu posameznega javnega poziva ali javnega razpisa. Na ta način bodo vlagatelji že z objavo javnega poziva ali javnega razpisa seznanjeni s tem, katere osebne podatke in za kakšen namen bo pridobival Eko sklad iz uradnih evidenc v primeru njihove prijave na javni poziv ali javni razpis.

V petem odstavku je določena zaveza Eko sklada, da pri obdelavi, pridobivanju in povezovanju osebnih podatkov iz zbirk podatkov zagotovi ustrezno tehnično in organizacijsko varnost, da zaščiti podatke pred nepooblaščenim dostopom, razkritjem, spremembo, uničenjem ali drugim nepooblaščenim ravnanjem. Eko sklad mora izvajati ustrezne ukrepe za zagotavljanje integritete in zaupnosti osebnih podatkov ter za preprečevanje kakršne koli zlorabe podatkov.

Eko sklad mora pridobljene podatke iz tega člena hraniti v posebni zbirki podatkov pet let po datumu izplačila nepovratne finančne spodbude oziroma deset let od datuma poplačila kredita, razen če drug zakon ne določa drugače, ter mora vsaki dve leti zagotoviti redno notranji nadzor pridobivanja, dostopa, obdelave in hranjenja osebnih podatkov iz tega člena.

K 87. členu (poziv na dopolnitev vloge)

S predlaganim členom se prenaša, spreminja in dopolnjuje določba 222. člena ZVO-2, ki ureja poziv na dopolnitev vloge.

Prenaša se določbo 222. člena ZVO-2, ki Eko skladu nalaga instruksijski rok 30 dni, da od vlagateljev nepopolnih in nerazumljivih vlog zahteva, da pomanjkljivosti vloge odpravijo.

V predlaganem drugem odstavku je dodana pravna podlaga, da Eko sklad zavrne vlogo, kljub temu, da je ta nepopolna ali nerazumljiva, brez pozivanja stranke na dopolnitev vloge, če je očitno, da stranka ne izpolnjuje pogojev javnega poziva. Takšna rešitev pripomore k še učinkovitejšemu in hitrejšemu reševanju vlog, kar je v korist tako vlagateljem, kot tudi zaposlenim na Eko skladu, ki vloge obdelujejo. Seveda bo Eko sklad pred izdajo takšne odločbi vlagatelju omogočil, da se do ugotovitev Eko sklada opredeli.

K 88. členu (dokazno breme)

S predlaganim členom se prenaša in samo redakcijsko spreminja določbo 223. člena ZVO-2, ki ureja dokazno breme.

Dokazno breme je že po drugem odstavku 140. člena ZUP na stranki, vendar ne tudi glede dokazov, ki jih hitreje in lažje preskrbi organ. S predlagano določbo se določi, da mora stranka predložiti vse dokaze, s katerimi utemeljuje svoj zahtevek. Predlagana ureditev je smiselna glede na naravo postopkov, ki potekajo pred Eko skladom, ko gre za izrazito dispozitiven postopek - zasebni interes stranke, zato se od nje zahteva določeno aktivnost.

K 89. členu (odločba, ugasnitev pravice do spodbude, pritožba, sklenitev pogodbe in nadzor)

S predlaganim členom se prenaša, spreminja in dopolnjuje 224. člen ZVO-2, ki ureja odločbo.

Ta člen določa, da Eko sklad o upravičenosti do spodbude vsebinsko vedno odloči z izdajo odločbe, predpisuje pa se tudi minimalna vsebina odločbe. Pri urejanju vsebine odločbe se upošteva, da so postopki odločanja o pravici do dodelitve spodbud zaradi raznolike narave samih spodbud zelo različni, zaradi česar je smiselno raznolika tudi vsebina odločbe Eko sklada.

S predlaganim tretjim odstavkom se ohrani rok za izdajo odločbe, ki ga je določal že ZVO-2.

Če pogoji iz odločbe ne bodo pravočasno izpolnjeni ali če se bo upravičenec pravici do spodbude odpovedal, preden bodo sredstva izplačana, bo pravica do dodelitve spodbude po četrtem odstavku te določbe prenehala že na podlagi zakona, kot to določa že veljavni peti odstavek 224. člena ZVO-2, pri čemer je ZVO-2 določal, da spodbuda do pravice ugasne. Odločba Eko sklada je v določenih primerih oblikovana pogojno, saj določa tudi pogoje za dejansko pridobitev izvršljive pravice do spodbude Eko sklada ki jih mora vlagatelj izpolniti v postavljenem roku, na primer, da mora biti naložba izvedena po usposobljeni strokovni osebi. Na podlagi take odločbe vlagatelj tako še ne pridobi neposredno izvršljive pravice do določene spodbude. Če pogoji iz odločbe niso izpolnjeni ali če se upravičenec pridobljeni pravici iz odločbe odpove, sredstva spodbude pa še niso izplačana, je že zakonsko določeno, da pravica do spodbude preneha - s tem preneha pravica zahtevati izpolnitev izplačila, ki izhaja iz odločbe, s katero je bila pravica dodeljena.

V predlogu je ohranjen režim izključitve možnosti pritožbe zoper odločbo Eko sklada.. Izhaja se iz določb Zakona o upravnem sporu (ZUS-1). Eko sklad ima že po veljavnem ZVO-2 (poleg ostalih izrednih pravnih sredstev, ki jih omogoča ZUP), v prvem odstavku 226. člena pooblastilo, da tudi sam odpravi, razveljavi ali spremeni svoj akt iz vseh pritožbenih razlogov, če je to v korist vlagatelju, kar se v predlogu tega zakona ohranja.

Prav tako je ohranjena možnost, da se pravica do spodbude podrobneje uredi s pogodbo, če tako določa javni poziv ali javni razpis, kot je to določal že osmi odstavek 224. člena ZVO-2.

V predlaganem sedmem odstavku je, enako kot v devetem odstavku 224. člena ZVO-2, določeno, da je pravica do spodbude za izvedbo ukrepov energetske revščine osebna pravica, kar pomeni, da se ne deduje, razen, kadar je bila na podlagi odločbe o dodelitvi pravice že sklenjena pogodba.

V predlaganem osmem odstavku se določi zakonsko podlago za opravljanje nadzora ter določi obdobje, v katerem lahko Eko sklad opravi tak nadzor.

V predlaganem devetem odstavku se določi način opravljanja nadzora.

V predlaganem desetem odstavku se določi obveznost vlagatelja, in sicer, da mora na zahtevo Eko sklada posredovati vso dokumentacijo, s katero razpolaga, in podatke, ki se nanašajo na izvedbo naložbe, najkasneje v roku 15 dni od njegove zahteve.

K 90. členu (podpis in izdaja odločbe in drugih dokumentov)

S predlaganim členom se prenaša in dopolnjuje 225. člen ZVO-2, ki ureja podpis in izdajo odločbe in drugih dokumentov.

Veljavni člen je dopolnjen tako, da je iz njega jasno razvidno, da gre za izjemo od splošnih določil zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ki možnost uporabe faksimila predvideva samo za odločbe, ki se izdelajo samodejno. Možnost uporabe faksimila je v primerjavi s splošnim zakonom razširjena na vse odločbe, sklepe in druga pisanja, ki jih v postopku izda Eko sklad, kar omogoči učinkovitejšo in hitrejšo obdelavo vlog, kar je v interesu vlagateljev in javnem interesu.

Eko sklad aktivno dela na digitalizaciji postopkov, ki jih vodi, zato je uporaba faksimila namesto podpisa, kot ga zahteva zakon, ki ureja splošni upravni postopek, vezana na prehodno obdobje 2 let od uveljavitve zakona, kar je določeno v sedmem odstavku 156. člena predloga zakona.

K 91. členu (objava podatkov o prejemnikih finančnih spodbud)

S predlaganim členom se izrecno določi, katere podatke mora Eko sklad objaviti na spletnem mestu, kdaj ter koliko časa traja obveznost objave teh podatkov, glede hrambe dokumentacije posameznega postopka pa se sklicuje na druge, veljavne predpise. Obseg podatkov, ki jih objavi Eko sklad na spletnem mestu je lahko drugačen, če tako določa drug zakon, na primer Zakon o učinkoviti rabi energije (ZURE). S to določbo se izpolni obveznost iz Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (GDPR) in drugega odstavka 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), ki med drugim določa, da je obdelava osebnih podatkov v javnem sektorju zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti zakonita le, če obdelavo osebnih podatkov, vrste osebnih podatkov, ki naj se obdelujejo, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, namen njihove obdelave in rok hrambe osebnih podatkov ali rok za redni pregled potrebe po hrambi določa zakon.

K 92. členu (posebni primeri odprave, razveljavitve ali spremembe upravnega akta in obnova postopka)

S predlaganim členom se delno prenaša 226. člen ZVO-2, ki ureja posebne primere odprave, razveljavitve ali spremembe upravnega akta in obnovo postopka.

Zaradi obravnave velikega števila prejetih vlog lahko v postopku dodeljevanja spodbud Eko sklada prihaja do napak, ki ne ustrezajo definiciji pomot v imenih ali številkah, pisnih ali računskih ter drugih očitnih pomot iz 223. člena ZUP. Na primer: dopolnitev vloge je napačno knjižena in je obdelovalec ne vidi ter posledično vlogo zavrne, čeprav bi bilo pravilno, da bi izdal pozitivno odločbo; obdelovalec se zmoti v uporabljenem materialu pri izvedeni naložbi in zato odloči napačno in podobno. Ker v teh postopkih niti ni pritožbe, ob tovrstnih napakah vlagatelju praviloma ostane le možnost upravnega spora, četudi so napake očitne in bi jih lahko odpravil že organ. Da bi se izognili nepotrebnem obremenjevanju sodišča in dolgotrajnosti postopkov, je v predlaganem členu urejena možnost Eko sklada, da odločbo ali sklep o zavrženju in sklep o ustavitvi postopka odpravi, razveljavi ali spremeni. Vendar pa je to mogoče le v primerih, ko je takšno ravnanje vlagatelju v korist.

Ohranja se tudi možnost, da Eko sklad v primeru, ko izve za nova dejstva oziroma pridobi nove dokaze, po uradni dolžnosti prične z obnovo postopka v roku šestih mesecev od dneva, ko je mogel navesti nova dejstva oziroma uporabiti nove dokaze. S tem je Eko skladu, ki se, kot rečeno, spopada z ogromnim številom vlog, omogočeno daljše časovno obdobje za začetek postopka obnove postopka iz razloga po 1. točki 260. člena ZUP po uradni dolžnosti, kot ga določata 1. točka prvega odstavka in četrti odstavek 263. člena ZUP, saj gre za porabo javnih sredstev. Glede ostalih razlogov za obnovo, Eko sklad uporablja ZUP. Predlagana določba je identična že veljavni določbi 226. člena ZVO-2, pri čemer je izpuščena časovna omejitev možnosti izdaje takšne odločbe do sklenitve pogodbe ali izplačila spodbude, če se pogodba ne sklepa.

K 93. členu (odvzem pravice in vračilo že izplačanih nepovratnih sredstev)

S predlaganim členom se spreminja in dopolnjuje 227. člen ZVO-2, ki ureja odvzem pravice in vračilo že izplačanih sredstev ter odpis vračila.

V prvem odstavku so določeni primeri, ko Eko sklad odvzame pravico do spodbude, ki je bila vlagatelju že podeljena z odločbo. Pri tem je potrebno poudariti, da Eko na navedeni pravni podlagi sklad odvzame pravico do spodbude le v primeru, če je bila spodbuda že izplačana. Če spodbuda na podlagi odločbe še ni bila izplačana, pa vlagatelj ne izpolni obveznosti iz odločbe, ali če se odpove pravici do spodbude, ta na podlagi četrtega odstavka 89. člena predloga zakona preneha na podlagi zakona. Eko sklad pravico do spodbude z odločbo odvzame, če ugotovi, da pridobljena sredstva deloma ali v celoti niso bila porabljena za namen, določen z odločbo. Eko sklad je zavezan, da nadzoruje, ali so bila sredstva, ki jih je izplačal, namensko porabljena. Če vlagatelj Eko skladu nadzora ne omogoči ali ga ovira, je to prav tako razlog, da Eko sklad pravico do spodbude odvzame. Pogoji, ki jih mora vlagatelj izpolniti za pridobitev spodbude, niso določeni samo v javnem pozivu ali javnem razpisu, ampak tudi v splošnih pogojih poslovanja Eko sklada. Tudi ugotovljena neizpolnitev teh so razlog za odvzem pravice do spodbude. S predlagano zadnjo točko prvega odstavka navedene določbe je dodana pravna podlaga, po kateri lahko Eko sklad pravico do spodbude odvzame, če ugotovi, da je v odločbi dejansko stanje nepravilno ali nepopolno ugotovljeno, ker je vlagatelj predložil lažne podatke ali ker vlagatelj podatkov, pomembnih za odločitev, iz malomarnosti ali namenoma ni razkril. Gre za možnost, na podlagi katere bo lahko Eko sklad zaradi najhujših kršitev vlagatelja z odločbo o odvzemu vlagatelju spodbudo odvzel, vlagatelj pa bo moral izplačana sredstva vrniti.

S predlaganim tretjim odstavkom se določi posledica, če vlagatelj lažno prikazuje podatke v vlogi, ki mora biti zakonsko določena.

K 94. členu (vročanje v fizični obliki)

S predlaganim členom se prenaša in dopolnjuje določba 228. člena ZVO-2, ki ureja vročitev, z besedilom, iz katerega izhaja, da se nanaša samo na vročanje aktov Eko sklada v fizični obliki, pri čemer je izvzeta v veljavnem zakonu določena izjema, ki se nanaša na odvzem pravice do nepovratnih sredstev, saj zanjo ni posebnih razlogov. Vročanje v elektronski obliki urejajo drugi veljavni predpisi. Pri razlagi veljavne določbe se je namreč pojavil dvom, ali je glede na navedeno določbo Eko skladu omogočeno tudi vročanje v elektronski obliki, ali pa gre za specialno ureditev, ki zapoveduje zgolj vročanje v fizični obliki.

K 95. členu (pravila ravnanja s fluoriranimi toplogrednimi plini, ozonu škodljivimi snovmi in njihovimi alternativami)

V tem členu predloga zakona je pojasnjeno, da za področje fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snovi veljajo v državah članicah neposredno vse zahteve in pravila iz EU predpisov – Uredbe (EU) 2024/573 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o fluoriranih toplogrednih plinih, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 517/2014 (UL L št. 2024/573 z dne 20. 2. 2024) (F plini) in Uredbe (EU) 2024/590 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o ozonu škodljivih snoveh in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1005/2009 (UL L št. 84 z dne 30. 3. 2017, str. 3) (ozonu škodljive snovi). Za izvajanje zahtev iz teh uredb pa vlada sprejme podrobnejša pravila, kjer

opredeli tudi organ za izvajanje, nadzor in kazni za kršitve. V tem členu predloga zakona je navedeno tudi, katera podrobnejša pravila je potrebno opredeliti v podzakonskih predpisih.

K 96. členu (usposabljanje oseb za izvajanje dejavnosti in izvajalci usposabljanja)

Z 96., 97. in 98. členom predloga zakona se prenašajo določbe od 239. do 242. člena ZVO-2. V njih se ureja usposabljanje oseb za izvajanje dejavnosti varstva okolja.

96. člen predloga zakona določa, da usposabljanje oseb in preverjanje usposobljenosti za dejavnosti preverjanja uhajanja, zajem, namestitev, vzdrževanje, popravilo ali razgradnjo opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline, ozonu škodljive snovi ali alternativne pline, zagotavlja ministrstvo neposredno ali preko javnega pooblastila, ki ga z odločbo na podlagi javnega natečaja podeli pravni osebi, ki izpolnjuje določene pogoje. Razmerje med izvajalcem usposabljanja in ministrstvom se uredi s pogodbo. Na podzakonski ravni je predvidena opredelitev vrst dejavnosti, za katere bo potrebno izvesti usposabljanje in preverjanje usposabljanja, podrobnejša pravila za izbiro izvajalca usposabljanja, pogoje za izvajalca usposabljanja, čas trajanja javnega pooblastila, obveznosti izvajalcev usposabljanja in program usposabljanja. Ministrstvo vodi tudi evidenco o izvajalcih usposabljanja (100. člen predloga zakona).

K 97. členu (preizkus usposobljenosti in spričevalo)

V tem členu predloga zakona je določena obveznost izvedbe preizkusa usposobljenosti in način izvedbe. Preizkus usposobljenosti lahko obsega teoretični in praktični del. Predvideno je, da se preizkus opravlja pred komisijo, pri čemer se v podzakonskem predpisu določi sestavo in pogoje za člane komisije. Po opravljenem preizkusu kandidat dobi spričevalo o uspešno opravljenem preizkusu usposobljenosti najkasneje v 15 dneh od dneva opravljanja preizkusa. Na ministra se prenese pooblastilo, da podrobnosti v zvezi z izvajanjem preizkusa usposobljenosti opredeli v pravilniku. Ministrstvo vodi tudi evidenco oseb, ki imajo spričevalo (100. člen predloga zakona).

K 98. členu (stroški usposabljanja)

V tem členu predloga zakona je urejeno plačilo za usposabljanje, in sicer je določeno, da stroške usposabljanja in preizkusa usposobljenosti krijejo kandidati neposredno izvajalcu usposabljanja. Ceno preizkusa usposobljenosti določi ministrstvo, medtem ko stroške usposabljanja določi izvajalec usposabljanja. Stroški so odvisni npr. tudi od tega ali gre le za teoretično ali tudi praktično usposabljanje. Podrobnosti v zvezi s stroški usposabljanja in preverjanja določi minister v pravilniku.

K 99. členu (vpis v evidenco pooblaščenih podjetij)

V tem členu predloga zakona je opredeljena zahteva za pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika, da mora pridobiti potrdilo o vpisu v evidenco pooblaščenih podjetij, če opravlja dejavnosti nameščanja, vzdrževanja, popravila ali razgradnje nepremične opreme za hlajenje in klimatizacijo in toplotnih črpalk, nepremične protipožarne opreme, motorjev z Rankinovým ciklom in hladilnih enot premične opreme. Potrdilo izda ministrstvo na podlagi vloge, kateri vlagatelj priloži dokaze, da izpolnjuje vse pogoje za vpis v evidenco pooblaščenih podjetij. Pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je pridobil potrdilo o vpisu v evidenco pooblaščenih podjetij, lahko ministrstvo z odločbo izbriše iz evidence. Vlada v podzakonskem predpisu podrobneje določi pogoje in način pridobitve potrdila ter kdaj in na kakšen način izvede izbris iz evidence. Ministrstvo vodi evidenco pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov, ki imajo potrdilo kot seznam pooblaščenih podjetij, ki lahko opravljajo namestitev, vzdrževanje, popravilo ali razgradnjo nepremične opreme za hlajenje in klimatizacijo in toplotnih črpalk ali za nepremično protipožarno opremo (100. člen predloga zakona).

K 100. členu (register)

Člen predloga zakona določa, katere evidence mora zagotavljati ministrstvo.

K 101. členu (poročanje Komisiji)

V tem členu predloga zakona je določeno, da ministrstvo in ARSO poročata Komisiji in drugim prisojnim organom in organizacijam EU podatke o podnebnih spremembah.

K 102. členu (poročanje na podlagi mednarodnih pogodb)

V tem členu predloga zakona se določa pristojni organ za poročila, ki jih ministrstvo poroča v skladu z zahtevami 12. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja in 13. člena Pariškega sporazuma ter smernicami za poročila, ki so podrobneje razdelana v odločitvah, ki jih sprejeme Konferenca pogodbenic Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (COP) ter Konferenca pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma (CMA).

Republika Slovenija je na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja dolžna vsaka štiri leta predložiti t. i. državno poročilo (National communication – NC, Odločitev 2/CP.17) ter na podlagi Pariškega sporazuma, začevši s koncem leta 2024, t. i. dvoletno poročilo o preglednosti (Biennial transparency report – BTR, priloga Odločitvi 18/CMA.1).

V drugem odstavku predlaganega člena se določa pristojni organ za poročanje državnih evidenc emisij toplogrednih plinov Sekretariatu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja. Za ministrstvo poročanje državnih emisij toplogrednih plinov opravlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO). Vsebina Poročila o državnih evidencah (National Inventory Report) je opredeljena v Decision 18/CMA.1 in zajema tekstovno poročilo NID - National Inventory Document in tabelarično poročilo CRT - Common Reporting Tables.

K 103. členu (pristojni organ)

Ta člen predloga zakona določa Finančno upravo Republike Slovenije kot nacionalni pristojni organ za izvajanje funkcij in dolžnosti na podlagi Uredbe 2023/956/EU.

K 104. členu (mnenje ministrstva)

Ta člen predloga zakona določa, da lahko Finančna uprava pri opravljanju določenih nalog zahteva mnenje ministrstva. To lahko stori pred izdajo sklepa ali odločbe pri opravljanju ocene poročil CBAM iz prvega odstavka 14. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU, o tem, ali je poročajoči deklarant v poročilu CBAM pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM. Prav tako lahko zahteva mnenje pred izdajo sklepa ali odločbe pri opravljanju pregleda deklaracij CBAM iz 19. člena Uredbe 2023/956/EU, o tem, ali je pooblaščen deklarant CBAM v deklaraciji CBAM pravilno izračunal vgrajene emisije v uvoženem blagu CBAM. Finančna uprava Republike Slovenije lahko na ministrstvo naslovi tudi druga vprašanja v zvezi s CBAM, ki spadajo na področja, za katera je pristojno ministrstvo, kar pomeni, da ima v zvezi s tem, ustrezno znanje ali izkušnje. Ministrstvo mora podati strokovno obrazloženo mnenje v 15 dneh od prejete zahteve za izdajo mnenja. Če mnenje ministrstva ni podano pravočasno, lahko Finančna uprava Republike Slovenije odloči brez mnenja.

K 105. členu (dostop do prehodnega registra CBAM in registra CBAM)

Finančna uprava Republike Slovenije na področju elektronskega poslovanja omogoča pravnim in fizičnim osebam dostop do sistema eCarina, ki omogoča ureditev dostopov do prehodnega registra CBAM in registra CBAM. Portal CBAM predstavlja enotno komunikacijsko točko (uporabniški vmesnik), preko katere uvozniki CBAM blaga uporabljajo spletne storitve povezane z izpolnjevanjem obveznosti iz Uredbe 2023/956/EU in Izvedbene uredbe 2023/1773/EU.

K 106. členu (pridobivanje podatkov iz kazenske evidence)

Uredba 2023/956/EU v drugem odstavku 17. člena določa merila za podelitev statusa pooblaščenega deklaranta CBAM. Finančna uprava Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, vodi in vzdržuje davčni register, ki je enotna, z drugimi evidencami povezana, informatizirana zbirka podatkov o zavezancih ter druge zbirke osebnih in drugih podatkov. Na podlagi teh podatkov bo

Finančna uprava preverila, ali vlagatelj zahtevka za dovoljenje iz 17. člena Uredbe 2023/956/EU izpolnjuje merila za podelitev statusa pooblaščenega deklaranta CBAM. Podatke za preverjanje merila iz (a) točke drugega odstavka 17. člena Uredbe 2023/956/EU, da vlagatelj ni storil hujših kaznivih dejanj v zvezi s svojo gospodarsko dejavnostjo v petih letih pred vložitvijo zahtevka, bo Finančna uprava brezplačno pridobila iz kazenske evidence fizičnih in pravnih oseb, ki jo upravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje, na podlagi matične številke ali EMŠO ter imena in priimka oziroma naziva poslovnega subjekta. Podatek o izpolnjevanju meril za podelitev statusa pooblaščenega deklaranta CBAM lahko Finančna uprava Republike Slovenije hrani v davčnem registru – pomeni, da označi, da je oseba nekaznovana in datum pridobitve te informacije, ne hrani pa samega izpisa (potrdila) iz kazenske evidence.

V drugem odstavku je, v skladu z a. točko drugega odstavka 17. člena Uredbe 2023/956/EU, opredeljeno, da se podatki nanašajo na podatke o kaznivih dejanjih zoper gospodarstvo in zoper pravni promet, ki jih je vložnik zahtevka storil v petih letih pred vložitvijo zahtevka.

K 107. členu (vročanje dokumentov)

Večina komunikacije med Finančno upravo Republike Slovenije in uvozniki CBAM blaga poteka preko prehodnega registra CBAM iz v prehodnem obdobju iz 10. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU in registra CBAM iz 14. člena Uredbe 2023/956/EU po koncu prehodnega obdobja. Dostop do prehodnega registra CBAM in registra CBAM se omogoča preko informacijskega sistema Finančne uprave, zato se vsi dokumenti, izdani v upravnem ali prekrškovnem postopku, za katere Izvedbena uredba 2023/1773/EU ne določa, da se vročajo preko prehodnega registra CBAM ali Uredba 2023/956/EU ne določa, da se vročajo preko registra CBAM, vročajo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

K 108. členu (inšpekcijski, finančni in upravni nadzor)

V tem členu predlog zakona določa inšpekcijski, finančni in upravni nadzor.

K 109. členu (prepoved opravljanja letov operatorja zrakoplova)

V tem členu predloga zakona so urejeni primeri, v katerih lahko pride do prepovedi opravljanja letov za operatorje zrakoplova.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena ministrstvo pisno pozove Komisijo, naj sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov operatorju zrakoplova, ki v predpisanem roku ministrstvu ni predložil načrta za spremljanje, ni poslal poročila o emisijah toplogrednih plinov skupaj s poročilom o preverjanju, ni predal emisijskih kuponov registru Unije ali ni plačal globe za presežne emisije.

Ministrstvo mora v pozivu Komisiji posredovati tudi dokaze o neizpolnjevanju zgoraj navedenih obveznosti, podrobnosti o ukrepih, uvedenih zoper operatorja zrakoplova, utemeljitev za uvedbo prepovedi opravljanja letov v EU ter predlog obsega prepovedi opravljanja letov v EU in pogoje, pod katerimi naj prepoved velja.

V skladu z določbo 16. člena Direktive 2003/87/ES bo Komisija operatorja zrakoplova obvestila o osnovnih dejstvih in razlogih, zaradi katerih obravnava možnost prepovedi opravljanja letov, operator pa bo lahko v desetih dneh od prejema poziva Komisiji predložil pisne pripombe.

Če bo Komisija sprejela odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov, bo ministrstvo o tem obvestilo ministrstvo, pristojno za promet, to pa bo odločitev Komisije izvršilo in jo tudi obvestilo o vseh ukrepih, sprejetih za izvršitev odločitve.

K 110. členu (izgon in zadržanje ladje)

Ta člen predloga zakona ureja ravnanja glede izгона ladje tuje ladjarske družbe oziroma zadržanja ladje, registrirane ali pripisane Republiki Sloveniji, v pristaniščih pod jurisdikcijo Republike Slovenije v

primerih, ko ladjarska družba za to ladjo ni izpolnila obveznosti glede spremljanja emisij toplogrednih plinov, poročanja o njih ali predaje emisijskih kuponov. Predlog zakona v tem členu ureja pet primerov, ko lahko pride do izгона ladje ladjarske družbe oziroma do njenega zadržanja.

Prvi odstavek določa obveznost ministrstva, da pomorsko inšpekcijo obvesti o vsaki ladjarski družbi, za katero je pristojno v skladu s 47. členom predloga zakona (torej o tisti, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, kot tudi o tisti, ki ji je pripisana na podlagi izvedbenega sklepa Komisije), če ta v dveh ali več zaporednih koledarskih letih ni izpolnila temeljnih obveznosti, ki jih ima v skladu s predlogom zakona. Te obveznosti se nanašajo na spremljanja emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih in na predajo nezadostne količine emisijskih kuponov.

V drugem odstavku obravnavanega člena je urejen primer, ko v pristanišče Republike Slovenije vpluje ladja, ki je pod odgovornostjo tuje ladjarske družbe, za katero je v skladu s 47. členom pristojno ministrstvo, ki v zadnjih dveh letih ni izpolnila zgoraj navedenih obveznosti. Pomorska inšpekcija v tem primeru taki ladjarski družbi omogoči, da se izjasni glede okoliščin kršitev v določenem roku, ter lahko takšno ladjo izžene, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izgon. Pomorska inšpekcija o tem obvesti ministrstvo, Komisijo, Evropsko agencijo za pomorsko varnost (EMSA), druge države članice in državo zastave ladjarske družbe.

V tretjem odstavku je urejen primer prepovedi vplutja ladje tuje ladjarske družbe, za katero je sicer v skladu s 47. členom predloga zakona pristojno ministrstvo, v pristanišče pod jurisdikcijo Republike Slovenije. Če bo Republika Slovenija prejela obvestilo o izgonu ladje tuje ladjarske družbe s strani druge države članice EU, ladja pod odgovornostjo te ladjarske družbe pa bo skušala vstopiti v pristanišče Republike Slovenije, bo pomorska inšpekcija od odgovorne ladjarske družbe zahtevala stališče glede izpolnitve obveznosti v skladu s pravili sistema trgovanja in takšni ladji zavrnila vstop v pristanišče Republike Slovenije, če bo ugotovila, da je prišlo do kršitve teh pravil.

V četrtem odstavku je urejeno zadržanje ladje, registrirane v Republiki Sloveniji. Če ladja, ki pluje pod zastavo Republike Slovenije in je del ladjevja ladjarske družbe, za katero je Republika Slovenija dobila obvestilo o izgonu s strani druge države članice EU, vpluje v njeno pristanišče ali jo v njem najdejo, pomorska inšpekcija odgovorni ladjarski družbi omogoči, da v določenem roku poda svoje stališče in takšno ladjo zadrži, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih zakonskih obveznosti.

V petem odstavku je urejeno zadržanje ladje. Če se ladja ladjarske družbe, ki v zadnjih dveh letih ni izpolnila svojih zakonskih obveznosti in pluje pod zastavo Republike Slovenije, nahaja v njenem pristanišču, ji pomorska inšpekcija omogoči, da v določenem roku predloži svoje stališče glede kršitev določb tega zakona in lahko nato izda nalog za njeno zadržanje, dokler odgovorna ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti v skladu z zakonom. Pomorska inšpekcija o tem obvesti ministrstvo, Komisijo, EMSO in ostale države članice.

V šestem odstavku je urejen izgon ladje. Če se ladja, ki je pod odgovornostjo ladjarske družbe, za katero je Republika Slovenija od druge države članice EU dobila obvestilo o izgonu, nahaja v pristanišču Republike Slovenije, pomorska inšpekcija na podlagi obvestila nemudoma pozove odgovorno ladjarsko družbo, da se v določenem roku izjasni o navedbah iz obvestila, in lahko izda odločbo o izgonu ladje, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izgon. Ta določba se ne uporablja za ladje, ki plujejo pod zastavo Republike Slovenije.

Po določbi sedmega odstavka obravnavanega člena pravila za izgon ladje ladjarske družbe ali njenega zadržanje ne posegajo v pravila, ki se v skladu s Pomorskim zakonikom uporabljajo za ladje v stiski.

K 111. členu (shranjevanje ogljikovega dioksida)

S tem členom predloga zakona se prenaša 258. člen ZVO-2 in s tem Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, stran

114) na način, da se na območju Republike Slovenije, vključno z njenimi teritorialnimi vodami, ne dovoli vbrizgavanje in shranjevanje tokov ogljikovega dioksida (geološko shranjevanje ogljikovega dioksida).

K 112. členu (zagotavljanje prepoznavnosti)

V tem členu predloga zakona je urejena obveznost zagotavljanja prepoznavnosti vira sredstev, ki jih je neka oseba prejela kot finančno spodbudo za naložbo v modernizacijo energetskega sistema in izboljšanje energetske učinkovitosti v skladu z zakonom, ki ureja energetiko. Gre za sredstva, ki jih oseba prejme iz Sklada za modernizacijo. Ta oseba bo morala navesti izvor sredstev in zagotoviti skladne, učinkovite in sorazmerne informacije različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, zlasti pri promoviranju naložbe in njenih rezultatov. Prav tako bo morala uporabljati oznako, ki se glasi »(So)financirano iz sistema EU za trgovanje z emisijami (Sklad za modernizacijo)« in emblem EU ter navesti znesek financiranja. Če uporaba oznake ne bo izvedljiva, pa bo moral biti v vseh komunikacijskih dejavnostih osebe, vključno z oglasnimi deskami na strateških mestih, ki so vidna javnosti, omenjen Sklad za modernizacijo.

K 113. členu (smernice nosilca urejanja prostora)

Namen člena predloga zakona je zagotoviti pravno podlago za pripravo in uporabo smernic nosilca urejanja prostora (v nadaljnjem besedilu: NUP) za področje podnebne politike. Smernice NUP, njihov namen in osnovne značilnosti opredeljuje Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3) v 16. členu. Namen smernic je pripravljavcem prostorskih aktov (občinam, ministrstvom in njihovim izvajalcem, ki sodelujejo pri pripravi akta) zbrati na enem mestu in konkretizirati zahteve predpisov ter usmeritve razvojnih dokumentov s področja podnebne politike tako, da je te zahteve in usmeritve mogoče upoštevati pri pripravi aktov. Obenem bodo smernice uporabne tudi za Direktorat za podnebne politike kot nosilca te politike pri podajanju mnenj v postopkih priprave prostorskih aktov.

K 114. členu (globe za presežne in neprijavljene emisije)

Sistem trgovanja temelji na načelu 'onesnaževalec plača.' To pomeni, da mora vsak upravljavec naprave, operator zrakoplova, ladjarska družba in regulirani subjekt vsako leto v registru Unije predati po en emisijski kupon za vsako tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, ki jo izpusti. Če te zakonsko predpisane obveznosti ne izpolni in emisijskih kuponov ne preda ali pa jih preda premalo, to pomeni hudo kršitev temeljnega načela, na katerem temelji sistem trgovanja. Z namenom uresničevanja in ohranjanja načela 'onesnaževalec plača' zato 16. člen revidirane Direktive 2003/87/ES predpisuje globe za presežne emisije. Te globe so na ravni EU poenotene – vsak subjekt, vključen v sistem trgovanja, mora za vsako tono presežnih emisij ekvivalenta ogljikovega dioksida plačati globo v višini 100 eur, ta pa se vsako leto poveča za indeks življenjskih cen, objavljen na spletnem mestu Statističnega urada EU. Zaradi ogromnih količin emisij toplogrednih plinov, ki jih večji subjekti, vključeni v sistem trgovanja, izpuščajo, zgornje meje globe ni mogoče predpisati. Zaradi tega in predvsem zahtev EU zakonodaje, je v 121. členu predloga zakona urejen odstop od rabe določb zakona, ki ureja prekrške, in sicer tako v zvezi z višinami in razponi glob kakor tudi plačilom polovične globe. Poleg plačila globe pa mora oseba, ki ni predala zadostne količine emisijskih kuponov v registru Unije, do določenega roka predati še vse manjkajoče emisijske kupone, kar je urejeno v 56. členu predloga zakona.

CBAM je mehanizem, katerega cilj je preprečiti selitev virov ogljikovega dioksida izven EU in zato v največji možni meri odsliskava sistem trgovanja navzven. Zato se tudi za osebe, ki ne predajo zadostne količine CBAM kuponov v registru CBAM, po koncu prehodnega obdobja, uporabljajo enake globe kot v sistemu trgovanja. Ta inherentna povezava med izrekanjem glob v obeh sistemih je jasna iz 26. člena Uredbe 2023/956/EU, ki se neposredno sklicuje na 16. člen Direktive 2003/87/ES. Količine toplogrednih plinov, ki so vgrajene v blago, ki ga pooblaščen deklarant iz tretjih držav uvozi v Republiko Slovenijo, so odvisne od količine uvoženega blaga, ki ni omejena navzgor, kar je urejeno na ravni EU. Posledično je tudi v tem primeru potreben odstop od rabe določb zakona, ki ureja prekrške.

Podobno velja tudi glede izvajanja mehanizma CBAM v prehodnem obdobju, tj. med 1. 10. 2023 in 31. 12. 2025, ki ga ureja Izvedbena uredba 2023/1773/EU. Globe za prehodno obdobje so urejene v tretjem

do sedmem odstavku obravnavanega člena, pri čemer gre za izvajanje 16. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU. Tudi v tem primeru globe ni mogoče vnaprej določiti s fiksnim zneskom oziroma razponom, saj so te odvisne od količine emisij, ki so vgrajene v blagu CBAM, ki ga poročajoči deklarant uvozi v Republiko Slovenijo iz tretjih držav. Taka sankcija je predpisana na ravni EU. Nacionalni pristojni organ pri izrekanju kazni upošteva tudi druge dejavnike, navedene v tretjem odstavku 16. člena Izvedbene uredbe 2023/1773/EU. Medtem ko so globe za presežne emisije v okviru sistem ETS prihodek Podnebnega sklada, kar ureja 29. člen predloga zakona, so globe za neprijavljene emisije prihodek državnega proračuna.

K 115. (hujši prekrški), 116. (prekrški), 117. (lažji prekrški), 118. (prekrški pooblaščenega podjetja in fizične osebe), 119. (odmerjanje sankcij za prekrške) in 120. členu (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

S temi členi predloga zakona se določajo prekrški po tem zakonu in predpisuje globe za te prekrške.

K 121. členu (uporaba določb o prekrških)

Zaradi zahtev zakonodaje EU (Direktive 2003/87/ES, Uredbe 2023/959/EU in Izvedbene uredbe 2023/1773/EU), ki ureja točno določen način izrekanja glob za presežne in neprijavljene emisije, so lahko globe za prekrške iz 114. člena predloga zakona izrečene pod splošnimi minimumi in maksimumi, kot jih določa 17. člen Zakona o prekrških, zato je potreben sistemski odstop. Prav tako predlagani člen zaradi zahtev prej navedene EU zakonodaje vsebuje izrecno določbo o izključitvi polovičnega plačila globe (ta v skladu z navedeno EU zakonodajo ni možna), ker pa gre za pomemben sistemski odstop od prekrškovnega prava oziroma 57.c člena Zakona o prekrških, bo o tej posebnosti potrebno posebej poučiti domnevnega storilca prekrška (v pravnem pouku).

K 122. členu (Strategija prilagajanja podnebnim spremembam)

Določa se rok za sprejem Strategije prilagajanja podnebnim spremembam iz 13. člena predloga zakona.

K 123. členu (regionalni akcijski načrti prilagajanja podnebnim spremembam)

Določa se rok za sprejem regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam iz 15. člena predloga zakona.

K 124. členu (Poročilo o prilagajanju podnebnim spremembam)

Člen določa rok za sprejem prvega Poročila o prilagajanju podnebnim spremembam iz 66. člena predloga zakona.

K 125. členu (priprava dokumentacije v prehodnem obdobju)

Člen predloga zakona določa, da pripravo strokovnih podlag za projekcije emisij toplogrednih plinov po virih in odvzemov po ponorih iz 64. člena, Poročila o blaženju podnebnih sprememb iz 65. člena, Dolgoročne podnebne strategije iz 10. člena, pripravo NEPN in poročil o stanju izvajanja NEPN iz 11. člena, Poročil Republike Slovenije za Komisijo iz prve alineje prvega odstavka 101. člena in Državno poročilo ter dveletno poročilo iz prvega odstavka 102. člena predloga zakona do 31. 12. 2033 po javnem pooblastilu izvaja Institut »Jožef Stefan« (v nadaljnjem besedilu: IJS).

Izdelava našteje dokumentacije se financira iz državnega proračuna v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi. Člen določa tudi, da IJS izvaja naloge na podlagi javnega pooblastila na podlagi pogodbe, s katero se uredijo medsebojni odnosi. Sestavni del vsakoletne pogodbe je letni program dela IJS za izvajanje nalog, ki ga potrdi ministrstvo.

K 126. členu (predpisi vlade)

Člen predloga zakona določa, kateri predpisi vlade, izdani na podlagi ZVO-2 ali katerim je bila veljavnosti podaljšana z določbami ZVO-2, veljajo do izdaje novih.

K 127. členu (dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz naprave)

Člen predloga zakona določa, da obstoječe dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, izdano na podlagi 184. člena ZVO-2, velja še naprej kot dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 32. člena in 38. člena predloga zakona. Določa se končanje že začelih postopkov.

K 128. členu (sprememba dodeljene količine emisijskih kuponov)

Člen predloga zakona določa, da se postopki za izdajo odločbe o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov iz 194. člena ZVO-2, ki so že v teku, niso pa zaključeni do uveljavitve tega zakona, končajo po določbah tega zakona.

K 129. členu (odločba o potrditvi načrta metodologije spremljanja)

Določa se, da se postopki za izdajo odločbe o potrditvi načrta metodologije spremljanja, ki so že v teku, niso pa zaključeni do uveljavitve tega zakona, končajo po določbah tega zakona.

K 130. členu (odločba o odobritvi načrta monitoringa za operatorje zrakoplova)

Določa se, da odločba o odobritvi načrta monitoringa, izdana na podlagi 198. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba iz 44. člena tega zakona.

K 131. členu (faktor CBAM)

Kot smo pojasnili v obrazložitvi k 35. členu predloga zakona, ta člen določa prehodno obdobje, v katerem je proizvodnja CBAM blaga upravičena do manjših količin brezplačnih emisijskih kuponov. To je v prvih letih veljavnosti Uredbe 2023/956/EU (2026–2033), od vključno leta 2034 pa do njih ne bo več upravičena. Obravnavani člen ureja dinamiko zmanjševanja brezplačne dodelitve emisijskih kuponov za proizvodnjo CBAM blaga z uporabo faktorja CBAM.

K 132. členu (načrt za podnebno nevtralnost za druge naprave)

Določa se rok, do katerega mora upravljavec druge naprave, ki ima dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov na dan uveljavitve tega zakona, ministrstvu poslati načrt za podnebno nevtralnost iz 36. člena tega zakona.

V drugem odstavku je določen rok, do katerega ministrstvo potrdi načrt za podnebno nevtralnost upravljavca druge naprave.

K 133. členu (brezplačni emisijski kuponi za operatorje zrakoplovov med letoma 2024 in 2030)

Direktiva 2023/959/EU določa, da lahko za spodbujanje uporabe trajnostnih goriv v letalskem prometu države članice operatorjem zrakoplovov v obdobju med letoma 2024 in 2030 dodeljujejo posebne brezplačne emisijske kupone za ta goriva. Prvi odstavek obravnavanega člena tako določa, da so operatorji zrakoplovov v navedenem obdobju kljub določbi 45. člena predloga zakona še upravičeni do določene količine brezplačnih emisijskih kuponov, ki pa ne temelji na njihovih preteklih emisijah, ampak se kuponi dodelijo za kritje dela ali celotne razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in uporabo upravičenih trajnostnih letalskih goriv, kot so opredeljena v Uredbi 2023/2405/EU. Pravila glede poročanja o uporabi upravičenega letalskega goriva so podrobneje opredeljena v Izvedbeni uredbi 2018/2066/EU.

V skladu s tretjim odstavkom lahko komercialni operator zrakoplova vsako leto ministrstvo zaprosi za dodelitev emisijskih kuponov iz prejšnjega odstavka na podlagi količine vsakega upravičenega

letalskega goriva, ki se uporabi za lete, za katere je treba med 1. januarjem 2024 in 31. decembrom 2030 predati emisijske kupone v skladu s 57. členom predloga zakona. To stori z vlogo, ki jo priloži preverjenemu poročilu o emisijah iz 55. člena predloga zakona. Pooblastilo za določitev vsebine in oblike te vloge je ministru dano v osmem odstavku obravnavanega člena.

Ministrstvo emisijske kupone iz prvega odstavka tega člena dodeli za kritje določenih deležev razlike med ceno fosilnega kerozina in posameznega trajnostnega oziroma alternativnega letalskega goriva, kot to določa četrti odstavek obravnavanega člena.

V skladu z določbo petega odstavka ministrstvo emisijske kupone za trajnostna letalska goriva brezplačno dodeli z odločbo, pri dodelitvi pa uporablja tudi predpis EU, ki ureja kritje dela ali celotne razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in uporabo ustreznih upravičenih letalskih goriv, ki bo sprejet na podlagi Direktive 2023/959/EU, in upošteva morebitno podporo iz drugih dovoljenih shem državnih pomoči. Nacionalni administrator na podlagi te odločbe operatorju zrakoplova v registru Unije podeli, tj. vpiše na njegov račun, letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov najpozneje do 30. junija tekočega leta.

V sedmem odstavku je nazadnje določeno, da mora operator zrakoplova zagotoviti prepoznavnost prejemanja brezplačnih emisijskih kuponov za trajnostna letalska goriva, minister pa bo na podlagi pooblastila iz osmega odstavka predpisal način zagotavljanja tega prepoznavanja.

K 134. členu (začasne izjeme za operatorja zrakoplova)

V tem členu predloga zakona so določena začasna odstopanja (izjeme) glede obveznosti, ki jih operatorju zrakoplova nalagajo 44., 55. in 57. člen predloga zakona, nanašajo pa se na predložitev načrta za spremljanje, poročanja in predaje emisijskih kuponov.

Po določbi prvega odstavka obravnavanega člena izjeme zajemajo vse emisije iz letov na letališča v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora in z njih, razen letov na letališča v Združenem kraljestvu ali Švici, v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2026 in vse emisije iz letov med letališčem v najbolj oddaljeni regiji, določeni v 349. členu Pogodbe o delovanju Unije, in letališčem v drugi regiji Evropskega gospodarskega prostora v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023.

Operator zrakoplova v skladu z določbo drugega odstavka obravnavanega člena tudi ni dolžan poročati o emisijah in predati emisijskih kuponov za emisije, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri letih med letališčem v najbolj oddaljeni regiji v državi članici EU in letališčem v isti državi članici EU, vključno z drugim letališčem v isti najbolj oddaljeni regiji ali v drugi najbolj oddaljeni regiji iste države članice.

Po določbi tretjega odstavka se bo količina emisijskih kuponov za operatorje zrakoplova, ki jih za obdobje od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2026 na dražbi ponuja Republika Slovenija, zmanjšala, tako da bo ustrezala deležu njenih dodeljenih emisij iz letov, za katere se ne uporablja zgoraj opisana izjema glede predaje emisijskih kuponov.

Posebnost velja tudi za operatorja zrakoplova, katerega skupne letne emisije so nižje od 25 000 ton ogljikovega dioksida ali so nižje od 3 000 ton ogljikovega dioksida brez letov, za katere veljajo izjeme, določene v prvem odstavku obravnavanega člena. V tem primeru se bodo njegove emisije šttele za preverjene v skladu s prvim odstavkom 56. člena predlaganega zakona, če bodo preverjene z uporabo orodja za majhne onesnaževalce. To orodje je določeno v Uredbi Komisije (EU) št. 606/2010 o odobritvi poenostavljenega orodja, ki ga je razvila Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol) za ocenjevanje porabe goriva nekaterih operatorjev zrakoplova z majhnimi emisijami. Ta izjema bo veljala le v primeru, če bo podatke vnesel Eurocontrol iz svojega sistema za podporo sistemu trgovanja.

K 135. členu (dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte)

Določa se prehodno obdobje v zvezi s pridobivanjem dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte iz 51. člena predloga zakona.

Člen predloga zakona določa tudi, da se okoljevarstveno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte, izdano na podlagi Uredbe o okoljevarstvenem dovoljenju za emisije toplogrednih plinov za regulirane subjekte (Uradni list RS, št. 57/24), ki je zagotovila pravno podlago za izdajo teh dovoljenj do začetka uveljavitve Podnebnega zakona, šteje za dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za regulirane subjekte iz 51. člena predloga zakona. Določa se končanje že začelih postopkov.

K 136. členu (začetek predaje emisijskih kuponov in odlog sistema trgovanja za regulirane subjekte do leta 2028)

Ta člen ureja začetek predaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte. Ker se začnejo emisijski kuponi za namene trgovanja za regulirane subjekte na dražbah prodajati v letu 2027, bodo regulirani subjekti kupone v registru Unije prvič predali do 31. maja 2028 za emisije, ki so jih sporočili v svojem letnem poročilu za leto 2027 in so bile preverjene s strani neodvisnega preveritelja v skladu s tem zakonom.

V tem členu predloga zakona je urejena tudi možnost odloga izvajanja sistema trgovanja za regulirane subjekte do leta 2028. To se bo zgodilo, če bo Komisija v Uradnem listu Evropske unije do 5. julija 2026 objavila obvestilo o izjemno visokih cenah energije. V tem primeru se bo sistem trgovanja za regulirane subjekte odložil, in sicer tako da se začetek prodaje emisijskih kuponov na dražbi za te dejavnosti preloži na leto 2028, rok za začetek predaje emisijskih kuponov pa na 31. maj 2029 za skupne emisije v letu 2028.

K 137. členu (prenehanje pogodb)

Člen predloga zakona določa, katere pogodbe prenehajo z uveljavitvijo tega zakona.

K 138. členu (seznam naprav)

Določa se, da se seznam naprav in seznam malih naprav ter končna dodeljena brezplačna količina emisijskih kuponov za obdobje od 2021–2025, pripravljena na podlagi 191. člena ZVO-2 ter objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave, štejeta za seznama iz osmega odstavka 37. člena predloga zakona.

K 139. členu (odločbe o dodelitvi emisijskih kuponov za naprave)

Člen predloga zakona določa, da odločba o dodelitvi emisijskih kuponov za napravo, izdana na podlagi 191. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba iz devetega odstavka 37. člena predloga zakona.

K 140. členu (odločba o prilagoditvi brezplačno dodeljene količine emisijskih kuponov za naprave)

Člen predloga zakona določa, da obstoječa odločba o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov za napravo, izdana na podlagi drugega ali tretjega odstavka 194. člena ZVO-2, velja še naprej kot odločba iz drugega ali tretjega odstavka 40. člena predloga zakona.

K 141. členu (odločba o odobritvi načrta metodologije spremljanja)

Člen predloga zakona določa, da obstoječa odločba o potrditvi načrta metodologije spremljanja, izdana na podlagi Uredbe o izvajanju Delegirane uredbe (EU) o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije (Ur. l. RS, št. 34/19 in 57/23), velja še naprej kot odločba iz drugega odstavka 34. člena predloga zakona.

K 142. členu (dražbeni sistem)

Člen predloga zakona določa, da z dnem uveljavitve tega zakona Republika Slovenija nadaljuje s prodajo emisijskih kuponov na dražbenem sistemu European Energy Exchange AG iz Leipziga na podlagi Sporazuma o skupni oddaji naročil za pridobitev skupnega dražbenega sistema, uveljavljenega 9. novembra 2011.

K 143. členu (dražiteljica emisijskih kuponov)

Določa se, da SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana, ki je opravljala naloge uradnega dražitelja Republike Slovenije v skladu s 181. členom ZVO-2, nadaljuje kot uradna dražiteljica Republike Slovenije v skladu s tretjim odstavkom 28. člena predloga zakona. Člen prav tako določa da se pogodba, sklenjena med ministrstvom in SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana na podlagi tretjega odstavka 181. člena ZVO-2, do izteka njene veljave, šteje za pogodbo, sklenjeno na podlagi četrtega odstavka 28. člena predloga zakona.

K 144. členu (Sklad za podnebne spremembe)

Določa se, da Sklad za podnebne spremembe, ustanovljen na podlagi 182. člena ZVO-2, nadaljuje kot Podnebni sklad iz 29. člena predloga zakona.

K 145. členu (Program sklada za podnebne spremembe)

Člen predloga zakona določa, da Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026 (Uradni list RS, št. 106/23), sprejet na podlagi petega odstavka 183. člena ZVO-2, velja kot Program Podnebnega sklada iz četrtega odstavka 30. člena predloga zakona. Prav tako se določa, da se postopki za dodelitev sredstev sklada, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, končajo po določbah tega zakona.

K 146. členu (poročanje ladjarske družbe od leta 2025)

V členu predloga zakona se določa, da mora ladjarska družba pristojnemu organu prvič poslati poročilo v skladu z drugim odstavkom 55. člena predloga zakona do 31. marca 2026 za emisije toplogrednih plinov, ki jih je izpustila v letu 2025.

K 147. členu (Dolgoročna podnebna strategija)

V členu predloga zakona je opredeljeno, da Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050 (Uradni list RS, št. 119/21 in 44/22 - ZVO-2) velja še naprej kot Dolgoročna podnebna strategija iz 10. člena predloga zakona.

K 148. členu (člani Podnebnega sveta)

Člen predloga zakona določa, da člani Podnebnega sveta, ki so bili imenovani na podlagi ZVO-2, delo nadaljujejo do izteka mandata, za katerega so bili imenovani.

K 149. členu (Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad)

Ta člen predloga zakona ureja nadaljevanje delovanja Eko sklada.

K 150. členu (obstoječa potrdila o usposobljenosti in obstoječi izvajalci usposabljanja)

Člen predloga zakona določa, da potrdila o usposobljenosti, izdana na podlagi 241. člena ZVO-2 in na njegovi podlagi izdanih predpisov, veljajo še naprej kot spričevala iz 97. člena predloga zakona. Člen določa, da pogodba za izvajanje usposabljanja, sklenjena v skladu z 239. členom ZVO-2, velja še naprej kot pogodba za izvajanje usposabljanja iz 96. člena tega zakona.

K 151. členu (globe za presežne in neprijavljene emisije)

Ta člen predloga zakona določa, da se z dnem uveljavitve tega zakona globe iz 114. člena predloga zakona plačujejo v skladu s Sklepom o višini penalov za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2023 (Uradni list RS, št. 95/24).

K 152. členu (znižanje dajatev in davkov)

Predlagani člen določa, da v kolikor cena emisijskega kupona v sistemu trgovanja za regulirane subjekte pred letom 2030 preseže višino okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida iz 70. člena tega zakona, kot je določena v letu pred začetkom prodaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte, vlada za razliko med višino te dajatve in ceno emisijskega kupona v sistemu trgovanja za regulirane subjekte zniža višino drugih dajatev in davkov, ki se plačujejo za energente. Namen določbe je zagotoviti, da širitev evropske sheme za trgovanje z emisijami na sektorja stavb in cestnega prometa ne vodi v povišanje maloprodajnih cen goriv.

Pri tem velja, da v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, trošarina za energente ne sme biti nižja od minimalne trošarine, določene z Direktivo 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51), zadnjič spremenjeno z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2018/552 z dne 6. aprila 2018 o posodobitvi sklicev iz Direktive Sveta 2003/96/ES na oznake kombinirane nomenklature za nekatere proizvode (UL L št. 91 z dne 9. 4. 2018, str. 27).

K 153. členu (roki za uskladitev in izdajo podzakonskih predpisov)

Določajo se roki za uskladitev in izdajo podzakonskih predpisov.

K 154. členu (prenehanje veljavnosti in uporabe zakonov in podzakonskih aktov)

V členu predloga zakona so navedene določbe, ki prenehajo veljati z dnem uveljavitve tega zakona.

K 155. členu (uskladitev z Zakonom o varstvu okolja)

V členu je določeno, da se v določbi tretje točke prvega odstavka 171. člena ZVO-2 črta besedilo: »s subvencijami ali drugimi oblikami dajanja nepovratnih sredstev iz sredstev sklada iz 210. člena tega zakona«.

V členu je določeno, da se v določbi prve točke tretjega odstavka 243. člena ZVO-2 črta besedilo: »ali dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov«.

K 156. členu (začetek veljavnosti)

Prvi odstavek predlaganega člena določa vacatio legis, in sicer zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Določa se tudi začetek oziroma prenehanje uporabe posameznih določb zakona.

Uporaba določil iz drugega odstavka bo vplivala na izvrševanje že sprejetega državnega proračuna, zato se določba začne uporabljati z novim proračunskim letom, da se lahko učinki načrtujejo v postopku priprave sprememb državnega proračuna.

Ker se prodaja emisijskih kuponov v sektorju stavb in cestnega prometa začne leta 2027, regulirani subjeki v okviru tega sistema pa morajo prvič predati emisijske kupone do 31. maja 2028 za emisije, ki so nastale v letu 2027, se okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida preneha uporabljati s 1. januarjem 2027, kot določa tretji odstavek obravnavanega člena, sicer bi lahko prišlo do dvojne obdavčitve istih emisij ogljikovega dioksida. Ker pa lahko zaradi izjemno visokih cen določenih energentov v mesecih pred začetkom prodaje emisijskih kuponov za sektorje stavb in cestnega prometa pride do odloga začetka trgovanja z emisijskimi kuponi za te sektorje za eno leto,

tretji odstavek obravnavanega člena v tem primeru predvideva prenehanje uporabe okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida z letom 2028.

Določa se zamik uporabe 72. člena predloga zakona, saj je potrebna vzpostavitev sistema za pobiranje nove letalske podnebne dajatve.

Zamik uporabe določbe 90. člena je potreben, saj bo Eko sklad v tem obdobju uspel digitalizirati postopke, ki tečejo pred njim, zato je dejanska uporaba faksimila vezana na prehodno obdobje 2 let od uveljavitve zakona.

Odstavki in točke členov, navedeni v osmem odstavku obravnavanega člena, se nanašajo na izvajanje CBAM po koncu prehodnega obdobja, ki se zaključi 31. decembra 2025. 1. januarja 2026 se začne izvajanje CBAM v celoti, s tem pa se začnejo izvajati vse določbe Uredbe 2023/956/EU, ki so med drugim prenesene v 5. točko prvega odstavka 115. člena, četrti odstavek 115. člena, 25. in 26. točko prvega odstavka 116. člena, četrti odstavek 116. člena ter sedmi in osmi odstavek 114. člena predloga zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

V Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, in 23/24 in 21/25 - ZOPVOOV) se spreminjajo:

1. člen

(vsebina)

(1) Ta zakon ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva okolja, javne službe varstva okolja in druga z varstvom okolja povezana vprašanja.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo:

1. Direktiva 87/217/EGS Sveta z dne 19. marca 1987 o preprečevanju in zmanjševanju onesnaževanja okolja z azbestom (UL L št. 85 z dne 28. 3. 1987, str. 40), zadnjič spremenjena s Sklepom (EU) 2018/853 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Uredbe (EU) št. 1257/2013 ter direktiv 94/63/ES in 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktivi Sveta 86/278/EGS in 87/217/EGS v zvezi s postopkovnimi pravili na področju okoljskega poročanja in razveljavitvi Direktive Sveta 91/692/EGS (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 155),

2. Direktiva 91/271/EGS Sveta z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L št. 135 z dne 30. 5. 1991, str. 40), zadnjič spremenjena z Direktivo 2013/64/EU Sveta z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8),

3. Direktiva 94/62/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL L št. 365 z dne 31. 12. 1994, str. 10), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2018/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 141),

4. Direktiva 98/70/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 1998 o kakovosti motornega bencina in dizelskega goriva ter spremembi Direktive 93/12/EGS (UL L št. 350 z dne 28. 12. 1998, str. 58), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1),
5. Direktiva 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih (UL L št. 269 z dne 21. 10. 2000, str. 34), zadnjič spremenjena z Delegirano Direktivo Komisije (EU) 2020/363 z dne 17. decembra 2019 o spremembi Priloge II k Direktivi 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta o izrabljenih vozilih glede določenih izjem za svinec in svinčeve spojine v sestavnih delih (UL L št. 67 z dne 5. 3. 2020, str. 119),
6. Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2014/101/EU z dne 30. oktobra 2014 o spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 311 z dne 31. 10. 2014, str. 32),
7. Direktiva 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS (UL L št. 106 z dne 17. 4. 2001, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231 z dne 6. 9. 2019, str. 1),
8. Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L št. 197 z dne 21. 7. 2001, str. 30),
9. Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L št. 189 z dne 18. 7. 2002, str. 12), zadnjič spremenjena z Delegirano Direktivo Komisije (EU) 2021/1226 z dne 21. decembra 2020 o spremembi Priloge II k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih metod ocenjevanja hrupa zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku (UL L št. 269 z dne 28. 7. 2021, str. 65),
10. Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL L št. 41 z dne 14. 2. 2003, str. 26),
11. Direktiva 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč (UL L št. 156 z dne 25. 6. 2003, str. 17), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L št. 344 z dne 17. 12. 2016, str. 1),
12. Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in spremembi Direktive 96/61/ES (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2003, str. 32), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/1416 z dne 17. junija 2021 o spremembi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede izključitve dohodnih letov iz Združenega kraljestva iz sistema EU za trgovanje z emisijami (UL L št. 305 z dne 31. 8. 2021, str. 1),
13. Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L št. 143 z dne 30. 4. 2004, str. 56), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2019/1010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o uskladitvi obveznosti poročanja na področju zakonodaje, povezane z okoljem, ter spremembi uredb (ES) št. 166/2006 in (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 2002/49/ES, 2004/35/ES,

2007/2/ES, 2009/147/ES in 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 338/97 in (ES) št. 2173/2005 ter Direktive Sveta 86/278/EGS (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 115),

14. Direktiva 2004/107/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o arzeniu, kadmiju, žitem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (UL L št. 23 z dne 26. 1. 2005, str. 3), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije (EU) 2015/1480 z dne 28. avgusta 2015 o spremembi nekaterih prilog k direktivama 2004/107/ES in 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter določitvi pravil glede referenčnih metod, potrjevanja podatkov in umestitve mest vzorčenja za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka (UL L št. 226 z dne 29. 8. 2015, str. 4),

15. Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES – Izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L št. 102 z dne 11. 4. 2006, str. 15), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14),

16. Direktiva 2006/66/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih in razveljavitvi Direktive 91/157/EGS (UL L št. 266 z dne 26. 9. 2006, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2018/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi direktiv 2000/53/ES o izrabljenih vozilih, 2006/66/ES o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih ter 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opreml (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 93),

17. Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L št. 152 z dne 11. 6. 2008, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije (EU) 2015/1480 z dne 28. avgusta 2015 o spremembi nekaterih prilog k direktivama 2004/107/ES in 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter določitvi pravil glede referenčnih metod, potrjevanja podatkov in umestitve mest vzorčenja za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka (UL L št. 226 z dne 29. 8. 2015, str. 4),

18. Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L št. 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 109),

19. Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1),

20. Direktiva 2009/41/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o uporabi gensko spremenjenih mikroorganizmov v zaprtih sistemih (prenovitev) (UL L št. 125 z dne 21. 5. 2009, str. 75),

21. Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L št. 20 z dne 26. 1. 2010, str. 7), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2019/1010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o uskladitvi obveznosti poročanja na področju zakonodaje, povezane z okoljem, ter spremembi uredb (ES) št. 166/2006 in (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES, 2009/147/ES in 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 338/97 in (ES) št. 2173/2005 ter Direktive Sveta 86/278/EGS (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 115),

22. Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja (prenovitev), (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 17), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 158 z dne 19. 6. 2012, str. 25), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/75/EU),

23. Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 26 z dne 28. 1. 2012, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L št. 124 z dne 25. 4. 2014, str. 1),
24. Direktiva 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, ki spreminja in nato razveljavlja Direktivo Sveta 96/82/ES (UL L št. 197 z dne 24. 7. 2012, str. 1),
25. Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL L št. 197 z dne 24. 7. 2012, str. 38), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2018/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi direktiv 2000/53/ES o izrabljenih vozilih, 2006/66/ES o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih ter 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opremi (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 93),
26. Direktiva (EU) 2015/2193 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal iz srednje velikih kurilnih naprav v zrak (UL L št. 313 z dne 28. 11. 2015, str. 1),
27. Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L št. 344 z dne 17. 12. 2016, str. 1),
28. Direktiva (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje (UL L št. 155 z dne 12. 6. 2019, str. 1).

3. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. Narava je celota materialnega sveta in sestav z naravnimi zakoni med seboj povezanih in soodvisnih delov okolja in procesov. Človek je sestavni del narave.
 - 1.1 Ohranjanje narave je izvajanje ukrepov ohranjanja biotske raznovrstnosti in sistema varstva naravnih vrednot, kot jih opredeljujejo predpisi, ki urejajo ohranjanje narave. Biotska raznovrstnost je biotska raznovrstnost po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave. Ugodno stanje ohranjenosti zavarovanih vrst in habitatnih tipov je stanje, določeno s predpisi o ohranjanju narave.
 - 1.2 Naravni pojavi so fizikalno-kemični procesi, sevanja, geološki pojavi, podnebne, hidrografske in biološke razmere ter drugi naravni pojavi, ki povzročajo spremembe okolja.
2. Okolje je tisti del narave, kamor seže ali bi lahko segel vpliv človekovega delovanja.
 - 2.1 Deli okolja so mineralne surovine, tla, voda, zrak, živalske in rastlinske vrste, vključno z njihovim genskim materialom.
 - 2.2 Posebni deli okolja so deli okolja, ki imajo koristno vlogo za drug del okolja ali javnost; to so vode in tla ter s predpisi o ohranjanju narave posebej določene mednarodno varovane in zavarovane prosto živeče rastlinske in živalske vrste (v nadaljnjem besedilu: zavarovana vrsta), njihovi habitati in habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, ter naravne vrednote po predpisih o ohranjanju narave.
 - 2.3 Tla so vrhnja plast zemeljske skorje nad matično podlago (kamnine ali sedimenti). Tla sestavljajo anorganske in organske snovi, voda, zrak in živi organizmi.
 - 2.4 Vode so vode po predpisih o vodah in predpisih o varstvu okolja.
 - 2.5 Naravna dobrina je del okolja in je lahko naravno javno dobro, naravni vir ali naravna vrednota.
 - 2.6 Naravno javno dobro je del okolja, na katerem je z zakonom vzpostavljen status javnega dobra.

- 2.7 Naravni vir je del okolja, ki je lahko predmet gospodarske rabe.
- 2.8 Naravna vrednota so naravne vrednote po predpisih o ohranjanju narave.
- 2.9 Kulturna dediščina je kulturna dediščina, vključno z arheološkimi sestavinami, po predpisih o varstvu kulturne dediščine.
3. Obremenitev okolja je poseg ali posledica posega v okolje, ki je izključno ali hkrati povzročila ali povzroča onesnaževanje okolja, rabo naravne dobrine, tveganje za okolje ali okoljsko škodo.
- 3.1 Celotna obremenitev okolja so skupni vplivi in učinki več istovrstnih emisij v okolje, skupna obremenitev okolja pa so skupni vplivi in učinki vseh prisotnih raznovrstnih emisij v okolje.
- 3.2 Celotna obremenitev posega v okolje so skupni vplivi in učinki posega v okolje in z njim povezanih dejavnosti na okolje, skupna obremenitev posega v okolje pa so skupni vplivi in učinki na okolje, ki so posledica obstoječega stanja ter posega v okolje in z njim povezanih dejavnosti.
- 3.3 Čezmerna obremenitev okolja je obremenitev, ki presega mejne vrednosti emisije ali druge vrednosti standardov kakovosti okolja, ali dovoljeno rabo naravne dobrine, vključno z okoljsko škodo in okoljsko nesrečo. Čezmerno obremenitev predstavlja tudi obremenitev, ki je posledica odstopa od pravil ravnanja, predpisanih z namenom varovanja okolja ali rabe naravne dobrine.
- 3.4 Pomembni škodljivi vplivi na okolje so pomembni vplivi na okolje ali vplivi, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje.
- 3.5 Znatno tveganje za zdravje ljudi in za okolje je možnost povzročitve čezmerne obremenitve okolja, ki ima za posledico verjetno pomembne vplive na zdravje ljudi in lahko povzroča pomembne vplive na okolje.
4. Poseg v okolje je vsako človekovo ravnanje ali opustitev ravnanja, ki lahko vpliva na okolje tako, da škoduje človekovemu zdravju, počutju in kakovosti njegovega življenja ter preživetju, zdravju in počutju drugih organizmov, in se nanaša zlasti na onesnaževanje okolja, emisije v okolje, rabo naravnih dobrin, povzročanje tveganja za okolje, med drugim z gradnjo in uporabo objektov, opravljanjem proizvodnih in drugih dejavnosti, dajanje proizvodov na trg in njihovo potrošnjo ter ravnanjem z odpadki.
- 4.1 Onesnaževanje okolja je neposredno ali posredno vnašanje snovi ali energije v ali na zrak, vodo ali tla, nastajanje odpadkov in določena ravnanja z njimi ter je posledica človekovega delovanja ali dejavnosti, ki lahko škoduje okolju, zdravju ljudi ali premoženju.
- 4.2 Mejni stroški onesnaževanja okolja so s predpisom določeni dodatni stroški povzročitelja onesnaževanja okolja, ki so posledica proizvodnje dodatne enote proizvoda ali storitve in niso všteti v lastno ceno proizvoda ali storitve.
- 4.3 Emisija je neposredno ali posredno izpuščanje ali oddajanje snovi v tekočem, plinastem ali trdnem stanju ali energije (hrup, vibracije, sevanje, toplota in svetloba) ali organizmov ali mikroorganizmov iz posameznega vira ali razpršenih virov v okolje.
- 4.4 Mejna vrednost emisije je predpisana vrednost emisije, ki je določena kot masa, izražena s posebnimi parametri, koncentracija ali raven emisije ipd., ter v enem ali več časovnih obdobjih ne sme biti presežena.
- 4.5 Raba naravnih dobrin je splošna raba delov okolja, za katero ni treba pridobiti posebne pravice, ali posebna raba delov okolja, za katero je treba pridobiti posebno pravico rabe v skladu z zakonom.
- 4.6 Tveganje za okolje je verjetnost, da bo nek poseg v okolje posredno ali neposredno v določenih okoliščinah ali v določenem času škodoval okolju ali življenju ali zdravju ljudi.
- 4.7 Okoljska nesreča je nenadzorovan ali nepredviden dogodek, povezan s posegom v okolje, ki ima zaradi obremenitve okolja takoj ali pozneje za posledico neposredno ali posredno ogrožanje življenja ali zdravja ljudi ali kakovosti okolja.
- 4.8 Večja nesreča je okoljska nesreča, ki je posledica nenadzorovanih dogodkov pri obratovanju obrata tveganja iz 131. člena tega zakona.
- 4.9 Izredni dogodek je nepredviden dogodek, ki povzroči kratkotrajno čezmerno obremenitev okolja.

4.10 Okoljska škoda je škoda, povzročena posebnim delom okolja.

4.10.1 Škoda je merljiva negativna sprememba posebnega dela okolja ali večja merljiva prizadetost njegove funkcije, povzročena neposredno ali posredno.

4.10.2 Neposredna nevarnost škode je dovolj velika verjetnost, da bo okoljska škoda nastala v bližnji prihodnosti, ter vključuje situacije, kot so na primer skladiščenje nevarnih snovi v nasprotju s pravili za varno skladiščenje, puščanje in odmetavanje odpadkov v okolju, odvajanje odpadnih voda brez ustreznega čiščenja, kadar je to potrebno, in druge podobne neposredne nevarnosti, ki lahko škodljivo vplivajo na kakovost vode in tal ter zavarovane vrste in naravne habitate.

4.11 Bistvena lastnost posega v okolje je tista lastnost, zaradi katere ima lahko poseg v okolje pomembne vplive na okolje oziroma se pomembni vplivi na okolje lahko pričakujejo, in se izraža zlasti z njegovo zmogljivostjo.

5. Kakovost okolja je stanje okolja ali njegovega dela, ki je posledica emisije in drugih človekovih dejanj ter delovanja naravnih pojavov.

5.1 Standard kakovosti okolja je kakovost oziroma obremenitev okolja ali njegovega dela, izražena kot koncentracija snovi, parameter stanja okolja ali raven energije ali z drugim kazalnikom. Določen je lahko kot mejna vrednost, ciljna, opozorilna, alarmna, kritična, načrtovalska ali sprožilna vrednost ali kot stanje okolja.

5.2 Mejna vrednost je s predpisom določena raven kakovosti okolja ali njegovega dela, določena z namenom, da se izogne škodljivim učinkom na zdravje ljudi ali okolje kot celoto, jih prepreči ali zmanjša.

5.3 Ciljna vrednost je s predpisom določena raven kakovosti okolja, s ciljem izogniti se škodljivim učinkom na zdravje ljudi oziroma okolje kot celoto, jih preprečiti ali zmanjšati, ter ki jo je treba, kadar je to mogoče, doseči v določenem času.

5.4 Opozorilna vrednost je s predpisom določena vrednost obremenitve okolja ali njegovega dela, nad katero so škodljivi vplivi na zdravje za posamezne skupine ljudi verjetni že pri kratkotrajni izpostavljenosti in pri kateri je potrebno sprotno obveščanje javnosti.

5.5 Alarmna vrednost je s predpisom določena vrednost obremenitve okolja, nad katero so škodljivi vplivi na zdravje ljudi verjetni že pri kratkotrajni izpostavljenosti ter pri kateri so potrebni takojšnji ukrepi in sprotno obveščanje javnosti.

5.6 Kritična vrednost je s predpisom določena raven kakovosti okolja oziroma obremenitve okolja ali njegovega dela, katere preseganje lahko neposredno škodljivo vpliva na nekatere sprejemnike (npr. na drevesa, druge rastline in naravne ekosisteme), vendar ne na človeka.

5.7 Sprožilna vrednost je s predpisom določena raven kakovosti okolja ali obremenitve okolja, ob doseganju katere je treba z dodatnimi raziskavami ugotoviti, ali je zaradi potencialnih škodljivih vplivov na zdravje ljudi ali okolje treba izvesti ukrepe, da se ti škodljivi vplivi zadovoljivo zmanjšajo, preprečijo ali odstranijo.

5.8 Načrtovalska vrednost je s predpisom določena raven kakovosti okolja ali obremenitve okolja, pomembna v procesu prostorskega načrtovanja.

6. Povzročiteljica ali povzročitelj obremenitve okolja (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj obremenitve) je pravna ali fizična oseba, ki neposredno ali posredno, izključno ali hkrati onesnažuje okolje, rabi naravne dobrine, povzroča tveganje za okolje, povzroči okoljsko nesrečo ali okoljsko škodo ali nevarnost nastanka okoljske škode ali drugače s svojim ravnanjem ali opustitvijo ravnanja vpliva na stanje okolja. Povzročitelj obremenitve je v skladu s tem zakonom tudi povzročitelj ali imetnik odpadkov, proizvajalec proizvodov in druga oseba, za katero je tako določeno s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

6.1 Upravljavka ali upravljavec (v nadaljnjem besedilu: upravljavec) je povzročitelj obremenitve okolja, ki ima napravo ali obrat v lasti ali posesti ter na podlagi prenesenih stvarnih ali obligacijskih upravičenj lahko odloča o delovanju in spremembah naprave ali obrata ali izvaja določeno dejavnost. Ne glede na prejšnji stavek je upravljavec, ki izvaja dejavnost ravnanja z odpadki, povzročitelj obremenitve, ki je

lastnik ali solastnik nepremičnin in lastnik premičnin za opravljanje dejavnosti zbiranja, predelave ali odstranjevanja odpadkov.

6.2 Sprememba upravljavca ali izvajalca dejavnosti je sprememba v posesti naprave ali dela naprave z zamenjavo pravne ali fizične osebe, ki ima okoljevarstveno dovoljenje ali je vpisana v evidenco v skladu s tem zakonom, z drugo pravno ali fizično osebo, ali njeno pripojitev k novemu upravljavcu, ali spremembo imena ali organizacijske oblike ali sedeža upravljavca.

6.3 Operator zrakoplova je pravna ali fizična oseba, ki upravlja zrakoplov med izvajanjem določene vrste letalske dejavnosti, ali lastnik zrakoplova, kadar ta ne pozna osebe, ki upravlja zrakoplov, ali je ne navede.

6.3.1 Operator komercialnega zračnega prometa je operator zrakoplova, ki javnosti za plačilo zagotavlja redne ali izredne storitve zračnega prometa za prevoz potnikov, tovora ali poštnih pošilk.

6.3.2 Država članica upravljavka je država članica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), ki je operatorju zrakoplova odobrila operativno licenco v skladu z uredbo EU, ki določa skupna pravila za opravljanje zračnih prevozov, oziroma država članica EU z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva, kot jih je določil pristojni organ EU.

6.4 Register Unije je standardizirana in informatizirana osrednja zbirka, v kateri se vodijo emisijski kuponi in druge z njimi enakovredne pravice do emisije toplogrednih plinov (v nadaljnjem besedilu: register Unije), v skladu z uredbo EU, ki ureja delovanje registra Unije.

6.5 Upravljavec obstoječe naprave v sistemu trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov v EU (v nadaljnjem besedilu: sistem trgovanja) je oseba, ki ima na dan 30. junija dve leti pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov ali pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo.

7. Odpadek je vsaka snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči.

7.1 Nevarni odpadki so odpadki, ki imajo eno ali več lastnosti, zaradi katerih so odpadki nevarni (v nadaljnjem besedilu: nevarna lastnost).

7.2 Nenevarni odpadki so odpadki, ki nimajo nobene od lastnosti, zaradi katerih bi jih bilo mogoče uvrstiti med nevarne odpadke.

7.3 Radioaktivni odpadki so odpadki, ki je zaradi določenih radioaktivnih lastnosti po predpisih o varstvu pred ionizirajočimi sevanji uvrščen med radioaktivne odpadke.

7.4 Komunalni odpadki so:

- mešani odpadki in ločeno zbrani odpadki iz gospodinjstev, ki vključujejo papir in karton, steklo, kovine, plastiko, biološke odpadke, les, tekstil, embalažo, odpadno električno in elektronsko opremo, odpadne baterije in akumulatorje ter kosovne odpadke, vključno z vzmetnicami in pohištvom, in
- mešani odpadki in ločeno zbrani odpadki iz drugih virov, kadar so po lastnostih in sestavi podobni odpadkom iz gospodinjstev.

Komunalni odpadki niso odpadki iz proizvodnje, kmetijstva, gozdarstva, ribištva, greznic, kanalizacije in čiščenja odplak, vključno z blatom iz čistilnih naprav, izrabljena vozila ter gradbeni odpadki in odpadki iz odstranitve objektov, pri čemer ta opredelitev nima vpliva na razdelitev pristojnosti za ravnanje z odpadki med izvajalce javnih služb in druge osebe, ki ravnaajo z odpadki.

7.5 Gradbeni odpadki in odpadki iz odstranitve objektov so odpadki, ki nastanejo pri gradnji v skladu z zakonom, ki ureja graditev.

7.6 Preprečevanje nastajanja odpadkov so ukrepi, ki so sprejeti, preden snov, material ali proizvod postane odpadki, in s katerimi se zmanjša:

- količina odpadkov, vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem življenjske dobe proizvodov;
- škodljivi vplivi nastalih odpadkov na okolje in zdravje ljudi ali

- vsebnost nevarnih snovi v materialih in proizvodih.

7.7 Ponovna uporaba proizvodov je postopek, v katerem se proizvodi ali njihovi sestavni deli, ki niso odpadki, ponovno uporabijo za namene, za katere so bili prvotno izdelani.

7.8 Povzročitelj ali povzročiteljica odpadkov (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj odpadkov) je povzročitelj obremenitve, ki je pravna ali fizična oseba, katere delovanje povzroča nastajanje odpadkov (izvirni povzročitelj odpadkov), ali pravna ali fizična oseba, ki izvaja predobdelavo, mešanje ali druge postopke predelave ali odstranjevanja odpadkov, s katerimi se spreminjajo lastnosti ali sestava teh odpadkov.

7.9 Imetnik ali imetnica odpadkov (v nadaljnjem besedilu: imetnik odpadkov) je povzročitelj odpadkov ali pravna ali fizična oseba, ki ima odpadke v posesti.

7.10 Trгоvec z odpadki je gospodarska družba ali podjetnik iz zakona, ki ureja gospodarske družbe, ki je odgovoren za nakup in naknadno prodajo odpadkov, vključno s tistimi trgovci, ki odpadkov fizično nimajo v posesti.

7.11 Posrednik z odpadki je gospodarska družba ali podjetnik iz zakona, ki ureja gospodarske družbe, ki ureja predelavo ali odstranjevanje odpadkov v imenu drugih, vključno s tistimi posredniki z odpadki, ki odpadkov fizično nimajo v posesti.

7.12 Ravnanje z odpadki je zbiranje, prevoz, predelava (vključno s sortiranjem) in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom takih postopkov in z dejavnostmi po zaprtju naprav za odstranjevanje odpadkov ali upravljanja zaprte naprave ter z dejavnostmi trgovca z odpadki in posrednika z odpadki.

7.13 Zbiranje odpadkov je prevzemanje odpadkov, vključno z njihovim predhodnim sortiranjem in predhodnim skladiščenjem za namene prevoza odpadkov do naprave za njihovo obdelavo.

7.14 Ločeno zbiranje odpadkov je zbiranje odpadkov, pri katerem so tokovi odpadkov ločeni glede na vrsto in lastnosti odpadkov z namenom olajšati določeno obdelavo odpadkov.

7.15 Obdelava odpadkov so postopki predelave ali odstranjevanja odpadkov, vključno s postopki priprave odpadkov za predelavo ali odstranjevanje.

7.16 Priprava odpadkov za ponovno uporabo so postopki predelave odpadkov, v katerih se proizvodi ali sestavni deli proizvodov, ki so postali odpadki, s preverjanjem, čiščenjem ali popravilom pripravijo za ponovno uporabo brez kakršne koli druge predhodne dodelave.

7.17 Predelava odpadkov je postopek, katerega glavni rezultat je, da se odpadki koristno uporabijo v okviru dejavnosti posamezne osebe ali v gospodarstvu kot celoti, tako da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali tako da so odpadki pripravljeni za izpolnitev te določene funkcije.

7.18 Snovna predelava odpadkov je postopek predelave odpadkov, razen energetske predelave odpadkov in postopkov predelave odpadkov v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali druga sredstva za pridobivanje energije. Snovna predelava odpadkov med drugim vključuje pripravo odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje odpadkov in zasipanje z odpadki.

7.19 Recikliranje odpadkov je postopek predelave odpadkov, v katerem se odpadni materiali predelajo v proizvode, materiale ali snovi za prvotni namen ali druge namene, ter vključuje tudi predelavo organskih snovi, ne vključuje pa energetske predelave odpadkov in postopkov predelave odpadkov v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali za zasipanje z odpadki.

7.20 Zasipanje z odpadki je postopek predelave odpadkov, v katerem se primerni nenevarni odpadki uporabijo za namene pridobivanja zemljišč na območjih izkopavanja ali za namene gradbenih posegov pri urejanju zemeljskega površja. Odpadki, uporabljeni za zasipanje, morajo nadomestiti neopadne materiale, biti morajo primerni za prej omenjene namene in omejeni na količino, nujno potrebno za uresničitev teh namenov, ter ne smejo poslabšati kakovosti okolja.

7.21 Odstranjevanje odpadkov je postopek, ki ni predelava odpadkov, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanje snovi ali energije.

7.22 Odlagališče odpadkov je naprava za odstranjevanje odpadkov z odlaganjem odpadkov na ali v tla (podzemno).

7.23 Obstoječe odlagališče odpadkov je odlagališče odpadkov, ki je bilo zgrajeno ali je obratovalo na 5. februarja 2000, ali odlagališče, za katero je bilo pred 5. februarjem 2000 pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje.

7.24 Obstoječe neaktivno odlagališče odpadkov je odlagališče odpadkov, za katerega je njegov upravljavec pridobil odločbo o dokončnem prenehanju obratovanja naprave.

7.25 Opuščeno odlagališče odpadkov je odlagališče odpadkov, ki ni obstoječe odlagališče odpadkov in na katerem so se pred 5. februarjem 2000 na podlagi akta pristojnega organa občine ali države organizirano odlagali odpadki, ter obsega zemljišča, na katerih so ti odpadki odloženi.

7.26 Okoljski cilji so cilji ravnanja z odpadki in pomenijo delež mase odpadkov, nastalih v Republiki Sloveniji v določenem obdobju, ki morajo biti reciklirani ali pripravljeni za ponovno uporabo.

8. Komunalna odpadna voda je odpadna voda iz gospodinjstev in njej po naravi ali sestavi podobna voda iz proizvodnje ali storitvene ali druge dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

9. Proizvajalec proizvodov ali proizvajalka proizvodov (v nadaljnjem besedilu: proizvajalec proizvodov) je povzročitelj obremenitve, ki pri svoji dejavnosti razvija, izdeluje, dodeluje, obdeluje, prodaja ali uvaža določene vrste proizvodov.

9.1 Sistem proizvajalčeve razširjene odgovornosti (v nadaljnjem besedilu: sistem PRO) je sklop predpisanih ukrepov, ki zagotavljajo, da v fazi odpadkov znotraj življenjskega kroga proizvodov proizvajalci določenih proizvodov nosijo finančno ali finančno in organizacijsko odgovornost za ravnanje z odpadki iz proizvodov.

9.2 Dajanje na trg je omogočiti, da je proizvod prvič dostopen na trgu EU, razen v primeru predelane snovi ali predmeta, proizvedenega v postopku predelave odpadkov, kjer dajanje na trg pomeni prodajo ali predajo predelane snovi ali predmeta tretji osebi na trgu EU.

9.3 Dostopnost na trgu je odplačna ali neodplačna dobava proizvoda na trgu EU v okviru dejavnosti za distribucijo, potrošnjo ali uporabo.

9.4 Dati na trg v Republiki Sloveniji pomeni omogočiti, da je proizvod prvič dostopen na trgu Republike Slovenije.

9.5 Dostopnost na trgu Republike Slovenije pomeni vsako odplačno ali neodplačno dobavo proizvoda na trgu Republike Slovenije v okviru dejavnosti, bodisi za distribucijo, potrošnjo ali uporabo.

9.6 Smetenje je onesnaževanje kopnega in vodnega okolja, ki je posledica odmetavanja posamičnih manjših kosov odpadkov na javne površine in površine v zasebni lasti, na katerih je z zakonom ali predpisom, sprejetim na podlagi zakona, omogočen prost dostop ali gibanje prebivalstva, ali v površinske vode (morje, reke, jezera), ali je posledica neustreznih načinov obdelave odpadkov.

10. Naprava je nepremična tehnična enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenjevanje okolja, ker v njej poteka ena ali več določenih dejavnosti in na istem območju druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti, brez katerih ne more obratovati in ki lahko povzročajo obremenjevanje okolja. Naprava je lahko tudi premična tehnična enota in z njo tehnično povezane dejavnosti, če je opredeljena s predpisi iz 18., 21. ali 24. člena tega zakona.

10.1 Naprava za proizvodnjo električne energije je naprava, v kateri se od 1. januarja 2005 proizvaja električna energija za prodajo tretjim osebam in v kateri se ne opravlja nobena dejavnost, določena v predpisu iz četrtega odstavka 184. člena tega zakona, razen zgorevanja goriv.

10.2 Začetek obratovanja naprave ali obrata je v primeru gradnje datum dokončnosti uporabnega dovoljenja, če ga je izdala upravna enota, in pravnomočnosti, če ga je izdalo ministrstvo, pristojno za prostor, ali, kadar je bilo odrejeno poskusno obratovanje, datum izdaje odločbe o odreditvi poskusnega obratovanja. Kadar ne gre za gradnjo ali za njo ni predpisana pridobitev odločbe po predpisih, ki urejajo graditev, se za začetek obratovanja šteje datum pravnomočnosti okoljevarstvenega dovoljenja.

10.3 Sprememba v obratovanju naprave je sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, ki bi lahko vplivala na okolje in odstopa od pogojev, pod katerimi je bilo izdano okoljevarstveno dovoljenje v skladu s tem zakonom.

10.3.1 Večja sprememba v obratovanju naprave, ki povzroča industrijske emisije, je sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, ki ima lahko pomembne škodljive vplive na zdravje ljudi ali okolje. Za večjo spremembo v obratovanju naprave se šteje vsaka sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, zaradi katere se proizvodna zmogljivost naprave poveča tako, da dosega prag zmogljivosti iz predpisa iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona, kadar je ta predpisan. Za primere naprav iz predpisa iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona, za katere prag zmogljivosti ni predpisan, se za večjo spremembo v obratovanju naprave, ki povzroča industrijske emisije, šteje tudi vsaka sprememba v vrsti ali delovanju naprave, ki ima pomembne škodljive vplive na zdravje ljudi ali okolje, kar ugotavlja ministrstvo, pristojno za okolje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), za vsak primer posebej na podlagi predpisa iz šestega odstavka 90. člena tega zakona.

10.3.2 Večja sprememba v obratovanju druge naprave je sprememba naprave ali njena razširitev, ki bistveno spremeni njene glavne tehnične značilnosti ali poveča njeno proizvodno zmogljivost in tako poveča emisije ali spremeni vrste emisije v okolje ali pomembno vpliva na vrsto ali količino odpadkov ter ima lahko znatne škodljive vplive na okolje.

10.4 Proizvodna zmogljivost posega v okolje ali naprave je nazivna zmogljivost posega ali naprave v 24 urah na dan, če sta poseg ali naprava zmožna obratovati na tak način. Lahko je opredeljena neposredno kot količina vhodnih ali izhodnih snovi (npr. surovine, proizvodi, polproizvodi ali odpadki) ali posredno, in sicer s parametri (npr. prostornina, površina ali dimenzije naprave ali njenih delov, uporabljena moč ali energija, zmogljivost skladiščenja, število mest v objektih za rejo živali).

10.5 Opuščeno industrijsko območje so zemljišča, na katerih je v okviru dejavnosti potekalo ravnanje z nevarnimi snovmi ali odpadki, razen odlaganja odpadkov na odlagališčih odpadkov.

11. Obrat je celotno območje, ki ga upravlja isti upravljavec in na katerem je ena ali več naprav, vključno s pripadajočo ali z njimi povezano infrastrukturo in tehnološkimi procesi, v katerih se proizvajajo, skladiščijo ali kakor koli drugače uporabljajo nevarne snovi, ter izpolnjuje predpisane pogoje za razvrstitev v obrate manjšega ali obrate večjega tveganja za okolje.

11.1 Večja sprememba obrata je:

- znatna sprememba količine prisotnih nevarnih snovi, tako da se za najmanj eno skupino nevarnih snovi iz predpisa iz 19. člena tega zakona razmerje med količinami nevarnih snovi in količinami za njihovo razvrstitev poveča za najmanj 25 odstotkov, ali tudi za manj, če bi to lahko imelo znatne posledice za tveganje večje nesreče;
- znatna sprememba značilnosti ali fizikalne oblike nevarnih snovi;
- večja sprememba tehnološkega procesa, v katerem se uporablja nevarna snov, ali
- katera koli druga sprememba v obratu, ki bi lahko imela znatne posledice za tveganje večjih nesreč ali zaradi katere se spremeni razvrstitev obrata iz obrata manjšega tveganja za okolje v obrat večjega tveganja za okolje.

12. Snov je kateri koli kemijski element in njegove spojine v naravnem stanju ali pridobljene s kakršnim koli proizvodnim postopkom, skupaj z vsemi dodatki, potrebnimi za ohranitev njene obstojnosti, ne vključuje pa topil, ki se lahko izločijo, ne da bi to vplivalo na obstojnost snovi ali spremenilo njeno sestavo, razen radioaktivnih snovi po predpisih o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in gensko spremenjenih organizmov po predpisih o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi.

12.1 Nevarna snov je snov ali zmes, ki ustreza kriterijem za fizikalne nevarnosti, nevarnosti za zdravje ljudi ali okolje, opredeljenih v predpisu EU, ki določa razvrščanje, označevanje in pakiranje snovi ter zmesi.

12.2 Zmes je sestavljena iz dveh ali več snovi in se lahko nahaja v plinastem ali trdnem agregatnem stanju ali v tekočem agregatnem stanju v obliki raztopine ali taline.

12.3 Onesnaževalo je snov ali energija, ki lahko onesnažuje okolje.

12.4Izhodiščno poročilo je dokument, ki vsebuje podatke o stanju onesnaženosti tal in podzemne vode z zadevnimi nevarnimi snovmi, potrebne za količinsko primerjavo s stanjem tal in podzemne vode po prenehanju obratovanja naprave.

12.5Zadevna nevarna snov je snov ali zmes, ki ustreza kriterijem nevarnosti za zdravje ali okolje v skladu s predpisom EU, ki določa razvrščanje, označevanje in pakiranje snovi in zmesi, in zaradi svoje nevarnosti, mobilnosti, obstojnosti ali biorazgradljivosti lahko povzroči onesnaženje tal ali podzemne vode na območju naprave ter se uporablja, proizvaja v napravi ali jo ta izpušča.

13. Tehnika so uporabljene tehnologije, način načrtovanja, gradnje, vzdrževanja, upravljanja in razgradnje naprave z dejavnostjo, ki povzroča industrijske emisije.

13.1Najboljša tehnika je tehnika, ki je pri doseganju visoke splošne ravni varstva okolja kot celote najučinkovitejša.

13.2Nastajajoča tehnika je nova tehnika za industrijsko dejavnost, ki bi, če bi bila tržno razvita, lahko zagotovila večjo ali vsaj enako stopnjo varstva okolja in večje prihranke pri stroških kakor obstoječe najboljše razpoložljive tehnike.

13.3Razpoložljiva tehnika je tehnika, katere stopnja razvoja ob upoštevanju stroškov in prednosti omogoča njeno uporabo v posamezni industrijski panogi pod ekonomsko in tehnično izvedljivimi pogoji ne glede na to, ali se uporablja ali razvija v posamezni državi članici EU ali v drugi državi, če je upravljavcu naprave primerno dostopna.

13.4Najboljša razpoložljiva tehnika je najbolj učinkovita in napredna razvojna stopnja dejavnosti in njenega načina obratovanja, ki kaže praktično primernost posamezne tehnike, da se na njeni podlagi določajo mejne vrednosti emisije za preprečevanje, in če to ni izvedljivo, za zmanjševanje emisij na splošno in njihovega vpliva na okolje kot celoto.

13.5Ravni emisij, povezane z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, so razpon ravni emisij, nastalih pri običajnih pogojih obratovanja naprave ob uporabi najboljše razpoložljive tehnike ali kombinaciji najboljših razpoložljivih tehnik, kot so opisane v zaključkih o BAT; te ravni so izražene kot povprečje v določenem časovnem obdobju pod posebnimi referenčnimi pogoji.

13.6Referenčni dokument BAT je dokument, ki ga sprejme in na svoji spletni strani objavi Evropska komisija, izdelan pa je za določene dejavnosti; opisuje predvsem uporabljene tehnologije, zdajšnje vrednosti emisij, porabe snovi in energije, tehnike, ki se uporabljajo za opredelitev najboljših razpoložljivih tehnik, ter zaključke o BAT in vse nastajajoče tehnike.

13.7Zaključki o BAT so predpis o najboljših razpoložljivih tehnikah za posamezno napravo z dejavnostjo, ki povzroča industrijske emisije, ki ga sprejme Evropska komisija in so objavljeni v Uradnem listu EU, vsebuje pa dele referenčnega dokumenta BAT, zaključke o najboljših razpoložljivih tehnikah, njihov opis, informacije za oceno njihove ustreznosti, ravni emisij, povezanih z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, z njimi povezan monitoring, vrednosti porabe snovi in energije, lahko pa tudi ukrepe za sanacijo območja, na katerem je naprava.

14. Podnebne spremembe so spremembe dolgoročno značilnega vremena na posameznih območjih, ki so posledica človekovih dejavnosti in se nanašajo na spreminjanje sestave ozračja. Izražajo se predvsem s segrevanjem temperature zraka, spremembami razporeditve in količine padavin, trajanjem in pogostostjo ekstremnih vremenskih pojavov itd.

14.1Toplogredni plini so plini v ozračju, ki absorbirajo in ponovno oddajajo toplotno sevanje, ki se zadržuje v spodnjih plasteh ozračja in povzroča učinek tople grede.

14.2Blaženje podnebnih sprememb so ukrepi, ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov v ozračju.

14.3Prilagajanje na podnebne spremembe so ukrepi za zmanjševanje ranljivosti ali povečanje odpornosti naravnih in človekovih sistemov na trenutne ali pričakovane vplive podnebnih sprememb.

14.4Podnebna nevtralnost je stanje neto ničelnih emisij toplogrednih plinov, ki je doseženo z ravnovesjem med količino izpustov toplogrednih plinov v ozračje in količino ogljikovega dioksida iz ozračja, vezanega v ponorih.

14.5 Dodeljene letne emisije so največje dopustne emisije toplogrednih plinov za posamezno leto v skladu s predpisom EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice.

14.6 Tok ogljikovega dioksida je pretežno sestavljen iz ogljikovega dioksida in se mu ne smejo dodajati odpadki ali druge snovi, namenjene odstranjevanju odpadkov. Tok ogljikovega dioksida lahko vsebuje naključne snovi iz vira, zajema ali postopka vbrizgavanja ogljikovega dioksida in dodane sledljive snovi, ki so v pomoč pri spremljanju in preverjanju migracije ogljikovega dioksida. Koncentracije vseh naključnih in dodanih snovi v tokove ogljikovega dioksida morajo biti pod ravno, ki bi škodljivo vplivala na neoporečnost območja shranjevanja ogljikovega dioksida ali infrastrukturo, namenjeno njegovemu prevozu, ali pomenila znatno tveganje za okolje.

15. Monitoring okolja je spremljanje in nadzorovanje okolja s sistematičnimi meritvami ali drugimi metodami in z njimi povezanimi postopki.

16. Okoljski podatek je katera koli informacija v pisni, vizualni, zvočni, elektronski ali drugi materialni obliki, ki se nanaša na okolje.

17. Javnost je ena ali več fizičnih ali pravnih oseb in njihova združenja, organizacije ali skupine.

18. Zainteresirana javnost je javnost, ki jo okoljsko odločanje prizadene ali bi jo lahko prizadelo ali ki ima interes pri okoljskem odločanju.

18.1 Zainteresirana javnost, ki jo okoljsko odločanje prizadene ali bi jo lahko prizadelo, je fizična ali pravna oseba, ki je skladno s tem zakonom stranski udeleženec v postopkih izdaje okoljevarstvenega soglasja, okoljevarstvenega dovoljenja za napravo in dejavnost iz 110. člena tega zakona ali za napravo iz tretjega odstavka 127. člena tega zakona ali obrat iz 131. člena tega zakona, ali lastnik ali drug posestnik nepremičnine, ki bi zaradi nastanka okoljske škode ali izvedbe sanacijskih ukrepov lahko bil prizadet v svojih pravnih koristih, ter lastnik ali drug posestnik zemljišča, nujno potrebnega za izvedbo ukrepov iz odločbe iz prvega odstavka 165. člena tega zakona.

18.2 Zainteresirana javnost, ki ima interes pri okoljskem odločanju, je:

- nevladna organizacija iz prvega odstavka 237. člena tega zakona, ki ima status nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja, in

- civilna iniciativa, ki je skupina najmanj 200 polnoletnih fizičnih oseb, zainteresiranih za okoljske odločitve, s stalnim prebivališčem na območju občine nameravanega posega ali na območju občine, ki meji na občino nameravanega posega. Civilna iniciativa nastane s podpismi najmanj 200 polnoletnih fizičnih oseb. Seznam podpisnikov mora vključevati osebno ime, datum rojstva, občino stalnega prebivališča, podpis in datum podpisa in izjavo, da je podpisnik polnoletna oseba. Ministrstvo in Upravno sodišče Republike Slovenije lahko za potrebe priznavanja sodelovanja v upravnem postopku civilni iniciativi pridobita podatke o podpisnikih iz Centralnega registra prebivalstva Republike Slovenije na način neposrednega vpogledovanja v ta register. Civilna iniciativa mora poleg seznama podpisnikov predložiti tudi podpisano izjavo vseh podpisnikov, s katero ti izjavljajo, da želijo sodelovati v upravnem postopku po tem zakonu zaradi varstva javne koristi okolja in ne zaradi svojih pravnih koristi. Civilna iniciativa postavi skupnega predstavnika, ki jo predstavlja. Dokazilo o imenovanju skupnega predstavnika se priloži seznamu podpisnikov.

19. Izvajalec ali izvajalka dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalec dejavnosti) je pravna ali fizična oseba, ki izvaja poslovno dejavnost.

20. Izvajalec javne službe varstva okolja je pravna ali fizična oseba, ki izvaja gospodarsko javno službo varstva okolja, določeno s tem zakonom.

21. Popolna vloga za izdajo upravnih odločb po tem zakonu je vloga, ki vsebuje vse sestavine, ki jih predpisujejo ta zakon in na njegovi podlagi izdani podzakonski predpisi, ter zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

22. Fotonapetostne naprave so naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje.

23. Vetrne proizvodne naprave so naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje.

4. člen

(namen in cilji)

(1) Namen varstva okolja je spodbujanje in usmerjanje takega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje za zdravje, počutje in kakovost življenja ljudi ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

(2) Cilji varstva okolja so zlasti:

1. preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja;
2. ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja;
3. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in prehod v podnebno nevtralnost;
4. zagotavljanje odpornosti na podnebne spremembe;
5. varovanje in trajnostna raba naravnih virov ter
6. ohranjanje biotske raznovrstnosti, naravnega ravnovesja in naravnih vrednot, odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti.

(3) Za doseganje ciljev iz prejšnjega odstavka se:

1. spodbujata zmanjševanje potrošnje in proizvodnja trajnostnih proizvodov z upoštevanjem načel krožnega gospodarstva;
2. spodbuja povečevanje snovne in energetske učinkovitosti proizvodnje in potrošnje;
3. spodbujata opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi;
4. spodbujata razvoj in uporaba tehnologij, ki preprečujejo, odpravljajo ali zmanjšujejo obremenjevanje okolja;
5. plačujeta onesnaževanje in raba naravnih virov ter
6. spodbuja podnebno nevtralna družba.

V. PODNEBNE SPREMEMBE

143. člen

(cilji podnebne politike)

(1) Država zagotavlja uresničevanje naslednjih ciljev podnebne politike:

1. podnebna nevtralnost v Sloveniji do leta 2050;
2. učinkovit, pravočasen in pravičen prispevek k doseganju ciljev in izvajanju ukrepov, ki zavezujejo Slovenijo ter izhajajo iz ratificiranih mednarodnih pogodb in pravnega reda EU s področja podnebnih sprememb.

(2) Podnebna politika zajema vse instrumente, ki prispevajo k doseganju ciljev iz prejšnjega odstavka.

(3) Podnebna politika se izvaja na mednarodni, evropski in državni ravni ter zadeva vse ravni odločanja in vse sektorje.

144. člen

(dolgoročna podnebna strategija)

(1) Dolgoročna podnebna strategija predstavlja temeljni dolgoročni razvojni dokument za doseganje ciljev podnebne politike iz prejšnjega člena in zajema obdobje najmanj naslednjih 30 let.

(2) Dolgoročna podnebna strategija vsebuje:

1. analizo stanja in znanstvenih dognanj glede podnebnih sprememb;
2. določitev dolgoročnih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja na podnebne spremembe z vmesnimi cilji;
3. možne scenarije zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in povečevanja ponorov ogljika za doseganje ciljev podnebne politike ter okvirno oceno posledic teh scenarijev;
4. možne ukrepe za doseganje ciljev podnebne politike po posameznih sektorjih;
5. kazalnike, ki omogočajo spremljanje napredka pri doseganju ciljev, ter
6. analizo skladnosti z drugimi sektorskimi politikami in sprejetimi razvojnimi dokumenti.

(3) Osnutek dolgoročne podnebne strategije pripravi ministrstvo, pristojno za podnebne spremembe. Za sodelovanje javnosti v postopku priprave in sprejema dolgoročne podnebne strategije se smiselno uporabljajo določbe 74. člena tega zakona.

(4) Dolgoročno podnebno strategijo na predlog Vlade sprejme Državni zbor.

(5) Dolgoročna podnebna strategija se pregleda in po potrebi dopolni ali spremeni najmanj vsakih 10 let.

145. člen

(Podnebni svet)

(1) Podnebni svet ustanovi Vlada kot neodvisno, nacionalno znanstveno posvetovalno telo za podnebno politiko.

(2) V Podnebni svet Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za podnebne spremembe, imenuje devet neodvisnih strokovnjakov s področja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in prilagajanja na podnebne spremembe za obdobje šestih let z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja. Pri imenovanju kandidatov morajo biti zastopane naravoslovne in tehnične vede ter družboslovne in humanistične vede. Vlada upošteva načelo uravnotežene zastopanosti spolov, to je najmanj 40-odstotno zastopanost enega spola pri sestavi Podnebnega sveta.

(3) Ministrstvu, pristojnemu za podnebne spremembe, štiri člane Podnebnega sveta predlagajo javne univerze, tri člane Slovenska akademija znanosti in umetnosti, dva člana pa nevladne organizacije iz 237. člena tega zakona. Podnebni svet ima predsednika, ki ga izvolijo člani Podnebnega sveta izmed sebe.

(4) Naloge Podnebnega sveta so znanstveno svetovanje v obliki strokovnih mnenj in priporočil Vladi o obstoječih in predlaganih ukrepih podnebne politike ter o njihovi skladnosti z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in pravnim redom EU s področja podnebnih sprememb, predvsem pa Podnebni svet:

1. spremlja izvajanje in revizije Dolgoročne podnebne strategije Republike Slovenije, Celovitega energetskega in podnebnega načrta Slovenije in druge strateške dokumente, ki urejajo blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe, se opredeli do poročil o njihovem izvajanju ter predlaga ukrepe za njihovo učinkovito izvajanje;
2. predlaga ukrepe za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter za njihovo izvajanje v skladu z najnovejšimi znanstvenimi dognanji in prispeva k celoviti obravnavi čezsektorskih ukrepov glede podnebnih sprememb;
3. pripravi letno poročilo o svojem delu in ga javno objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave;
4. sodeluje s strokovnimi institucijami na področju podnebnih sprememb in z lokalnimi skupnostmi.

(5) Mnenja in priporočila iz prejšnjega odstavka Vlada obravnava in se do njih pisno opredeli. Pred obravnavo gradiv, ki se nanašajo na podnebne spremembe, Vlada pridobi mnenje Podnebnega sveta. Podnebni svet svoja mnenja in priporočila javno objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

(6) Administrativno, tehnično in finančno podporo Podnebnemu svetu zagotavlja ministrstvo, pristojno za podnebne spremembe.

(7) Podnebni svet deluje na podlagi poslovnika, ki ga na predlog ministrstva, pristojnega za podnebne spremembe, sprejme Vlada. V poslovniku se določita način dela Podnebnega sveta in nadomestila za delo njegovih članov.

154. člen

(register)

(1) Ministrstvo za izvajanja nalog in postopkov po tem zakonu zbira, vodi in obdeluje podatke iz evidenc, ki so sestavni del registra varstva okolja (v nadaljnjem besedilu: register), ki vsebuje:

1. evidenco oseb, ki so pridobile okoljevarstveno soglasje po tem zakonu ali integralno gradbeno dovoljenje po zakonu, ki ureja graditev;
2. evidenco oseb, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje po tem zakonu;
3. evidenco upravljavcev naprav ali izvajalcev dejavnosti, ki morajo svojo napravo ali dejavnost prijaviti ministrstvu;
4. evidenco oseb, ki imajo pooblastila ali potrdila za opravljanje dejavnosti monitoringa ter drugih dejavnosti varstva okolja v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter evidenco oseb, ki imajo pridobljeno odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti;
5. evidenco izvajalcev usposabljanja in evidenco potrdil o usposobljenosti;
6. evidenco oseb, ki imajo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov;
7. evidenco izvajalcev gospodarskih javnih služb varstva okolja in upravljanja voda;
8. evidenco povzročiteljev okoljske škode in evidenco povzročiteljev neposredne nevarnosti za nastanek okoljske škode;
9. evidenco nevladnih organizacij, ki na področju varstva okolja in ohranjanja narave delujejo v javnem interesu;
10. evidenco EMAS;
11. evidenco oseb, ki so izdelale okoljska poročila iz drugega odstavka 87. člena tega zakona, in
12. evidenco oseb, ki so izdelale poročila o vplivih na okolje iz drugega odstavka 94. člena tega zakona;
13. evidenco organizacij, ki so pridobile dovoljenje za skupno izpolnjevanje obveznosti po tem zakonu in evidenco proizvajalcev, ki so pridobili dovoljenje za samostojno izpolnjevanje obveznosti po tem zakonu.

(2) Evidenca oseb, ki so pridobile okoljevarstveno soglasje po tem zakonu, ali integralno gradbeno dovoljenje po zakonu, ki ureja graditev, vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. vrsto, obseg in lokacijo posega ter
3. številko, datum izdaje okoljevarstvenega soglasja ali integralnega gradbenega dovoljenja in podatek o pravnomočnosti akta.

(3) Evidenca oseb, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje, vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. vrsto, obseg in lokacijo obremenjevanja okolja, ki ga oseba povzroča s svojo dejavnostjo, ter

3. številko, datum izdaje okoljevarstvenega dovoljenja in podatek o pravnomočnosti akta.

(4) Evidenca upravljalcev naprav ali izvajalcev dejavnosti, ki morajo svojo napravo ali dejavnost prijaviti ministrstvu, vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. opis naprave ali obrata in dejavnosti, ki v njej poteka, ali opis dejavnosti, ki se opravlja, ter
3. evidenčno številko.

(5) Evidenca oseb, ki imajo pooblastila ali potrdila za opravljanje dejavnosti monitoringa ter drugih dejavnosti varstva okolja v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter evidenca oseb, ki imajo pridobljeno odločbo o dovolitvi opravljanja priglašene dejavnosti, vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. vrsto in obseg dejavnosti varstva okolja, za katero ima oseba pooblastilo ali potrdilo ali odločbo, in
3. podatke o izdanem pooblastilu, potrdilu ali odločbi.

(6) Evidenca izvajalcev usposabljanja in evidenca potrdil o usposobljenosti vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. evidenčno številko izvajalca usposabljanja;
3. področje izvajanja usposabljanja in preverjanja usposobljenosti;
4. številko in datum izdaje potrdila o usposobljenosti ter
5. vrsto dejavnosti, za katero je izdano potrdilo o usposobljenosti.

(7) Evidenca oseb, ki imajo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz 184. člena tega zakona, vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. vrsto, obseg in lokacijo obremenjevanja okolja, ki ga oseba povzroča s svojo dejavnostjo, in
3. številko, datum izdaje dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov in podatek o pravnomočnosti akta.

(8) Evidenca izvajalcev gospodarskih javnih služb varstva okolja vsebuje:

1. firmo in sedež osebe ter
2. način, vrsto, obseg in območje izvajanja gospodarske javne službe.

(9) Evidenca povzročiteljev okoljske škode in evidenca povzročiteljev neposredne nevarnosti za nastanek okoljske škode vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe;
2. vrsto dejavnosti povzročitelja;
3. vrsto okoljske škode;
4. datum nastanka oziroma odkritja okoljske škode;
5. izid sanacijskega postopka.

(10) Evidenca nevladnih organizacij, ki na področju varstva okolja in ohranjanja narave delujejo v javnem interesu, vsebuje:

1. ime nevladne organizacije,
2. sedež in naslov ter
3. dejavnost nevladne organizacije.

(11) Evidenca EMAS vsebuje:

1. firmo in sedež organizacije ter
2. datum, obseg vključitve in registrsko številko.

(12) Evidenca oseb iz 11. točke prvega odstavka tega člena vsebuje:

1. firmo in sedež osebe;
2. datum začetka postopka celovite presoje vplivov na okolje iz 77. člena tega zakona in
3. podatke o vrsti plana.

(13) Evidenca oseb, ki so izdelale poročila o vplivih na okolje iz prvega odstavka 94. člena tega zakona, vsebuje:

1. firmo in sedež osebe;
2. datum začetka postopka presoje vplivov na okolje iz 88. člena tega zakona ter
3. podatke o oznaki in vrsti posega v okolje glede na opis posega v predpisu iz četrtega odstavka 89. člena tega zakona.

(14) Evidenca organizacij, ki so pridobile dovoljenje za skupno izpolnjevanje obveznosti po tem zakonu vsebuje:

1. firmo in sedež organizacije,
2. vrste in skupine proizvodov, za katere velja PRO, ki jih pridruženi proizvajalci organizacije dajejo na trg v Republiki Sloveniji,
3. odpadke iz proizvodov, za katere organizacija zagotavlja izvajanje skupnega izpolnjevanja obveznosti ter
4. številko, datum izdaje dovoljenja in podatek o pravnomočnosti akta.

(15) Evidenca proizvajalcev, ki so pridobili dovoljenje za samostojno izpolnjevanje obveznosti po tem zakonu vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež proizvajalca,
2. vrste in skupine proizvodov, za katere velja PRO, ki jih proizvajalec daje na trg v Republiki Sloveniji,
3. odpadke iz proizvodov, za katere proizvajalec zagotavlja izvajanje samostojnega izpolnjevanja obveznosti, ter
4. številko, datum izdaje dovoljenja in podatek o pravnomočnosti akta.

(16) Če je oseba iz drugega do petnajstega odstavka tega člena fizična oseba, se v evidenco vpišejo ime in priimek, enotna matična številka občana in stalno oziroma začasno prebivališče. Upravljavec centralnega registra prebivalstva mora fizični osebi, ki na območju Republike Slovenije nima stalnega oziroma začasnega prebivališča, na zahtevo ministrstva določiti enotno matično številko občana zaradi vpisa v evidenco. Ne glede na prejšnji stavek upravljavec centralnega registra prebivalstva na zahtevo ministrstva, pristojnega za vode, določi enotno matično številko občana izvajalcu gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo oziroma odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode iz osmega odstavka tega člena.

(17) Če je oseba iz drugega do petnajstega odstavka tega člena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, se v evidenco vpišejo firma oziroma ime, sedež in poslovni naslov, na katerega se tej osebi vročajo pisemske pošiljke, in enolična identifikacijska številka, ki jo določi upravljavec poslovnega registra. Upravljavec poslovnega registra mora pravno osebo, ki potrebuje enolično identifikacijsko številko za vpis v evidenco, na zahtevo ministrstva vpisati v poslovni register, tudi če po splošnih pravilih zakona, ki ureja poslovni register, ta pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za vpis v ta register. Ne glede na prejšnji stavek upravljavec poslovnega registra na zahtevo ministrstva, pristojnega za vode, vpiše v poslovni register pravno osebo, ki je izvajalec gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo oziroma odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode iz osmega odstavka tega člena.

(18) Ministrstvo vodi in vzdržuje evidenco posamičnih aktov, izdanih na podlagi tega zakona in njihovih sprememb, vključno z evidenco uradnega prepisa izreka, izdanega v skladu s 107. členom tega zakona. Evidenca posamičnih aktov iz prejšnjega stavka je povezana z evidencami iz 1. do 13. točke prvega odstavka tega člena.

(19) Ministrstvo akte iz prejšnjega odstavka izbriše iz evidence na podlagi pravnomočne odločbe o odvzemu, odpravi, razveljavitvi ali prenehanju veljavnosti posamičnih aktov iz prejšnjega odstavka.

(20) Pristojni organ občine mora ministrstvu, pristojnemu za vode, sporočiti podatke o izvajalcih lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja, potrebne za vodenje in vzdrževanje evidence. Ministrstvo, pristojno za vode, posreduje evidenco iz 7. točke prvega odstavka tega člena, razen evidence upravljanja voda, ministrstvu do konca tekočega leta za preteklo leto.

(21) Podatki iz registra so javni.

(22) Ministrstvo zagotovi, da so podatki iz evidence iz osemnajstega odstavka tega člena na spletu dostopni vsakomur.

(23) Vlada predpiše podrobnejšo vsebino in način vodenja registra iz prvega odstavka tega člena, postopek vpisa, sprememb in izbrisa iz evidenc, vsebino potrdil in odločb iz evidenc ter druge podatke, ki jih morajo osebe iz drugega do petnajstega odstavka tega člena posredovati ministrstvu za vpis v evidence iz teh odstavkov.

171. člen

(namen in vrste)

(1) Država pospešuje in spodbuja doseganje ciljev varstva okolja tudi z ekonomskimi in finančnimi instrumenti, in sicer z:

1. okoljskimi dajatvami;
2. zavarovanji, bančnimi garancijami in drugimi oblikami finančnega jamstva;
3. posojili z ugodno obrestno mero, z vlaganjem kapitala v gospodarske družbe, garancijami ali drugimi oblikami poroštev, s subvencijami ali drugimi oblikami dajanja nepovratnih sredstev iz sredstev sklada iz 210. člena tega zakona in z drugimi finančnimi instrumenti, ki prispevajo k varstvu okolja;
4. kavcijami in drugimi oblikami varščin;
5. trgovanjem s pravicami do emisije;
6. sredstvi proračuna.

(2) Ekonomski instrumenti iz prejšnjega odstavka se določijo in uporabljajo v skladu z načeli proste trgovine in enakopravne obravnave gospodarskih subjektov v skladu z zakonom.

(3) Občina lahko pospešuje in spodbuja doseganje ciljev varstva okolja z instrumenti iz 3. točke prvega odstavka tega člena in s proračunom občine.

4. Trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v EU

177. člen

(sistem trgovanja)

(1) Zaradi zmanjševanja emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način je v sistem trgovanja vključen vsak upravljavec, ki mora pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz prvega odstavka 184. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu tega poglavja: upravljavec naprave), in operator zrakoplova, ki mora pridobiti odločbo o odobritvi načrta monitoringa iz petega odstavka 198. člena tega zakona.

(2) V sistem trgovanja se lahko vključijo tudi druge pravne ali fizične osebe.

178. člen

(pravica do emisije toplogrednih plinov)

Upravljavec naprave, upravljavec naprave iz 193. člena tega zakona ali operator zrakoplova ima pravico do emisije toplogrednih plinov v obsegu emisijskih kuponov, pridobljenih za napravo ali letalsko dejavnost v skladu s tem zakonom.

179. člen

(emisijski kupon)

(1) Emisijski kupon je v tonah ekvivalenta ogljikovega dioksida izražena pravica iz prejšnjega člena. Tona ekvivalenta ogljikovega dioksida pomeni eno metrsko tono ogljikovega dioksida ali ustrezno količino drugega toplogrednega plina z ekvivalentnim potencialom globalnega segrevanja ozračja.

(2) Emisijskim kuponom so enakovredne tudi druge pravice, ki jih za namene trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov na svojem območju podeljujejo druge države članice EU.

(3) Z emisijskimi kuponi in z njimi enakovrednimi pravicami lahko prosto trgujejo fizične in pravne osebe.

(4) Veljavnost emisijskih kuponov, izdanih od 1. januarja 2013, ni omejena. Emisijski kuponi, izdani od 1. januarja 2021, veljajo za emisije toplogrednih plinov od leta 2021.

180. člen

(register Unije)

(1) Podatki iz registra Unije so dostopni javnosti.

(2) Vlada določi pristojne organe, nacionalnega administratorja ter podrobnejši način in pogoje poslovanja v nacionalnem delu registra Unije.

181. člen

(dražba emisijskih kuponov)

(1) Letna količina emisijskih kuponov, ki pripada Republiki Sloveniji, se prodaja na dražbah v skladu z uredbo EU, ki ureja časovni načrt, upravljanje in druge vidike dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov.

(2) SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID banka), je uradna dražiteljica na dražbah iz prejšnjega odstavka v imenu in za račun Republike Slovenije.

(3) Ministrstvo in SID banka skleneta pogodbo, s katero podrobneje uredita opravljanje nalog uradne dražiteljice iz prejšnjega odstavka, plačilo za opravljanje nalog in poročanje ministrstvu.

182. člen

(sklad za podnebne spremembe)

(1) V okviru državnega proračuna je kot proračunski sklad za nedoločen čas ustanovljen Sklad za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: Podnebni sklad).

(2) Namen Podnebnega sklada je sofinanciranje izvedbe ukrepov za blaženje in prilagajanje posledicam podnebnih sprememb.

(3) Za upravljanje Podnebnega sklada je pristojno ministrstvo.

(4) Viri financiranja Podnebnega sklada so prihodki, ustvarjeni s prodajo emisijskih kuponov na dražbah iz prvega odstavka prejšnjega člena.

183. člen

(poraba sredstev, pridobljenih na dražbi emisijskih kuponov)

(1) Sredstva Podnebnega sklada iz četrtega odstavka prejšnjega člena, pridobljena z dražbo emisijskih kuponov za naprave, se porabijo zlasti za:

1. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključno s prispevkom v Svetovni sklad za energetske učinkovitost in obnovljive vire ter v Sklad za prilagajanje, določen na podlagi Podnebne konvencije;
2. prilagajanje na vplive podnebnih sprememb, financiranje raziskav in razvoja ter demonstracijskih projektov za zmanjšanje emisij in prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s sodelovanjem v pobudah Evropskega strateškega načrta za energetske tehnologije in evropskih tehnoloških platform;
3. razvoj obnovljivih virov energije za izpolnitev zaveze EU glede uporabe obnovljivih virov energije in razvoj drugih tehnologij, ki pripomorejo k prehodu v varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo ter k izpolnitvi zaveze EU, da poveča energetske učinkovitost na ravni, dogovorjeni v ustreznih zakonodajnih aktih;
4. ukrepe za preprečevanje krčenja gozdov in povečanje pogozdovanja ter obnovo gozdov v državah v razvoju, ki so ratificirale mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, prenos tehnologij in omogočanje prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb v teh državah;
5. zajemanje ogljikovega dioksida v gozdovih EU;
6. okolju varno zajemanje in geološko shranjevanje ogljikovega dioksida, zlasti iz elektrarn na trdna fosilna goriva ter vrste industrijskih sektorjev in delov sektorjev, tudi v tretjih državah;
7. spodbujanje prehoda na trajnostno mobilnost, zlasti aktivno mobilnost, javni potniški promet in preusmerjanje tovora na železnice;
8. financiranje raziskav in razvoja na področju energetske učinkovitosti in čistih tehnologij v dejavnostih, določenih v predpisu, ki določa vrste naprav, dejavnosti in toplogredne pline;
9. ukrepe, katerih namen je izboljšanje energetske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije ali zagotavljanje finančne podpore za obravnavo socialnih vprašanj v gospodinjstvih z nizkim ali srednjim prihodkom;
10. kritje administrativnih stroškov upravljanja sistema trgovanja;
11. financiranje podnebnih ukrepov v ranljivih tretjih državah, tudi za prilagajanje na učinke podnebnih sprememb;
12. spodbujanje pridobivanja spretnosti in prerazporeditve delovne sile, da bi v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji pripomogli k pravičnemu prehodu v nizkoogljično gospodarstvo, zlasti v regijah, ki jih tranzicija delovnih mest najbolj zadeva, ter
13. kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov.

(2) Sredstva Podnebnega sklada iz četrtega odstavka prejšnjega člena, pridobljena z dražbo emisijskih kuponov za operatorje zrakoplovov, se porabijo za obvladovanje podnebnih sprememb v EU in tretjih državah ter za financiranje skupnih projektov, zlasti za:

1. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz letalstva;
2. prilagajanje na vplive podnebnih sprememb v EU in tretjih državah, zlasti državah v razvoju;
3. financiranje raziskav in razvoja, namenjenih blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju podnebnim spremembam, ki jih povzročajo emisije toplogrednih plinov iz letalstva;
4. zmanjševanje emisij s prometom z nizkimi emisijami;
5. kritje stroškov upravljanja sistema trgovanja;
6. financiranje prispevkov v Svetovni sklad za energetske učinkovitost in obnovljive vire energije ter
7. financiranje ukrepov za preprečevanje krčenja gozdov.

(3) Vlada določi način in pogoje dodelitve nadomestila za kritje posrednih stroškov iz 13. točke prvega odstavka tega člena v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida ter so določeni s sklepom EU, ki določa sektorje in dele sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida.

(4) Ministrstvo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi skupni znesek dodeljenega finančnega nadomestila za posamezen sektor ali del sektorja iz prejšnjega odstavka.

(5) Vlada sprejme Program porabe sredstev Podnebnega sklada (v nadaljnjem besedilu: program Podnebnega sklada), ki vsebuje za obdobje, za katero se sprejema seznam ukrepov, namene porabe sredstev, upravičence do porabe sredstev oziroma navedbo izvajalca posameznega ukrepa in opis ovrednotenja učinka izvedbe posameznega ukrepa. Program Podnebnega sklada predstavlja podlago za prigrasitev sheme državne pomoči za ukrepe, ki potrebujejo prigrasitev državne pomoči. Pri ukrepih, ki vključujejo večletne projekte, se ne glede na obdobje, za katero se sprejema program Podnebnega sklada, v njem navedejo predvidena finančna sredstva do zaključka projekta in se v ta namen prevzemajo finančne obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

(6) Za kritje posrednih stroškov iz 13. točke prvega odstavka tega člena se lahko v programu Podnebnega sklada letno nameni največ do 25 odstotkov letnih prihodkov iz četrtega odstavka prejšnjega člena. Ta sredstva so namenska in sicer za neposredne oziroma posredne naložbe za zmanjševanje procesnih emisij toplogrednih plinov ter ostalih emisij onesnaževal, energetske učinkovitost oziroma energetske samooskrbo. Poraba namenskih sredstev se spremlja za celotno obdobje veljavnosti sheme od 2021 do 2030. Podrobneje se namen porabe sredstev za kritje posrednih stroškov in način ugotavljanja namenske porabe določijo z uredbo vlade. Vlada na podlagi letnih prihodkov iz četrtega odstavka prejšnjega člena sprejme sklep o višini zneska iz prvega stavka tega odstavka do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, ki ga ministrstvo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

(7) Ministrstvo do 31. julija tekočega leta za preteklo leto poroča Evropski komisiji o porabi sredstev iz petega odstavka tega člena v skladu z uredbo EU, ki ureja upravljanje energetske unije in podnebnih ukrepov.

(8) Sredstva Podnebnega sklada iz petega odstavka tega člena se lahko z neposredno pogodbo dodeljujejo tudi neposrednim ali posrednim proračunskim uporabnikom, ki jih je za izvajanje javnih nalog ustanovila ali pooblastila Republika Slovenija ali občina.

(9) Do sredstev iz petega odstavka tega člena ni upravičena oseba:

1. katere zapadle neplačane obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih pobira Finančna uprava Republike Slovenije, na dan predložitve vloge za pridobitev sredstev znašajo 50 eurov ali več ali

2. na dan predložitve vloge za pridobitev sredstev ni imela predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih pet let do dne vloge za pridobitev sredstev.

(10) Za potrebe odločanja o pravici do pridobitve sredstev iz petega odstavka tega člena se podatki o tem, ali vlagatelj vloge za pridobitev sredstev izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, brezplačno pridobijo iz evidence, ki jo vodi Finančna uprava Republike Slovenije.

184. člen

(dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov)

(1) Upravljavalec naprave, v kateri se izvaja dejavnost, ki povzroča emisijo toplogrednih plinov, in upravljavalec naprave iz prvega odstavka 192. člena tega zakona mora pred začetkom obratovanja naprave ali njenega dela od ministrstva pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov).

(2) Vloga za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov vsebuje opis:

1. naprave in dejavnosti, ki v njej poteka, vključno z uporabljenimi tehnologijami, ter podatek o nazivni vhodni toplotni moči oziroma proizvodni zmogljivosti naprave;
2. surovin in drugih snovi, katerih uporaba lahko povzroči emisijo toplogrednih plinov;
3. vrste in virov emisij toplogrednih plinov iz naprave;

4. ukrepov, načrtovanih za izvajanje načrta monitoringa emisij toplogrednih plinov iz tretjega odstavka tega člena in poročanje o emisijah toplogrednih plinov v skladu z 204. členom tega zakona.

(3) Vloga mora vsebovati tudi načrt monitoringa emisij toplogrednih plinov v skladu z uredbo EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih (v nadaljnjem besedilu: načrt monitoringa), ter poljudni povzetek vsebin iz prejšnjega odstavka.

(4) Vlada določi vrste naprav, dejavnosti in toplogrednih plinov iz prvega odstavka tega člena.

185. člen

(vsebina dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)

(1) Ministrstvo izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za napravo ali njen del, če ugotovi, da je upravljavec naprave sposoben zagotavljati izvajanje načrta monitoringa in poročati o emisijah toplogrednih plinov v skladu s tem zakonom.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se lahko izda za eno ali več naprav ali njihovih delov, če so te na istem kraju in jih upravlja isti upravljavec naprave.

(3) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov vsebuje:

1. firmo in sedež upravljavca naprave ter kraj naprave;
2. nazivno vhodno toplotno moč oziroma zmogljivost naprave;
3. opis dejavnosti in emisij toplogrednih plinov iz naprave;
4. načrt monitoringa;
5. zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov, v skladu z 204. členom tega zakona, in
6. obveznost, predaje emisijskih kuponov v skladu s prvim odstavkom 207. člena tega zakona.

(4) Ministrstvo posreduje dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.

186. člen

(sprememba dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)

(1) Upravljavec naprave mora ministrstvu pisno prijaviti vsako nameravano spremembo vrste ali delovanja naprave in vsako razširitev ali zmanjšanje njene zmogljivosti ter vsako spremembo upravljavca naprave, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

(2) Če ministrstvo na podlagi prijave ugotovi, da nameravana sprememba vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, o tem v 30 dneh od prijave pisno obvesti upravljavca naprave in ga pozove, naj v določenem roku vloži vlogo za spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov. Če upravljavec naprave v določenem roku vloge ne vloži, se šteje, da je od nameravane spremembe odstopil.

(3) Ministrstvo odloči o spremembi dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov v dveh mesecih od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka.

(4) Če upravljavec naprave v 30 dneh od prijave ne prejme obvestila iz drugega odstavka tega člena, se šteje, da nameravana sprememba ne vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, upravljavec naprave pa lahko nameravano spremembo izvede.

(5) Ministrstvo posreduje odločbo iz tretjega odstavka tega člena tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.

187. člen

(prenehanje delovanja naprave)

(1) Upravljavec naprave mora o prenehanju delovanja naprave v skladu z uredbo EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije, pisno obvestiti ministrstvo, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

(2) Ministrstvo v primeru iz prejšnjega odstavka izda odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov.

(3) Ministrstvo posreduje odločbo iz prejšnjega odstavka tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.

188. člen

(odvzem dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)

(1) Ministrstvo dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov odvzame, če upravljavec naprave ne izvaja načrta monitoringa iz 4. točke tretjega odstavka 185. člena tega zakona, če ne plača penalov v roku iz 208. člena tega zakona ali če je izvedel spremembo naprave, ki v skladu s 186. členom tega zakona vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, o tem pa ni obvestil ministrstva na način iz prvega odstavka 186. člena tega zakona.

(2) Upravljavcu naprave, ki mu je bilo odvzeto dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ministrstvo ne izda dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov prej kakor v petih letih od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.

(3) Za napravo, za katero je bilo upravljavcu naprave odvzeto dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, ministrstvo ne izda dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov prej kakor v petih letih od pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena.

(4) Ministrstvo posreduje odločbo iz prvega odstavka tega člena tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.

189. člen

(izpolnitev obveznosti pri prenehanju delovanja naprave ali odvzemu dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov)

(1) V primeru iz 187. člena tega zakona ali prejšnjega člena mora upravljavec naprave, ob stečaju pa stečajni upravitelj, pripraviti poročilo o emisijah toplogrednih plinov iz 204. člena tega zakona v skladu z uredbo EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih (v nadaljnjem besedilu: poročilo o emisijah).

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka zajema obdobje od začetka koledarskega leta, za katero upravljavec naprave poročila še ni poslal ministrstvu, do pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 187. člena tega zakona oziroma prvega odstavka prejšnjega člena.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena mora ministrstvu poslati poročilo iz prvega odstavka tega člena skupaj s poročilom o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona najkasneje v treh mesecih od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 187. člena tega zakona oziroma prvega odstavka prejšnjega člena.

190. člen

(dodelitev emisijskih kuponov)

(1) Upravljavcem naprav se emisijski kuponi za naprave za proizvodnjo električne energije in upravljavcem naprav za naprave za zajem, prenos ali shranjevanje ogljikovega dioksida ne dodelijo brezplačno.

(2) Upravljavcem naprav se emisijski kuponi za naprave, ki niso navedene v prejšnjem odstavku, za petletno obdobje iz prvega odstavka 191. člena tega zakona brezplačno dodelijo v skladu z uredbo EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije. Brezplačno se za petletno obdobje iz prvega odstavka 191. člena tega zakona dodelijo emisijski kuponi tudi za podnaprave za daljinsko ogrevanje in za enote naprave za soprodukcijo z visokimi izkoristkom, ki ustrezajo merilom visoke učinkovitosti v skladu z zakonom, ki ureja energetiko.

(3) Brezplačna dodelitev emisijskih kuponov se po letu 2026 zmanjšuje v enakih deležih, tako da leta 2030 ni več brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za podnaprave za daljinsko ogrevanje.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so upravljavci naprav iz sektorjev ali delov sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij ogljikovega dioksida, do leta 2030 upravičeni do brezplačne dodelitve 100 odstotkov količine emisijskih kuponov.

(5) Vlada predpiše podrobnejša pravila glede brezplačne dodelitve pravic do emisije.

191. člen

(seznam naprav in seznam malih naprav)

(1) Ministrstvo na podlagi vloge upravljavca obstoječe naprave v sistemu trgovanja pripravi seznam naprav in upravljavcev naprav (v nadaljnjem besedilu: seznam naprav) za petletno obdobje, ki se začne leta 2026, in za vsako nadaljnje petletno obdobje ter ga do 30. septembra dve leti pred začetkom vsakega petletnega obdobja predloži Evropski komisiji.

(2) Ministrstvo skupaj s seznamom naprav iz prejšnjega odstavka predloži Evropski komisiji tudi seznam naprav in upravljavcev naprav, ki se želijo v skladu s 193. členom tega zakona izključiti iz sistema trgovanja (v nadaljnjem besedilu: seznam malih naprav), ter predlog enakovrednih ukrepov, ki jih morajo ti izvajati za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov.

(3) Na podlagi vloge iz prvega odstavka tega člena seznam iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka vsebuje tudi brezplačno količino emisijskih kuponov za petletno obdobje iz prvega odstavka tega člena in sorazmerni delež emisijskih kuponov za posamezno koledarsko leto v navedenem petletnem obdobju.

(4) Ministrstvo upošteva zahteve Evropske komisije glede vključitve naprav na seznam naprav in seznam malih naprav.

(5) Ministrstvo, na podlagi sklepa EU, ki ureja nacionalne izvedbene ukrepe za predhodno brezplačno dodeljevanje pravic do emisije toplogrednih plinov, na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi seznam naprav in seznam malih naprav ter končno brezplačno količino emisijskih kuponov.

(6) Ministrstvo upravljavcu naprave in upravljavcu male naprave iz 193. člena tega zakona, ki je na seznamu iz prejšnjega odstavka, z odločbo dodeli celotno brezplačno količino emisijskih kuponov iz prejšnjega odstavka, ki mu pripada za petletno obdobje, in dodeljene letne brezplačne količine emisijskih kuponov v skladu z uredbo EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije. Odločba vsebuje tudi seznam podnaprav s preteklimi ravnmis dejavnosti. Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(7) Ob spremembi dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov zaradi spremembe upravljavca naprave v skladu s prvim odstavkom 186. člena tega zakona ministrstvo po uradni dolžnosti v tem delu spremeni tudi odločbo iz prejšnjega odstavka.

(8) Ministrstvo pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka tega člena najpozneje štiri mesece pred rokom iz prvega odstavka tega člena na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi predlog enakovrednih ukrepov iz drugega odstavka tega člena in javnosti omogoči dajanje pripomb v 30 dneh od objave.

(9) Ministrstvo posreduje odločbo iz šestega oziroma sedmega odstavka tega člena tudi nacionalnemu administratorju.

192. člen

(vključitev drugih naprav, dejavnosti in toplogrednih plinov v sistem trgovanja)

(1) Vlada v sistem trgovanja vključi še druge naprave, dejavnosti in toplogredne pline, pri čemer upošteva zlasti:

1. učinke na notranji trg EU;
2. mogočo ogroženost konkurenčnosti;
3. celovitost okoljskih učinkov;

4. zanesljivost načrtovanega monitoringa emisij toplogrednih plinov in
5. zanesljivost poročanja o emisijah toplogrednih plinov.

(2) Ministrstvo naprave, dejavnosti in toplogredne pline iz prejšnjega odstavka vključi v sistem trgovanja v skladu s tem zakonom, če je vključitev odobrila Evropska komisija.

193. člen

(izključitev iz sistema trgovanja)

(1) Upravljavec naprave se lahko pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona odloči, da se izključi iz sistema trgovanja, če so bile emisije iz naprave v poročilih o emisijah v treh zaporednih letih pred rokom iz prvega odstavka 191. člena tega zakona manjše od 25.000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase in je imela naprava med opravljanjem dejavnosti izgorevanja goriva v treh zaporednih letih pred rokom iz prvega odstavka 191. člena tega zakona nazivno vhodno toplotno moč pod 35 MW (v nadaljnjem besedilu: mala naprava).

(2) Ministrstvo upravljavcu naprave za napravo, ki je na seznamu malih naprav iz petega odstavka 191. člena tega zakona, po uradni dolžnosti nadomesti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov z dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo in jo izključi iz sistema trgovanja, prej veljavno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov pa preneha veljati z začetkom petletnega obdobja s seznama naprav iz petega odstavka 191. člena tega zakona.

(3) Dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz prejšnjega odstavka vsebuje poleg sestavin iz 1., 2. in 3. točke tretjega odstavka 185. člena tega zakona načrt monitoringa in zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov, ter obveznost izvajanja enakovrednih ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v skladu s predpisom, ki ureja okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

(4) Upravljavec male naprave mora ministrstvu poslati poročilo o emisijah najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, ministrstvo pa ga pregleda.

(5) Če ministrstvo med pregledom poročila iz prejšnjega odstavka ugotovi, da so podatki iz poročila o emisijah napačni, količino emisij toplogrednih plinov ugotovi z odločbo. Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(6) Upravljavec naprave, ki je na seznamu malih naprav iz petega odstavka 191. člena tega zakona, mora predati emisijske kupone v skladu z 207. členom tega zakona za obdobje, v katerem je bil vključen v sistem trgovanja.

(7) Če ministrstvo na podlagi poročila iz četrtega odstavka tega člena ali drugih podatkov v tekočem letu ugotovi, da je mala naprava v preteklem letu izpustila 25.000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase, jo z začetkom naslednjega koledarskega leta znova vključi v sistem trgovanja.

(8) Ministrstvo znova vključi upravljavca male naprave v sistem trgovanja tako, da mu izda dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, s katerim nadomesti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz drugega odstavka tega člena, to pa preneha veljati z začetkom koledarskega leta, ki sledi letu ugotovitve iz prejšnjega odstavka.

(9) Upravljavec male naprave mora izpolniti obveznosti izvajanja enakovrednih ukrepov iz tretjega odstavka tega člena tudi za leto, ki sledi letu, v katerem je mala naprava izpustila 25.000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase.

(10) Za upravljavca male naprave se glede spremembe, povezane z malo napravo in prenehanjem njenega delovanja, glede odvzema dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo, izpolnitve obveznosti pri prenehanju ali odvzemu dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo in spremembe načrta monitoringa smiselno uporabljajo določbe 186., 187., 188., 189. in 205. člena tega zakona in predpisa, ki ureja način izvajanja monitoringa, priprave poročila in poročanja ter način in pogostost pregledovanja poročila.

(11) Ministrstvo pred začetkom vsakega petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona najkasneje štiri mesece pred rokom iz prvega odstavka 191. člena tega zakona objavi predlog seznama

malih naprav iz prvega odstavka tega člena na osrednjem spletnem mestu državne uprave in omogoči javnosti dajanje pripomb v 30 dneh od objave.

(12) Če Evropska komisija v šestih mesecih od prejema seznama malih naprav iz drugega odstavka 191. člena tega zakona temu seznamu ne nasprotuje, se šteje, da so te naprave izključene iz sistema trgovanja za petletno obdobje iz prvega odstavka 191. člena tega zakona.

(13) Vlada predpiše način izvajanja monitoringa, priprave poročila in poročanja ter način in pogostost pregledovanja poročila iz četrtega odstavka tega člena.

(14) Ministrstvo posreduje dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov za malo napravo iz drugega odstavka tega člena, dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov iz osmega odstavka tega člena oziroma odločbo iz desetega odstavka tega člena tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju, odločbo iz petega odstavka tega člena pa nacionalnemu administratorju.

194. člen

(sprememba dodeljene količine emisijskih kuponov)

(1) Ministrstvo podatke iz poročila o ravni dejavnosti upravljavca naprave predloži Evropski komisiji.

(2) Ministrstvo upošteva zahteve Evropske komisije in z odločbo spremeni brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov iz šestega odstavka 191. člena tega zakona v skladu s predpisom EU, ki določa pravila za prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi spremembe ravni dejavnosti. Odločba iz prejšnjega stavka vsebuje tudi podatek o presežku brezplačno podeljenih emisijskih kuponov oziroma podatek o dodatni količini brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov. Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(3) Ministrstvo na podlagi poročila o ravni dejavnosti upravljavca male naprave iz 193. člena tega zakona z odločbo spremeni brezplačno dodeljeno količino emisijskih kuponov iz šestega odstavka 191. člena tega zakona v skladu s predpisom EU, ki določa pravila za prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi spremembe ravni dejavnosti. Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(4) Vlada predpiše podrobnejša pravila za prilagoditev brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti.

(5) Ministrstvo posreduje odločbo iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena tudi nacionalnemu administratorju.

195. člen

(dodelitev emisijskih kuponov za nove naprave)

(1) Za upravljavca nove naprave se v vsakem petletnem obdobju iz prvega odstavka 191. člena tega zakona šteje upravljavec naprave, ki je dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov prvič pridobil v obdobju, ki se začne tri mesece pred rokom iz prvega odstavka 191. člena tega zakona in konča tri mesece pred rokom za predložitev seznama naprav Evropski komisiji za naslednje petletno obdobje (v nadaljnjem besedilu: upravljavec nove naprave).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se za upravljavca nove naprave ne štejeta upravljavec naprave, ki je s pravnim poslom pridobil napravo ali njen del, za katero je bilo izdano dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, in upravljavec naprave, ki mu je bilo zaradi spremembe upravljavca naprave dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov spremenjeno v skladu s prvim odstavkom 186. člena tega zakona.

(3) Upravljavec nove naprave je upravičen do brezplačne dodelitve emisijskih kuponov, razen za zgorevanje goriva zaradi proizvodnje električne energije ali za zajem prenos ali shranjevanje ogljikovega dioksida. Upravljavec nove naprave na ministrstvo vloži vlogo za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov za nove naprave.

(4) Ministrstvo podatke iz vloge iz prejšnjega odstavka predloži Evropski komisiji.

(5) Ministrstvo upošteva zahteve Evropske komisije in z odločbo upravljavcu nove naprave dodeli celotno brezplačno količino dodeljenih emisijskih kuponov iz četrtega odstavka tega člena, ki mu pripada za obdobje, in letne brezplačne količine dodeljenih emisijskih kuponov v skladu z uredbo EU, ki določa

prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije. Odločba vsebuje tudi seznam podnaprav z ravnmi dejavnosti. Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(6) Ministrstvo posreduje odločbo iz prejšnjega odstavka tudi nacionalnemu administratorju.

196. člen

(podelitev emisijskih kuponov)

(1) Nacionalni administrator upravljavcu naprave, ki je na seznamu iz petega odstavka 191. člena tega zakona, razen upravljavcu male naprave iz 193. člena tega zakona, na podlagi odločbe o brezplačni dodelitvi emisijskih kuponov iz šestega odstavka 191. člena tega zakona v registru Unije podeli letno brezplačno količino dodeljenih emisijskih kuponov najkasneje do 28. februarja tekočega leta.

(2) Nacionalni administrator upravljavcu nove naprave podeli letno brezplačno količino dodeljenih emisijskih kuponov v registru Unije v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz petega odstavka 195. člena tega zakona.

(3) Ob prenehanju veljavnosti dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 187. člena tega zakona ali odvzemu dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 188. člena tega zakona nacionalni administrator upravljavcu naprave v naslednjem in vsakem nadaljnjem koledarskem letu do konca petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena ne podeli preostanka sorazmernega deleža brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov.

(4) Nacionalni administrator upravljavcu naprave podeli dodatno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov v registru Unije v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 194. člena tega zakona.

(5) Nacionalni administrator upravljavcu naprave podeli sorazmerni delež emisijskih kuponov v registru Unije v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 197. člena tega zakona.

197. člen

(prenos emisijskih kuponov)

(1) Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena ministrstvo brezplačno dodeli preostanek sorazmernega deleža emisijskih kuponov upravljavcu naprave, ki je s pravnim poslom pridobil napravo ali njen del v območju Republike Slovenije, za katero je bilo izdano dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, in se je tako pisno dogovoril z upravljavcem naprave.

(2) Ministrstvo odloči o brezplačni dodelitvi preostanka sorazmernega deleža emisijskih kuponov na podlagi zahteve kupca naprave ali njenega dela iz prejšnjega odstavka ter ob predložitvi notarsko overjene kopije o sklenitvi pravnega posla in dogovora o prenosu emisijskih kuponov.

(3) Ministrstvo posreduje odločbo iz prejšnjega odstavka tudi nacionalnemu administratorju.

198. člen

(načrt monitoringa operatorja zrakoplova)

(1) Če operator zrakoplova, ki mu je Republika Slovenija odobrila operativno licenco v skladu z uredbo EU, ki določa skupna pravila za opravljanje zračnih prevozov, ali je v skladu z uredbo EU, ki določa seznam operatorjev zrakoplovov z navedbo države članice upravljavke za vsakega operatorja zrakoplova, pripisan Republiki Sloveniji kot državi članici upravljavki, opravlja letalsko dejavnost, mora izvajati načrt monitoringa in poročati o emisijah toplogrednih plinov v skladu z 204. členom tega zakona.

(2) Operator zrakoplova, ki je na seznamu iz prejšnjega odstavka pripisan Republiki Sloveniji kot državi članici upravljavki, mora ministrstvu v 21 dneh od objave seznama iz prejšnjega odstavka, predložiti načrt monitoringa v slovenskem ali angleškem jeziku, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

(3) Če operator zrakoplova v predpisanem roku iz prejšnjega odstavka ne predloži načrta monitoringa iz prejšnjega odstavka, ga ministrstvo pozove, naj to stori v 21 dneh od prejema poziva.

(4) Če ministrstvo v 60 dneh od prejema načrta monitoringa iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena operatorja zrakoplova ne pozove k vložitvi vloge za odobritev načrta monitoringa, se šteje, da operator zrakoplova nima obveznosti iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo izda odločbo o odobritvi načrta monitoringa, ki vsebuje tudi zahteve, povezane s poročanjem o emisijah toplogrednih plinov, v skladu z 204. členom tega zakona in obveznost predaje emisijskih kuponov v skladu s prvim odstavkom 207. člena tega zakona.

(6) Vlada določi vrste letalskih dejavnosti iz prvega odstavka tega člena.

(7) Ministrstvo posreduje odločbo iz petega odstavka tega člena tudi pristojni inšpekciji in nacionalnemu administratorju.

199. člen

(dodelitev emisijskih kuponov operatorju zrakoplova)

(1) Operator zrakoplova, ki je pridobil odločbo iz petega odstavka prejšnjega člena, lahko za petletno obdobje iz prvega odstavka 191. člena tega zakona ministrstvo zaprosi za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov.

(2) Vloga iz prejšnjega odstavka mora vsebovati poročilo o emisijah in poročilo o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona.

(3) Vloga iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati tudi podatke o tonskih kilometrih, ki jih je operator zrakoplova opravil v letu spremljanja ter jih je preveritelj iz prvega odstavka 206. člena tega zakona preveril v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev.

(4) Leto spremljanja iz prejšnjega odstavka je koledarsko leto, ki se konča 24 mesecev pred začetkom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona.

(5) Vlogo iz prvega odstavka tega člena operator zrakoplova vloži na ministrstvo najkasneje 21 mesecev pred začetkom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona.

(6) Ministrstvo predloži vlogo iz prejšnjega odstavka Evropski komisiji najkasneje 18 mesecev pred začetkom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona.

(7) Ko Evropska komisija 15 mesecev pred začetkom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona odloči o referenčnem merilu, ki se uporablja za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov operaterjem zrakoplovov, ministrstvo v treh mesecih od te odločitve operatorju zrakoplova, katerega vloga je bila predložena Evropski komisiji, izračuna pripadajočo količino brezplačnih emisijskih kuponov in mu izda odločbo, ki vsebuje:

1. celotno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov, ki se izračuna tako, da se podatki o tonskih kilometrih iz tretjega odstavka tega člena pomnožijo z referenčnim merilom, in

2. letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov za vsako leto iz petletnega obdobja, ki se izračuna tako, da se celotna količina brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov iz prejšnje točke deli s številom let v petletnem obdobju, v katerem bo operator zrakoplova opravljal določeno letalsko dejavnost.

(8) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(9) Ministrstvo posreduje odločbo iz sedmega odstavka tega člena tudi nacionalnemu administratorju.

200. člen

(podelitev emisijskih kuponov operatorju zrakoplova)

(1) Nacionalni administrator na podlagi odločbe iz sedmega odstavka prejšnjega člena operatorju zrakoplova v registru Unije podeli letno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov iz 2. točke sedmega odstavka prejšnjega člena najkasneje do 28. februarja tekočega leta.

(2) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi seznam operatorjev zrakoplovov in pripadajočo količino brezplačno podeljenih emisijskih kuponov.

201. člen

(dodelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve za nekatere operatorje zrakoplova)

(1) Operator zrakoplova lahko za petletno obdobje iz prvega odstavka 191. člena tega zakona zaprosi za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve za nekatere operatorje zrakoplova, ki je določena s sklepom EU, ki določa količino pravic na ravni Unije za operatorje zrakoplovov, če:

1. začne izvajati letalsko dejavnost po letu spremljanja iz četrtega odstavka 199. člena tega zakona, ali

2. podatki o tonskih kilometrih izkazujejo njihovo povečanje v povprečju za več kakor 18 odstotkov na letni ravni med letom spremljanja, za katero je operator zrakoplova predložil podatke o tonskih kilometrih iz tretjega odstavka 199. člena tega zakona, in drugim zaporednim koledarskim letom petletnega obdobja, v katerem je zaprosil za brezplačne emisijske kupone v skladu z določbami 199. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: dodatna dejavnost).

(2) Operator zrakoplova lahko uveljavlja pravico iz prejšnjega odstavka, če dejavnost iz 1. točke prejšnjega odstavka ali dodatna dejavnost ne pomeni v celoti ali delno nadaljevanja letalske dejavnosti, ki jo je pred tem opravljal drug operator zrakoplova.

(3) Operator zrakoplova zaprosi za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve z vlogo, ki vsebuje:

1. osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež osebe, ki je operator zrakoplova;

2. poročilo o emisijah, poročilo o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona in podatke o tonskih kilometrih, ki jih je preveritelj iz prvega odstavka 206. člena tega zakona preveril v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, in jih je operator zrakoplova opravil v drugem zaporednem koledarskem letu petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona, na katero se vloga nanaša, ter

3. dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 1. ali 2. točke prvega odstavka tega člena.

(4) V primeru iz 2. točke prvega odstavka tega člena mora vloga, poleg podatkov in dokazil iz prejšnjega odstavka, vsebovati še podatke o:

1. odstotku zvišanja tonskih kilometrov med letom spremljanja, za katero so bili predloženi podatki o tonskih kilometrih iz tretjega odstavka 199. člena tega zakona, in drugim zaporednim koledarskim letom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona;

2. absolutnem povečanju tonskih kilometrov med letom spremljanja, za katero so bili predloženi podatki o tonskih kilometrih iz tretjega odstavka 199. člena tega zakona, in drugim zaporednim koledarskim letom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona, ter

3. absolutnem povečanju tonskih kilometrov med letom spremljanja, za katero so bili predloženi podatki o tonskih kilometrih iz tretjega odstavka 199. člena tega zakona, in drugim zaporednim koledarskim letom petletnega obdobja iz prvega odstavka 191. člena tega zakona, ki presega odstotek iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

(5) Operator zrakoplova vlogo iz tretjega odstavka tega člena vloži na ministrstvo najkasneje do 30. junija tretjega leta v petletnem obdobju iz prvega odstavka 191. člena tega zakona, na katerega se vloga nanaša.

(6) Ministrstvo vlogo iz prejšnjega odstavka predloži Evropski komisiji najkasneje v šestih mesecih od izteka roka za vložitev vloge iz prejšnjega odstavka.

(7) Ministrstvo v treh mesecih od odločitve Evropske komisije, s katero ta odloči o referenčnem merilu za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve operatorjem zrakoplova, za vsakega operatorja zrakoplova, katerega vloga ji je bila poslana, izračuna celotno količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov iz posebne rezerve za operatorje zrakoplova, tako da se referenčno merilo pomnoži:

1. za operatorja iz 1. točke prvega odstavka tega člena s tonskimi kilometri, navedenimi v vlogi, ki je bila predložena Evropski komisiji;

2. za operatorja iz 2. točke prvega odstavka tega člena z absolutnim povečanjem tonskih kilometrov, ki presegajo 18 odstotkov in so bili vključeni v vlogo, ki je bila predložena Evropski komisiji.

(8) Ministrstvo izračuna za vsakega operatorja zrakoplova tudi količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov iz posebne rezerve za posamezno leto, tako da celotno količino iz prejšnjega odstavka deli s številom polnih koledarskih let, ki so ostala v petletnem obdobju, na katero se brezplačna dodelitev nanaša.

(9) Zaradi uporabe referenčnega merila iz sedmega odstavka tega člena letna brezplačna dodelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve na tonski kilometer ne sme biti večja od njihove letne brezplačne podelitve na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena.

(10) Operatorju zrakoplova se iz posebne rezerve zaradi razlogov iz 2. točke prvega odstavka tega člena ne more brezplačno dodeliti več kakor en milijon emisijskih kuponov.

(11) Ministrstvo brezplačno dodeli emisijske kupone iz posebne rezerve, izračunane na podlagi sedmega in osmega odstavka tega člena, z odločbo. Zoper odločbo iz prejšnjega stavka ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(12) Ministrstvo posreduje odločbo iz prejšnjega odstavka tudi nacionalnemu administratorju.

202. člen

(podelitev emisijskih kuponov iz posebne rezerve operatorju zrakoplova)

(1) Nacionalni administrator operatorju zrakoplova na podlagi odločbe iz enajstega odstavka prejšnjega člena v registru Unije podeli količino brezplačno dodeljenih emisijskih kuponov iz posebne rezerve iz osmega odstavka prejšnjega člena v sedmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz enajstega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi seznam operatorjev zrakoplovov in pripadajočo količino brezplačno podeljenih emisijskih kuponov iz posebne rezerve za operatorje zrakoplovov.

203. člen

(prepoved opravljanja letov operatorja zrakoplova)

(1) Ministrstvo pisno pozove Evropsko komisijo, naj sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov operatorju zrakoplova, ki:

1. v roku iz tretjega odstavka 198. člena tega zakona ministrstvu ne predloži načrta monitoringa;
2. v roku iz drugega odstavka 204. člena tega zakona ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov iz prvega odstavka 204. člena tega zakona in poročila o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona ali
3. ne plača penalov v roku iz 208. člena tega zakona.

(2) Poziv iz prejšnjega odstavka vsebuje:

1. navedbo ministrstva glede izpolnjevanja katerega izmed pogojev iz prejšnjega odstavka;
2. podrobnosti o ukrepih, uvedenih zoper operatorja zrakoplova;
3. utemeljitev za uvedbo prepovedi opravljanja letov v EU ter
4. predlog obsega prepovedi opravljanja letov v EU in pogoje, pod katerimi prepoved velja.

(3) Evropska komisija obvesti operatorja zrakoplova o osnovnih dejstvih in razlogih, zaradi katerih je ministrstvo predlagalo prepoved opravljanja letov.

(4) Če Evropska komisija sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov, ministrstvo o tem obvesti ministrstvo, pristojno za promet.

(5) Ministrstvo, pristojno za promet, obvesti Evropsko komisijo o vseh ukrepih, sprejetih za izvršitev odločitve o uvedbi prepovedi opravljanja letov.

204. člen

(poročanje)

(1) Upravljavec naprave ali operator zrakoplova mora ministrstvu poročati o emisijah toplogrednih plinov za preteklo leto najkasneje do 31. marca tekočega leta. Ministrstvo zagotovi, da je poročilo o emisijah dostopno javnosti.

(2) Upravljavec naprave ali operator zrakoplova mora poročilu iz prejšnjega odstavka predložiti poročilo o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona.

(3) Če oseba iz prvega odstavka tega člena v roku iz prvega odstavka tega člena ministrstvu ne pošlje poročila o emisijah iz prvega odstavka tega člena za preteklo leto skupaj s poročilom o preverjanju iz drugega odstavka tega člena ali če preveritelj iz prvega odstavka 206. člena tega zakona poročilo o emisijah iz prvega odstavka tega člena ne potrdi kot zadovoljivo v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev, poročilo o emisijah na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov za posamezno napravo ali letalsko dejavnost izdela ministrstvo najkasneje do 30. aprila tekočega leta. Stroške izdelave tega poročila nosi upravljavec naprave ali operator zrakoplova.

(4) Ministrstvo izdela poročilo o emisijah na podlagi dostopnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov za letalsko dejavnost tudi v primeru prenehanja opravljanja letalske dejavnosti oziroma stečaja operatorja zrakoplova, če poročilo o emisijah za obdobje od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja letalske dejavnosti oziroma začetka stečajnega postopka skupaj s poročilom o preverjanju iz drugega odstavka 206. člena tega zakona ni bilo poslano ministrstvu najkasneje v 30 dneh od prenehanja opravljanja letalske dejavnosti oziroma začetka stečajnega postopka.

(5) Ministrstvo na podlagi poročila o emisijah iz tretjega odstavka tega člena izda upravljavcu naprave ali operatorju zrakoplova odločbo, v kateri ugotovi količino emisij toplogrednih plinov, ki jo je naprava ali letalska dejavnost v preteklem letu izpustila v zrak in za katero mora upravljavec naprave ali operator zrakoplova predati emisijske kupone. Zoper odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(6) Ministrstvo na podlagi poročila o emisijah iz četrtega odstavka tega člena izda operatorju zrakoplova ali v primeru stečaja stečajnemu upravitelju odločbo, v kateri ugotovi količino emisij toplogrednih plinov, ki jo je operator zrakoplova v obdobju od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja letalske dejavnosti oziroma začetka stečajnega postopka izpustila v zrak in za katero mora operator zrakoplova ali v primeru stečaja stečajni upravitelj predati emisijske kupone. Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(7) Ministrstvo posreduje odločbo iz petega oziroma šestega odstavka tega člena tudi nacionalnemu administratorju.

205. člen

(sprememba načrta monitoringa)

(1) V primeru bistvene spremembe načrta monitoringa v skladu z uredbo EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, upravljavec naprave ali operator zrakoplova na ministrstvo vloži vlogo za spremembo načrta monitoringa.

(2) Ministrstvo spremeni dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov oziroma odločbo iz petega odstavka 198. člena tega zakona v dveh mesecih od prejema popolne vloge iz prejšnjega odstavka.

(3) Upravljavec naprave ali operator zrakoplova lahko spremeni načrt monitoringa v nebistvenih sestavinah v skladu z uredbo EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih, vendar mora o nameravani spremembi načrta monitoringa najkasneje do 31. decembra tekočega leta obvestiti ministrstvo, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

(4) Ministrstvo posreduje odločbo iz drugega odstavka tega člena tudi pristojni inšpekciji.

206. člen

(preverjanje poročila o emisijah)

(1) Poročilo o emisijah lahko preveri le preveritelj, ki je pridobil akreditacijsko listino v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev.

(2) Preveritelj iz prejšnjega odstavka mora preveriti poročilo o emisijah ter upravljavcu naprave ali operatorju zrakoplova izdati poročilo o preverjanju v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev.

(3) Ministrstvo lahko kadar koli opravi izredno naknadno preverjanje poročila o emisijah, ki ga je preveril preveritelj, tako da za to izbere drugega preveritelja.

(4) Če ministrstvo ugotovi, da:

1. preveritelj po lastni krivdi ni pravočasno izdelal poročila o preverjanju iz drugega odstavka tega člena, kar je bilo ugotovljeno s pravnomočno sodbo sodišča, ali
2. je preveritelj izdelal pomanjkljivo, napačno ali zavajajoče poročilo o preverjanju iz drugega odstavka tega člena,

o tem obvesti akreditacijski organ.

(5) Stroške izrednega naknadnega preverjanja poročila o emisijah iz tretjega odstavka tega člena nosi ministrstvo.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek ministrstvo od preveritelja izterja vračilo stroškov izrednega naknadnega preverjanja poročila o emisijah iz tretjega odstavka tega člena v primeru iz 2. točke četrtega odstavka tega člena.

207. člen

(predaja emisijskih kuponov in njihova razveljavitev)

(1) Upravljavec naprave, razen male naprave iz 193. člena tega zakona, mora za napravo iz 184. člena tega zakona, operator zrakoplova pa za letalsko dejavnost iz 198. člena tega zakona, do 30. aprila tekočega leta predati emisijske kupone v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov, ugotovljeni na način iz drugega odstavka 204. člena tega zakona. V primeru iz 189. člena tega zakona mora upravljavec naprave ali ob stečaju stečajni upravitelj najkasneje 120. dan od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 187. člena tega zakona ali prvega odstavka 188. člena tega zakona predati emisijske kupone v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov, ki jih je naprava izpustila v zrak v obdobju iz drugega odstavka 189. člena tega zakona.

(2) Operator zrakoplova mora v primeru prenehanja opravljanja letalske dejavnosti ali ob stečaju stečajni upravitelj najkasneje 60. dan od prenehanja opravljanja letalske dejavnosti za obdobje od začetka koledarskega leta do dneva prenehanja opravljanja letalske dejavnosti predati emisijske kupone v količini, ki ustreza celotni količini emisije toplogrednih plinov, izpuščenih v zrak v navedenem obdobju.

(3) Predani emisijski kuponi iz prvega in drugega odstavka tega člena se razveljavijo.

(4) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave objavi ime osebe, ki ni predala emisijskih kuponov v skladu s prvim ali drugim odstavkom tega člena.

(5) Če ministrstvo pri izrednem naknadnem preverjanju iz tretjega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da upravljavec naprave ali operator zrakoplova ni predal ustrezne količine emisijskih kuponov, izda odločbo, s katero ugotovi manjkajočo količino emisijskih kuponov, ki jih mora upravljavec naprave ali operator zrakoplova predati v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe, ali ugotovi njihov presežek, ki ga upravljavec naprave ali operator zrakoplova lahko uveljavlja do 30. aprila v naslednjem koledarskem letu, tako da preda ustrezno manjšo količino emisijskih kuponov. Zoper odločbo ni pritožbe, dopusten pa je upravni spor.

(6) Upravljavcu naprave, ki je svoje emisije toplogrednih plinov zajel in jih prenesel v napravo za njihovo trajno skladiščenje, za katero je država članica EU izdala dovoljenje za shranjevanje ogljikovega dioksida, ni treba predati emisijskih kuponov za te emisije, ki so bile ugotovljene na način iz drugega odstavka 204. člena tega zakona in preverjene na način iz 206. člena tega zakona.

(7) Imetnik emisijskih kuponov lahko kadar koli zahteva njihovo razveljavitev, pri tem pa ni upravičen do nadomestila njihove vrednosti.

(8) Ministrstvo posreduje odločbo iz petega odstavka tega člena tudi nacionalnemu administratorju.

208. člen

(penali)

(1) Upravljavec naprave ali operator zrakoplova plača penale v višini 100 eurov, za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, ki jo je naprava ali letalska dejavnost izpustila v zrak in presega količino emisijskih kuponov, predanih v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena.

(2) O višini penalov, ki jih je dolžna plačati oseba iz prejšnjega odstavka, odloči ministrstvo z odločbo.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena plača penale najkasneje 30. dan od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.

(4) Višina penalov iz prvega odstavka tega člena se od 1. januarja 2013 vsako leto poveča za letni evropski indeks cen življenjskih potrebščin, objavljen na spletni strani Statističnega urada EU v mesecu, ko mora upravljavec naprave ali operator zrakoplova predati emisijske kupone v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena. Višino penalov v skladu s tem odstavkom določi Vlada s sklepom.

(5) Ne glede na plačilo penalov mora oseba iz prvega odstavka tega člena ob naslednji predaji predati tudi vse emisijske kupone, ki bi jih morala predati v skladu z določbo prejšnjega člena.

5. Zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice

5. Zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice

209. člen

(upravljanje z enotami dodeljenih letnih emisij)

(1) Ministrstvo v imenu in za račun države v skladu s predpisom EU, ki ureja zavezujoče letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za države članice, upravlja enote dodeljenih letnih emisij.

(2) Sredstva, pridobljena s prenosom enot dodeljenih letnih emisij na drugo državo članico, predstavljajo priliv v državni proračun.

6. Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad

210. člen

(Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad)

(1) Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad (v nadaljnjem besedilu: Eko sklad) je javni sklad, ki spodbuja trajnostni razvoj s financiranjem naložb za preprečevanje, odpravljanje ali zmanjšanje obremenjevanja okolja.

(2) Eko sklad posluje v skladu z določbami tega zakona in zakona, ki ureja javne sklade.

(3) Ustanovitelj Eko sklada je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice pa izvršuje Vlada.

(4) Ustanovitelj subsidiarno odgovarja za obveznosti Eko sklada za najeta posojila, ki niso zavarovana s poroštvom države in ki skupaj ne smejo presegati 20 odstotkov vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada.

211. člen

(dejavnosti Eko sklada)

(1) Eko sklad spodbuja trajnostni razvoj v skladu z nacionalnim programom varstva okolja, celovitim nacionalnim energetske in podnebni načrtom, skupno okoljsko in energetske politiko EU ter operativnimi in akcijskimi programi, sprejetimi na njihovi podlagi.

(2) Dejavnosti, ki jih Eko sklad opravlja v javnem interesu, so zlasti:

1. spodbujanje naložb v infrastrukturo varstva okolja državnega in lokalnega pomena;

2. spodbujanje naložb v izrabo obnovljivih virov energije;
3. spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije;
4. spodbujanje naložb s področja razvoja ali uporabe okoljskih tehnologij, ki preprečujejo, odpravljajo ali zmanjšujejo obremenjevanje okolja;
5. spodbujanje različnih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti ter
6. druge dejavnosti in naloge s področja varstva okolja, določene v ustanovitvenem aktu Eko sklada.

(3) Eko sklad lahko sodeluje z drugimi javnimi finančnimi institucijami in ministrstvi ter z domačimi in mednarodnimi zasebnimi finančnimi institucijami z namenom učinkovitejšega opravljanja svojih nalog, krepitve finančnega potenciala ter usklajene in celovite ponudbe finančnih spodbud na področju trajnostnega razvoja.

(4) Eko sklad lahko za račun posameznega pristojnega ministrstva opravlja naloge ali del nalog v zvezi s sofinanciranjem dejavnosti iz drugega odstavka tega člena. Eko sklad v ta namen s pristojnim ministrstvom sklene pogodbo, s katero se določijo obseg, namen in pogoji opravljanja nalog oziroma dodeljevanja sredstev.

(5) Ne glede na določila zakona, ki ureja javne sklade, odloča o potrebnih prerazporeditvah sredstev za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka med postavkami poslovnega in finančnega načrta Eko sklada pristojni minister.

212. člen

(splošni akti Eko sklada in sestava nadzornega sveta)

(1) V ustanovitvenem aktu Eko sklada se podrobneje določijo tudi dejavnosti Eko sklada, viri financiranja sredstev za delo Eko sklada, organizacija in delovanje Eko sklada in način objave splošnih aktov ter uredijo druga vprašanja, pomembna za delovanje Eko sklada.

(2) S splošnimi pogoji poslovanja Eko sklada se podrobneje določijo tudi način in postopki za uporabo instrumentov (v nadaljnjem besedilu: dodeljevanje spodbud) Eko sklada, postopki za izbor upravičencev do spodbud Eko sklada in omejitve pri dodeljevanju spodbud Eko sklada.

(3) Višina nadomestil za storitve Eko sklada se določi s tarifnim pravilnikom, ki ga sprejme direktor Eko sklada s soglasjem nadzornega sveta Eko sklada.

(4) Nadzorni svet ima štiri člane. Člane nadzornega sveta na predlog ministra imenuje Vlada, in sicer:

1. dva predstavnika ministrstva;
2. predstavnika ministrstva, pristojnega za finance, in
3. predstavnika ministrstva, pristojnega za energijo.

213. člen

(instrumenti za dodeljevanje spodbud Eko sklada)

(1) Instrumenti, ki jih Eko sklad uporablja za opravljanje svojih dejavnosti, so zlasti:

1. posojila z ugodno obrestno mero in druge finančne storitve dajanja kreditov, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja bančništvo;
2. garancije ali druge oblike poroštev;
3. nepovratna sredstva;
4. subvencioniranje obrestne mere oziroma stroškov, povezanih s posojili;
5. finančni zakup in
6. drugi finančni instrumenti, kjer je možna sprememba oblike financiranja v lastniški delež v podjetju.

(2) Eko sklad uporablja instrumente iz prejšnjega odstavka v skladu s predpisi, ki urejajo državne pomoči.

(3) Eko sklad lahko s soglasjem ustanovitelja dodeljuje lastna nepovratna sredstva iz tistega dela presežka prihodkov nad odhodki, ki presega potreben presežek za ohranjanje realne vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada glede na stopnjo inflacije v Republiki Sloveniji.

(4) Sredstva za sofinanciranje različnih oblik svetovanja, izobraževanja in ozaveščanja javnosti se zagotavljajo iz sredstev Eko sklada ali iz sredstev, ki jih za sofinanciranje dejavnosti zagotovijo ministrstva, ali sredstev, zagotovljenih na podlagi sklepa Vlade o prerazporeditvi sredstev.

214. člen

(sklad namenskega premoženja)

(1) Eko sklad pridobiva sredstva sklada namenskega premoženja:

1. iz sredstev, pridobljenih po zakonu, ki ureja lastninsko preoblikovanje podjetij;
2. iz sredstev državnega proračuna v skladu z zakonom;
3. iz presežka prihodkov nad odhodki v skladu z odločitvijo ustanovitelja;
4. z dotacijami in darili domačih in tujih oseb ter tujih držav.

(2) Sprememba vrednosti sklada namenskega premoženja Eko sklada se vpiše v sodni register enkrat na leto, če ustanovitelj ne določi drugače.

215. člen

(zadolževanje Eko sklada)

Eko sklad se lahko zadolžuje samo za namen opravljanja dejavnosti v javnem interesu v skladu s tem zakonom. Skupni obseg zadolženosti Eko sklada iz najetih posojil ne sme presegati vrednosti sklada namenskega premoženja.

216. člen

(način dodeljevanja spodbud Eko sklada)

(1) Eko sklad dodeljuje posojila in druge finančne storitve dajanja kreditov, garancije ali druge oblike poroštev, nepovratna sredstva ter izvaja finančni zakup, subvencioniranje obrestne mere oziroma stroškov, povezanih s posojili in drugimi finančnimi storitvami dajanja kreditov ter finančnim zakupom na podlagi javnega poziva oziroma javnega razpisa, druge instrumente pa izvaja po postopku, določenem v področnem zakonu.

(2) Javne pozive in javne razpise za dodeljevanje spodbud sprejema direktor po predhodnem soglasju nadzornega sveta.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka Eko sklad dodeljuje spodbude za sofinanciranje projektov ozaveščanja ali programov promoviranja dejavnosti Eko sklada na podlagi javnega razpisa, ki ga sprejme direktor Eko sklada.

(4) Pri odločanju o dodelitvi pravice do spodbud se smiselno uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, kolikor ta zakon ne določa drugače.

217. člen

(javni poziv in javni razpis)

(1) Eko sklad z javnim pozivom določi zlasti skupni obseg spodbud, pogoje za njihovo dodelitev, merila za določitev višine spodbude, upravičence in rok za vložitev vlog. Vloge se obravnavajo po vrstnem redu prispetja, razen če je v javnem pozivu določeno, da se šteje, da je vloga vložena takrat, ko je bila vložena vloga, s katero so bile odpravljene morebitne pomanjkljivosti.

(2) Eko sklad z javnim razpisom določi zlasti skupni obseg spodbud, pogoje za njihovo dodelitev, merila za ocenjevanje in vrednotenje posameznih naložb oziroma ozaveščevalnih projektov ali programov, upravičence in rok za vlaganje vlog. Razpisane spodbude se dodelijo za tiste naložbe, projekte ali programe, ki so v izbirnem postopku višje ocenjeni oziroma ovrednoteni.

218. člen

(vloga za dodelitev spodbud Eko sklada)

(1) Vloga za dodelitev spodbud mora vsebovati ustrezno:

1. izpolnjen obrazec, ki je določen v javnem pozivu ali javnem razpisu;
2. dokumentacijo in priloge, določene v javnem pozivu ali javnem razpisu.

(2) Eko sklad lahko v javnem pozivu ali javnem razpisu poleg sestavin iz prejšnjega odstavka določi še druge obvezne sestavine, če so potrebne glede na namen posameznega javnega poziva ali javnega razpisa.

(3) Pisne vloge lahko vlagajo po elektronski poti brez varnega elektronskega podpisa, če je identiteto vložnika mogoče ugotoviti na drug zanesljiv način.

219. člen

(sprememba zahtevka)

(1) Pri javnem pozivu je sprememba zahtevka dopustna do konca postopka, če odločba še ni bila izdana in je javni poziv še odprt. V primeru znižanja zahtevka je sprememba zahtevka dopustna tudi, če je javni poziv že zaprt, vendar odločba še ni bila izdana.

(2) Pri javnem razpisu je sprememba zahtevka po izteku roka za oddajo vlog dopustna le v primeru znižanja zahtevka in če odločba še ni bila izdana.

220. člen

(vrnitev v prejšnje stanje)

(1) V primeru zamude roka za vložitev vloge za dodelitev spodbud vrnitev v prejšnje stanje ni dovoljena.

(2) V primeru zamude drugih procesnih dejanj v postopkih odločanja o dodeljevanju pravice je vrnitev v prejšnje stanje dovoljena le, če se do trenutka vložitve predloga za vrnitev v prejšnje stanje še ni iztekel rok za vlaganje vlog za dodelitev pravice do spodbud.

221. člen

(neposreden in brezplačen dostop do podatkov)

(1) Eko sklad lahko za namen odločanja o dodelitvi pravice do dodelitve spodbude ali izplačila spodbude ali v postopku spremljanja in nadzora dodeljenih spodbud brezplačno pridobiva in med seboj povezuje naslednje podatke:

1. iz centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi davčne številke: osebno ime, EMŠO ter naslov stalnega in začasnega prebivališča;

2. iz evidence AJPes in Vrhovnega sodišča RS:

a) za fizične osebe: podatke o postopkih zaradi insolventnosti;

b) za pravne osebe, združenja oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov ter druge osebe, ki opravljajo dejavnost: podatke o številu in lokaciji poslovnih in drugih prostorov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti in pridobivanje dohodkov, ter številkah plačilnih računov v Republiki Sloveniji in zunaj nje (tudi za povezane osebe), določene z zakonom o obdavčenju, in podatke o postopkih zaradi insolventnosti, postopkih prisilnega prenehanja;

3. iz registra nepremičnin, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi katastrske občine in parcelne številke ali naslova: podatke o parcelah iz zemljiškega katastra, podatke o stavbah in delih stavb iz katastra stavb ter podatke o lastniku, in sicer ime in priimek, naslov stalnega prebivališča in EMŠO za fizične osebe ter ime oziroma firmo, naslov sedeža in matično številko za pravne osebe, delež lastništva ter druge podatke o lastnostih parcel, stavb in delov stavb;

4. iz Zemljiške knjige, ki jo vodi sodišče, na podlagi identifikacijskega znaka nepremičnine: podatke o lastniku in imetniku morebitnih drugih stvarnih ali obligacijskih pravic na nepremičnini (osebno ime,

EMŠO in naslov prebivališča za fizično osebo ter firmo, matično številko in sedež za pravno osebo) ter idealni delež osnovnega pravnega položaja nepremičnine;

5. zbirke prostorskih aktov, zbirke podatkov o graditvi objektov, evidence stavbnih zemljišč in evidence dejanske rabe poseljenih zemljišč, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za prostor, na podlagi katastrske občine in parcelne številke, številke stavbe ali dela stavbe, če obstaja ali naslova: podatke o prostorskih aktih, ki se vodijo v zbirki prostorskih aktov, podatke o graditvi objektov, ki se vodijo v zbirki podatkov o graditvi objektov, podatke o stavbnih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci stavbnih zemljišč, ter podatke o poseljenih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci dejanske rabe poseljenih zemljišč;

6. iz evidence izvajanja dimnikarskih storitev, ki jo vodi ministrstvo, na podlagi katastrske občine in parcelne številke ali naslova: podatke o uporabnikih dimnikarskih storitev, in sicer lastnikih in etažnih lastnikih (osebno ime, naslov prebivališča, firma in sedež za pravno osebo), ter podatke o malih kurilnih napravah (številka kurilne naprave, ki jo napravi dodeli aplikacija ministrstva, moč, leto proizvodnje oziroma leto vgradnje, vrsta goriva, identifikacijski podatki iz prostorskih registrov Republike Slovenije o stavbi, namen in vrsta kurilne naprave ter drugi obratovalni podatki, kot so na primer podatki o gorilniku, prezračevalni in dimovodni napravi, zalaganju);

7. iz Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke: firmo in sedež ter matično številko, podatke o zastopnikih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in vrsta zastopnika), podatke o številkah računov, pravnoorganizacijsko obliko, velikost družbe po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe, velikost družbe po standardih EU, podatke o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo ter podatke o dejanskih lastnikih družbe;

8. iz registra transakcijskih računov, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, na podlagi davčne številke: osebno ime in naslov prebivališča imetnika transakcijskega računa, ki je fizična oseba, ter firmo, sedež in poslovni naslov imetnika transakcijskega računa, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik, ter naziv in naslov drugega imetnika transakcijskega računa, številko transakcijskega računa, naziv in matično številko ponudnika, ki vodi transakcijski račun, oznako vrste računa ter stanje morebitne blokade transakcijskega računa;

9. iz evidence registriranih vozil, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi številke prometnega dovoljenja in identifikacijske številke vozila (VIN): podatke o posameznem vozilu, ki so navedeni na prometnem dovoljenju, o aktualnih in predhodnih registracijah vozila, izdanih prometnih dovoljenjih, lastnikih vozila ali osebah, na katere je bilo in je vozilo registrirano, ter druge tehnične podatke;

10. iz evidence homologiranih vozil, ki jo vodi Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa: podatke o tipih vozil, njihovih proizvajalcih ter izdanih listinah in oznakah o skladnosti tipov vozil;

11. iz centralne zbirke podatkov o denarnih socialnih pomočeh in varstvenem dodatku, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, na podlagi davčne številke: osebno ime, prebivališče, EMŠO, podatke o družinskih članih in podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja, podatke o upravičenosti do denarne socialne pomoči in do varstvenega dodatka;

12. iz nacionalnega elektronskega registra, ki vsebuje evidenco izdanih licenc, licenc Skupnosti in dovoljenj Skupnosti ter njihovih izdanih izvodov (v nadaljnjem besedilu: licenca) in ga vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi številke pravne osebe: številko, veljavnost in status izdane licence, za katero vrsto prevozov je bila licenca izdana, osebno ime, EMŠO, davčno številko in stalno prebivališče osebe, ki je pri prevozniku odgovorna za prevoze, registrsko označbo, vrsto, znamko in tip vozila, za katerega je bila licenca izdana;

13. iz knjigovodske evidenc, ki jo vodi Finančna uprava, na podlagi davčne številke: podatke, potrebne za pobiranje, v vsebini, določeni z zakonom o obdavčenju ali zakonom, ki ureja davčni postopek, ali podzakonskim predpisom;

14. iz knjigovodske evidence, ki jo vodi Finančna uprava, na podlagi davčne številke: podatek, ali ima vlagatelj na dan vloge neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih pobira Finančna uprava, višje od 50 eurov.

(2) Če vlagatelj vloge za spodbudo Eko skladu prepove dostop do podatkov iz evidenc po prejšnjem odstavku, potrebnih za odločanje v konkretnem postopku, jih mora v skladu z 223. členom tega zakona zagotoviti sam.

(3) Eko sklad lahko pridobljene podatke iz prvega odstavka tega člena hrani v posebni zbirki podatkov ter jih obdeluje za potrebe posameznega postopka odločanja o dodelitvi pravice do spodbud, dodeljevanja spodbud, odvzema spodbud, izplačila spodbud ali za izvrševanja nadzora in spremljanja stanja tega postopka. Prejete podatke iz prejšnjega odstavka lahko Eko sklad v anonimizirani obliki obdeluje tudi za analize ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene.

222. člen

(poziv na dopolnitev vloge)

Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, Eko sklad najkasneje v 30 dneh od prejema vloge zahteva, da se pomanjkljivosti odpravijo.

223. člen

(dokazno breme)

(1) Vlagatelj nosi dokazno breme, da je upravičen do spodbud Eko sklada.

(2) Eko sklad lahko od vlagatelja zahteva dodatna dokazila, če meni, da je to potrebno za razjasnitev upravičenosti do spodbude, ki jih mora vlagatelj predložiti v roku, ki ga določi Eko sklad s pozivom na dopolnitev. Če vlagatelj ne predloži zahtevanih dodatnih dokazil v določenem roku, se vloga s sklepom zavrže.

224. člen

(odločba)

(1) Eko sklad odloči o dodelitvi pravice vlagatelja do spodbud, ki jih Eko sklad dodeljuje prek javnih pozivov ali javnih razpisov, z odločbo.

(2) Z odločbo o dodelitvi spodbud se določijo:

1. namen, za katerega se spodbude dodeljujejo;
2. višina ali obseg dodeljenih spodbud;
3. druga vprašanja in pogoji, ki jih določajo splošni pogoji poslovanja Eko sklada ali določila javnega poziva ali javnega razpisa.

(3) V postopku odločanja o dodelitvi pravice vlagatelja do spodbud, ki jih Eko sklad dodeljuje prek javnih pozivov ali javnih razpisov, Eko sklad ne sme izdati delne ali začasne odločbe.

(4) Eko sklad izda odločbo iz prvega odstavka tega člena najkasneje v 90 dneh od prejema popolne vloge.

(5) Če določila iz odločbe, določena na podlagi drugega odstavka tega člena niso izpolnjena ali če se vlagatelj odpove pravici do spodbude, sredstva pa še niso izplačana, pravica do spodbude ugasne.

(6) Pritožba zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor. Zoper druge posamične akte Eko sklada, izdane v postopku za dodelitev pravice do spodbud, ki jih Eko sklad dodeljuje prek javnih pozivov ali javnih razpisov, ni pritožbe.

(7) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba zoper odločbo, s katero je bil izbran zasebni partner za izvedbo statusnega partnerstva. O pritožbi odloči minister v roku 60 dni.

(8) Če je v javnem pozivu ali javnem razpisu tako določeno, se pravica do izplačila spodbude podrobneje uredi s pogodbo.

(9) Pravica do spodbude za izvedbo ukrepov za zmanjševanje energetske revščine je osebna pravica. Ne glede na prejšnji stavek se deduje pravica do izplačila sredstev za izvedbo ukrepov za zmanjševanje energetske revščine, ki je urejena s pogodbo iz prejšnjega odstavka.

225. člen

(podpis in izdaja odločbe in drugih dokumentov)

(1) Odločba iz prejšnjega člena ima lahko namesto podpisa in žiga faksimile.

(2) Ta člen se uporablja tudi za sklepe, pozive in druge dokumente, ki jih izda Eko sklad v postopku odločanja o dodelitvi pravice do spodbud v pisni obliki.

226. člen

(posebni primeri odprave, razveljavitve ali spremembe upravnega akta in obnova postopka)

(1) Če Eko sklad po izdaji odločbe, izdane na podlagi javnega poziva, ugotovi, da je bil materialni predpis napačno uporabljen oziroma sploh ni bil uporabljen, da je bilo dejansko stanje ugotovljeno nepopolno ali napačno ali da so podane kršitve pravil postopka, zaradi česar bi bilo treba izdati drugačno odločbo, izda odločbo, s katero odpravi, razveljavi ali spremeni že izdano odločbo, vendar le, če je nova odločba vlagatelju v korist.

(2) Eko sklad lahko odločbo iz prejšnjega odstavka izda le do sklenitve pogodbe ali do izplačila spodbude, če se pogodba ne sklepa.

(3) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi za sklep o zavrženju in sklep o ustavitvi postopka.

(4) Če Eko sklad izve za nova dejstva ali najde ali pridobi možnost uporabiti nove dokaze, ki bi mogli sami zase ali v zvezi z že izvedenimi in uporabljenimi dokazi pripeljati do drugačne odločbe, če bi bila ta dejstva oziroma dokazi navedeni ali uporabljeni v prejšnjem postopku, lahko začne obnovo postopka iz tega razloga po uradni dolžnosti v šestih mesecih od dneva, ko je mogel navesti nova dejstva oziroma uporabiti nove dokaze. Po preteku petih let od vročitve odločbe vlagatelju se obnova po uradni dolžnosti ne more začeti.

(5) Zoper sklep o obnovi postopka posebna pritožba ali upravni spor nista dovoljena. Sklep se lahko izpodbija v upravnem sporu zoper odločbo, izdano v obnovljenem postopku.

227. člen

(odvzem pravice in vračilo že izplačanih nepovratnih sredstev)

(1) Eko sklad z odločbo odvzame pravico do nepovratnih sredstev iz 4. točke prvega odstavka 213. člena, ki so bila na podlagi odločbe že izplačana, če zahteve iz odločbe, določene na podlagi drugega odstavka 224. člena, niso izpolnjene.

(2) Že izplačana sredstva Eko sklada je treba vrniti v 15 dneh po pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena.

(3) V primeru, ko niso izpolnjena določila iz odločbe, določena na podlagi drugega odstavka 224. člena, ali iz pogodbe, na podlagi katere so bila izplačana nepovratna sredstva za ukrep zmanjšanja energetske revščine, je možen odpis vračila nepovratnih sredstev, če:

1. bi bili stroški postopka izterjave v nesorazmerju z višino terjatve ali
2. vlagatelj nepovratnih sredstev ne more vrniti zaradi socialne ogroženosti.

(4) O odpisu vračila iz prejšnjega odstavka odloči Eko sklad po pridobitvi soglasja ministrstva, pristojnega za finance, in po postopku, določenem v splošnih pogojih poslovanja Eko sklada.

228. člen

(vročitev)

Odločbe, sklepi, pozivi in drugi dokumenti, od katerih vročitve začne teči rok, razen v primeru odvzema pravice do nepovratnih sredstev, se vročajo z navadno vročitvijo. Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, vročitev velja za opravljeno 15. dan od dneva odpreme s strani Eko sklada. Dan odpreme se označi na kuverti odpremljenega dokumenta.

229. člen

(upravni spor)

V upravnem sporu ni mogoče izpodbijati odločbe, s katero je bilo odločeno o dodelitvi pravice do spodbud drugim osebam, ampak le tisto odločbo ali njen del, s katerim je bilo odločeno o pravici tožnika.

XII. USPOSABLJANJE

239. člen

(usposobljenost oseb za izvajanje dejavnosti in izvajalci usposabljanja)

(1) Usposobljenost oseb za izvajanje dejavnosti preverjanja uhajanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline in ozonu škodljive snovi, ter preverjanje usposobljenosti za izvajanje teh dejavnosti zagotavlja ministrstvo neposredno ali prek javnega pooblastila, ki ga z odločbo na podlagi javnega natečaja podeli pravni osebi (v nadaljnjem besedilu: izvajalec usposabljanja), ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. razpolaga s prostori za usposabljanje;
2. ima demonstracijsko opremo za usposabljanje;
3. ima reference iz usposabljanja po uredbi EU, ki ureja fluorirane toplogredne pline, za katerega želi pridobiti javno pooblastilo;
4. ima za program usposabljanja iz uredbe EU, ki ureja fluorirane toplogredne pline, za katerega želi pridobiti javno pooblastilo, zaposlene ali s pogodbo o sodelovanju zagotovljeno sodelovanje najmanj štirih fizičnih oseb, ki imajo za prijavljen program usposabljanja reference iz izobraževanja, usposabljanja in projektiranja.

(2) Javno pooblastilo iz prejšnjega odstavka se podeli za deset let.

(3) Javni natečaj iz prvega odstavka tega člena izvede ministrstvo vsaj šest mesecev pred potekom obdobja, za katero je bilo javno pooblastilo podeljeno, in zagotovi vsaj enega izvajalca usposabljanja za vsak program iz uredbe EU, ki ureja fluorirane toplogredne pline, lahko pa ga izvede tudi, ko za to izkažeta interes dve ali več oseb iz prvega odstavka tega člena.

(4) Izvajalec usposabljanja najmanj enkrat letno zagotovi usposabljanje in izpit po programih iz uredbe EU, ki ureja fluorirane toplogredne pline, za pridobitev potrdila o usposabljanju iz tretjega odstavka 240. člena tega zakona.

(5) Izvajalci usposabljanja se vpišejo v evidenco iz 154. člena tega zakona.

(6) Izvajalec usposabljanja mora ves čas izpolnjevati pogoje iz prvega in četrtega odstavka tega člena ter javno pooblastilo izvajati zakonito in pravočasno in na način, določen s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

(7) Ministrstvo nadzira izvajanje predpisanih programov. Če pri nadzoru ugotovi, da izvajalec usposabljanja ne izpolnjuje več pogojev ali javnega pooblastila ne izvaja na način, določen s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, na to opozori izvajalca usposabljanja, ki je dolžan nepravilnosti odpraviti v enem mesecu od prejetega opozorila. Če izvajalec usposabljanja v tem roku nepravilnosti ne odpravi, ministrstvo javno pooblastilo z odločbo odvzame.

(8) Vlada podrobneje predpiše vrsto dejavnosti, za katero je treba izvesti usposabljanje in preverjanje usposabljanja, podrobnejša merila in pravila za izbiro izvajalca usposabljanja, podrobnejše pogoje za izvajalca usposabljanja, podrobnejše obveznosti izvajalcev usposabljanja in program usposabljanja razen če je ta predpisan s predpisi EU, ki so neposredno uporabljivi.

240. člen

(preizkus usposobljenosti)

(1) Strokovno usposobljenost oseb za izvajanje dejavnosti preverjanja uhajanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline in ozonu škodljive snovi, se preveri s preizkusom usposobljenosti, ki obsega teoretični in praktični del.

(2) Preizkus usposobljenosti iz prejšnjega odstavka izvaja izpitna komisija, ki jo imenuje izvajalec usposabljanja in jo sestavljajo najmanj trije člani. Za opravljanje funkcije predsednika komisije ministrstvo pooblasti enega ali več uslužbencev ministrstva.

(3) Kandidatu, ki uspešno opravi preizkus usposobljenosti, ministrstvo izda potrdilo o usposobljenosti za izvajanje dejavnosti preverjanja uhajanja, zajema, namestitve, vzdrževanja, popravila ali razgradnje opreme, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline in ozonu škodljive snovi (v nadaljnjem besedilu: potrdilo o usposobljenosti), najkasneje v 15 dneh od dneva opravljanja preizkusa usposobljenosti.

(4) Vlada v predpisu iz osmega odstavka 239. člena tega zakona podrobneje predpiše način opravljanja preizkusa usposobljenosti in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati člani komisije iz drugega odstavka tega člena.

241. člen

(potrdilo o usposobljenosti)

(1) Potrdilo o usposobljenosti velja za določen ali nedoločen čas, kar predpiše Vlada glede na zahteve posamezne dejavnosti, za katero se izvaja usposabljanje.

(2) Podatki o usposobljenosti se vpišejo v evidenco iz 154. člena tega zakona.

(3) Vlada predpiše obliko in vsebino potrdila o usposobljenosti, ki vsebuje zlasti podatke o organu, ki je izdal potrdilo, podatke o usposobljeni osebi in vrsti dejavnosti, za katero je oseba usposobljena.

242. člen

(stroški usposabljanja)

(1) Stroške usposabljanja in preizkusa usposobljenosti krijejo kandidati neposredno izvajalcu usposabljanja.

(2) Stroške preizkusa usposobljenosti določi ministrstvo, stroške usposabljanja pa izvajalec usposabljanja.

(3) Vlada v predpisu iz osmega odstavka 239. člena tega zakona predpiše obseg stroškov usposabljanja in preizkusa usposobljenosti, ki obsegajo zlasti stroške uporabe prostorov, opreme in orodja za izvajanje usposabljanja in izpitov, dela izvajalcev usposabljanja in članov izpitne komisije ter organizacijske in druge administrativne stroške.

243. člen

(inšpekcijski in finančni nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov opravlja inšpekcija, pristojna za varstvo okolja.

(2) Poleg inšpekcije iz prejšnjega odstavka opravljajo nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, tudi inšpekcija, pristojna za ohranjanje narave, vode, gradnjo, rudarstvo, pomorstvo, kemikalije, kmetijstvo, prehrano, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, veterino, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, energijo, trg, zdravje, delo, infrastrukturo, ter Finančna uprava Republike Slovenije in Policija, v okviru tega zakona in predpisov ter vsaka v skladu s svojimi pristojnostmi.

(3) Nadzor iz prvega in drugega odstavka tega člena obsega zlasti nadzor nad:

1. posegi v okolje, obremenjevanjem okolja in povzročitelji obremenitev, vključno z nadzorom nad skladnostjo delovanja naprave ali obrata z okoljevarstvenim dovoljenjem ali dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov;
2. stanjem kakovosti okolja in odpadki;
3. rabo naravnih dobrin glede izpolnjevanja okoljevarstvenih pogojev;
4. izvajanjem obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja in

5. izvajanjem predpisanih ali odrejenih ukrepov varstva okolja.

(4) Inšpekcijski nadzor nad osebami, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje ali odločbo o dovolitvi opravljanja priglase dejavnosti za ravnanje z odpadki iz 25. člena tega zakona, opravlja pristojna inšpekcija v skladu z načrtom nadzora, ki ga sprejme za tri leta.

(5) Občina izvaja nadzor nad izvajanjem splošnih in posamičnih aktov, ki jih sprejme na podlagi tega zakona. Občina izvaja nadzor nad izvrševanjem dovoljenja za začasno čezmerno obremenitev okolja s hrupom.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena nadzor nad izvajanjem predpisov, izdanih na podlagi 172. in 173. člena tega zakona, izvaja Finančna uprava Republike Slovenije v okviru teh predpisov in v skladu s svojimi pristojnostmi.

(7) Poleg inšpekcije iz prvega odstavka tega člena opravljata nadzor nad smetenjem iz 26. člena tega zakona tudi policija in občinsko redarstvo.

(8) Za vprašanja, ki jih v zvezi z inšpekcijskim nadzorom ne ureja ta zakon, se uporablja zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor.

3. Shranjevanje ogljikovega dioksida

258. člen

(shranjevanje ogljikovega dioksida)

Na območju Republike Slovenije in v njenem epikontinentalnem pasu je vbrizgavanje in shranjevanje tokov ogljikovega dioksida (geološko shranjevanje ogljikovega dioksida) prepovedano.

259. člen

(hujši prekrški)

(1) Z globo od 75.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. kot povzročitelj obremenitve ne izvede ukrepov, potrebnih za preprečevanje in zmanjšanje onesnaženja, tako da emisije v okolje pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti presegajo predpisane mejne vrednosti emisij (prvi odstavek 18. člena);

2. kot upravljavec obrata ne izvede vseh ukrepov, potrebnih za preprečevanje večje nesreče in za zmanjševanje njenih posledic za ljudi in okolje, ter zaradi njegovega ravnanja nastanejo večja nesreča in posledice za ljudi in okolje (prvi odstavek 19. člena);

3. opravlja dejavnost obdelave odpadkov in nima pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja iz 110. ali 126. člena tega zakona (prvi odstavek 25. člena);

4. izvaja obdelavo odpadkov v objektu, za katerega je treba pred začetkom obratovanja pridobiti uporabno dovoljenje, in za opravljanje dejavnosti nima dokončnega uporabnega dovoljenja ali odločbe o odreditvi poskusnega obratovanja, kadar je to odrejeno (prvi odstavek 25. člena);

5. opravlja dejavnost zbiranja odpadkov in v tem okviru opravlja dejavnost predhodnega skladiščenja nevarnih odpadkov v skladišču z zmogljivostjo več kot 50 ton nevarnih odpadkov ter te odpadke oddaja v obdelavo v napravo iz 110. člena tega zakona in nima okoljevarstvenega dovoljenja v skladu s 110. členom tega zakona (deseti odstavek 25. člena);

6. opravlja dejavnost zbiranja odpadkov in nima dovoljenja za napravo iz 126. člena tega zakona, če zaradi izvajanja dejavnosti zbiranja odpadkov nastajajo odpadne industrijske vode kot posledica padavin, ki padajo na onesnažene talne površine ali odpadke, in jih izpirajo ali se iz njih izcejajo, ali če se predhodno skladiščenje določenih vrst odpadkov uvršča med naprave, ki povzročajo emisije snovi v zrak (dvanajsti odstavek 25. člena);

7. odmetava odpadke in jih pušča v okolju ter nenadzorovano ravna z odpadki (26. člen);

8. kot organizacija ne sklene pogodbe iz tretjega odstavka 37. člena tega zakona z vsakim proizvajalcem iz prvega odstavka 37. člena tega zakona (prvi odstavek 40. člena);

9. kot organizacija premoženja presežkov prihodkov nad odhodki in dobička ne uporabi le za izvajanje aktivnosti in ukrepov za skupno izpolnjevanje obveznosti (peti odstavek 40. člena);

10. začne izvajati poseg, ki lahko pomembno vpliva na okolje, ali poseg izvede in nima pravnomočnega okoljevarstvenega soglasja ali izvede poseg v nasprotju z njim (prvi odstavek 88. člena in deseti odstavek 100. člena);

11. začne izvajati poseg, ki lahko pomembno vpliva na okolje, in vključuje gradnjo ter nima pravnomočnega integralnega gradbenega dovoljenja ali izvede poseg v nasprotju z njim (deseti odstavek 100. člena);

12. nima pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, v kateri se izvaja ena ali več dejavnosti, ki bodo povzročale industrijske emisije (prvi odstavek 110. člena in prvi odstavek 111. člena);

13. pri obratovanju naprave in izvajanju dejavnosti iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona ne izpolnjuje zahtev glede mejnih vrednosti iz četrtega odstavka 116. člena tega zakona ali zanje enakovrednih parametrov in tehničnih ukrepov iz šestega odstavka 116. člena tega zakona, razen če gre za enkratni dogodek in se izvede takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije v skladu z 11. točko drugega odstavka 66. člena tega zakona;

14. v predpisanem roku ne prilagodi obratovanja naprave zahtevam iz zaključkov o BAT ali zahtevam iz posodobljenih zaključkov o BAT (prvi odstavek 120. člena);

15. ne vloži vloge za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, namenjene prilagoditvi zaključkom o BAT (drugi odstavek 120. člena);

16. začne z obratovanjem obrata in nima pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja ali pa izvede spremembo iz tretjega odstavka 135. člena tega zakona in nima pravnomočne odločbe o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja (prvi in drugi odstavek 131. člena);

17. nima sklenjenega zavarovanja svoje odgovornosti za nastanek okoljske škode zaradi povzročitve nenadnega onesnaženja v skladu s sedmim odstavkom 161. člena tega zakona;

18. kot lastnik zemljišča ne dovoli izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju ali inšpekcijski odločbi za zapiranje odlagališča odpadkov in izvedbe ukrepov po zaprtju odlagališča odpadkov (šesti odstavek 175. člena);

19. za obratovanje naprave, v kateri se izvaja dejavnost, ki povzroča emisijo toplogrednih plinov, ni pridobila dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov (prvi odstavek 184. člena).

(2) Z globo od 50.000 do 75.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 3.500 do 4.100 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, katerega posledica je okoljska škoda ali potreba po odstranitvi odpadkov in čiščenju okolja, ki presega 250.000 eurov, ali ker je bil storjen z naklepom ali namenom koristoljubnosti, se kaznuje:

1. pravna oseba z globo od 225.000 do 375.000 eurov;

2. samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 150.000 do 225.000 eurov;

3. odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti z globo od 10.500 do 12.300 eurov.

(prekrški)

(1) Z globo 40.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. kot izvirni povzročitelj odpadkov ali drug imetnik odpadkov ne zagotovi njihove obdelave (prvi odstavek 32. člena);
2. kot proizvajalec s sedežem v drugi državi, ki v Republiki Sloveniji na daljavo prodaja proizvode, za katere velja PRO, neposredno potrošnikom ali drugim končnim uporabnikom ne določi pooblaščenega zastopnika, ki je odgovoren za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca (četrty odstavek 34. člena), ali če kot proizvajalec s sedežem v drugi državi članici EU ali državi EGP, katerega proizvodi, za katere velja PRO, se tržijo na ozemlju Republike Slovenije, prevzame obveznosti proizvajalca s sedežem v Republiki Sloveniji in ne določi pooblaščenega zastopnika, ki je odgovoren za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca na ozemlju Republike Slovenije (šesti odstavek 34. člena);
3. kot proizvajalec ne izpolnjuje svojih obveznosti PRO (prvi in drugi odstavek 35. člena);
4. v primeru skupnega izpolnjevanja obveznosti ne zagotovi financiranja predpisanih obveznosti v predpisanem deležu (peti odstavek 36. člena) in v primeru samostojnega izpolnjevanja obveznosti ne zagotovi financiranja predpisanih obveznosti za odpadke iz tistih proizvodov, za katere velja PRO, ki jih daje na trg v Republiki Sloveniji (šesti odstavek 36. člena);
5. kot proizvajalec za izpolnjevanje svojih obveznosti v 15 delovnih dneh od vpisa v register ne sklene pisne pogodbe z organizacijo (četrty odstavek 37. člena);
6. kot proizvajalec ne izpolnjuje obveznosti iz šestega odstavka 37. člena tega zakona;
7. kot organizacija ne izvaja skupnega izpolnjevanja obveznosti samo za proizvajalce istovrstnih proizvodov, za katere velja PRO (prvi odstavek 38. člena);
8. kot organizacija skupnega izpolnjevanja obveznosti ne izvaja kot nepridobitno dejavnost ali opravlja dejavnost, ki ni povezana z namenom izvajanja skupnega izpolnjevanja obveznosti (prvi in tretji odstavek 38. člena);
9. kot organizacija ne posreduje informacij iz sedmega odstavka 39. člena tega zakona v roku, ki ga določi ministrstvo (sedmi odstavek 39. člena);
10. kot član poslovnega organa organizacije, njenega nadzornega organa ali zastopnik organizacije ne izpolnjuje omejitvenih pogojev iz petega in šestega odstavka 38. člena tega zakona (deveti odstavek 38. člena);
11. kot organizacija ne zagotavlja izpolnjevanja obveznosti iz prvega odstavka 39. člena tega zakona za ravnanje z odpadki iz proizvodov, ki nastanejo na celotnem ozemlju Republike Slovenije, ali ne zagotavlja zbiranja in obdelave odpadkov iz proizvodov skozi vse leto na način, da ne prihaja do zastojev (prvi odstavek 39. člena);
12. kot organizacija ne vodi in sproti ne posodablja seznama proizvajalcev (drugi odstavek 39. člena);
13. ne zagotavlja izpolnjevanja obveznosti skladno s skupnim načrtom ali načrtom (osmi odstavek 39. člena ali deveti odstavek 44. člena);
14. ne spremeni skupnega načrta ali načrta, kadar je to zahtevano, ali ne zagotovi sledljivosti sprememb ali dopolnitev (peti in šesti odstavek 39. člena ali drugi odstavek 44. člena);
15. kot organizacija ne sklene pogodbe o pridružitvi k skupnemu izpolnjevanju obveznosti najkasneje v roku 30 dni od prejema zahteve za sklenitev pogodbe iz četrtega odstavka 37. člena tega zakona (prvi odstavek 40. člena);
16. ne zagotovi finančnega jamstva ali ga ministrstvu ne predloži v predpisanem roku (drugi odstavek 40. člena ali tretji odstavek 44. člena);
17. kot organizacija zaračunava stroške proizvajalcem v nasprotju s tretjim odstavkom 40. člena tega zakona;
18. kot organizacija nima notranjega akta o zaračunavanju stroškov proizvajalcem ali ta akt ni dostopen vsem proizvajalcem (četrty odstavek 40. člena);

19. kot organizacija izbere osebo, ki zanjo izvaja zbiranje in obdelavo odpadkov iz proizvodov, ter ta oseba ni bila izbrana na podlagi javnega poziva, objavljenega na spletni strani organizacije (šesti odstavek 40. člena);
20. nima vzpostavljenega sistema nadzora nad svojim finančnim poslovanjem in kakovostjo podatkov skladno z 46. in 47. členom tega zakona (sedmi odstavek 40. člena ali četrti odstavek 44. člena);
21. kot organizacija na svoji spletni strani ne objavlja predpisanih informacij (osmi odstavek 40. člena);
22. kot organizacija ravna v nasprotju z devetim odstavkom 40. člena tega zakona;
23. kot organizacija ne opravi letnega pregleda dokumentacije, s katero proizvajalec izkazuje točnost, pravilnost in popolnost podatkov, v predpisanem obsegu (deseti odstavek 40. člena);
24. ne zagotavlja sledljivosti podatkov o obdelavi odpadkov iz proizvodov do njihove končne obdelave (enajsti odstavek 40. člena ali peti odstavek 44. člena);
25. ministrstvu enkrat letno ne pošlje poročila o izvajanju aktivnosti in ukrepov za izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka 39. člena tega zakona za preteklo koledarsko leto ali ga pošlje brez revizorjevega poročila in revidiranih računovodskih izkazov (dvanajsti odstavek 40. člena);
26. ne hrani trajno pogodb oziroma dovoljenj ali drugih aktov (trinajsti odstavek 40. člena);
27. kot proizvajalec, ki samostojno izpolnjuje svoje obveznosti, ravna v nasprotju s šestim odstavkom 44. člena tega zakona;
28. kot organizacija nima dovoljenja za skupno izpolnjevanje obveznosti (prvi odstavek 41. člena);
29. ne zagotovi ločenega računovodskega evidentiranja prihodkov, stroškov in odhodkov (prvi odstavek 46. člena);
30. ni vpisan v register proizvajalcev (drugi odstavek 48. člena);
31. podatkov v informacijski sistem o PRO ne vnaša ali jih ne vnaša sprotno ali pa so ti nepravilni (četrti, peti ali šesti odstavek 49. člena);
32. nalaga stroške občinske gospodarske javne službe varstva okolja v delu, ki se nanašajo na odpadke iz proizvodov, za katere velja PRO, uporabniku javnih dobrin (prvi odstavek 51. člena);
33. o okoljski nesreči, ki jo povzroči ali opazi in je ne more omejiti, ne obvesti nemudoma organa, pristojnega za obveščanje, ali kot povzročitelj ne izvede nujnih ukrepov, s katerimi se zmanjšajo škodljive posledice za zdravje ljudi in okolje (prvi odstavek 63. člena);
34. uporablja znak za okolje v nasprotju z odločbo iz četrtega odstavka 67. člena tega zakona ali ga uporablja v nasprotju s sedmim odstavkom 67. člena tega zakona;
35. uporabi znak, ki je podoben znaku EU za okolje do te mere, da bi lahko ustvaril zmedo na trgu ali zmedel potrošnike (osmi odstavek 67. člena);
36. se sklicuje na registracijo ali uporablja znak EMAS v nasprotju z obliko, načinom in pogoji iz predpisov EU, ki se nanašajo na sistem EMAS (sedmi odstavek 68. člena);
37. uporablja znak EMAS v nasprotju z desetim odstavkom 68. člena tega zakona;
38. nosilec nameravanega posega ne prijavi začetka izvajanja posega v skladu s šestnajstim odstavkom 90. člena ali desetim odstavkom 100. člena tega zakona;
39. kot nosilec nameravanega posega v nasprotju s prvim odstavkom 101. člena tega zakona ne prijavi nameravane spremembe posega v okolje;
40. kot upravljavec naprave ali obrata, ki nima v lasti naprave ali obrata ali zemljišča naprave ali obrata, preneha obstajati in ob prenehanju ni zagotovil prenosa upravljanja naprave ali obrata na drugega upravljavca, ne zagotovi odstranitve naprave ali obrata (prvi odstavek 108. člena);
41. kot upravljavec naprave izvede spremembo v vrsti ali delovanju naprave ali razširitvi naprave, ki bi lahko vplivala na okolje ali spremembo upravljavca, in nima pravnomočne odločbe o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja (drugi odstavek 111. člena);

42. kot upravljavec naprave za nameravano spremembo v vrsti ali delovanju naprave ali razširitvi naprave, ki bi lahko vplivala na okolje, ali zaradi spremembe upravljavca ne vloži vloge za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja na ministrstvo v skladu s prvim odstavkom 119. člena tega zakona;
43. kot upravljavec naprave začasno preneha z obratovanjem naprave iz 110. člena tega zakona ali njenega dela in o tem ne obvesti ministrstva ali ne obvesti ministrstva v predpisanem roku (prvi in tretji odstavek 123. člena);
44. kot upravljavec naprave pisno ne obvesti ministrstva o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave iz 110. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 125. člena tega zakona;
45. nima okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje druge dejavnosti in druge naprave, začne z obratovanjem druge naprave ali druge dejavnosti in nima pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja (prvi in drugi odstavek 126. člena);
46. napravo, ki je odlagališče odpadkov, ne uporablja samo za namene odlaganja odpadkov (tretji odstavek 126. člena);
47. kot upravljavec naprave ne izpolnjuje zahtev glede mejnih vrednosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave iz 126. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 127. člena tega zakona;
48. kot upravljavec obrata po pridobitvi okoljevarstvenega dovoljenja ne pregleda varnostnega poročila ali zasnove zmanjšanja tveganja iz prvega odstavka 132. člena tega zakona in ju po potrebi ne spremeni ali dopolni v skladu z devetim odstavkom 135. člena tega zakona;
49. upravljavec obrata pisno ne obvesti ministrstva in pristojne inšpekcije o začetku obratovanja obrata iz 131. člena tega zakona v skladu s tretjim odstavkom 136. člena tega zakona;
50. upravljavec obrata pisno ne obvesti ministrstva in pristojne inšpekcije o nameri dokončnega prenehanja obratovanja obrata iz 131. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 139. člena tega zakona;
51. upravljavec odlagališča odpadkov začne z odstranjevanjem odlagališča odpadkov ali izvede odstranitev odlagališča odpadkov brez dovoljenja za odstranitev odlagališča odpadkov (prvi odstavek 142. člena);
52. upravljavec odlagališča odpadkov izvaja ali izvede odstranitev odpadkov v nasprotju z drugim odstavkom 142. člena tega zakona;
- 52.a kot povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa ali ne sporoča podatkov obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat letno (prvi odstavek in prvi stavek tretjega odstavka 150. člena);
- 52.b kot povzročitelj obremenitve z emisijami snovi v zrak ne objavi na svoji spletni strani veljavnih polurnih povprečnih vrednosti in izračunanih veljavnih dnevni povprečnih vrednosti, ki jih pridobi s trajnimi meritvami emisij snovi na podlagi predpisa iz petega odstavka 150. člena tega zakona takoj, ko so na voljo, ali jih ne posreduje ministrstvu enkrat mesečno za pretekli mesec ter v isti obliki in na isti način tudi občini, na območju katere obratuje, ali ne poroča ministrstvu podatkov, ki jih pridobi na podlagi trajnih meritev, telemetrično in v dejanskem času ministrstvu, ali ne sporoča podatkov občasnih meritev ministrstvu in občini, na območju katere obratuje, v enem mesecu od opravljenih meritev (drugi, tretji in četrti stavek tretjega odstavka 150. člena);
53. povzročitelj obremenitve ne sprejme in ne izvede vseh ukrepov za preprečitev nastanka okoljske škode ali sanacije okoljske škode (četrti odstavek 161. člena);
54. povzročitelj obremenitve ob neposredni nevarnosti za nastanek okoljske škode ne izvede vseh potrebnih ukrepov za preprečitev te škode in ne obvesti ministrstva o neposredni nevarnosti za nastanek okoljske škode (prvi odstavek 164. člena);
55. povzročitelj obremenitve v primeru nastanka okoljske škode nemudoma ne izvede vseh potrebnih ukrepov za njeno omejitev ali nemudoma ne obvesti ministrstva o vseh pomembnih dejstvih v zvezi z nastalo okoljsko škodo in mu ne pošlje predloga sanacijskih ukrepov (prvi odstavek 165. člena);

56. kot upravljavec naprave ne zagotavlja izvajanja načrta monitoringa iz dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 185. člena tega zakona oziroma ne vloži vloge za njegovo spremembo v skladu s prvim odstavkom 205. člena tega zakona;

57. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne obvesti ministrstva o prenehanju delovanja naprave iz 184. člena tega zakona (prvi odstavek 187. člena);

58. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne prijavi nameravane spremembe vrste ali delovanja naprave ali razširitve ali zmanjšanja njene zmogljivosti ter vsake spremembe upravljavca naprave, ki vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz prvega odstavka 184. člena tega zakona (prvi odstavek 186. člena);

59. kot upravljavec naprave ali male naprave ministrstvu ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov v predpisanem roku (četrti odstavek 193. člena);

60. kot upravljavec male naprave ne izpolni obveznosti izvajanja enakovrednih ukrepov iz tretjega odstavka 193. člena tega zakona tudi za leto, ki sledi letu, v katerem je mala naprava izpustila 25.000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase (deveti odstavek 193. člena);

61. kot operator zrakoplova ne izvaja načrta monitoringa (prvi odstavek 198. člena);

62. kot upravljavec naprave ali operator zrakoplova do predpisanega roka ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov za preteklo leto skupaj s poročilom o preverjanju (drugi odstavek 204. člena);

63. kot preveritelj preveri poročilo o emisijah toplogrednih plinov iz prvega odstavka 204. člena tega zakona, ne da bi za to pridobil akreditacijsko listino v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev (prvi odstavek 206. člena);

64. brezplačno ne predloži podatkov v zvezi z opravljanjem javne službe ministrstvu (četrti odstavek 232. člena);

65. kot izvajalec gospodarske javne službe ne dovoli izvedbe strokovnega nadzora ministrstvu oziroma občini ali ne zagotovi dokumentacije, potrebne za izvedbo strokovnega nadzora (peti in šesti odstavek 232. člena ter deveti in deseti odstavek 233. člena);

66. kot izvajalec gospodarske javne službe v odrejenem roku ne odpravi nepravilnosti, ugotovljenih pri strokovnem nadzoru ministrstva oziroma občine (sedmi odstavek 232. člena in enajsti odstavek 233. člena).

(2) Z globo 30.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 3.500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, katerega posledica je okoljska škoda, ki presega 250.000 eurov, ali ker je bil storjen z naklepom ali namenom koristoljubnosti, se kaznuje:

1. pravna oseba z globo od 120.000 do 225.000 eurov;

2. samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 90.000 do 150.000 eurov;

3. odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti z globo od 3.000 do 7.500 eurov.

292. člen

(obstoječa dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, obstoječe odločbe o dodelitvi brezplačnih emisijskih kuponov in obstoječe odločbe o odobritvi načrta monitoringa)

(1) Dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov, izdana na podlagi 119. člena ZVO-1 in na podlagi 126.c člena ZVO-1, se štejejo za dovoljenja iz 185. člena in 193. člena tega zakona.

(2) Odločbe o dodelitvi brezplačnih emisijskih kuponov izdane na podlagi 126.a člena ZVO-1, se štejejo za odločbe iz 191. člena tega zakona.

(3) Odločbe o odobritvi načrta monitoringa, izdane na podlagi 133. člena ZVO-1, se štejejo za odločbe iz petega odstavka 198. člena tega zakona.

293. člen

(Podnebni sklad)

Podnebni sklad, ustanovljen na podlagi 128. člena ZVO-1, nadaljuje s svojim delom kot Podnebni sklad iz 182. člena tega zakona.

294. člen

(Program podnebnega sklada)

(1) Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2021–2023 (Uradni list RS, št. 101/21), sprejet na podlagi petega odstavka 129. člena ZVO-1, velja do leta 2023 kot program Podnebnega sklada iz petega odstavka 183. člena tega zakona.

(2) Postopki za dodelitev sredstev sklada iz prejšnjega odstavka, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah ZVO-1.

295. člen

(Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad)

(1) Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, ustanovljen na podlagi 143. člena ZVO-1, nadaljuje s svojim delom kot Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad iz 210. člena tega zakona.

(2) Postopki za dodelitev sredstev sklada iz prejšnjega odstavka, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah ZVO-1.

(3) Pravnomočne odločbe o pridobitvi sredstev Eko sklada iz 146.g člena ZVO-1 se štejejo za odločbe o dodelitvi spodbud iz 224. člena tega zakona.

(4) Upravljavec zbirk podatkov iz prvega odstavka 221. člena tega zakona zagotovi Eko skladu, Slovenskemu okoljskemu javnemu skladu, tehnično povezavo do posamezne zbirke podatkov iz 221. člena tega zakona najkasneje v osmih mesecih po uveljavitvi tega zakona. Do vzpostavitve take povezave Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, podatke iz teh zbirk pridobiva po uradni dolžnosti.

(5) Eko sklad mora uskladiti Akt o ustanovitvi Eko sklada in splošne pogoje poslovanja Eko sklada z določbami tega zakona v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(6) Do sprejema oziroma uskladitve aktov iz prejšnjega odstavka veljata Akt o ustanovitvi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (Uradni list RS, št. 112/09, 1/12, 98/12 in 20/13) ter Splošni pogoji poslovanja Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, št. 0141-7/2019-2 z dne 7. 5. 2019, v kolikor nista v nasprotju s tem zakonom.

297. člen

(Podnebni svet in Strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov)

(1) Vlada ustanovi Podnebni svet iz 145. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vlada ustanovi Strokovni svet za spodbujanje okolju prijaznih proizvodov iz 236. člena tega zakona v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

311. člen

(končanje postopkov izdaje in spremembe dovoljenj za izpuščanje toplogrednih plinov ter odločb o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov)

(1) Postopki izdaje in spremembe dovoljenj za izpuščanje toplogrednih plinov iz 119. člena in 126.c člena ZVO-1, začeti po določbah ZVO-1, se končajo po določbah tega zakona.

(2) Postopki izdaje odločb o spremembi dodeljene količine emisijskih kuponov iz 126.d člena ZVO-1, začeti po določbah ZVO-1, se končajo po določbah tega zakona.

312. člen

(veljavnost seznama naprav)

Do objave seznama naprav iz petega odstavka 191. člena tega zakona velja seznam naprav iz petega odstavka 126.a člena ZVO-1.

316. člen

(dolgoročna podnebna strategija Slovenije)

Resolucija o dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (Uradni list RS, št. 119/21), sprejeta za izvajanje prvega odstavka Uredbe (EU) 2018/1999, se šteje za dolgoročno podnebno strategijo iz 144. člena tega zakona.

317. člen

(dražiteljica emisijskih kuponov)

Pogodba sklenjena med ministrstvom in SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana na podlagi tretjega odstavka 127. člena ZVO-1, se do izteka njene veljave, šteje za pogodbo sklenjeno na podlagi tretjega odstavka 181. člena tega zakona.

V Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP, 44/22 – ZOTDS in 38/24 – EZ-2) se spreminja:

24. člen

(Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt)

(1) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (v nadaljnjem besedilu: NEPN) v skladu s 3. členom Uredbe 2018/1999/EU pripravi ministrstvo, pristojno za energijo, in ga predloži vladi v sprejem.

(2) Projekti in ukrepi določeni v NEPN so v javnem interesu z vidika energetske in podnebne politike.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo obravnavo zakona po nujnem postopku, in sicer zaradi preprečitve težko popravljivih posledic za delovanje države, saj je Republika Slovenija že prejela obrazloženi mnenji Evropske komisije zaradi neobveščanja o ukrepih za prenos v nacionalno zakonodajo:

1. Direktive (EU) 2023/959 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji ter Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov (rok za prenos 31. 12. 2023, za ETS 2 oz. BRT pa 30. 6. 2024) in

2. Direktive (EU) 2023/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznem izvajanju globalnega tržnega ukrepa (rok za prenos 31. 12. 2023).

V izogib nadaljnjim postopkom ter neugodnim finančnim posledicam za državo predlagamo obravnavo po nujnem postopku.

VI. PRILOGE

Seznam in vsebine podzakonskih aktov, ki bodo sprejeti na podlagi Podnebnega zakona

OSNUTKI

1. Pravilnik o obliki in vsebini regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja podnebnim spremembam

Pravna podlaga:

deseti odstavek 15. člena predloga zakona

Obrazložitev:

Predlog zakona v 15. členu odgovornost za pripravo in sprejem regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja nalaga pristojnemu organu odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj, in sicer za obdobje večletnega finančnega okvira Evropske unije, ki je trenutno sedem let. Poleg tega navaja, da pristojni organ odločanja razvojne regije iz zakona, ki ureja regionalni razvoj pripravljavca regionalnega akcijskega načrta prilagajanja izbere na podlagi javnega razpisa.

Namen podzakonskega akta je opredeliti oblike in vsebine regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja – minimalen vsebinski obseg (scope), struktura (zaželeno je, da imajo akcijski načrti vseh regij enako strukturo poglavij), obvezni grafični prikazi, povezave z drugimi plani in načrti na regionalni ravni itn.

Ključna vsebina regionalnih akcijskih načrtov prilagajanja bodo ocena podnebne ranljivosti in tveganj regije, seznam ukrepov oziroma projektov z opredelitvijo pričakovanih učinkov, rokov za izvedbo ukrepov, določitvijo nosilcev izvajanja ukrepov ter oceno potrebnega financiranja.

2. Uredba o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂ (Uradni list RS, št. 25/2023)

Pravna podlaga:

prvi odstavek 31. člena predloga zakona (prej tretji in šesti odstavek 183. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE))

Obrazložitev:

Predpis je že v veljavi – Uradni list RS, št. 25/2023.

3. Predlog: Sklep o višini zneska za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂, ki so nastali v letu 2024 (in za vsako nadaljnje leto)

Pravna podlaga:

četrti odstavek 31. člena predloga zakona (prej šesti odstavek 183. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-1O), ki je določal, da gre za sklep vlade)

Obrazložitev:

Ker se v sklep zapiše znesek za kritje posrednih stroškov, kot je določen v veljavnem programu porabe sredstev Podnebnega sklada, ki ga je vlada že potrdila, ni potrebe, da znesek iz tega sklepa vlada še enkrat potrdi. Zato Podnebni zakon v četrtem odstavku 31. člena določa, da ministrstvo (in ne vlada, kot je to določal ZVO-2) sprejme sklep o višini zneska za kritje posrednih stroškov iz 16. točke prvega odstavka 30. člena do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, ki ga objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

4. Predlog: Pravilnik o metodologiji za uvrščanje ukrepov v program Podnebnega sklada

Pravna podlaga:

šesti odstavek 30. člena predloga zakona,

sedmi odstavek 30. člena predloga zakona,

Predlog vsebine:

Pravilnik bo na podlagi meril prispevka k podnebnim ciljem, in sicer merila dodatnosti, dodane vrednosti in zapolnitve vrzeli, merila uresničevanja pravičnega prehoda in merila dodatnih sinergijskih učinkov na druga področja določil metodologijo za uvrščanje ukrepov v program Podnebnega sklada.

5. Predlog: Uredba o izvajanju sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije

Pravna podlaga:

dvanajsti odstavek 27. člena predloga zakona,
štirinajsti odstavek 38. člena predloga zakona,
drugi odstavek 39. člena predloga zakona,
deseti odstavek 51. člena predloga zakona,
drugi odstavek 52. člena predloga zakona
prvi odstavek 53. člena predloga zakona,
drugi odstavek 53. člena predloga zakona

Predlog vsebine:

Z uredbo o izvajanju sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije se bo določilo nacionalnega administratorja, podrobnejši način ter pogoji poslovanja v nacionalnem delu registra Unije, oblika ter vsebina vloge za odprtje računa v registru Unije in način njene vložitve. Vlada bo določila enakovredne ukrepe, vsebino in obliko načrta za spremljanje, poročanje o emisijah toplogrednih plinov za malo napravo in način preverjanja poročila iz sedmega odstavka tega člena. S predpisom bo vlada lahko (na podlagi predhodne odobritve Komisije) v sistem trgovanja vključila tudi druge dejavnosti in toplogredne pline, ki niso navedeni v Prilogi I Direktive 2003/87/ES ter sektorje, ki niso navedeni v Prilogi III k Direktivi 2003/87/ES pri čemer zlasti mora upoštevati učinke na notranji trg EU, morebitno izkrivljanje konkurence, okoljsko celovitost sistema trgovanja in zanesljivost načrtovanega spremljanja in poročanja o emisijah toplogrednih plinov. Predpis bo vseboval tudi določbe za izvedbo poenostavljenih ukrepov za spremljanje emisij in poročanje o njih za regulirani subjekt, katerega letne emisije toplogrednih plinov, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo v določenem sektorju, so manjše od 1 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida. Predpis bo vseboval določbe za ukrepe za omejevanje tveganja dvojnega štetja emisij iz sistema trgovanja za regulirane subjekte in emisij iz sistema trgovanja za naprave, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe, ter tveganja predaje emisijskih kuponov za emisije, ki niso vključene v sistem trgovanja za regulirane subjekte. Vlada bo lahko za bolnišnico, ki ni naprava, določila, da se ji zagotovi finančno nadomestilo za stroške, ki so ji bili preneseni zaradi predaje emisijskih kuponov za regulirane subjekte.

6. Predlog: Pravilnik o izvajanju sistema EU za trgovanje s pravicami do emisije

Pravna podlaga:

šesti odstavek 32. člena predloga zakona,
peti odstavek 33. člena predloga zakona,
osmi odstavek 34. člena predloga zakona,
deveti odstavek 36. člena predloga zakona,
dvanajsti odstavek 37. člena predloga zakona,
četrty odstavek 40. člena predloga zakona,
šesti odstavek 41. člena predloga zakona,
četrty odstavek 43. člena predloga zakona,
šesti odstavek 44. člena predloga zakona,
deveti odstavek 51. člena predloga zakona,
šesti odstavek 54. člena predloga zakona,
štirinajsti odstavek 55. člena predloga zakona,
osmi odstavek 133. člena predloga zakona.

Predlog vsebine:

Upravljaavec naprave mora za pridobitev dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov ministrstvu poslati vlogo s predpisano vsebino in načrt za spremljanje, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih. Minister določi vsebino in obliko vloge za pridobitev ali spremembo dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov ter način oddaje načrta za spremljanje. S pravilnikom se bo tudi določila vsebina in oblika vloge načrta za podnebno nevtralnost za upravljavca druge naprave ter obrazec, na katerem mora upravljaavec druge naprave ministrstvu poslati poročilo o doseganju ciljev in mejnikov, določenih v načrtu. S pravilnikom se bo določila tudi vloga za brezplačno dodelitev emisijskih kuponov za nove naprave, ki mora biti pripravljena v skladu s predpisom EU, ki določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije in vloga operatorja zrakoplova, ki vsebuje tudi načrt za spremljanje, pripravljen v skladu s predpisom EU, ki ureja spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih. Minister bo določil tudi obliko in način poročanja upravljavca naprave in reguliranega subjekta ter način oddaje obeh poročil.

7. Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (Uradni list RS, št. 24/14 in 44/22 – ZVO-2)

Pravna podlaga:

drugi odstavek 68. člena predloga zakona

Obrazložitev:

Veljavna uredba je v pravni red Republike Slovenije prenesla Direktivo 1999/94/ES o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah ogljikovega dioksida, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil, katere namen je ozaveščanje potrošnikov o porabi goriva in emisijah ogljikovega dioksida novih osebnih avtomobilov.

Sprememba veljavne uredbe je potrebna zaradi zastarelih določb glede podatkov o emisijah ogljikovega dioksida in emisijski stopnji, ki se uporabljajo za namene obveščanja potrošnikov, zaradi napredka tehnologije avtomobilov in preizkusnih postopkov za merjenje emisij.

Spremenjena uredba bo določila označevanje novih osebnih avtomobilov na prodajnih mestih in pri oglaševanju s podatki o porabi goriva in emisijah ogljikovega dioksida po novem preizkusnem postopku WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure). Upoštevala bo tudi določbo Priporočila EK (C(2017) 3525), da se poleg izpustov ogljikovega dioksida, ki je toplogredni plin, navedejo tudi informacije o najvišji vrednosti dejanskih emisij onesnaževal zraka, ki nastajajo med vožnjo.

Podrobneje bo določeno, kateri podatki se uporabijo za označevanje električnih osebnih avtomobilov (poraba električne energije in doseg). Spremenjene bodo tudi priloge uredbe, ki določajo obliko oznake osebnega avtomobila, nabor podatkov za pošiljanje in objavo seznama novih osebnih avtomobilov ter način oglaševanja avtomobilov.

Ker enotnih podrobnejših tehničnih smernic za ozaveščanje potrošnikov na ravni EU ni, bomo pri pripravi uredbe upoštevali dobre prakse iz drugih držav EU (Avstrija, Francija, Nemčija).

8. Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22 – ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24)

Pravna podlaga: sedmi odstavek 70. člena predloga zakona (prej tretji odstavek 172. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE))

Obrazložitev:

Predpis je že v veljavi (Uradni list RS, št. 48/18, 168/20, 44/22 – ZVO-2, 84/22, 104/22, 118/22, 51/23, 124/23 in 98/24), vendar ga je potrebno uskladiti z določbami 70. člena tega zakona, kar pomeni, da bo potrebno iz predpisa črtati določene določbe, ki so zdaj prenesene v predlog zakona. Prav tako bodo odpravljene neskladnosti, ki so bile ugotovljene pri izvajanju te uredbe.

9. Predlog: Osnutek Uredbe o letalski podnebni dajatvi za posebne zračne prevoze

Pravna podlaga:

- šesti odstavek 72. člena predloga zakona

Predlog vsebine:

3. člen (vsebina uredbe)

Ta uredba določa višino ter način obračuna in odmere letalske podnebne dajatve (v nadaljnjem besedilu: letalska dajatev), obračunavanje in plačevanje letalske dajatve, merila in pogoje za oprostitev plačila ter vračilo že plačane dajatve in druge posebnosti v zvezi z letalsko dajatvijo.

4. člen (področje uporabe)

Letalska dajatev se obračuna za vsak vzlet z ozemlja Republike Slovenije in pristanek na ozemlju Republike Slovenije za zrakoplove, katerih največja vzletna masa presega 5 700 kg, in kapaciteta ne presega 19 sedežev.

3. člen (zavezanci za plačilo)

(1) Zavezanci za plačilo letalske dajatve so operatorji zrakoplovov, ki opravljajo mednarodni posebni zračni prevoz v mednarodnem in notranjem zračnem prometu.

(2) Zavezanci so dolžni voditi evidenco letov, za katere se obračunava letalska dajatev, in jo na zahtevo predložiti pristojnemu organu.

4. člen (obračun in plačilo dajatve)

(1) Višina letalske dajatve znaša največ 250 eurov in se obračuna glede na največjo vzletno maso zrakoplova.

(2) Zavezanec letalsko dajatev zaračunava in vplačuje v državni proračun upravljavec letališča.

(3) Obračun mora vsebovati:

- podatke o zrakoplovih,
- podatke o vzletih in pristankih,
- izračun višine dajatve.

(4) Obračun se predloži pristojnemu organu do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, dajatev pa se plača do zadnjega dne v mesecu.

5. člen (oprostitve plačila dajatve)

(1) Letalska dajatev se ne obračuna za:

1. nujni let v medicinske ali humanitarne namene;

2. let zrakoplova s pristankom v sili;
3. let zrakoplova za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ali
4. let zrakoplova za iskanje in reševanj,
5. let državnega zrakoplova.

(2) Zavezanci za oprostitev plačila morajo predložiti dokazila o namenu leta ob obračunu dajatve.

6. člen (vračilo plačane dajatve)

(1) Zavezanci, ki dokažejo, da je bil let upravičen do oprostitve, lahko zahtevajo vračilo plačane letalske dajatve.

(2) Zahtevek za vračilo mora vsebovati:

- podatke o letu,
- dokazila o upravičenosti oprostitve,
- kopijo dokazila o plačilu dajatve.

(3) Zahtevek za vračilo se predloži pristojnemu organu najpozneje v 60 dneh po plačilu dajatve.

7. člen (nadzor)

(1) Nadzor nad obračunom, odmero in plačilom letalske dajatve izvaja pristojni organ, ki ima pravico pregledovati evidence zavezancev.

(2) V primeru ugotovljenih nepravilnosti lahko pristojni organ zavezancem izreče globe ali naloži dodatne obveznosti skladno z zakonom.

8. člen (končna določba)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

10. Uredba o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/16 in 44/22 – ZVO-2)

Pravna podlaga:

Prvi odstavek 95. člena predloga zakona

Obrazložitev:

Predpis je že v veljavi. Novi EU uredbi veljata od 11. 3. 2024, in sicer Uredba (EU) 2024/573 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o fluoriranih toplogrednih plinih, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 517/2014 in Uredba (EU) 2024/590 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 7. februarja 2024 o ozonu škodljivih snoveh in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1005/2009. V skladu s tema dvema uredbama bo potrebno do 1. 1. 2026 spremeniti veljavno slovensko Uredbo o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/16 in 44/22 – ZVO-2), in sicer bo potrebno določiti:

- organ za izvajanje EU uredb,

- organe za nadzor nad izvajanjem zahtev iz EU uredb za različne zavezanke (okoljska inšpekcija, tržna inšpekcija in carina – doreči področje nadzora),
- kazni za kršitve obveznosti iz EU uredb v skladu z zahtevami in navodili iz EU uredb.

11. Pravilnik o izvajanju usposabljanja za fizične osebe (serviserje) in vpisu podjetij v evidenco pooblaščenih podjetij:

Pravna podlaga:

Drugi odstavek 95. člena predloga zakona

Obrazložitev:

1. V zvezi z usposabljanjem oseb, izvajanjem izpita ter izdajanjem spričeval za fizične osebe bodo določeni:
 - pogoji, izbira in obveznosti izvajalcev usposabljanja in izpitov,
 - program usposabljanja in izpitni katalog,
 - izvajanje izpita: razpis izpitnih rokov, pogoji za opravljanje izpita, prijava, stroški izpita, ocenjevanje, izdajanje spričeval in
 - veljavnost obstoječih spričeval.
2. V zvezi z vpisom v evidenco pooblaščenih podjetij bodo določeni:
 - pogoji za vpis v evidenco, vloga, izdaja potrdila, izbris iz evidence in
 - veljavnost obstoječih potrdil.

12. Sklep o višini glob za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida za leto 2023 (in za vsako nadaljnje leto)

Pravna podlaga:

drugi odstavek 114. člena predloga zakona (prej četrti odstavek 208. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-1O)

Obrazložitev:

Vlada vsako leto sprejme sklep o višini globe za presežne emisije (ki se je v skladu z 208. členom ZVO-2 imenovala »penal«), ki jo plača upravljavec naprave ali operator zrakoplova za vsako začeto tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, ki jo je naprava ali letalska dejavnost izpustila v zrak in presega količino predanih emisijskih kuponov. Postopek določitve višine globe je določen v 114. členu Podnebne zakona (prej v 208. členu ZVO-2) in izhaja iz določb revidirane Direktive 2003/87/ES.